

ŠKOLNÍ VZDĚLÁVACÍ PROGRAM

pro základní vzdělávání

ŠKOLA - ZÁKLAD ŽIVOTA

č. j.: 272/2007

VI. verze

Základní škola a mateřská škola Jankov, okres Benešov

(kulaté razítko)

podpis ředitele školy

1. Identifikační údaje

Identifikační údaje

Údaje o škole: Základní škola a mateřská škola Jankov, okres Benešov
Na Náměstí 29
257 03 Jankov
tel: 317 833 235
IČO: 7503364
IZO: 150013914
RED-IZO: 650013875
e-mail: zs@jankov.net
<http://jankov.net>
ředitel: Mgr. Václav Nerad

Zřizovatel: Obec Jankov
Na Náměstí 10
257 03 Jankov
tel: 317 833 209
fax: 317 833 291
e-mail: financni@obecjankov.cz
<http://www.obecjankov.cz>
starostka obce: Bc. Jitka Jonsztová

Školní vzdělávací program pro základní vzdělávání ŠKOLA – ZÁKLAD ŽIVOTA,

Základní škola a mateřská škola Jankov, okres Benešov

Vydán dne 18. 6. 2007

Platnost od 1. 9. 2007

Č. j.: 272/2007

ŠVP ZV – 1. verzi schválila pedagogická rada dne 18. 6. 2007

ŠVP ZV – 2. verzi schválila pedagogická rada dne 19. 6. 2008

ŠVP ZV – 3. verzi schválila pedagogická rada dne 23. 6. 2009

ŠVP ZV – 4. verzi schválila pedagogická rada dne 26. 8. 2010

ŠVP ZV – 5. verzi schválila pedagogická rada dne 28. 6. 2013 – začleněna finanční gramotnost, úprava témat obrana vlasti, boj s korupcí, ochrana člověka za běžných rizik a mimořádných událostí; úprava vzdělávacích oborů Cizí jazyk a Další cizí jazyk - *(podle RVP ZV platného od 1. 9. 2013)*

ŠVP ZV – 6. verzi schválila pedagogická rada dne 15. 6. 2016 – *do ŠVP začleněno vzdělávání žáků s LMP (podle RVP ZV platného od 1. 9. 2016)*

Koordinátor programu: Mgr. Jana Boršovská (1. – 5. verze), Mgr. Václav Nerad (6. verze)

Druhý koordinátor: Mgr. Jana Feřteková (1. – 2. verze), Mgr. Václav Nerad (3. - 5. verze), PaedDr. Jana Sochůrková (6. verze),

Vedoucí týmů: 1. stupeň – Mgr. Václav Nerad (1. verze)

2. stupeň – PaedDr. Jana Sochůrková (1. verze)

Přílohy: Příloha č. 1 - Standardy pro základní vzdělávání
Příloha č. 2 - Klasifikační řád
Příloha č. 3 - Pravidla pro udílení výchovných opatření
Příloha č. 4 - Školní program EVVO na ZŠ a MŠ Jankov

2. Charakteristika školy

Naše škola je úplná základní škola s devíti ročníky a devíti třídami. Součástí je mateřská škola, školní družina a školní jídelna. Kapacita školy je 220 dětí. Průměrný počet žáků na třídu nepřekračuje dvacet.

Budova školy se nachází na náměstí, jsou zde všechny třídy i školní družina. Školní jídelna je vzdálena asi 200 metrů. Žáci sem docházejí v doprovodu učitelů. Děti, které jdou z oběda do družiny, vodí také dospělí.

Do Jankova se děti ze spádových obcí dostávají autobusy. Kromě toho je zajištěno dobré autobusové spojení z Votic a Louňovic pod Bláníkem. Škola je umístěna v budově z roku 1927. Od roku 1990 prošla několika rekonstrukcemi. Byla vyměněna okna, provedena nová elektroinstalace, nová fasáda, vybudována plynová kotelna. Nejnověji byly vybudovány nové učebny v přízemí a nové sociální zařízení odpovídající hygienickým normám EU. Byly zvětšeny a zrekonstruovány prostory školní družiny, upraven pro její potřeby je i přilehlý školní dvůr.

Škola má vlastní tělocvičnu, která je kromě vyučování tělesné výchovy využívána pro činnost sportovních kroužků, školní družiny, shromáždění žáků při různých příležitostech. Dále je tělocvična pronajímána pro sportovní činnosti dospělých. Prostory tělocvičny jsou také využívány dětmi z mateřské školy.

Pro účely divadelních představení, výchovných koncertů, vystoupení žáků, zahájení školního roku je rovněž k dispozici sál obecního úřadu.

Máme specializovanou počítačovou pracovnu připojenou na internet a žákovskou cvičnou kuchyni. Kmenové učebny jsou uzpůsobeny pro výuku jazyků, matematiky, chemie, přírodopisu.

Škola využívá počítačovou pracovnu, která je připojena na školní počítačovou síť, ale též k internetu s rychlým připojením. V každé učebně a ve sborovnách je možné připojení k místní síti i internetu. Na síť je připojena také mateřská škola a školní jídelna.

Učebny jsou vybaveny novým nábytkem.

V současné době je pět učeben vybaveno interaktivními tabulemi, do čtyř byly pořízeny keramické tabule. Počítačová pracovna byla nově vybavena počítači.

Součástí školy je školní družina, která ve svých činnostech dále rozvíjí klíčové kompetence, které žáci získávají na 1. stupni. Družina je vybavena množstvím her, vychovatelky organizují soutěže, přehlídky, akce, které prezentují školu na veřejnosti (průvody masek, mikulášské nadílky, předvánoční akce).

V roce 2010 byl přistavěn nový moderní pavilon mateřské školy (nyní má školka kapacitu 48 míst). Ve staré části školky bylo kompletně zrenovováno sociální zařízení pro děti i pro personál. Celá školka byla vybavena novým nábytkem, včetně obou kuchyněk a šaten.

V téže roce byla zrenovována školní kuchyně, takže dnes její vybavení plně odpovídá evropským normám.

Věnujeme péči dětem se specifickými poruchami učení a chování. Pravidelně s nimi pracuje vyškolená učitelka. Pracují individuálně v malých skupinách (max. tři žáci). Logopedická péče probíhá už od mateřské školy, dále se se žáky pracuje, dokud je potřeba. Integrujeme žáky s lehkým mentálním postižením i s tělesným postižením.

Charakteristika pedagogického sboru

Pedagogický sbor se v současné době skládá ze třinácti učitelů, tři vychovatelek a asistentek pedagoga. Všichni mají pedagogické vzdělání, většina má vysokoškolské vzdělání. Vychovatelky mají odpovídající vzdělání. Asistentky pedagoga se pravidelně vzdělávají. Logopedické asistentky jsou také kvalifikované.

Všichni pedagogičtí pracovníci se pravidelně dále vzdělávají. Mimo vyučování se věnují zájmové činnosti žáků, vedou kroužky, organizují třídní výlety, několikadenní společné pobyty tříd v přírodě, spanička tříd ve škole. Organizují pravidelné výstavy a veřejná vystoupení žáků. Škola má kvalifikovanou výchovnou poradkyni, kvalifikovaného ICT koordinátora, metodika prevence, kvalifikovanou koordinátorku environmentální výchovy.

Spolupracujeme s pedagogicko-psychologickou poradnou a se speciálně pedagogickými centry.

Umožňujeme pedagogickou praxi studentům pedagogické fakulty.

Charakteristika žáků

Školu navštěvují nejen žáci ze spádové oblasti, ale vyhledávají ji i rodiče, jejichž děti se necítí dobře ve velké škole nebo mají specifické poruchy učení a chování. **Žáky se speciálními vzdělávacími potřebami a žáky nadané integrujeme** v běžných třídách a věnujeme jim individuální péči. Integrujeme také děti s tělesným a mentálním postižením. Tyto děti chodí do běžných tříd. Respektujeme jejich specifické potřeby.

Spolupráce s rodiči

Spolupráci s rodiči se snažíme stále prohlubovat. Rodiče mohou školu navštívit kdykoliv. Jsou pořádány konzultační dny, o činnosti školy jsou informováni prostřednictvím webových stránek. Velmi se osvědčily dny otevřených dveří a týdny otevřených dveří.

Pravidelně pořádáme předvánoční akce (jarmarky, kavárny, besídky, Živý betlém...). O činnosti školy informujeme taktéž prostřednictvím regionálního tisku. Velkou oblibu si získaly akce Každý něco dokážeme, které jsme začali organizovat ve volných dnech. Proto se jich mohou zúčastnit i rodiče, prarodiče a kdokoliv z veřejnosti.

Při škole pracuje Klub rodičů, který se podílí na organizaci školních akcí.

Dlouhodobé projekty, mezinárodní spolupráce

Škola vydává kalendář. Spolupracujeme s obecním úřadem. Dvakrát do roka uklízíme náměstí a park. Spolupodílíme se na organizaci pochodu Po stopách bitvy u Jankova, na vytváření výstavní síně věnované bitvě u Jankova. Jsme jedním z garantů naučné stezky Po stopách bitvy u Jankova. Jsme garantem vybudování informačního centra ve Voticích. Začali jsme pořádat pro veřejnost Šustův běh na počest jankovského rodáka, nestora českého rybníkářství, Josefa Šusty.

2. a 6. třída se zapojují do projektu HZS Hasík.

Všechny ročníky vyjíždějí dvakrát do roka na historicko-kulturní exkurze nebo navštěvují různé podniky a dílny.

První stupeň navštěvuje dětská divadelní představení, druhý stupeň večerní divadelní představení pro dospělé v pražských divadlech.

Třídní kolektivy mladších dětí tráví několikrát ročně společná odpoledne završená přespáním ve škole. Starší vyjíždějí na výlety.

Všechny třídy budou postupně poznávat nejbližší okolí, od 1. do 9. třídy projdou naučné stezky v regionu.

Pravidelně přispíváme do Votických novin a místní informační vývěsky. Veškeré zásadní informace o škole jsou zveřejňovány na webových stránkách školy.

Do učebního plánu je zařazeno ve všech ročnících šest hodin věnovaných tématu **Ochrana člověka za mimořádných událostí (OČMU)** zpravidla formou šestihodinového bloku.

Mezinárodní spolupráci jsme navázali se slovenskou ZŠ s MŠ Borský Svätý Jur. Zúčastňujeme se též mezinárodního projektu „Záložka do knihy spája školy: Čtu, čteš, čteme“.

Spolupráce s jinými subjekty

Výstavy a další akce, které škola pořádá, jsou určeny nejen pro rodiče, ale také pro veřejnost.

Velmi úzká je spolupráce s obecním úřadem.

Kromě uvedených subjektů spolupracujeme s PPP a SPC, úřadem práce, právníkem, hasiči, knihovnou ve Voticích, ekocentry, stanicí pro handicapované živočichy, domovem seniorů a dalšími.

Dětská lékařka poskytuje preventivní i pravidelnou péči našim žákům.

Škola spolupracuje s HZS Středočeského kraje a SDH Jankov, Policií ČR a záchrannou službou.

Škola se snaží být centrem společenského dění v obci.

Od ledna 2006 začala pracovat školská rada.

Již několik let spolupracujeme se Speciálně pedagogickým centrem pro děti a mládež s vadami řeči se zaměřením na augmentativní a alternativní komunikaci.

Vlastní hodnocení školy

Cíl		Indikátory	Nástroj	Četnost	
Hodnocení práce školy	Soulad ŠVP a RVP	Hodnocení vyučovacího procesu, dosažené úrovně klíčových kompetencí	ČŠI, zřizovatel	Škola neovlivní	
	Komplexní zhodnocení	Úroveň pedagogického a výchovného procesu	organizace chodu školy, otevřenost školy, školní klima, přístup k žákům s SPU, uplatnění žáků		
		Personální obsazení	Složení pedagogického sboru		
		Management	Dokumentace, personalistika, organizace chodu školy, styk s veřejností, styk se zřizovatelem		
	Hospodaření	Výkazy, smlouvy, rozpočty, plnění závazných ukazatelů	Externí audit - nezávislý auditor	Každoročně	
	Odborné oblasti revize, kontroly BOZP, PO	Technický stav, předpisy, dokumentace	Revizní zprávy odborných firem	Revize dle lhůt pravidelných kontrol	
	Hodnocení úrovně práce ředitele školy	Výsledky dlouhodobé práce	Hodnocení Školskou radou, zřizovatelem, ČŠI	Dle požadavků institucí	
	Úroveň vědomostí a dovedností	Testy	CERMAT 5. a 9. ročník	Každoročně	
	Úroveň pedagogického procesu, úroveň práce jednotlivých pracovníků, uplatňování strategických postupů ŠVP	Vyučovací proces, úroveň prací žáků, výsledky v soutěžích, DVPP, vedení dokumentace, osobní iniciativa a aktivita	Hospitace, kontroly prací žáků, přehledy výsledků soutěží, přehled DVPP, TV, KLŽ, TK, osobní pohovor s pedagogickými pracovníky	Každoročně dle plánů	
	Úspěšnost absolventů	Umístění žáků 9. ročníku	Zpráva výchovné poradkyně	Každoročně	
školy	Výchovné problémy	Neomluvená absence	TU, VP - přehledy	Čtvrtletně	
		Prevence šikany	VP - ve spolupráci s PPP, TU	Aktuálně dle situace	
		Drogy	Metodik prevence - spolupráce s PPP, TU	Aktuálně dle situace	
Postoj rodičů ke škole	Pohovory s rodiči, dotazník. akce, konzulta. hodiny	Pohovory, dotazníky	Průběžně		
Postoj žáků ke škole	Dotazníkové akce, rozhovory s učiteli	Dotazníky, školní samospráva	Průběžně		
Hodnocení školy pedagogy	Dotazníkové akce, pohovory s vedením školy	Dotazníky, pohovory	1x za dva roky		
Úspěšnost jednotlivých akcí	Hodnocení jednotlivými pedagogy	Vyplnění formuláře pro školní akce	Ihned po ukončení akce		

Hodnocení školy slouží ke zhodnocení stavu. Zjišťuje, jaké je klima školy, podmínky a výsledky vzdělávání, soulad ŠVP s realizovaným vzdělávacím programem, úroveň výuky, materiálních, ekonomických a hygienických podmínek školy.

3. Charakteristika ŠVP

Škola se zaměřuje na všeobecné vzdělávání. Vzdělávací proces se snažíme obohatit pestrou nabídkou mimoškolních aktivit, pořádáním celoškolních soutěží, realizací dlouhodobých projektů (kalendář). Integrujeme žáky se zdravotním znevýhodněním. Věnujeme se žákům se SPU. Snažíme se vytvářet příjemné prostředí pro naše žáky. Při výuce i po vyučování využíváme učebny ICT. Pro výuku jsou k dispozici také přenosné počítače.

Kam směřujeme

Škola klade důraz na všeobecné vzdělávání. Snažíme se o co nejlepší integraci žáků se SPU. Integrujeme žáky s mentálními i tělesnými postiženími. Specifikou školy jsou aktivity zaměřené na prezentaci školy prostřednictvím výtvarných a rukodělných prací. Další specifikou je úzká spolupráce s obcí a výrazný podíl školy na dění v obci.

Co chceme

- méně encyklopedických znalostí
- více znalostí a dovedností uplatnitelných v praxi
- používat efektivní způsoby učení (projekty, skupinové vyučování, párové formy práce)
- přiměřeně používat interaktivní výuku s využitím komunikačních a informačních technologií
- učit žáky respektovat všeobecně platná pravidla ve společnosti
- věnovat se všem žákům podle jejich potřeb (žákům nadaným, průměrným, méně nadaným i žákům se zdravotním postižením)

Chceme navázat na dobrou pověst školy. Posilovat všechny silné stránky, omezovat nedostatky.

Vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami

Výuka žáků se speciálními vzdělávacími potřebami je zajišťována na základě výsledků vyšetření odborníků. K žákům je přístupováno individuálně. Pro žáky, kteří mají doporučení, je vypracován individuální vzdělávací plán. Na jeho realizaci se podílejí učitelé, žáci a rodiče. Žáci s doporučením docházejí na hodiny reedukace učení k pedagogickému pracovníkovi, který na škole za reedukaci zodpovídá. Asistentky pedagoga pracují s dětmi, ke kterým byla tato funkce schválena, a to jak ve třídě, tak individuálně.

Při klasifikaci přihlížíme k druhu specifické poruchy. Pro žáka, u kterého se projevují obtíže ve vzdělávání, vypracováváme PLPP. V případě nutnosti ho následně posíláme se souhlasem rodičů na vyšetření do školského poradenského zařízení. Na základě doporučení tohoto zařízení je žákovi vytvořen IVP a je zařazen do reedukační péče.

Učitelé v rámci DVPP navštěvují semináře zaměřené na práci s žáky se SVP. Asistentky pedagoga se systematicky vzdělávají.

Dětem s vadami řeči se věnují kvalifikované logopedické asistentky.

Při plánování a realizaci vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami máme na zřeteli fakt, že se žáci ve svých individuálních vzdělávacích potřebách a možnostech liší. Účelem podpory vzdělávání těchto žáků je plné zapojení a maximální využití vzdělávacího potenciálu každého žáka s ohledem na jeho individuální možnosti a schopnosti. Tomu pedagog přizpůsobuje své vzdělávací strategie na základě stanovených podpůrných opatření.

Vzdělávání žáků s podpůrnými opatřeními je realizováno:

- pro žáky s podpůrnými opatřeními prvního stupně v běžné škole s použitím PLPP;
- pro žáky s podpůrnými opatřeními druhého až pátého stupně v běžné škole zpravidla s použitím IVP.

Na úrovni IVP na doporučení školského poradenského zařízení v rámci podpůrných opatření upravujeme očekávané výstupy stanovené ŠVP, případně upravujeme vzdělávací obsah tak, aby byl zajištěn soulad mezi vzdělávacími požadavky a skutečnými možnostmi žáků a vzdělávání směřovalo k dosažení jejich osobního maxima.

K úpravám očekávaných výstupů stanovených v ŠVP se využívá podpůrné opatření IVP, které umožňuje u žáků s podpůrnými opatřeními od třetího stupně podpory (týká se žáků s LMP) upravovat výstupy ze vzdělání. Očekávané výstupy vzdělávacích oborů upravujeme a těmto očekávaným výstupům přizpůsobujeme i výběr učiva.

Pro žáky s podpůrnými opatřeními spočívajících v úpravě vzdělávacích obsahů může být v souladu s principy individualizace a diferenciaci vzdělávání zařazována do IVP na doporučení školského poradenského zařízení speciálně pedagogická a pedagogická intervence. Časová dotace na tuto intervenci je poskytována z disponibilní časové dotace nebo v nezbytných případech z minimální časové dotace vybrané vzdělávací oblasti/oboru.

Při vzdělávání žáků s lehkým mentálním postižením zohledňujeme jejich specifika: problémy v učení – čtení, psaní, počítání; nepřesné vnímání času; obtížné rozlišování podstatného a podružného; neschopnost pracovat s abstrakcí; snížená možnost se učit na základě zkušenosti, pracovat se změnou; krátkodobá paměť, problémy s technikou učení; problémy s porozuměním významu slov; krátkodobá paměť neumožňující dobré fungování pracovní paměti, malá představitivost; nedostatečná jazyková způsobilost, nižší schopnost číst a pamatovat si čtené, řešit problémy a vnímat souvislosti.

Pro úspěšné vzdělávání žáků s podpůrnými opatřeními zabezpečujeme:

- uplatňování principu diferenciaci a individualizace vzdělávacího procesu při organizaci činností a při stanovování obsahu, forem i metod výuky;
- všechna stanovená podpůrná opatření při vzdělávání žáků;
- v odůvodněných případech odlišnou délku vyučovacích hodin pro žáky se speciálními vzdělávacími potřebami;

- v odůvodněných případech dělení a spojování vyučovacích hodin;
- v odůvodněných případech v zájmu žáka s přiznanými podpůrnými opatřeními (od třetího stupně podpůrných opatření dle Vyhlášky č. 27/2016 Sb. a dle § 16 odst. 2 písm. b) Zákona č. 561/2004 Sb.) náhradu **cizího jazyka a dalšího cizího jazyka** jiným vzdělávacím obsahem v rámci IVP
- formativní hodnocení vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami;
- spolupráci se zákonnými zástupci žáka, školskými poradenskými zařízeními a odbornými pracovníky školního poradenského pracoviště, v případě potřeby spolupráci s odborníky mimo oblast školství (zejména při tvorbě IVP);
- spolupráci s ostatními školami.

Škola stanovuje Pravidla a průběh tvorby, realizace a vyhodnocování PLPP a IVP.

Vzdělávání žáků se sociálním znevýhodněním

Žákům, kteří pocházejí z prostředí sociálně nebo kulturně a jazykově odlišného od prostředí majoritní populace a žákům z rodinného prostředí s nízkým ekonomickým postavením věnujeme specifickou péči. Zákonný zástupce dítěte, který pobírá sociální příplatek, je na základě dodaného potvrzení o pobírání sociálních dávek osvobozen od úplaty ve školní družině. Ve spolupráci s neziskovými organizacemi zajišťujeme financování obědů ve školní jídelně.

Jedním z cílů školy je integrace žáků z odlišného kulturního a sociálně znevýhodňujícího prostředí, ochrana jejich minoritní kultury a podpora jejich úspěšnosti v majoritní společnosti. Pro tyto žáky případně vypracujeme individuální vzdělávací plány, které by jejich potřebám maximálně vyhovovaly.

Pro úspěšné vzdělávání žáků se sociálním znevýhodněním zabezpečujeme tyto podmínky:

- individuální nebo skupinovou péči
- pomoc asistenta pedagoga
- odpovídající metody a formy práce
- specifické učebnice a materiály
- pravidelnou komunikaci a zpětnou vazbu
- spolupráci s psychologem, sociálním pracovníkem, případně s dalšími odborníky

Zabezpečení výuky žáků nadaných a mimořádně nadaných

Jeví-li se žák nadaným nebo mimořádně nadaným, navážeme spolupráci s PPP, postupujeme podle jejich doporučení. Vypracujeme PLPP či IVP a budeme postupovat s ohledem na jednotlivé žáky. Budeme motivovat jejich účast v soutěžích a olympiádách. Umožníme jim více pracovat na počítači a s naučnou literaturou. Budou jim zadávány náročnější úkoly k samostatnému řešení.

Pro žáka nadaného a mimořádně nadaného vytvoříme podmínky k co největšímu využití jeho potenciálu s ohledem na jeho individuální možnosti.

Výuka žáků probíhá takovým způsobem, aby byl stimulován rozvoj jejich potenciálu včetně různých druhů nadání a aby se tato nadání mohla ve škole projevit a pokud možno i uplatnit a dále rozvíjet.

Pro podporu nadání a mimořádného nadání využíváme podpůrných opatření podle individuálních vzdělávacích potřeb žáků v rozsahu 1. až 4. stupně podpory.

Zabezpečení výuky:

- umožňovat řešení problémových úloh
- umožnit přístup k počítači
- účinně je motivovat k rozšiřování hloubky základního učiva
- motivovat je k účasti v soutěžích
- všem žákům mimořádně nadaným dávat prostor v příslušných vyučovacích předmětech

Škola stanovuje Pravidla a průběh tvorby, realizace a vyhodnocování PLPP a IVP. Při tvorbě IVP se škola opírá o doporučení školského poradenského zařízení.

Výchovné a vzdělávací strategie

Výchovnými a vzdělávacími strategiemi směřujeme k získávání znalostí a dovedností uplatnitelných v praxi. Využíváme efektivní způsoby učení, jako jsou projekty, skupinové vyučování, párové formy práce,... Ve výuce využíváme komunikačních a informačních technologií. Škola se na veřejnosti prezentuje různými vystoupeními, příspěvky do tisku, výstavami výtvarných a rukodělných prací. Škola se maximálně podílí na dění v obci a tím se vytváří prostor pro zpětnou podporu školy ze strany obce. Pomocí těchto aktivit chceme u žáků probudit hrdost na svou školu, hrdost na svou obec a hrdost na svou vlast.

Výchovné a vzdělávací strategie jsou společné působení všech pracovníků školy (pedagogických i nepedagogických), kteří ve výuce i mimo ni cíleně utvářejí a rozvíjejí klíčové kompetence žáků. Klíčové kompetence mají žákům pomáhat při získávání základu všeobecného vzdělání. Jejich úroveň na základní škole není konečná, je základem pro další celoživotní vzdělávání. Tvoří základ pro celoživotní učení a orientaci v každodenním praktickém životě.

KOMPETENCE SOCIÁLNÍ A PERSONÁLNÍ - rozvíjet u žáků schopnost spolupracovat a respektovat práci vlastní a druhých

KOMPETENCE OBČANSKÉ- připravovat žáky jako svobodné a zodpovědné osobnosti, uplatňující svá práva a plnící své povinnosti

KOMPETENCE K ŘEŠENÍ PROBLÉMU – podněcovat žáky k tvořivému myšlení, logickému uvažování a k řešení problémů

KOMPETENCE KOMUNIKATIVNÍ – vést žáky k všestranné a účinné komunikaci

KOMPETENCE K UČENÍ – umožnit žákům osvojit si strategii učení a motivovat je pro celoživotní učení

KOMPETENCE PRACOVNÍ - pomáhat žákům poznávat a rozvíjet své schopnosti i reálné možnosti a uplatňovat získané vědomosti a dovednosti při profesní orientaci

Klíčové kompetence

Kompetence sociální a personální

- skupinová výuka různorodých skupin
- párová práce
- kooperativní výuka
- práce v týmech
- porozumět vzájemným odlišnostem – nutnost dohodnout se
- hodnocení vlastní práce – srovnání, jak mě hodnotí druzí
- důležitost práce v týmu
- integrace žáků se SVP
- seznámení s jinými kulturami, tolerance

Kompetence občanské

- ne! Rasismu, xenofobii, nacionalismu
- sebeúcta, tolerance – učitel – žák, žák – učitel
- výchova ke zdraví
- výchova ke slušnosti
- výchova k ochraně životního prostředí
- mimoškolní činnost jako protipól nežádoucím sociálně patologickým jevům
- upřednostňování pozitivního hodnocení
- pozitivní motivace
- budování důvěry – učitel - žák

Kompetence k řešení problémů

- každý problém je řešitelný
- praktické problémové úkoly
- samostatnost

- neúspěch překonám
- týmová práce
- spolupráce
- využívání všech dostupných zdrojů informací

Kompetence komunikativní

- slušnost, kulturnost komunikace
- prezentace vlastního názoru, použití pádných argumentů
- obhájení vlastního názoru, použití pádných argumentů
- nebát se prezentovat své názory před okolím (třída, škola, časopis...)
- zvládnout komunikaci v obtížných situacích – jasnost argumentů, slušnost, stát si za svým názorem
- umět naslouchat druhým, i když s nimi nesouhlasím
- umění používat a rozumět nonverbální komunikaci

Kompetence k učení

- odpovědnost žáků za svou budoucnost
- odpovědnost za sebevzdělávání
- umění vyhledávat informace ze všech dostupných zdrojů
- pozitivní motivace v hodnocení
- sebehodnocení
- práce s chybou

Vzdělávací obsah vzdělávacích oborů ŠVP je tvořen očekávanými výstupy a učivem. V rámci 1. stupně je vzdělávací obsah dále členěn na 1. období (1. až 3. ročník) a 2. období (4. až 5. ročník).

Průřezová témata

Začlenění průřezových témat

Průřezová témata daná RVP ZV jsou realizována začleněním do vzdělávacího obsahu jednotlivých vyučovacích předmětů a také do projektů na 1. i 2. stupni.

Odkazy na realizaci průřezových témat jsou uvedeny v následující tabulce a v osnovách jednotlivých vyučovacích předmětů ve sloupci *Průřezová témata*. Průřezová jsou zde označena zkratkami.

Osobnostní a sociální výchova
Výchova demokratického občana
Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech
Multikulturní výchova
Environmentální výchova
Mediální výchova

OSV
VDO
EGS
MUV
EV
MEV

Osobnostní a sociální výchova

	1. roč	2. roč	3. roč	4. roč	5. roč	6. roč	7. roč	8. roč	9. roč
Osobnostní rozvoj									
Rozvoj schopností poznávání	ČJ, Hv, M	Čj, M, Prv, Hv	ČJ, M, Prv, Hv	ČJ, M, Prv, Vl, Hv	Čj, M, Prv, Vl, Hv	Z, M, F, AJ, ČJ, Vv, Hv, Př, VkZ	Z, M, F, AJ, ČJ, Vv, Hv, Př, VkZ	CH, M, F, AJ, ČJ, Vv, Př, Hv	Z, M, F, Vv, CH, AJ, ČJ, Př, Hv
Sebepoznávání a sebepojetí	Čj, Prv, Tv	Čj, Prv, Tv	Čj, Prv, Tv	ČJ, Prv, Tv	ČJ, Prv, Tv	AJ, ČJ, Tv, VkZ	AJ, ČJ, Tv, VkZ	AJ, ČJ, Ov, VkZ, Tv	AJ, ČJ, Tv, VkZ
Seberegulace a sebeorganizace	Čj, Prv, Tv	Čj, Prv, Tv	Čj, Prv, Tv	ČJ, Tv, Prv	ČJ, Tv, Prv	Tv	Ov, Tv	Ov, Tv	Z, Tv
Psychohygiena	Prv	Prv	Prv	Prv	Prv	Pč	Pč	Pč	Pč
Kreativita	Pč, Vv	Pč, Vv	Pč, AJ, Vv	Pč, AJ, Vv, Hv	Pč, AJ, Vv	M, F, ČJ, Vv, Pč, AJ	Z, M, ČJ, Vv, Pč, AJ	Z, M, ČJ, Vv, Pč, AJ, Hv	Z, M, ČJ, Vv, Pč, AJ
Sociální rozvoj									
Poznávání lidí			Prv			ČJ	Čj, AJ	Čj, Ov	ČJ

Mezilidské vztahy	Tv	Tv	Tv	Tv	AJ, Tv	M, AJ, Tv	M, Ov, Tv	M, D, Tv	M, D, ČJ, Tv
Komunikace	Vv, Tv	Vv, Tv	AJ, Vv, Tv	AJ, Inf, Vv, Hv, Tv	AJ, Vv, Hv, Tv	M, ČJ, Vv, AJ, Hv, Tv	M, ČJ, Vv, AJ, Hv, Tv, Inf	M, ČJ, Vv, AJ, Hv, Tv, Inf	M, ČJ, Vv, AJ, Z, Hv, Tv, Inf
Kooperace a kompetice	Tv	Tv	Tv	Vv, Tv, Pč	Vv, Tv, Pč	Z, ČJ, Vv, Tv	ČJ, Vv, Tv	Z, ČJ, Vv, Tv	ČJ, Vv, Tv
Morální rozvoj									
Řešení problémů a rozhodovací dovednosti		M, ČJ	M, ČJ	M, ČJ	M, ČJ, Pč	M, Tv	M, AJ, Tv	M, AJ, Tv	M, Tv
Hodnoty, postoje, praktická etika		Prv	Prv	Přv	Přv	Ov	Ov	AJ	AJ

Výchova demokratického občana

	1. roč	2. roč	3. roč	4. roč	5. roč	6. roč	7. roč	8. roč	9. roč
Občanská společnost a škola	Prv	Prv	Prv	VI	VI	Ov			
Občan, obč.společnost a stát		Prv	Prv	VI	VI		Z, Ov	Z, D	Z
Forma participace občanů v polit.životě				VI	VI		Ov		
Principy demokracie jako formy vlády a způsobu rozhodování				VI	VI	D	Ov	D	Z, Ov

Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech

	1. roč	2. roč	3. roč	4. roč	5. roč	6. roč	7. roč	8. roč	9. roč
Evropa a svět nás zajímá					AJ, VI	ČJ	ČJ, Z	M, AJ, NJ, Hv, RJ	M, NJ, RJ
Objevujeme Evropu a svět					AJ, VI	M	M, Z	M, Z, AJ	M, Z, Hv
Jsmo Evropané					VI	ČJ, Ov, D	Z, D, ČJ	M, Z	M, Ov, D

Multikulturní výchova

	1. roč	2. roč	3. roč	4. roč	5. roč	6. roč	7. roč	8. roč	9. roč
Kulturní diference				AJ	AJ	AJ	Z	Z	Z
Lidské vztahy	AJ, Vv, Tv, Pč	AJ, Vv, Tv, Pč	AJ, Vv, Tv, Pč	Vv, Tv, Pč, V1	Vv, Tv, Pč, V1	AJ, Tv, VkZ	Ov, Tv, VkZ	Ov, Tv	ČJ, Z, Tv
Etnický původ					V1		D, Ov	Z, AJ	Z, D, Př
Multikulturalita				V1	V1	D	Z, D	D, AJ	Z, D
Princip soc. smíru a solidarity					V1		Ov		

Environmentální výchova

	1. roč	2. roč	3. roč	4. roč	5. roč	6. roč	7. roč	8. roč	9. roč
Ekosystémy				Přv		Z	Př	CH, Z	CH, Z
Základní podmínky života					Pč	Z, D, VkZ	VkZ	CH	F, CH, Př
Lidské aktivity a problémy životního prostředí					Přv	Př	Z, D, AJ	F, CH, Z, D	F, CH, Z, Ov, Př
Vztah člověka k prostředí				Vv, Pč	Vv, Pč	M, Z	M, Z, AJ	M, F, CH, Z, Př, Vv	M, F, CH, Př, Vv, Ov

Mediální výchova

	1. roč	2. roč	3. roč	4. roč	5. roč	6. roč	7. roč	8. roč	9. roč
Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení		ČJ	ČJ	ČJ, M, Přv, VI	ČJ, M, VI	ČJ, Z	ČJ, Z	ČJ, M, Z, AJ	ČJ, M, Z, Tv
Interpretace vztahu mediálních sdělení a reality				ČJ	ČJ	VkZ	VkZ	M	M
Stavba mediálních sdělení				ČJ	ČJ				ČJ, Ov, Inf
Vnímání autora mediálních sdělení				VI	ČJ, VI, Hv		Ov	Hv	ČJ, Ov, Hv
Fungování a vliv médií ve společnosti	ČJ	ČJ	ČJ, Hv	ČJ, Hv	ČJ, VI, Hv	Ov	Ov, Hv	Čj, Ov, Hv	ČJ, Ov, Hv
Tematické okruhy produktivních sdělení									
Tvorba mediálního sdělení		ČJ	ČJ	ČJ, Vv	ČJ	ČJ, Ov	ČJ, Inf	ČJ, Vv,	ČJ, Vv, Tv, Inf
Práce v realizačním týmu				ČJ, Vv		F	F, ČJ	M, F, Ch, Tv	M, F, Ch, Tv

Realizace průřezového tématu **Osobnostní a sociální výchova** je v případě žáků s lehkým mentálním postižením zaměřena především:

- na utváření pozitivních (nezraňujících) postojů k sobě samému i k druhým;
- na rozvoj zvládnutí vlastního chování;
- na podporu akceptace různých typů lidí, názorů, přístupů k řešení problémů;
- na uvědomování si hodnoty spolupráce a pomoci;
- na rozvoj dovedností potřebných pro komunikaci a spolupráci;
- na uvědomování si mravních rozměrů různých způsobů lidského chování.

Realizace průřezového tématu **Výchova demokratického občana** je v případě žáků s lehkým mentálním postižením zaměřena především na utváření:

- sebeúcty, sebedůvěry a samostatnosti;

- úcty k zákonu;
- úcty k hodnotám, jako je svoboda, spravedlnost, solidarita, odpovědnost, tolerance;
- aktivního postoje v obhajování a dodržování lidských práv a svobod;
- ohleduplnosti a ochoty pomáhat slabším;
- respektu ke kulturním, etnickým a jiným odlišnostem;
- empatie, schopnosti aktivního naslouchání a spravedlivého posuzování.

Realizace průřezového tématu **Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech** je v případě žáků s lehkým mentálním postižením zaměřena především:

- na překonávání stereotypů a předsudků;
- na kultivaci postojů k Evropě jako širší vlasti a ke světu jako globálnímu prostředí života;
- na kultivaci postojů ke kulturní rozmanitosti;
- na utváření pozitivních postojů k tradičním evropským hodnotám;
- na osvojování vzorců evropského občana;
- na podporu smyslu pro zodpovědnost.

Realizace průřezového tématu **Multikulturní výchova** je v případě žáků s lehkým mentálním postižením zaměřena především:

- na uvědomění si vlastní identity a schopnost reflexe vlastního sociokulturního zázemí;
- na utváření hodnotového systému žáků, korekci jejich jednání;
- na rozvoj dovedností potřebných pro uplatňování vlastních práv a respektování práv druhých;
- na utváření tolerance a respektu k odlišným sociokulturním skupinám;
- na rozvoj dovedností komunikovat a žít ve skupině s příslušníky odlišných sociokulturních skupin;
- na vnímání odlišnosti jako příležitosti k obohacení, nikoliv jako zdroje konfliktu;
- na uvědomění si neslučitelnosti rasové (náboženské apod.) intolerance s principy života v demokratické společnosti;
- na podporu angažovanosti při potírání projevů intolerance, xenofobie, diskriminace a rasismu;
- na vnímání sebe jako občana, který se aktivně spolupodílí na utváření vztahu společnosti k minoritním skupinám.

Realizace průřezového tématu **Environmentální výchova** je v případě žáků s lehkým mentálním postižením zaměřena především:

- na vnímání života jako nejvyšší hodnoty;
- na rozvoj odpovědnosti ve vztahu k ochraně přírody a přírodních zdrojů;
- na rozvoj aktivity, tvořivosti, vstřícnosti a ohleduplnosti ve vztahu k prostředí;
- na utváření zdravého životního stylu a vnímání estetických hodnot prostředí;
- na podporu angažovanosti v řešení problémů spojených s ochranou životního prostředí;
- na rozvoj vnímavého a citlivého přístupu k přírodě a přírodnímu a kulturnímu dědictví.

Realizace průřezového tématu **Mediální výchova** je v případě žáků s lehkým mentálním postižením zaměřena především:

- na uvědomování si hodnoty vlastního života (zvláště volného času) a odpovědnosti za jeho naplnění;
- na využívání potenciálu médií jako zdroje informací, kvalitní zábavy i naplnění volného času;

- na vytvoření představy o roli médií jak v klíčových společenských situacích a v demokratické společnosti vůbec, tak v každodenním životě v regionu;
- na rozvoj citlivosti vůči stereotypům v obsahu médií i způsobu zpracování mediálních sdělení;
- na rozvoj citlivosti vůči předsudkům a zjednodušujícím soudům o společnosti (zejména o menšinách) i jednotlivci;
- na rozvoj komunikačních schopností, zejména při veřejném vystupování;
- na využívání vlastních schopností v týmové práci a dovednosti přizpůsobit se potřebám a cílům týmu.

4. Učební plán ZŠ Jankov

Vzdělávací oblasti	Vzdělávací obory	Vyučovací předmět	1. stupeň							2. stupeň						
								1. - 5. ročník						6. - 9. ročník		
			1.	2.	3.	4.	5.	naše dotace	Minim. čas. dotace	6.	7.	8.	9.	naše dotace	Minim. čas. dotace	
Jazyk a jazyková komunikace	Český jazyk a literatura	Český jazyk	9 (D)	9 (2D)	8 (2D)	8 (2D)	8 (2D)	42	33	5 (D)	5 (D)	4 (D)	4	18	15	
	Cizí jazyk	Anglický jazyk	1 (D)	1 (D)	3	3	3	11	9	3	4 (D)	4 (D)	4 (D)	15	12	
		Další cizí jazyk											3			3
Matematika a její aplikace		Matematika	4	4	5 (D)	5 (D)	5 (D)	23	20	4 (D)	4	4	4	16	15	
Informační a komunikační technologie		Informatika				1		1	1	0	1 (D)	1	1 (D)	3	1	
Člověk a jeho svět		Prvouka	2	2	3			14	12							
		Přírodověda				3 (D)	2									
		Vlastivěda					2 (D)									
Člověk a společnost	Dějepis	Dějepis								2 (D)	2	2	2	12	11	
	Výchova k občanství	Občanská výchova								1	1	1	1			
Člověk a příroda	Fyzika	Fyzika								2 (D)	2 (D)	1	2	26	21	
	Chemie	Chemie										2	2 (D)			
	Přírodopis	Přírodopis								2	2 (D)	2	2			

Zeměpis									2	2	2 (D)	1			
Umění a kultura	Hudební výchova	Hudební výchova	1	1	1	1	1	12	12	1	1	1	1	10	10
	Výtvarná výchova	Výtvarná výchova	1	1	1	2	2			2	2	1	1		
Člověk a zdraví	Výchova ke zdraví	Výchova ke zdraví						10	10	1	1	1	1 (D)	12	10
	Tělesná výchova	Tělesná výchova	2	2	2	2	2			2 (D)	2	2	2		
Člověk a svět práce		Pracovní činnosti	1	1	1	1	1	5	5	1 (D)	1	1	1	4	3
Disponibilní časová dotace			2	3	3	4	4	16	16	6	5	3	4	18	18
minimální počet hodin v ročníku			18	18	22	22	22			28	28	30	30		
maximální počet hodin v ročníku			22	22	26	26	26			30	30	32	32		
Celková časová dotace			21	21	24	26	26	118	118	28	30	32	32	122	122

Poznámky k učebnímu plánu:

Informatika, Pracovní činnosti, Výchova ke zdraví, Hudební výchova, Výtvarná výchova, Občanská výchova mohou být organizovány jako dvouhodinové s periodou 14 dní.

Disponibilní hodiny jsou v učebním plánu označeny (D)

Vzdělávací obsah vzdělávacích oborů Cizí jazyk a Další cizí jazyk je možné nahradit v zájmu žáka s přiznanými podpůrnými opatřeními třetího stupně dle § 16 odst. 2 písm. b) jiným vzdělávacím obsahem v rámci IVP.

Vzdělávací obsah vzdělávacího oboru Další cizí jazyk je možné nahradit v zájmu žáka-cizince vzdělávacím obsahem vzdělávacího oboru Cizí jazyk.

5. Učební osnovy

Důležitou součástí učebních osnov jsou očekávané výstupy.

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci **podpůrných opatření** jsou upravené očekávané výstupy, které jsou obvykle na nižší úrovni než odpovídající očekávané výstupy daného vzdělávacího oboru. Pro jednoznačnou identifikaci je většina výstupů v této úrovni **označena písmenem „p“ a kódem** obsahově odpovídajícího očekávaného výstupu. Pokud není v daném tematickém okruhu žádný přímo související očekávaný výstup, tak výstupy minimální doporučené úrovně nejsou kódem označeny, představují vhodné specifické znalosti a dovednosti dosažitelné i při případné úpravě výstupů. Očekávané výstupy, pro které není uveden výstup v minimální doporučené úrovni, mohou být při případných úpravách výstupů v individuálním vzdělávacím plánu (IVP) bez náhrady vypuštěny. Pokud je výstup v minimální doporučené úrovni totožný s očekávaným výstupem, tak je označen shodným kódem bez přidaného písmena „p“.

5.1 Vzdělávací oblast: Jazyk a jazyková komunikace

Charakteristika vzdělávací oblasti

Vzdělávací oblast *Jazyk a jazyková komunikace* má stěžejní postavení ve výchovně vzdělávacím procesu. Dobrá úroveň jazykové kultury patří k podstatným znakům všeobecné vyspělosti absolventa základního vzdělávání. Jazyková výuka, jejímž cílem je zejména podpora rozvoje komunikačních kompetencí, vybavuje žáka znalostmi a dovednostmi, které mu umožňují správně vnímat jazyková sdělení, rozumět jim, vhodně se vyjadřovat a uplatňovat i prosazovat výsledky svého poznávání.

Oblast *Jazyk a jazyková komunikace* je zastoupena vzdělávacími obory *Český jazyk a literatura*, *Cizí jazyk* a *Další cizí jazyk*. Vzdělávání v dané vzdělávací oblasti směřuje k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí tím, že vede žáka k pochopení jazyka jako prostředku historického a kulturního vývoje národa, a důležitého sjednocujícího činitele národního společenství, k pochopení jazyka jako důležitého nástroje celoživotního vzdělávání, k rozvíjení pozitivního vztahu k mnohojazyčnosti a k respektování kulturní rozmanitosti.

Cizí jazyk a *Další cizí jazyk* napomáhají k objevování a chápání skutečností přesahujících oblast zkušeností zprostředkovaných mateřským jazykem. Žákům poskytují základ a předpoklady pro komunikaci v rámci integrované Evropy a světa. Osvojování cizích jazyků přispívá ke snižování jazykových bariér a přispívá ke zvýšení mobility jednotlivce v osobním životě, ale i v dalším studiu a následně tak i v budoucím pracovním uplatnění. Prostřednictvím studia jednotlivých jazyků žák poznává odlišnosti způsobu života a kulturních tradic jiných zemí, což prohlubuje vzájemné mezinárodní porozumění a toleranci.

Požadavky na vzdělávání v cizích jazycích vycházejí ze Společenského evropského referenčního rámce pro jazyky, který popisuje jednotlivé úrovně ovládnutí cizího jazyka. Vzdělání v *Cizím jazyce* předpokládá dosažení úrovně A2 a vzdělávání v *Dalším cizím jazyce* předpokládá dosažení úrovně A1.

Obsah vzdělávacího oboru *Cizí jazyk* je na naší škole naplňován prostřednictvím předmětu *Anglický jazyk* a obsah vzdělávacího oboru *Další cizí jazyk* je realizován prostřednictvím *Ruského jazyka* či *Německého jazyka* dle výběru žáků.

5.1.1 Vzdělávací obor: Český jazyk a literatura

Vzdělávací obor *Český jazyk a literatura* je realizován ve vyučovacím předmětu *Český jazyk*.

5.1.1.1 Název vyučovacého předmětu: Český jazyk

Charakteristika vyučovacého předmětu

Obsahové, časové a organizační vymezení předmětu

Dovednosti získané v předmětu *Český jazyk* jsou potřebné nejen pro kvalitní jazykové vzdělání, ale jsou důležité i pro úspěšné osvojování poznatků v dalších oblastech vzdělávání. Při realizaci tohoto předmětu se vytvářejí předpoklady k efektivní mezilidské komunikaci. Vzdělávací obsah oboru *Český jazyk a literatura* je rozdělen do tří složek: *Komunikační a slohová výchova*, *Jazyková výchova* a *Literární výchova*. Mezi těmito složkami nejsou ostré hranice, ale jejich vzdělávací obsah se vzájemně prolíná.

Předmět *Český jazyk* je realizován prostřednictvím vyučovacích hodin se začleněním krátkodobých projektů.

- v ***Komunikační a slohové výchově*** se žáci učí vnímat a chápat různá jazyková sdělení, číst s porozuměním, kultivovaně psát, mluvit a rozhodovat se na základě přečteného nebo slyšeného textu různého typu vztahujícího se k nejrůznějším situacím, analyzovat jej a posoudit jeho obsah. Ve vyšších ročnících se učí posuzovat také formální stránku textu a jeho výstavbu.
- v ***Jazykové výchově*** žáci získávají vědomosti a dovednosti potřebné k osvojování spisovné podoby českého jazyka. Učí se poznávat a rozlišovat jeho další formy. Jazyková výchova vede žáky k přesnému a logickému myšlení, které je předpokladem jasného, přehledného a srozumitelného vyjadřování. Prohlubují se i obecné intelektové dovednosti žáků, např. dovednost porovnávat různé jevy, třídit je podle určitých hledisek a dospívat k zobecnění.
- v ***Literární výchově*** žáci poznávají prostřednictvím četby základní literární druhy, učí se vnímat jejich specifické znaky, postihovat umělecké záměry autora a formulovat vlastní názory na přečtené dílo. Učí se rozlišovat literární fikci od skutečnosti. Získávají a rozvíjejí základní čtenářské návyky i schopnosti tvořivé recepce, interpretace a produkce literárního textu. Získané poznatky a prožitky mohou pozitivně ovlivnit postoje žáků, jejich životní hodnotové orientace a obohatit jejich duchovní život.

Vyučovací předmět *Český jazyk* je dotován devíti vyučovacími hodinami v 1. a 2. ročníku, osmi hodinami ve 3., 4. a 5. ročníku, pěti hodinami v 6. a 7. ročníku a čtyřmi hodinami v 8. a 9. ročníku.

Výchovné a vzdělávací strategie

Vzdělávání v předmětu *Český jazyk* směřuje k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí tím, že vede žáka k:

- pochopení jazyka jako prostředku historického a kulturního vývoje národa, sjednocujícího činitele národního společenství
- rozvíjení pozitivního vztahu k mateřskému jazyku a jeho chápání jako zdroje pro rozvoj osobního i kulturního bohatství
- pochopení jazyka jako důležitého nástroje celoživotního vzdělávání
- rozvíjení pozitivního vztahu k mnohojazyčnosti a respektování kulturní rozmanitosti
- vnímání a postupnému osvojování jazyka jako prostředku k získávání a předávání informací, k vyjádření jeho potřeb i prožitků a ke sdělování názorů
- zvládnutí pravidel mezilidské komunikace daného kulturního prostředí
- samostatnému získávání informací z různých zdrojů a k zvládnutí práce s jazykovými a literárními prameny i s texty různého zaměření
- získávání sebedůvěry při vystupování na veřejnosti a ke kultivovanému projevu jako prostředku prosazení sebe sama
- individuálnímu prožívání slovesného uměleckého díla, ke sdílení čtenářských zážitků, k rozvíjení pozitivního vztahu k literatuře i k dalším druhům umění založených na uměleckém textu a k rozvíjení emocionálního a estetického vnímání

Kompetence k učení

- motivujeme žáky k učení a hledáme společně s nimi smysl učení
- předkládáme žákům možnosti využívat dovednosti z jazykového vyučování v jiných oblastech
- zařazujeme činnosti, při kterých žáci plánují, organizují a hodnotí své učení, vedeme žáky k sebehodnocení
- zadáváme úkoly, při kterých žáci vyhledávají a zpracovávají informace

Kompetence k řešení problémů

- vytváříme situace, kdy žáci samostatně hledají pravidla, kterými se řídí dané mluvnické jevy
- vedeme žáky k tomu, aby našli chyby v textu a odůvodnili správné řešení

Kompetence komunikativní

- vedeme žáky ke vhodné komunikaci se spolužáky, učiteli a dalšími dospělými ve škole i mimo školu
- vedeme žáky k tomu, aby otevřeně vyjadřovali svůj názor podpořený logickými argumenty
- vytváříme situace, kdy žáci naslouchají druhým lidem a snaží se jim porozumět
- vytváříme situace, kdy žáci prezentují výsledky své práce před okolím
- rozšiřujeme slovní zásobu žáků prostřednictvím literárního i gramatického učiva

Kompetence sociální a personální

- zařazujeme činnosti, kdy žáci pracují ve dvojicích či v týmech
- vytváříme příležitosti, kdy si žáci sami stanovují roli v týmu, hodnotí svůj vlastní přínos a práci ostatních členů týmu
- podporujeme vzájemnou pomoc žáků a vytváříme situace, kdy se žáci vzájemně potřebují

Kompetence občanské

- vytváříme situace, kdy se žáci mohou aktivně zapojit do kulturních aktivit školy, obce a regionu
- prostřednictvím četby demonstrujeme pozitivní a negativní chování lidí a důležitost pravidel chování
- prostřednictvím četby rozvíjíme u žáků schopnost empatie

Kompetence pracovní

- vedeme žáky k pozitivnímu vztahu k práci, učíme žáky ocenit jak svoji práci, tak práci druhých
- vedeme žáky k dodržování hygienických pravidel při čtení a psaní

Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu**1. stupeň:****KOMUNIKAČNÍ A SLOHOVÁ VÝCHOVA****Očekávané výstupy z RVP – 1. období****Žák**

- plynule čte s porozuměním texty přiměřeného rozsahu a náročnosti
- porozumí písemným nebo mluveným pokynům přiměřené složitosti
- respektuje základní komunikační pravidla v rozhovoru
- pečlivě vyslovuje, opravuje svou nesprávnou nebo nedbalou výslovnost
- v krátkých mluvených projevech správně dýchá a volí vhodné tempo řeči
- volí vhodné verbální i nonverbální prostředky řeči v běžných školních i mimoškolních situacích
- na základě vlastních zážitků tvoří krátký mluvený projev
- zvládá základní hygienické návyky spojené se psaním
- píše správné tvary písmen a číslic, správně spojuje písmena i slabiky; kontroluje vlastní písemný projev
- píše věcně i formálně správně jednoduchá sdělení
- seřadí ilustrace podle dějové posloupnosti a vypráví podle nich jednoduchý příběh

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

žák

ČJL-3-1-01p čte s porozuměním jednoduché texty

ČJL-3-1-02p rozumí pokynům přiměřené složitosti
 ČJL-3-1-04p, ČJL-3-1-05p, ČJL-3-1-06p dbá na správnou výslovnost, tempo řeči a pravidelné dýchání
 ČJL-3-1-08p zvládá základní hygienické návyky spojené se psaním
 ČJL-3-1-09p píše písmena a číslice – dodržuje správný poměr výšky písmen ve slově, velikost, sklon a správné tvary písmen
 ČJL-3-1-09p spojuje písmena a slabiky
 ČJL-3-1-09p převádí slova z mluvené do psané podoby
 ČJL-3-1-09p dodržuje správné pořadí písmen ve slově a jejich úplnost
 ČJL-3-1-10p opisuje a přepisuje krátké věty

Očekávané výstupy z RVP – 2. období

Žák

- čte s porozuměním přiměřeně náročné texty potichu i nahlas
- rozlišuje podstatné a okrajové informace v textu vhodném pro daný věk, podstatné informace zaznamenává
- posuzuje úplnost či neúplnost jednoduchého sdělení
- reprodukuje obsah přiměřeně složitěho sdělení a zapamatuje si z něj podstatná fakta
- vede správně dialog, telefonický rozhovor, zanechá vzkaz na záznamníku
- rozpoznává manipulativní komunikaci v reklamě
- volí náležitou intonaci, přízvuk, pauzy a tempo podle svého komunikačního záměru
- rozlišuje spisovnou a nespisovnou výslovnost a vhodně ji užívá podle komunikační situace
- píše správně po stránce obsahové i formální jednoduché komunikační žánry
- sestaví osnovu vyprávění a na jejím základě vytváří krátký mluvený nebo písemný projev s dodržemím časové posloupnosti

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

žák

ČJL-5-1-05p, ČJL-5-1-10p vypráví vlastní zážitky, jednoduchý příběh podle přečtené předlohy nebo ilustrací a domluví se v běžných situacích
 ČJL-5-1-05p má odpovídající slovní zásobu k souvislému vyjadřování
 ČJL-5-1-07p v mluveném projevu volí správnou intonaci, přízvuk, pauzy a tempo řeči
 ČJL-5-1-09p popíše jednoduché předměty, činnosti a děje
 ČJL-5-1-09p opisuje a přepisuje jednoduché texty

ČJL-5-1-09p píše správně a přehledně jednoduchá sdělení
 ČJL-5-1-09p píše čitelně a úpravně, dodržuje vzdálenosti mezer mezi slovy
 ČJL-5-1-09p ovládá hůlkové písmo
 tvoří otázky a odpovídá na ně

JAZYKOVÁ VÝCHOVA

Očekávané výstupy z RVP – 1. období

Žák

- rozlišuje zvukovou a grafickou podobu slova, člení slova na hlásky, odlišuje dlouhé a krátké samohlásky
- porovnává významy slov, zvláště slova opačného významu a slova významem souřadná, nadřazená a podřazená, vyhledá v textu slova příbuzná
- porovnává a třídí slova podle zobecněného významu – děj, věc, okolnost, vlastnost
- rozlišuje slovní druhy v základním tvaru
- užívá v mluveném projevu správné gramatické tvary podstatných jmen, přídavných jmen a sloves
- spojuje věty do jednodušších souvětí vhodnými spojkami a jinými spojovacími výrazy
- rozlišuje v textu druhy vět podle postoje mluvčího a k jejich vytvoření volí vhodné jazykové i zvukové prostředky
- odůvodňuje a píše správně: i/y po tvrdých a měkkých souhláskách i po obojetných souhláskách ve vyjmenovaných slovech; dě, tě, ně, ú/ů, bě, pě, vě, mě - mimo morfologický šev; velká písmena na začátku věty a v typických případech vlastních jmen osob, zvířat a místních pojmenování

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

žák

ČJL-3-2-01p zná všechna písmena malé a velké abecedy
 ČJL-3-2-01p rozpoznává samohlásky (odlišuje jejich délku) a souhlásky
 ČJL-3-2-01p tvoří slabiky
 ČJL-3-2-01p rozlišuje věty, slova, slabiky, hlásky
 ČJL-3-2-08p píše velká písmena na začátku věty a ve vlastních jménech

Očekávané výstupy z RVP – 2. období

Žák

- porovnává významy slov, zvláště slova stejného nebo podobného významu a slova vícevýznamová
- rozlišuje ve slově kořen, část příponovou, předponovou a koncovku
- určuje slovní druhy plnovýznamových slov a využívá je v gramaticky správných tvarech ve svém mluveném projevu
- rozlišuje slova spisovná a jejich nespisovné tvary
- vyhledává základní skladební dvojici a v neúplné základní skladební dvojici označuje základ věty
- odlišuje větu jednoduchou a souvětí, vhodně změní větu jednoduchou v souvětí
- užívá vhodných spojovacích výrazů, podle potřeby projevu je obměňuje
- píše správně i/y ve slovech po obojetných souhláskách
- zvládá základní příklady syntaktického pravopisu

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

žák

ČJL-5-2-03p pozná podstatná jména a slovesa

ČJL-5-2-06p dodržuje pořádek slov ve větě, pozná a určí druhy vět podle postoje mluvčího

ČJL-5-2-08p rozlišuje tvrdé, měkké a obojetné souhlásky a ovládá pravopis měkkých a tvrdých slabik

určuje samohlásky a souhlásky

seřadí slova podle abecedy

správně vyslovuje a píše slova se skupinami hlásek dě-tě-ně-bě-pě-vě-mě

správně vyslovuje a píše znělé a neznělé souhlásky

LITERÁRNÍ VÝCHOVA**Očekávané výstupy z RVP – 1. období**

Žák

- čte a přednáší z paměti ve vhodném frázování a tempu literární texty přiměřené věku
- vyjadřuje své pocity z přečteného textu
- rozlišuje vyjadřování v próze a ve verších, odlišuje pohádku od ostatních vyprávění
- pracuje tvořivě s literárním textem podle pokynů učitele a podle svých schopností

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných

opatření:	
žák	
ČJL-3-3-01p	pamatuje si a reprodukuje jednoduché říkanky a dětské básně
ČJL-3-3-02p	reprodukuje krátký text podle otázek a ilustrací při poslechu pohádek a krátkých příběhů udržuje pozornost

Očekávané výstupy z RVP – 2. období

Žák

- vyjadřuje své dojmy z četby a zaznamenává je
- volně reprodukuje text podle svých schopností, tvoří vlastní literární text na dané téma
- rozlišuje různé typy uměleckých a neuměleckých textů
- při jednoduchém rozboru literárních textů používá elementární literární pojmy

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:	
žák	
ČJL-5-3-01p, ČJL-5-3-02p	dramatizuje jednoduchý příběh
ČJL-5-3-01p, ČJL-5-3-02p	vypráví děj zhlédnutého filmového nebo divadelního představení podle daných otázek
ČJL-5-3-02p	čte krátké texty s porozuměním a reprodukuje je podle jednoduché osnovy
ČJL-5-3-02p	určí v přečteném textu hlavní postavy a jejich vlastnosti
ČJL-5-3-04p	rozlišuje prózu a verše rozlišuje pohádkové prostředí od reálného ovládá tiché čtení a orientuje se ve čteném textu

2. stupeň:**KOMUNIKAČNÍ A SLOHOVÁ VÝCHOVA****Očekávané výstupy z RVP**

Žák

- odlišuje ve čteném nebo slyšeném textu fakta od názorů a hodnocení, ověřuje fakta pomocí otázek nebo porovnáváním s dostupnými informačními zdroji
- rozlišuje subjektivní a objektivní sdělení a komunikační záměr partnera v hovoru
- rozpoznává manipulativní komunikaci v masmédiích a zaujímá k ní kritický postoj

- dorozumívá se kultivovaně, výstižně, jazykovými prostředky vhodnými pro danou komunikační situaci
- odlišuje spisovný a nespisovný projev a vhodně užívá spisovné jazykové prostředky vzhledem ke svému komunikačnímu záměru
- v mluveném projevu připraveném i improvizovaném vhodně užívá verbálních i nonverbálních prostředků řeči
- zapojuje se do diskuse, řídí ji a využívá zásad komunikace a pravidel dialogu
- využívá základy studijního čtení (vyhledá klíčová slova, formuluje hlavní myšlenky textu, vytvoří otázky a stručné poznámky, výpisky nebo výtah z přečteného textu, samostatně připraví a s oporou o text přednese referát)
- uspořádá informace v textu s ohledem na jeho účel, vytvoří koherentní text s dodržováním pravidel mezivětného navazování
- využívá poznatků o jazyce a stylu ke gramaticky i věcně správnému písemnému projevu a k tvořivé práci s textem nebo i k vlastnímu tvořivému psaní na základě svých dispozic a osobních zájmů

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

žák

ČJL-9-1-01p, ČJL-9-1-08p čte plynule s porozuměním; reprodukuje text

ČJL-9-1-04p, ČJL-9-1-05p komunikuje v běžných situacích, v komunikaci ve škole užívá spisovný jazyk

ČJL-9-1-09p; ČJL-9-1-10p dokáže napsat běžné písemnosti; podle předlohy sestaví vlastní životopis a napíše žádost; popíše děje, jevy, osoby, pracovní postup; vypráví podle předem připravené osnovy; s vhodnou podporou pedagogického pracovníka písemně zpracuje zadané téma

JAZYKOVÁ VÝCHOVA

Očekávané výstupy z RVP

Žák

- spisovně vyslovuje česká a běžně užívaná cizí slova
- rozlišuje a příklady v textu dokládá nejdůležitější způsoby obohacování slovní zásoby a zásady tvoření českých slov, rozpoznává přenesená pojmenování, zvláště ve frazémeh
- samostatně pracuje s Pravidly českého pravopisu, se Slovníkem spisovné češtiny a s dalšími příručkami
- správně třídí slovní druhy, tvoří spisovné tvary slov a vědomě jich používá ve vhodné komunikační situaci
- využívá znalostí o jazykové normě při tvorbě vhodných jazykových projevů podle komunikační situace
- rozlišuje významové vztahy gramatických jednotek ve větě a v souvětí
- v písemném projevu zvládá pravopis lexikální, slovtvorný, morfologický i syntaktický ve větě jednoduché i souvětí
- rozlišuje spisovný jazyk, nářečí a obecnou češtinu a zdůvodní jejich užití

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

žák

ČJL-9-2-03p orientuje se v Pravidlech českého pravopisu

ČJL-9-2-04p pozná a určí slovní druhy; skloňuje podstatná jména a přídavná jména; pozná osobní zájmena; časuje slovesa

ČJL-9-2-04p; ČJL-9-2-05p rozlišuje spisovný a nespisovný jazyk

ČJL-9-2-06p rozezná větu jednoduchou od souvětí

ČJL-9-2-07p správně píše slova s předponami a předložkami

ČJL-9-2-07p zná vyjmenovaná slova a ovládá jejich pravopis

ČJL-9-2-07p zná a zvládá pravopis podle shody přísudku s podmětem

LITERÁRNÍ VÝCHOVA

Očekávané výstupy z RVP

Žák

- uceleně reprodukuje přečtený text, jednoduše popisuje strukturu a jazyk literárního díla a vlastními slovy interpretuje smysl díla
- rozpoznává základní rysy výrazného individuálního stylu autora
- formuluje ústně i písemně dojmy ze své četby, návštěvy divadelního nebo filmového představení, formuluje názory na umělecké dílo
- tvoří vlastní literární text podle svých schopností a na základě osvojených znalostí základů literární teorie
- rozlišuje literaturu hodnotnou a konzumní, svůj názor doloží argumenty
- rozlišuje základní literární druhy a žánry, porovná je i jejich funkci, uvede jejich výrazné představitele
- uvádí základní literární směry a jejich významné představitele v české a světové literatuře
- porovnává různá ztvárnění téhož námětu v literárním, dramatickém i filmovém zpracování
- vyhledává informace v různých typech katalogů, v knihovně i v dalších informačních zdrojích

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

žák

ČJL-9-3-01p orientuje se v literárním textu, hledá a pokouší se najít jeho hlavní myšlenku

ČJL-9-3-03p ústně formuluje dojmy z četby, divadelního nebo filmového představení

ČJL-9-3-06p rozezná základní literární druhy a žánry

ČJL-9-3-09p dokáže vyhledat potřebné informace v oblasti literatury

má pozitivní vztah k literatuře

1. ročník

Očekávané výstupy Žák:	Učivo	Průřezová témata	Poznámky
- rozliší písmeno malé, velké, tiskací, psací	Jazyková výchova - písmeno malé, velké, tiskací, psací	OSV – Rozvoj schopností poznávání	ET 1 ET 4 ET 7 ET 8 DV 1 DV 5
- rozliší zvukovou, grafickou stránku slova - odliší krátké a dlouhé samohlásky	- písmeno, hláska, slabika, slovo	OSV – Sebepoznávání a sebepojetí OSV – Seberegulace a sebeorganizace	
- rozliší větu, slovo, slabiku, písmeno - člení slova na slabiky a hlásky (analyticko-syntetická metoda) - čte slova pom hláskách (genetická metoda)	- věta, slovo, slabika, hláska - tečka, čárka, dvojtečka, otazník, vykřičník, pomlčka - diktát písmen, slabik, slov a vět	MEV – Fungování a vliv médií ve společnosti	
- píše správné tvary písmen a číslic - zvládá základní hygienické návyky spojené s psaním	Komunikační a slohová výchova - správné držení psacích pomůcek - správné sezení a technika psaní - přípravné cviky pro uvolnění ruky při psaní		
- správně spojuje písmena a slabiky	- psaní jednotlivých prvků písmen a číslic - osvojování psaní písmen, slabik, slov i číslic - psaní jednoduchých vět		
- kontroluje vlastní písemný projev - převádí slova a věty z podoby mluvené do podoby psané	- opis podle předlohy, diktát - psaní velkých počátečních písmen vlastních jmen a prvního slova věty		
- na základě vlastních prožitků tvoří krátký mluvený projev - řadí ilustrace podle dějové posloupnosti - pečlivě vyslovuje, opravuje svou nesprávnou nebo nedbalou výslovnost - v krátkých mluvených projevech správně dýchá a volí vhodné tempo řeči	- článek, nadpis, řádek, odstavec - vyprávění - praktické naslouchání - prosba, poděkování, omluva, blahopřání		

<ul style="list-style-type: none"> - čte jednoduchý text s porozuměním - recituje kratší básnický text i z paměti - vyjadřuje své pocity z přečteného textu 	<p>Literární výchova</p> <ul style="list-style-type: none"> - přípravná sluchová a dechová cvičení - správné čtení slabik a krátkých vět - uvědomělé čtení krátkých vět - poslech literárních textů pro děti - hlasité čtení ze Slabikáře <p>Slabikář, krátké pohádky, Říkanky a rozpočítadla</p>		
--	---	--	--

2. ročník

Očekávané výstupy Žák:	Učivo	Průřezová témata	Poznámky
<ul style="list-style-type: none"> - na začátku věty napíše velké písmeno - dodrží pořádek slov ve větě 	<p>Jazyková výchova <i>Věta</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - věta - pořádek slov ve větě - pořádek vět 		
<ul style="list-style-type: none"> - spojí věty do jednodušších souvětí vhodnými spojovacími výrazy 	<ul style="list-style-type: none"> - spojení dvou a více vět 	OSV – Rozvoj schopností poznávání	
<ul style="list-style-type: none"> - rozliší v textu druhy vět podle postoje mluvčího a k jejich vytvoření zvolí vhodné jazykové i zvukové prostředky 	<ul style="list-style-type: none"> - druhy vět podle postoje mluvčího 	OSV – Sebepoznávání a sebepojetí	ET 1 ET 2
<ul style="list-style-type: none"> - porovná význam slov - slova souřadná, nadřazená, podřazená, protikladná 	<p><i>Význam slov</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - slova nadřazená, podřazená, souřadná, protikladná 	OSV – Seberegulace a sebeorganizace	ET 4 ET 5
<ul style="list-style-type: none"> - rozliší samohlásky, souhlásky, dvojhásky 	<p><i>Hlásková stránka</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - rozdělení hlásek - samohlásky, souhlásky, dvojhásky 	OSV – Řešení problémů a rozhodovací dovednost	ET 7 ET 8
<ul style="list-style-type: none"> - odůvodní a napíše správně ú/ů 	<ul style="list-style-type: none"> - dlouhé a krátké samohlásky, pravopis ú/ů 	MEV – Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení	DV 2 DV 3
<ul style="list-style-type: none"> - odůvodní a napíše správně i/y po tvrdých a měkkých souhláskách 	<ul style="list-style-type: none"> - pravopis po měkkých a tvrdých souhláskách 	MEV – Fungování a vliv médií ve společnosti	DV 4 DV 5
<ul style="list-style-type: none"> - odůvodní a napíše správně dě, tě, ně, bě, pě, vě, mě - mimo morfologický šev 	<ul style="list-style-type: none"> - písmeno ě (dě, tě, ně, bě, pě, vě, mě) 	MEV – Tvorba mediálních sdělení	
<ul style="list-style-type: none"> - rozdělí slova na slabiky - rozdělí slovo na konci řádku 	<ul style="list-style-type: none"> - slabika, slabikotvorné l, r 		

- vysloví a správně napíše souhlásku uvnitř a na konci slova	- pravopis souhlásek párových	
- porovná a roztřídí slova podle zobecněného významu děj, věc, okolnost, vlastnost - vyjmenuje slovní druhy - v jednoduchých větách určí podstatná jména, slovesa, předložky	<i>Slovní druhy</i> - podstatná jména, slovesa, předložky	
- odůvodní a napíše správně velké písmeno v jednoduchých případech vlastních jmen	- jména vlastní a obecná	
- zná abecedu	- abeceda	
- zvládá základní hygienické návyky	Komunikační a slohová výchova - základní hygienické návyky	
- píše správně tvary písmen a číslic	- psaní číslic a písmen psacích a velkých tiskacích, sklon písma	
- správně spojí písmena i slabiky	- spojování písmen i slabik, jednoduchý text	
- zkontroluje vlastní písemný projev	- čitelnost, úhlednost celková úprava	
- napíše správně adresu	- psaní adres a přání	
- seřadí ilustrace podle dějové posloupnosti a vypráví podle nich jednoduchý příběh	- vypravování - jednoduchý popis	
- rozumí písemným a mluveným pokynům přiměřené složitosti		
- plynule čte s porozuměním texty přiměřeného rozsahu a náročnosti	- plynulé čtení jednoduchých textů	
- čte s porozuměním	Literární výchova - čtení jednoduchých vět - čtení hlasité a tiché s porozuměním - poslech četby	
- přednese z paměti text přiměřený věku	- recitace básní	
- odliší pohádku od ostatního vyprávění	- vyprávění příběhů a pohádek - domýšlení příběhů - ilustrace k textu	
- rozliší vyjadřování v próze a ve verších	- základy literatury: poezie, próza	

3. ročník

Očekávané výstupy Žák:	Učivo	Průřezová témata	Poznámky
- porovná významy slov, zvláště slova opačného významu a slova významem souřadná, nadřazená a podřazená	Jazyková výchova <i>Význam slov</i> - slova opačného významu, - slova jednoznačná, mnohoznačná - slova nadřazená, podřazená, souřadná	OSV – Rozvoj schopností poznávání OSV – Sebepoznávání a sebepojetí OSV – Seberegulace a sebeorganizace	ET 1 ET 2 ET 3 ET 4 ET 5 ET 6
- vyhledá v textu slova příbuzná	<i>Stavba slova</i> - slova příbuzná - kořen slova, část předponová a příponová	OSV – Řešení problémů a rozhodovací dovednost MEV – Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení	ET 7 ET 8 DV 5
- určí slovní druhy kromě zájmen a příslovcí - užívá v mluveném projevu správné gramatické tvary - u podstatných jmen rozliší číslo jednotné a množné, -určí rod mužský, ženský a střední, vyjmenuje pádové otázky - rozliší u sloves osobu, číslo jednotné a množné - orientuje se v časování sloves v čase přítomném, budoucím a minulém	<i>Tvarosloví</i> Slovní druhy - ohebná a neohebná Podstatná jména - rod, číslo, pád Slovesa - osoba, číslo, čas - infinitiv	MEV – Fungování a vliv médií ve společnosti MEV – Tvorba mediálních sdělení	
- odůvodní a píše správně i/y po obojetných souhláskách ve vyjmenovaných slovech - pamětně zvládá vyjmenovaná slova a vyhledá je v textu	<i>Vyjmenovaná slova</i> - pravopis		
- rozpozná větu jednoduchou a souvětí - spojuje věty v souvětí vhodnými spojky a jinými spojovacími výrazy - v jednotlivých větách určí i graficky znázorní podmět a přísudek	<i>Skladba</i> - věta jednoduchá a souvětí - základní skladební dvojice		

- řadí slova podle abecedy	Abeceda - řazení slov podle abecedy		
- používá velká písmena v typických případech vlastních jmen osob, zvířat a místních pojmenování	Vlastní jména		
- plynule čte s porozuměním texty přiměřeného rozsahu a náročnosti - vyhledá důležité informace v textu	Komunikační a slohová výchova Praktické čtení Klíčová slova		
- respektuje základní komunikační pravidla v rozhovoru- - oslovení, zahájení a ukončení dialogu - používá náležitou intonaci, přízvuk, mimiku a gesta	Základní komunikační pravidla Dialog		
- píše věcně i formálně správně jednoduchá sdělení - popíše jednoduchý předmět, zvíře	Pozdrav z prázdnin, pozvánka, dopis Popis		
- na základě vlastních zážitků tvoří krátký mluvený projev - píše úhledně, čitelně a přiměřeně hbitě s dodržением sklonu písma	Vypravování -prázdniny, výlet, divadlo		
- čte a přednáší z paměti ve vhodném frázování a tempu literární texty přiměřené věku	Literární výchova Čtení literárních textů Přednes básní		
- čte s porozuměním	Čtení s porozuměním-orientace v textu		
- vyjádří své pocity z přečteného textu	Zážitkové čtení a naslouchání		
- rozlišuje vyjadřování v próze a ve verších, pozná pohádku od ostatních vyprávění	Základní literární pojmy - hádanka, báseň, pohádka, spisovatel, básník, kniha, čtenář, divadelní představení, herec		

4. ročník

Očekávané výstupy Žák:	Učivo	Průřezová témata	Poznámky
- porovná významy slov, zvláště slova stejného nebo podobného významu a slova vícevýznamová všímá si spisovné podoby slov a porovná ji s užívanými nespisovnými slovy	Jazyková výchova <i>Význam slov</i> slova jednoznačná, mnohoznačná slova spisovná, nespisovná slova citově zbarvená slova stejného, podobného a opačného významu	OSV – Rozvoj schopností poznávání OSV – Sebepoznávání a sebezpojetí OSV – Seberegulace a sebeorganizace OSV – Řešení problémů a rozhodovací dovednost MEV – Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení	ET 11 ET 10 ET 12
- ve slově označí kořen, část příponovou a předponovou	<i>Stavba slova</i> kořen, část příponová a předponová rozlišování předpon a předložek	MEV – Interpretace vztahu mediálních sdělení a reality MEV – Stavba mediálních sdělení	
- odůvodní psaní i/y po obojetných souhláskách	<i>Vyjmenovaná slova</i> pravopis slov příbuzných	MEV – Fungování a vliv médií ve společnosti	
- rozliší slovní druhy plnovýznamových slov	<i>Tvarosloví</i> Slovní druhy osvojování slovních druhů ohebných i neohebných	MEV – Tvorba mediálního sdělení MEV – Práce v realizačním týmu	
- přiřadí vzor k podstatnému jménu - skloňuje podstatná jména	Podstatná jména rod, číslo, pád vzory, skloňování		
- u sloves určí osobu, číslo, čas a způsob - rozumí pojmu infinitiv - časuje slovesa v oznamovacím způsobu	Slovesa osoba, číslo, čas, způsob infinitiv časování v oznamovacím způsobu		

<ul style="list-style-type: none"> - odliší větu jednoduchou a souvětí - změní větu jednoduchou v souvětí a užije vhodných spojovacích výrazů, které dokáže obměnit - vyhledá základní skladební dvojici - respektuje shodu přísudku s podmětem 	<p><i>Skladba</i></p> <p>věta jednoduchá, souvětí spojování vět do souvětí spojovacími výrazy základní skladební dvojice vyjádřený podmět a přísudek shoda přísudku s podmětem</p>		
<ul style="list-style-type: none"> - v textu vyhledá řeč přímou a větu uvozovací 	<p>Řeč přímá, uvozovací věta</p>		
<ul style="list-style-type: none"> - sestaví jednoduchou osnovu - vymyslí nadpis - respektuje členění textu na odstavce 	<p>Komunikační a slohová výchova</p> <p>Jednoduchá osnova Nadpis, odstavec</p>		<p>ET 9 ET 10</p>
<ul style="list-style-type: none"> - vede správně dialog - vede správně telefonický rozhovor - zanechá vzkaz na záznamníku - rozliší spisovnou a nespisovnou výslovnost a vhodně ji užije podle komunikační situace - volí náležitou intonaci, přízvuk, pauzy a tempo 	<p>Dialog Základní komunikační pravidla Telefonování SMS</p>		
<ul style="list-style-type: none"> - potichu i nahlas čte s porozuměním přiměřeně náročné texty - v textu vhodném pro daný věk vyhledá podstatné informace - rozliší podstatné a okrajové informace - zaznamená podstatné informace - reprodukuje obsah přiměřeně složitěho sdělení 	<p>Věcné čtení</p> <p>důležité informace v textu</p> <p>klíčová slova</p>		
<ul style="list-style-type: none"> - píše správně adresu a krátký dopis včetně oslovení - popíše rostlinu, zvíře, věc - dodrží následnost dějových složek - posoudí úplnost či neúplnost jednoduchého sdělení 	<p>Dopis, adresa, blahopřání, pozdrav Popis Vypravování</p>		
<ul style="list-style-type: none"> - volně reprodukuje text podle svých schopností - přednese vhodný literární text 	<p>Literární výchova</p> <p>Čtení a poslech literárních textů Tvoření textu na dané téma Tvořivé činnosti s literárním textem – přednes, dramatizace, ilustrace</p>		<p>ET 12 DV 5 DV 6 DV 7 DV 8</p>

- dokáže vhodně ilustrovat daný text	Základní literární pojmy -bajka, přirovnání, báseň, rým, verš - spisovatel, básník, kniha, čtenář - divadelní představení, herec, režisér		
- při jednoduchém rozboru literárního textu použije elementární literární pojmy			

5. ročník

Očekávané výstupy Žák:	Učivo	Průřezová témata	Poznámky
- používá český jazyk jako nástroj dorozumívání	Jazyková výchova -mateřský jazyk – prostředek dorozumívání		
- označí slovtvorný základ, předpony a přípony - doplní předpony a přípony podle smyslu - užívá předložky v praxi - rozliší ve slově kořen, předponu, příponu, koncovku	<i>Stavba slov</i> - stavba slova a pravopis - odvozování slov předponami a příponami - kořen – společný pro všechna příbuzná slova	OSV – Rozvoj schopností poznávání OSV – Sebepoznávání a sebepojetí	ET 9 ET 10 ET 11 ET 12 ET 13 ET 14
- používá odůvodnění pravopisu s přihlédnutím k tvoření slov, - osvojuje si spisovnou výslovnost a pravopis souhláskových skupin - v praxi rozliší skupiny bě-bje,vě-vje,pě,	- zdvojené souhlásky - předpony s-z-vz- - předložky s, z - skupiny bě – bje,vě – vje,	OSV – Seberegulace a sebeorganizace OSV – Řešení problémů a rozhodovací dovednost	
- užívá znalost vyjmenovaných slov v praktických cvičeních - odůvodní psaní i, y po obojetných souhláskách	<i>Vyjmenovaná slova</i> - pravopis i, y po obojetných souhláskách -využívání vyjmenovaných slov	MEV – Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení MEV – Interpretace vztahu mediálních sdělení a reality	
- píše pravopisně správně vlastní jména	Vlastní jména (víceslovné názvy států, jména národností, jména uměleckých děl, novin, časopisů)	MEV- Stavba mediálních sdělení MEV – Vnímání autora mediálních sdělení	

- rozlišuje a určuje slovní druhy plnovýznamových slov a užívá jich v gramatických tvarech ve svém mluveném projevu	<i>Tvarosloví</i> Slovní druhy - osvojování slovních druhů, jejich užívání	MEV – Fungování a vliv médií ve společnosti MEV – Tvorba mediálního sdělení	
- vyhledá v textu podstatná jména, dokáže u nich určit rod, číslo, pád, vzor	Podstatná jména - rod, číslo, pád, vzor - - skloňování podle vzorů - pravopis podstatných jmen – doplňovací cvičení		
- vyhledá v textu přídavná jména - určí přídavná jména tvrdá, měkká a přivlastňovací	Přídavná jména - rozlišování druhů přídavných jmen - koncovky přídavných jmen		
- nahradí podstatná jména zájmeny - zájmena vyhledá v textu - vyhledá v textu číslovky	Zájmena - druhy zájmen Číslovky - druhy číslovek		
- v textu vyhledá slovesa - umí u nich určit osobu, číslo, čas, způsob	Slovesa - slovesný způsob oznamovací, rozkazovací, podmiňovací - tvary slovesa být v podmiňovacím způsobu		
- vyhledá ve větě podmět a přísudek - určí základní větné členy - vyhledá skladební dvojice - v neúplné skladební dvojici označí základ věty - užívá několikanásobných podmětů ve větách - píše i, y správně v koncovkách přičestí minulého - vysvětlí pravidlo shody přísudku s podmětem a dokáže ho použít	<i>Skladba</i> - základní a rozvíjející větné členy - podmět vyjádřený i nevyjádřený - užívání několikanásobného podmětu ve větách - přísudek slovesný - osvojování shody přísudku s podmětem		
- určí věty jednoduché - spojí věty v souvětí - užívá vhodných spojovacích výrazů	- věta jednoduchá a souvětí - určování věty jednoduché - spojování vět v souvětí		
- píše správně věty uvozovací, užívá interpunkci v přímé řeči	- přímá řeč a nepřímá řeč - věta uvozovací		

<ul style="list-style-type: none"> - posuzuje úplnost či neúplnost jednoduchého sdělení - člení text do odstavců podle osnovy - rozumí přiměřeně složitému sdělení, zapamatuje si jeho smysl - reprodukuje obsah přiměřeného sdělení a zapamatuje si z něj podstatná fakta 	<p>Komunikační a slohová výchova</p> <ul style="list-style-type: none"> - práce s textem - sestavování osnovy - odlišování tvrzení od mínění 		<p>ET 9 ET 10</p>
<ul style="list-style-type: none"> - sestaví osnovu vyprávění a na jejím základě vytváří krátký mluvený nebo písemný projev 	<ul style="list-style-type: none"> - vypravování – časová posloupnost - spisovná výslovnost 		
<ul style="list-style-type: none"> - popíše předmět, děj, pracovní postup 	<ul style="list-style-type: none"> - osnova popisu - vlastní popis 		
<ul style="list-style-type: none"> - vede správně dialog, telefonický rozhovor, zanechá vzkaz na záznamníku 	<ul style="list-style-type: none"> - mluvní cvičení - vyjadřování se v běžných komunikačních situacích (dialog, telefonický rozhovor) 		
<ul style="list-style-type: none"> - píše správně po stránce obsahové i formální jednoduché komunikační žánry - dokáže vyplnit a použít tiskopisy - sestaví SMS zprávu - rozpozná manipulativní vliv reklamy 	<ul style="list-style-type: none"> - dopis – jeho části - vyplňování tiskopisů (poukázky, průvodky, podací lístky) <p>různé formy reklam</p>		
<ul style="list-style-type: none"> - čte plynule s porozuměním, nahlas i potichu přiměřeně náročné texty - hovoří souvisle o přečteném textu, vyjadřuje své názory a pocity - předčítá texty, recituje básně, vyhledá a vymyslí rýmy - dokáže vhodně ilustrovat přečtený text - vyjadřuje své dojmy z četby a zaznamenává je - volně reprodukuje text podle svých schopností - tvoří vlastní literární text na dané téma - při jednoduchém rozboru literárního textu použije elementární literární pojmy 	<p>Literární výchova</p> <ul style="list-style-type: none"> - výrazné hlasité čtení uměleckých i naučných textů - výrazné čtení s prvky uměleckého přednesu - volná reprodukce přečteného a slyšeného textu <p>poznává základní literární pojmy:</p> <p>poezie: lyrika, epika, bajka,</p> <p>próza: čas a prostředí děje</p> <p>hlavní a vedlejší postavy</p> <p>divadlo: komické, lyrické</p>		<p>ET 12 DV 5 DV 9 DV 10 DV 11</p>

<ul style="list-style-type: none"> - rozliší různé typy uměleckých a neuměleckých textů - vede čtenářský deník 	film: hraný, kreslený, loutkový televizní inscenace – scénář, režisér knihovna		
--	--	--	--

6. ročník

Očekávané výstupy Žák:	Učivo	Průřezová témata	Poznámky
<ul style="list-style-type: none"> - svými slovy vymezí pojem jazyk - rozpozná jazyk spisovný a nespisovný - uvede příklady, kdy a kde se užívá spisovný jazyk - samostatně pracuje s Pravidly českého pravopisu, se SSČ a dalšími jazykovými příručkami - spisovně vyslovuje česká a běžně užívaná cizí slova - označí slovotvorný základ, předpony a přípony - označí kořen slova a uvede slova příbuzná - doplní vynechané souhlásky a píše podle diktátu a ověří správnost v PČP - správně třídí slovní druhy, tvoří spisovné tvary slov a vědomě jich používá ve vhodných komunikačních situacích - vyhledá v textu podstatná jména, určí u nich pád, číslo, rod a vzor - rozliší podstatná jména konkrétní a abstraktní 	<p>Jazyková výchova</p> <ul style="list-style-type: none"> -jazyk a jeho útvary -práce s ukázkami spisovného a nespisovného jazyka -práce s jazykovými příručkami -práce s textem -mluvní cvičení -stavba slova a pravopis -odvozování slov a pravopis -střídání hlásek při odvozování -zdvojené souhlásky -skupiny bě-bje, vě-vje, mě-mně -předpony s-, z-, vz- -předložky s, z -určování slovních druhů, mluvnické významy a tvary slov -podstatná jména, jejich skloňování -koncovky podstatných jmen -práce s textem 	OSV – Rozvoj schopností poznávání OSV – Kooperace a kompetice	PČP= Pravidla českého pravopisu SSČ= Slovník spisovné češtiny

ŠKOLA – ZÁKLAD ŽIVOTA

<ul style="list-style-type: none"> - rozliší podstatná jména obecná a vlastní a zvládne základní zásady psaní velkých písmen (správnost ověřuje v PCP) - vyhledá v textu přídavná jména - určí přídavná jména tvrdá, měkká a přivlastňovací, určí vzory a píše správně koncovky - vysvětlí pojem stupňování a tvoří druhý i třetí stupeň přídavných jmen - píše správné koncovky - vyhledá v textu zájmena a určí jejich druh - správně skloňuje a píše tvary zájmena já, ten, náš, on, ona, ono, můj, tvůj, svůj - vyhledá v textu číslovky a určí jejich druh - dokáže skloňovat číslovky - v textu vyhledá slovesa a umí u nich určit osobu, číslo, způsob a čas - vyhledá ve větě podmět a přísudek - seznámí se s přísudkem jmenným a vyhledá ho v textu - pozná větu s nevyjádřeným podmětem - určí všeobecný podmět - vysvětlí pravidlo shody přísudku s podmětem a dokáže ho aplikovat 	<ul style="list-style-type: none"> -doplňovací cvičení -práce s PCP -koncovky přídavných jmen -práce s textem -doplňovací cvičení -stupňování přídavných jmen -zájmena -číslovky -slovesa skladba -základní větné členy 		
<ul style="list-style-type: none"> - dorozumívá se kultivovaně, výstižně, jazykovými prostředky vhodnými pro danou komunikační situaci - odlišuje spisovný a nespisovný projev - přednese referát s oporou o text - vytváří psané texty (strukturované psaní, volné 	<p>Komunikační a slohová výchova</p> <ul style="list-style-type: none"> - různé komunikační prostředky - komunikace verbální a neverbální - mluvní cvičení - naslouchání - vedení dialogu - diskuse 	<ul style="list-style-type: none"> OSV – Sebepoznání a sebepojetí OSV – Kreativita OSV – Poznávání lidí OSV – Komunikace MEV – Tvorba med. 	<ul style="list-style-type: none"> DV 12 ET 1 ET 3 ET 4

psaní)	<ul style="list-style-type: none"> - referát - improvizace - myšlenková mapa - vypravování – časová posloupnost - popis - pracovní postup - dopis - zpráva a oznámení - výpisky - výtah - telefonování 	sdělení	
<ul style="list-style-type: none"> - reprodukuje přečtený text - vlastními slovy interpretuje smysl díla - formuluje ústně i písemně dojmy ze své četby, návštěvy divadelního či filmového představení - rozlišuje základní literární druhy a žánry - vyhledá informace ve slovnících a dalších příručkách - orientuje se v nabídce dětské literatury 	<p>Literární výchova</p> <ul style="list-style-type: none"> - charakteristika literárních druhů (lyrika, epika, drama) a žánrů - poezie a próza - čtenářské dílny (hovory o knihách, zápisy z četby) - práce s klíčovými slovy - knižní katalogy nakladatelství (Albatros, Fragment, Egmont aj.) - místní knihovny 	<p>MEV – Kritické čtení a vnímání med. sdělení</p> <p>EGS – Evropa a svět nás zajímá</p> <p>EGS – Jsme Evropané</p>	DV 17

7. ročník

Očekávané výstupy Žák:	Učivo	Průřezová témata	Poznámky
<ul style="list-style-type: none"> - zopakuje si a upevní vědomosti o podstatných jménech získané v 6. ročníku - prakticky používá odchylné tvary podstatných jmen označujících části lidského těla - rozpozná druhy přídavných jmen, určí jejich mluvnické kategorie, správně doplňuje koncovky - v textu vyhledá zájmena a určí jejich druh, 	<p>Jazyková výchova</p> <p><i>Tvaroslovi</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - podstatná jména - rod, číslo, pád, vzor, podstatná jména abstraktní, konkrétní, hromadná, pomnožná, látková; psaní koncovek - skloňování podstatných jmen očí, uši, ruce, nohy - přídavná jména 	<p>OSV – Rozvoj schopností poznávání</p> <p>OSV – Kooperace a kompetice</p>	

<p>skloňuje je</p> <ul style="list-style-type: none"> - v textu vyhledá číslovky a určí jejich druh - vysvětlí pravidlo, kdy se za číslovkou v textu píše tečka - skloňuje číslovky - určí slovesné kategorie: osoba, číslo, způsob, čas - ověřuje si správnost tvarů sloves v Pravidlech českého pravopisu - vysvětlí, kdy se ve větě jedná o rod činný a kdy o rod trpný - rozliší, kdy vyjadřuje zvrtná podoba slovesa ve větě rod činný a kdy rod trpný - rozezná druhy příslovčí - vysvětlí pojem příslovečná spřežka - ve větě rozezná příslovečnou spřežku od spojení předložky a podstatného jména - vysvětlí funkci předložek v jazyce - uvede, s kterými pády se pojí předložky s, z + prakticky to použije - vysvětlí funkci spojek v jazyce - využívá částice a citoslovce pro oživení textu 	<ul style="list-style-type: none"> - zájmena - procvičení skloňování zájmen já, ten, náš, on, ona, ono, můj, tvůj, svůj - vztažné zájmeno jenž - číslovky - slovesa - přítomné tvary sloves typu: krýt, kupovat, psát, mazat, plakat - přičestí minulé sloves typu: minout, tisknout, začít - slovesný rod činný a trpný - příslovce, příslovečné spřežky - předložky - spojky - částice - citoslovce 		
<ul style="list-style-type: none"> - rozliší jména obecná a vlastní - vysvětlí základní pravidla, kdy se píše velká 	<p><i>Pravopis</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - psaní velkých písmen ve vlastních jménech 		

ŠKOLA – ZÁKLAD ŽIVOTA

<p>písmena</p> <ul style="list-style-type: none"> - správnost ověří pomocí Pravidel českého pravopisu - chápe správný význam slov - vyhledá význam slov v SSČ - vysvětlí význam věcný a mluvnický - vysvětlí pojem sousloví, vyhledá je v textu - vysvětlí pojem rčení, rozumí běžným rčením - vysvětlí pojem synonyma, prakticky nahradí jednotlivá slova synonymy - vysvětlí pojem homonyma a pomocí SSČ vysvětlí jejich význam - uvědomuje si pravopisné rozdíly některých homonym - vyhledá v textu odborné názvy - popíše různé způsoby obohacování slovní zásoby <ul style="list-style-type: none"> - rozliší věty jednočlenné, dvojčlenné a větné ekvivalenty - v textu vyhledá podmět a přísudek a vysvětlí jejich funkci ve větě - vysvětlí pravidlo shody podmětu s přísudkem a aplikuje ho - vysvětlí funkci rozvíjejících větných členů a vyhledá je ve větě - seznámí se s vedlejšími větami - nahradí vedlejší větu větným členem a naopak 	<p><i>Slovní zásoba</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - slovo a jeho význam (věcný, mluvnický) - sousloví, rčení, slova jednoznačná, mnohoznačná - odborné názvy - synonyma - antonyma - homonyma (pravopis mít/mýt, bít/být...) <ul style="list-style-type: none"> - způsoby obohacování slovní zásoby: tvoření slov (odvozováním, skládáním, zkracováním) - přejímání slov z jiných jazyků <p><i>Skladba</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - věty dvojčlenné, jednočlenné a větné ekvivalenty - přísudek slovesný (jednoduchý a složený), jmenný se sponou a beze spony - podmět (vyjádřený, nevyjádřený, všeobecný) - shoda podmětu s přísudkem - rozvíjející větné členy: předmět - příslovečné určení - přívlastek (PK těsný a volný) - doplněk -vedlejší věty 		
--	---	--	--

<ul style="list-style-type: none"> - dorozumívá se kultivovaně, výstižně, jazykovými prostředky vhodnými pro danou situaci - odliší spisovný a nespisovný projev - rozliší subjektivní a objektivní sdělení - vytváří psané texty 	<p>Komunikační a slohová výchova</p> <ul style="list-style-type: none"> -různé komunikační prostředky, -trénink komunikace verbální a neverbální -mluvní cvičení -volné psaní -strukturované psaní -vypravování (struktura, časová posloupnost, oživení textu a zvýšení dějového napětí) -popis (obecně) - logické řazení popisovaných částí -popis pracovního postupu – fáze postupu, následnost jednotlivých činností -líčení -charakteristika (vnější a vnitřní) povaha člověka, zájmy, charakteristika literárních postav -výtah -životopis 	<p>OSV – Sebepoznání a sebepojetí OSV – Kreativita OSV – Poznávání lidí OSV – Komunikace MEV – Tvorba med. sdělení MEV – Práce v realizačním týmu</p>	<p>DV 12 ET 1 ET 2 ET 3 ET 4</p>
<ul style="list-style-type: none"> - reprodukuje přečtený text - vlastními slovy interpretuje smysl díla - formuluje ústně i písemně dojmy ze své četby, návštěvy divadelního či filmového představení - rozliší základní literární druhy a žánry - vyhledá informace ve slovnících a dalších příručkách - orientuje se v nabídce dětské literatury 	<p>Literární výchova</p> <ul style="list-style-type: none"> -charakteristika literárních druhů (lyrika, epika, drama) a žánrů -poezie a próza -práce s klíčovými slovy -knižní katalogy nakladatelství (Albatros, Fragment, Egmont aj.) -místní knihovny 	<p>EGS – Evropa a svět nás zajímá EGS – Jsme Evropané MEV – Kritické čtení a vnímání med. sdělení</p>	<p>DV 17</p>

8. ročník

Očekávané výstupy Žák:	Učivo	Průřezová témata	Poznámky
<ul style="list-style-type: none"> - rozliší spisovný jazyk, nářečí a obecnou češtinu, zdůvodní jejich užití v různých situacích 	<p>Jazyková výchova</p> <ul style="list-style-type: none"> - čeština jako jeden ze slovanských jazyků, spisovná a nespisovná čeština 	<p>OSV – Rozvoj schopností poznávání</p>	

<ul style="list-style-type: none"> - převede text z nespisovné podoby do spisovné - seznámí se s dalšími slovanskými jazyky - rozliší a příklady v textu dokládá způsoby obohacování slovní zásoby - najde v SSČ význam slov - spisovně vyslovuje běžně užívaná cizí slova - správně třídí slovní druhy - tvoří spisovné tvary slov - samostatně pracuje s jazykovými příručkami - zvládá pravopis lexikální, morfologický a syntaktický (upevňuje si znalosti získané v nižších ročnících) - vysvětlí pojem slovesný vid – dokonavý a nedokonavý - rozliší věty jednočlenné, dvojčlenné a větné ekvivalenty - vysvětlí funkci jednotlivých větných členů ve větě a dokáže je ve větě vyhledat - pozná větný člen holý, rozvitý a několikanásobný - odliší větu hlavní a vedlejší - určí druhy vedlejších vět a popíše jejich funkci v souvětí - určí významové poměry mezi větami hlavními - využívá svoje syntaktické znalosti pro správné tvoření vět a pro správnou interpunkci 	<p><i>Nauka o slovní zásobě</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - slovní zásoba, význam slov - tvoření slov - slova přejatá (jejich výslovnost, skloňování a pravopis) <p><i>Tvarosloví</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - slovní druhy a jejich funkce ve větě - zájmeno týž/tentýž - slovesný vid, vidové dvojice - samostatná práce s jazykovými příručkami <p><i>Skladba</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - věta jednočlenná, dvojčlenná, větný ekvivalent - podmět (vyjádřený, nevyjádřený, všeobecný) - přísudek (slovesný, jmenný) - předmět - přívlastek (volný, těsný; přístavek) - příslovečné určení - doplněk - souvětí podřadné a souřadné - věta hlavní (VH) a vedlejší - poměry mezi VH - interpunkce 	OSV – Kooperace a kompetice	
<ul style="list-style-type: none"> - vyjadřuje se kultivovaně, výstižně a souvisle v ústním i písemném projevu - volí jazykové prostředky vhodné pro danou situaci - využívá poznatků o jazyce a stylu ke gramaticky 	<p><i>Komunikační a slohová výchova</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - mluvní cvičení - volné psaní - strukturované psaní - asociace - role 	OSV – Kreativita OSV – Sebepoznání a sebepojetí OSV – Poznávání lidí OSV – Komunikace MEV – Fungování a vliv	DV 12 DV 13 DV 14 ET 1 ET 5 ET 7

<p>i věcně správnému písemnému projevu na základě vlastních dispozic a osobních zájmů</p> <ul style="list-style-type: none"> - naslouchá druhým, snaží se jim porozumět, vhodně na ně reaguje - zapojuje se do diskuse, obhajuje svůj názor, vhodně argumentuje - odliší spisovný a nespisovný projev - v mluveném připraveném i improvizovaném projevu vhodně užívá verbální i neverbální komunikační prostředky - rozliší subjektivní a objektivní sdělení 	<p>slohové postupy a útvary podle záměru autora</p> <ul style="list-style-type: none"> - vypravování - popis - zpráva - oznámení - výpisky - výtah - výklad - úvaha - dopis - deník 	<p>médií ve společnosti MEV – Tvorba mediálního sdělení</p>	<p>ET 8</p>
<ul style="list-style-type: none"> - reprodukuje přečtený text - vlastními slovy interpretuje smysl díla - formuluje ústně i písemně dojmy ze své četby, návštěvy divadelního či filmového představení - porovná různá ztvárnění téhož námětu v literárním, dramatickém a filmovém zpracování - rozliší základní literární druhy a žánry - zběžně se orientuje ve vývoji světové literatury - vyhledá informace v různých typech katalogů, v knihovně a v dalších informačních zdrojích 	<p>Literární výchova</p> <ul style="list-style-type: none"> - charakteristika literárních druhů (lyrika, epika, drama) a žánrů - poezie a próza - práce s klíčovými slovy - knižní katalogy nakladatelství (Albatros, Fragment, aj.) - místní knihovny <p>Vývoj světové literatury</p>	<p>MEV – Kritické čtení a vnímání med. sdělení EGS – Evropa a svět nás zajímá</p>	<p>DV 15 DV 17</p>

9. ročník

Očekávané výstupy Žák:	Učivo	Průřezová témata	Poznámky
<ul style="list-style-type: none"> - rozliší spisovný jazyk, nářečí a obecnou češtinu, zdůvodní jejich užití v různých situacích - převede text z nespisovné podoby do spisovné - zná další slovanské jazyky a některé neslovanské jazyky 	<p>Jazyková výchova</p> <ul style="list-style-type: none"> - čeština jako jeden ze slovanských jazyků, spisovná a nespisovná čeština - jazyky na evropském území (germánské, románské) 	<p>OSV – Rozvoj schopností poznávání OSV – Kooperace a kompetice</p>	

<ul style="list-style-type: none"> - orientuje se v českém hláskosloví (pozná samohlásky, souhlásky, dvojhásky) - využívá svoje znalosti z hláskosloví pro správný pravopis - správně vyslovuje slova česká i přejatá, v obtížnějších případech umí vyhledat pomoc v PČP - ovládá melodii vět, využívá důraz a pauzu - ověří si či vyhledá v SSČ význam slov - samostatně pracuje s dalšími slovníky (Slovník cizích slov, Slovník české frazeologie, Etymologický slovník...) - vysvětlí pojmy synonyma, homonyma, antonyma – umí tyto znalosti využít v praxi - rozšiřuje svoji slovní zásobu - vysvětlí pojmy: kořen, předpona, přípona, koncovka, slovo základové a odvozené - využívá znalosti tvoření slov pro správný pravopis - prohlubuje a upevňuje svoje znalosti v oblasti tvarosloví a využívá je pro správný pravopis - vyhledá v textu přechodníky a rozumí jejich významu - rozliší věty jednočlenné, dvojčlenné a větné ekvivalenty - vysvětlí funkci jednotlivých větných členů ve větě a dokáže je ve větě vyhledat - pozná větný člen holý, rozvitý a několikanásobný - odliší větu hlavní a vedlejší 	<p><i>Hláskosloví</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - hlásky <p><i>Zvuková stránka jazyka</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - spisovná výslovnost <p><i>Nauka o slovní zásobě</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - význam slov <p><i>Tvoření slov</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - stavba slova, odvozování, skládání a zkracování <p><i>Tvarosloví</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - slovní druhy - slova ohebná, neohebná - přechodníky (minulý, přítomný) <p><i>Skladba</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - věta jednočlenná, dvojčlenná, větný ekvivalent - podmět (vyjádřený, nevyjádřený, všeobecný) - přísudek (slovesný, jmenný) - předmět - přívlastek (volný, těsný; přístavek) - příslovecné určení 		
---	--	--	--

<ul style="list-style-type: none"> - určí druhy vedlejších vět a popíše jejich funkci v souvětí - určí významové poměry mezi větami hlavními - využívá svoje syntaktické znalosti pro správné tvoření vět a pro správnou interpunkci 	<ul style="list-style-type: none"> - doplněk - souvětí podřadné a souřadné - věta hlavní a vedlejší - poměry mezi VH - interpunkce 		
<ul style="list-style-type: none"> - vyjadřuje se kultivovaně, výstižně a souvisle v ústním i písemném projevu - volí jazykové prostředky vhodné pro danou situaci - využívá poznatků o jazyce a stylu ke gramaticky i věcně správnému písemnému projevu na základě vlastních dispozic a osobních zájmů - naslouchá druhým, snaží se jim porozumět, vhodně na ně reaguje - zapojuje se do diskuse, obhajuje svůj názor, vhodně argumentuje - odlišuje spisovný a nespisovný projev - v mluveném připraveném i improvizovaném projevu vhodně užívá verbální i neverbální komunikační prostředky - rozlišuje subjektivní a objektivní sdělení - umí vyplňovat jednoduché tiskopisy 	<p>Komunikační a slohová výchova</p> <ul style="list-style-type: none"> - mluvní cvičení - myšlenková mapa - volné psaní - strukturované psaní - asociace - role <p>funkční styly, slohové postupy a útvary podle záměru autora</p> <ul style="list-style-type: none"> - charakteristika - výklad - úvaha - životopis 	<p>MUV – Lidské vztahy OSV – Sebepoznání a sebepojetí OSV – Kreativita OSV – Poznávání lidí OSV – Mezilidské vztahy OSV – Komunikace MEV – Vnímání autora med. sdělení MEV – Stavba med. sdělení MEV – Kritické čtení a vnímání med. sdělení MEV – Fungování a vliv médií ve společnosti</p>	<p>DV 12 DV 13 DV 14 ET 1 ET 2 ET 5 ET 6 ET 7 ET 8 ET 9 ET 10</p>
<ul style="list-style-type: none"> - reprodukuje přečtený text - vlastními slovy interpretuje smysl díla - formuluje ústně i písemně dojmy ze své četby, návštěvy divadelního či filmového představení - porovná různá ztvárnění téhož námětu v literárním, dramatickém a filmovém zpracování - rozliší základní literární druhy a žánry - zběžně se orientuje ve vývoji české literatury - vyhledá informace v různých typech katalogů, v knihovně a v dalších informačních zdrojích 	<p>Literární výchova</p> <ul style="list-style-type: none"> - charakteristika literárních druhů (lyrika, epika, drama) a žánrů - poezie a próza - práce s klíčovými slovy - knižní katalogy nakladatelství (Albatros, Fragment, aj.) - místní knihovny <p>Vývoj české literatury</p> <ul style="list-style-type: none"> - Cyril a Metoděj, Kosmas, Jan Hus, Jan Amos Komenský 		<p>DV 15 DV 17</p>

<ul style="list-style-type: none"> - národní obrození (divadlo, J. Dobrovský, J. Jungmann, F. L. Čelakovský, K. J. Erben, B. Němcová, K. Havlíček Borovský, májovci, ručovci, lumírovci) - literární moderna - proletářské umění - K. Čapek, E. Bass, K. Poláček - literatura od začátku 2. sv. války do současnosti 	
---	--

5.1.2 Vzdělávací obor: Cizí jazyk

5.1.2.1 Název vyučovacího předmětu: Anglický jazyk

Charakteristika vyučovacího předmětu

Obsahové, časové a organizační vymezení předmětu

Anglický jazyk je vyučován od mateřské školy až do devátého ročníku. Hlavním cílem je poskytnout žákům nástroj pro komunikaci při kontaktu s lidmi z různých částí světa, ale i pro práci s počítačem a využití internetu. Prostřednictvím anglického jazyka je žák seznamován s reáliemi anglicky mluvících zemí, což ho vede k pochopení jiných kultur. Důraz je proto kladen především na stránku komunikační, která napomáhá tomuto chápání a prohlubuje tak žákovu toleranci k odlišnostem cizojazyčných kultur. Gramatická část předmětu je podřízena části komunikační. Žák je seznamován především s britským modelem angličtiny, ale průběžně také se zvláštnostmi angličtiny americké.

V počátečním období je nejdůležitější pro probuzení zájmu o výuku angličtiny a vytváření pozitivního vztahu k osvojování si cizího jazyka, proto musí být vyučovací hodiny prostoupeny zajímavostí pro žáky, poutavými činnostmi, hrami a písničkami. V prvním období se snažíme o to, aby žák porozuměl vyslechnutému sdělení, uměl ho opakovat, použít naučená slova v jednoduchém spojení, aby přečetl základní slova a jednoduché věty a zapsat je, případně dle instrukcí nakreslit obrázek. Současně s vytvářením jednoduchých vět je vyučována i gramatika a fonetický přepis, žáci procvičují potřebné výrazy a spojení, učí se jím rozumět, číst je, opakovat a obměňovat.

Ve druhém období plynule navazujeme na výsledky výuky v předešlém období. Získané poznatky dále prohlubujeme a zdokonalujeme ve všech oblastech, v poslechu a čtení s porozuměním, mluvení a psaní. Cílem tohoto období je pochopit význam znalosti cizího jazyka pro osobní potřebu (překonávání jazykových bariér při cestování...), ale i pro budoucí studium. Při výuce vhodně využíváme časopisy, videa, práci s počítačem, audiokazety a jiné názorné pomůcky. Pro větší přitažlivost výuky jsou i v tomto období zařazovány hry, soutěže, dramatizace a krátkodobé projekty.

Při výuce na 2. stupni opakujeme, shrnujeme a prohlubujeme vědomosti z předchozích období, procvičujeme větnou skladbu, velkou pozornost věnujeme poslechu s porozuměním a mluvení v běžných životních situacích.

Anglický jazyk je vyučován v mateřské škole. Na základní škole je vzdělávání v jazyce rozděleno do tří období. V prvním období, od 1. do 3. ročníku, je hodinová dotace rozdělena následovně: v 1. a 2. ročníku jedna hodina týdně a ve 3. ročníku tři hodiny týdně. Ve druhém období, od 4. do 5. ročníku, je jazyk vyučován v dotaci tři hodin týdně. Na 2. stupni je v 6. ročníku věnována výuce týdně tříhodinová dotace, od 7. do 9. ročníku čtyřhodinová dotace.

Vzdělávací obsah vzdělávacího oboru Cizí jazyk je možné nahradit v zájmu žáka s přiznanými podpůrnými opatřeními třetího stupně dle § 16 odst. 2 písm. b) jiným vzdělávacím obsahem v rámci IVP.

Výuka probíhá ve vyučovacích hodinách se zařazováním krátkodobých, individuálních nebo skupinových projektů, k čemuž slouží nové zdroje a způsoby získávání informací vedoucí žáka k aktivnímu užití získaných vědomostí (internet, výukové programy na PC, časopisy, knihy, videozáznamy, TV).

V prvním období je cílem motivovat žáka k zájmu o anglický jazyk, učit se vnímat a napodobovat melodii a rytmus, výslovnost. Při činnosti formě výuky se žáci naučí základní slovní zásobu, jednoduchá základní pravidla gramatiky, základní fráze, krátké rozhovory. Žák rozumí jednoduchým pokynům v anglickém jazyce, reaguje na ně, umí přečíst jednoduché texty a získá první poznatky o anglicky mluvících zemích.

Ve druhém období se předpokládá dosažení úrovně A1 dle Společného evropského referenčního rámce pro jazyky.

Na 2. stupni se předpokládá dosažení úrovně A2 dle Společenského evropského referenčního rámce.

Výchovné a vzdělávací strategie

Kompetence k učení

- prostřednictvím úkolů a cvičení v učebnici a pracovním sešitě seznamujeme žáka s různými učebními strategiemi cizojazyčného učení
- žákům předkládáme různé způsoby a strategie učení, které mohou využít v dalším samostatném studiu jazyka
- poznáváním anglického gramatického systému rozvíjíme jeho abstraktní myšlení a vytvářením portfolia vedeme žáky k sebereflexi v procesu učení

Kompetence k řešení problémů

- tuto kompetenci rozvíjíme především prostřednictvím projektových úkolů, vyhledáváním informací v referenčních zdrojích (dvojjazyčný slovník, internet, časopisy.) a při dílčích aktivitách a cvičeních, kdy žáci nemají úplné informace a vlastními otázkami a uvažováním musí dojít k výsledku (např. při práci s textem jsou žáci vedeni k odhadování neznámých slov apod.)

Kompetence komunikativní

- výuku primárně zaměřujeme na rozvoj cizojazyčných řečových dovedností, rovnoměrně zařazujeme poslech, čtení s porozuměním, mluvení i psaní, a to prostřednictvím celé řady aktivit v učebnici, pracovním sešitě, při kterých žáky vedeme k vyjadřování vlastních názorů a naslouchání a názorů druhých a adekvátním reakcím na ně

Kompetence sociální a personální

- v řadě aktivit navozujeme situace vedoucí k párové či skupinové spolupráci, žáky učíme reagovat na rozdílné názory a prosazovat svá řešení a zároveň naslouchat druhým

- při spolupráci je učíme postupně docházet k cíli, soustředit se na důležité a spolupracovat s různorodými skupinami lidí
- prostřednictvím sebehodnocení vedeme žáka k identifikaci svých slabých a silných stránek

Kompetence občanské

- při výuce představujeme žákům kulturu anglicky mluvících zemí, seznamujeme je s životem jejich vrstevníků v těchto zemích a rozvíjíme uvažování nad rozdílnostmi kultur, nad občanskými právy a povinnostmi, nad právy a povinnostmi dětí a vztahem k životnímu prostředí

Kompetence pracovní

- žákům předkládáme úkoly, při kterých jsou nuceni využívat dosavadní zkušenosti a v časovém limitu reagovat na nové požadavky
- prostřednictvím vytváření portfolia žáky vedeme k bilancování, plánování, stanovování cílů a soustředění na způsoby dosažení těchto cílů
- v průběhu studia cizího jazyka posilujeme u žáků uvědomění si důležitosti znalosti cizích jazyků pro budoucí pracovní uplatnění

Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu

1. stupeň

1. období

ŘEČOVÉ DOVEDNOSTI

Očekávané výstupy z RVP

Žák

- rozumí jednoduchým pokynům a otázkám učitele, které jsou sdělovány pomalu a s pečlivou výslovností, a reaguje na ně verbálně i neverbálně
- zopakuje a použije slova a slovní spojení, se kterými se v průběhu výuky setkal
- rozumí obsahu jednoduchého krátkého psaného textu, pokud má k dispozici vizuální oporu
- rozumí obsahu jednoduchého krátkého mluveného textu, který je pronášen pomalu, zřetelně a s pečlivou výslovností, pokud má k dispozici vizuální oporu
- přiřadí mluvenou a psanou podobu téhož slova či slovního spojení
- píše slova a krátké věty na základě textové a vizuální předlohy

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

žák

CJ-3-1-01p je seznámen se zvukovou podobou cizího jazyka

2. období**POSLECH S POROZUMĚNÍM****Očekávané výstupy z RVP**

Žák

- rozumí jednoduchým pokynům a otázkám učitele, které jsou sdělovány pomalu a s pečlivou výslovností
- rozumí slovům a jednoduchým větám, pokud jsou pronášeny pomalu a zřetelně, a týkají se osvojovaných témat, zejména pokud má k dispozici vizuální oporu
- rozumí jednoduchému poslechovému textu, pokud je pronášen pomalu a zřetelně a má k dispozici vizuální oporu

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

žák

CJ-5-1-01p rozumí jednoduchým pokynům učitele, které jsou sdělovány pomalu a s pečlivou výslovností

CJ-5-1-02p rozumí slovům a frázím, se kterými se v rámci tematických okruhů opakovaně setkal (zejména má-li k dispozici vizuální oporu)

- rozumí výrazům pro pozdrav a poděkování

MLUVENÍ**Očekávané výstupy z RVP**

Žák

- zapojí se do jednoduchých rozhovorů
- sdělí jednoduchým způsobem základní informace týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat
- odpovídá na jednotlivé otázky týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat a podobné otázky pokládá

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

žák

*CJ-5-2-01p pozdraví a poděkuje**CJ-5-2-02p sdělí své jméno a věk**CJ-5-2-03p vyjádří souhlas či nesouhlas, reaguje na jednoduché otázky (zejména pokud má k dispozici vizuální oporu)***ČTENÍ S POROZUMĚNÍM****Očekávané výstupy z RVP**

Žák

- vyhledá potřebnou informaci v jednoduchém textu, který se vztahuje k osvojovaným tématům
- rozumí jednoduchým krátkým textům z běžného života, zejména pokud má k dispozici vizuální oporu

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

žák

*CJ-5-3-02p rozumí slovům, se kterými se v rámci tematických okruhů opakovaně setkal (zejména má-li k dispozici vizuální oporu)***PSANÍ****Očekávané výstupy z RVP**

Žák

- napíše krátký s použitím jednoduchých vět slovních spojení o sobě, rodině, činnostech a zájmech z oblasti svých zájmů a každodenního života
- vyplní osobní údaje do formuláře

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

žák

- je seznámen s grafickou podobou cizího jazyka

2. stupeň**POSLECH S POROZUMĚNÍM****Očekávané výstupy z RVP**

Žák

- rozumí informacím v jednotlivých poslechových, jsou – li pronášeny pomalu a zřetelně
- rozumí obsahu jednoduché a zřetelně vyslovované promluvy či konverzace, který se týká osvojovaných témat

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

žák

CJ-9-1-01p rozumí základním informacím v krátkých poslechových textech, které se týkají osvojených tematických okruhů

CJ-9-1-02p rozumí jednoduchým otázkám, které se týkají jeho osoby

MLUVENÍ**Očekávané výstupy z RVP**

Žák

- zeptá se na základní informace a adekvátně reaguje v běžných formálních i neformálních situacích
- mluví o své rodině, kamarádech, škole, volném čase a dalších osvojovaných tématech
- vypráví jednoduchý příběh či událost, popíše osoby, místa a věci ze svého každodenního života

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

žák

CJ-9-2-01p odpoví na jednoduché otázky, které se týkají jeho osoby

ŠKOLA – ZÁKLAD ŽIVOTA

ČTENÍ S POROZUMĚNÍM**Očekávané výstupy z RVP**

Žák

- vyhledá požadované informace v jednoduchých každodenních autentických materiálech
- rozumí a jednoduchým textům, vyhledá v nich požadované informace

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:
 žák
 CJ-9-3-01p rozumí slovům a jednoduchým větám, které se týkají osvojených tematických okruhů (zejména má-li k dispozici vizuální oporu)

PSANÍ**Očekávané výstupy z RVP**

Žák

- vyplní základní údaje o sobě ve formuláři
- napíše jednoduché texty týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času, a dalších osvojovaných témat
- reaguje na jednoduché písemné sdělení

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:
 žák
 CJ-9-4-03p reaguje na jednoduchá písemná sdělení, která se týkají jeho osoby

1. a 2. ročník

Očekávané výstupy Žák:	Učivo	Průřezová témata	Poznámky
- představí se, reaguje na jednoduché pokyny	1. ročník Pozdravy, pokyny ve třídě Barvy, hračky, rodina, tělo, domácí mazlíčci, škola,	MUV – Lidské vztahy	

<p>učitele</p> <ul style="list-style-type: none"> - seznámí se se základními barvami a ukáže je, členy rodiny, částmi těla, seznámí se s pojmenováním domácích mazlíčků - rozumí pojmenování předmětů ve třídě a ukáže na ně 			
<ul style="list-style-type: none"> - pozdraví, představí se, sdělí jsem hlapec, dívka - pojmenuje základní barvy - rozumí pojmenování členů širší rodiny a ukáže je na obrázku (fotografii) - rozumí pojmenování základních částí těla, včetně obličeje, ukáže je 	<p>2. ročník Rozšíření slovní zásoby z okruhů z 1. ročníku - představení se - chlapec, dívka Barvy - přidáme šedý, růžový, světlý, tmavý Hračky Tělo včetně částí obličeje</p>	<p>MUV – Lidské vztahy</p>	

3. ročník

Očekávané výstupy Žák:	Učivo	Průřezová témata	Poznámky
<ul style="list-style-type: none"> - čte a vyslovuje foneticky správně v přiměřeném rozsahu slovní zásoby, Jsou tolerovány méně závažné chyby 	<p>SLOVNÍ ZÁSoba Z TÉMATICKÝCH OKRUHŮ Angličtina kolem nás Představování, pozdravy Barvy Číslo 0 –100 Dny v týdnu Anglická abeceda Moje třída, škola, moje rodina, můj dům, můj pokoj Já a moji přátelé (části těla, obličeje, části těla) Domácí mazlíčci Domov (hračky) Vánoce Jídlo (rozšiřující)</p>	<p>MUV – Lidské vztahy OSV – Kreativita OSV - Komunikace</p>	
<ul style="list-style-type: none"> - osvojí si základní výslovnostní návyky - uvědomí si vztah mezi mluvenou a psanou 	<p>MLUVENÍ Pomocí jednoduchých vět se vyjadřuje v rámci</p>		

<p>podobou jazyka</p> <ul style="list-style-type: none"> - osvojí si a používá základní slovní zásobu - pracuje s abecedním slovníkem v učebnici - seznámí se dvojjazyčným slovníkem - jsou tolerovány elementární chyby, které nenarušují smysl sdělení <p>- použije známé slovní zásoby</p> <ul style="list-style-type: none"> - v jednoduchém textu vyhledá potřebnou informaci, která se vztahuje k probíraným tématům - rozumí jednoduchým textům, zejména pokud má k dispozici vizuální podporu 	<p>probraných tematických okruhů</p> <p>Vyhláskuje své jméno</p> <p>PSANÍ Pomocí jednoduchých vět napíše stručné sdělení v rámci probíraných tematických okruhů</p> <p>ČTENÍ S POROZUMĚNÍM Čtení krátkých textů, porozumění s vizuální podporou</p>		
<ul style="list-style-type: none"> - dodrží slovosled anglické věty 	<p><u>MLUVNICE</u></p> <p><u>PODSTATNÁ JMÉNA</u> Užívání členů a, an, the Množné číslo přidáním „s“</p> <p><u>PŘÍDAVNÁ JMÉNA</u> V rozsahu slovní zásoby Vyjádření velikosti a délky předmětu</p> <p><u>SLOVESA</u></p> <p>TO BE TO HAVE Přítomný čas prostý Přítomný čas průběhový Věta jednoduchá – kladná, záporná, otázka, krátká odpověď</p> <p><u>ZÁJMENA</u> Osobní Přivlastňovací nesamostatná</p>		<p>Pravidlo SVPOMT – subject, verb, object, manner, place, time – podmět, sloveso, předmět, způsob, místo, čas je nutné procvičovat až</p>

PŘEDLOŽKYMísta – **in, at, on, next to, under****4. ročník**

Očekávané výstupy Žák:	Učivo	Průřezová témata	Poznámky
<ul style="list-style-type: none"> - rozumí jednoduchým krátkým textům z běžného života se vztahem k osvojovaným tématům - vyhledá potřebnou informaci v jednoduchém textu se známou slovní zásobou 	SLOVNÍ ZÁSoba Z TEMATICKÝCH OKRUHŮ Škola Rodina Tělo Svátky, Vánoce Domov Oblečení Volný čas Zvířata Jídlo Hodiny Bydliště	MUV – Kulturní diference OSV – Komunikace OSV – Kreativita	
<ul style="list-style-type: none"> - seznámí se se správným slovosledem anglických vět - sestaví jednoduché věty - použije vazbu there is, there are při popisu místa 	MLUVNICE Pořádek slov ve větě Odlišnost české a anglické věty (slovosled) Věta oznamovací, tázací, rozkazovací, krátká odpověď Zápor ve větě THERE IS, THERE ARE		
<ul style="list-style-type: none"> - užije správně členy - tvoří množné číslo podstatných jmen (pravidelné) a správně je použije 	<u>PODSTATNÁ JMÉNA</u> Užívání členů a, an, the Množné číslo – pravidelné <u>ZÁJMENA</u>		

ŠKOLA – ZÁKLAD ŽIVOTA

<ul style="list-style-type: none"> - seznámí se správnými tvary osobních zájmen - použije sloveso can ve smyslu umím, mohu - seznámí se s tvořením a užitím přítomného času průběhového 	<p>Přivlastňovací nesamostatná Ukazovací zájmena – this, that, these, those Tázací zájmena – which, what, where, how, when SLOVESA Modální sloveso can, can't Významová slovesa – to be, to have, to like, to think, to know, to want Časy: přítomný průběhový (lexikálně)</p> <p>PŘEDLOŽKY Místní in, on, at, under Časové on, in at PŘÍDAVNÁ JMÉNA V rozsahu slovní zásoby</p>		
<ul style="list-style-type: none"> - pozdraví, rozloučí se s dospělým, s kamarádem - sdělí jednoduchým způsobem základní informace vztahující se k probíraným tématům - písemně sdělí základní informace vztahující se k probíraným tématům - s vizuální oporou vyhledá v textu potřebnou informaci - s vizuální oporou rozumí krátkým textům z běžného života 	<p>MLUVENÍ V rámci probíraných tematických okruhů</p> <p>PSANÍ Psaní jednoduchých textů o událostech z oblasti svých zájmů a každodenního života s použitím známé slovní zásoby</p> <p>ČTENÍ Čtení jednoduchých textů, které se vztahují k probíraným tématům</p>		

5. ročník

Očekávané výstupy Žák:	Učivo	Průřezová témata	Poznámky
---------------------------	-------	------------------	----------

<ul style="list-style-type: none"> - rozumí známým slovům a jednoduchým větám se vztahem k osvojovaným tématům - čte nahlas a plynule foneticky správně jednoduché texty obsahující známou slovní zásobu 	<p>SLOVNÍ ZÁSoba Z TEMATICKÝCH OKRUHŮ</p> <p>Roční období, kalendářní rok, měsíce, dny v týdnu, hodiny Domov Jídlo Povolání Zvířata Škola Nákupy</p>	<p>MUV – Kulturní diference EGS – Evropa a svět nás zajímá EGS – Objevujeme Evropu a svět OSV – Kreativita OSV – Mezilidské vztahy OSV - Komunikace</p>	
<ul style="list-style-type: none"> - osvojí si základní gramatické struktury a typy vět 	<p><u>MLUVNICE</u></p> <p>Pořádek slov ve větě Odlišnost – český x anglický slovosled Věta oznamovací, tázací, rozkazovací Zápor ve větě Souvětí – spojování jednoduchých vět v souvětí AND, BUT, OR</p> <p><u>SLOVESA</u></p> <p>Přítomný čas průběhový Přítomný čas prostý Rozkazovací věty</p> <p><u>PODSTATNÁ JMÉNA</u></p> <p>Užívání členů A, AN, THE Nepravidelné množné číslo podstatných jmen užívaných ve slovní zásobě Druhý pád podstatných jmen - of</p> <p><u>PŘÍDAVNÁ JMÉNA</u></p> <p>Stupňování přídavných jmen jednoslabičných a dvouslabičných</p> <p><u>ZÁJMENA</u></p> <p>Osobní Přivlastňovací nesamostatná</p>		

	Ukazovací Tázací <u>ČÍSLOVKY</u> Základní 0 – 100 How much is it? <u>SLOVESA</u> TO BE – kladná věta, otázka, zápor, minulý čas prostý TO HAVE (GOT) – kladná věta, otázka, zápor Minulý čas prostý Budoucí čas prostý <u>PŘEDLOŽKY</u> Místa Času		
<ul style="list-style-type: none"> - čte jednoduchý text, vyhledá v něm potřebnou informaci - rozumí jednoduchým krátkým textům 	<i>ČTENÍ</i> Četba jednoduchých krátkých textů, které se vztahují k probíraným tématům		
<ul style="list-style-type: none"> - rozumí jednoduchým krátkým textům z běžného života, zejména pokud má k dispozici vizuální oporu 	<i>POSLECH</i> Poslech jednoduchých krátkých textů vyslovovaných pomalu a s pečlivou výslovností		
<ul style="list-style-type: none"> - jednoduchým způsobem sdělí informace v rámci probíraných témat - odpovídá na jednoduché otázky 	<i>MLUVENÍ</i> V jednoduchých větách mluvení rozsahu probíraných témat		

6. ročník

Očekávané výstupy Žák:	Učivo	Průřezová témata	Poznámky
<ul style="list-style-type: none"> - zeptá se na základní informace 	SLOVNÍ ZÁSoba Z TEMATICKÝCH OKRUHŮ Volný čas	MUV – Kulturní diference MUV – Lidské vztahy	

<ul style="list-style-type: none"> - adekvátně reaguje v běžných situacích - mluví o osvojovaných tématech - odpovídá na otázky k osvojovaným tématům - pracuje se slovníkem 	<p>Moderní technologie Město Reálie Škola Kultura Čas Společnost a její problémy Zdraví Sport Zvířata</p>	<p>OSV – Rozvoj schopností poznávání OSV – Sebepoznávání OSV – Kreativita OSV – Mezilidské vztahy OSV - Komunikace</p>	
<ul style="list-style-type: none"> - pracuje s probíranými i probranými gramatickými jevy - obměňuje a doplňuje gramatickými tvary jednoduché věty a texty 	<p>MLUVNICE Upevňování a procvičování již probraných mluvnických jevů, rozvoj jejich používání SLOVESA Nepravidelná slovesa Frázová slovesa I am going to... Let.... I was born... PODSTATNÁ JMÉNA Vyjádření pádů pomocí předložek PŘÍDAVNÁ JMÉNA Podle slovní zásoby, stupňování ZÁJMENA Neurčitá zájmena, přivlastňovací zájmena samostatná PŘEDLOŽKY Předložky – vyjádření pádu podstatných jmen Předložkové vazby</p>		
<ul style="list-style-type: none"> - adekvátně reaguje na běžné situace, které se týkají probraných slovních okruhů - klade otázky týkající se probraných slovních okruhů - mluví o sobě, o své rodině, škole, volném 	<p>MLUVENÍ Rozvíjení slovní zásoby již probraných slovních okruhů směřující k rozvoji ústní a písemné komunikace Doplnění o nová slova Seznámení s novými slovními okruhy</p>		

ŠKOLA – ZÁKLAD ŽIVOTA

<p>čas a dalších osvojovaných tématech</p> <ul style="list-style-type: none"> - vypráví jednoduchý příběh - popíše osobu, místa a věci ze svého každodenního života - 	Procvičování nové slovní zásoby		
<ul style="list-style-type: none"> - čte nahlas a foneticky správně texty přiměřeného rozsahu - rozumí obsahu jednoduchých a krátkých textů v učebnici s využitím vizuální podpory pracuje s krátkými jednoduchými autentickými texty - v textech vyhledá známé výrazy, fráze a odpoví na otázky - odvodí pravděpodobný význam nových slov z kontextu textu - použije dvojjazyčný slovník - stručně reprodukuje obsah krátkého jednoduchého textu 	<p>ČTENÍ Čtení jednoduchých autentických textů Čtení textů v učebnici</p>		
<ul style="list-style-type: none"> - rozumí informacím v jednoduchých poslechových textech, jsou-li pronášeny pomalu a zřetelně rozumí obsahu jednoduché a zřetelně vyslovované promluvy 	<p>POSLECH Poslech jednoduchých textů, konverzací, promluv</p>		

7. ročník

Očekávané výstupy Žák:	Učivo	Průřezová témata	Poznámky
<ul style="list-style-type: none"> - hovoří o základních informacích v probraných a nově probíraných slovních okruzích - adekvátně reaguje na základní informace z probraných a probíraných slovních okruhů - klade otázky k probraným a probíraným tématům 	<p>SLOVNÍ ZÁSoba Z TEMATICKÝCH OKRUHŮ Volný čas Příroda Společnost a její problémy Lidské tělo Zdraví Stravovací návyky</p>	<p>OSV – Rozvoj schopností poznávání OSV – Sebeznávání a sebepojetí OSV – Kreativita OSV - Komunikace OSV – Poznávání lidí OSV – Řešení problémů a</p>	

	<p>Reálie Škola Pocity a nálady</p>	<p>rozhodovací dovednosti EV- Lidské aktivity a problémy životního prostředí EV – Vztah člověka k prostředí</p>	
<p>- sestaví gramaticky správně jednoduché sdělení týkající se běžného života a probíraných tematických okruhů - písemně, gramaticky správně tvoří a obměňuje jednoduché věty a krátké texty</p>	<p>MLUVNICE Pořádek slov ve větě, věta jednoduchá Tvorba otázky a záporu Souvětí souřadné a podřadné SLOVESA Modální sloveso MUST – opisný tvar HAVE TO Modální sloveso CAN – COULD MUSTN'T, BE ABLE TO Předpřítomný čas Minulý čas průběhový Trpný rod Další frázová slovesa Shall Maybe PODSTATNÁ JMÉNA Zástupné ONE PŘÍDAVNÁ JMÉNA Srovnávání ZÁJMENA Zájmena neurčitá ČÍSLOVKY Zlomky SPOJKY AND, BUT, SO, BECAUSE</p>		
<p>- rozumí jednoduché pomalu a zřetelně vyslovované informaci - týkající se známých slovních okruhů</p>	<p>MLUVENÍ Hovor o základních informacích probraných a probíraných slovních okruhů Informace o rodině, škole...a dalších slovních okruzích</p>		

<ul style="list-style-type: none"> - popíše situace, osoby, věci a místa běžného života - mluví o tématech probíraných slovních okruhů - 			
<ul style="list-style-type: none"> - čte nahlas foneticky správně texty přiměřeného obsahu - rozumí obsahu jednoduchých textů v učebnici a obsahu autentických materiálů s využitím vizuální podpory - použije dvojjazyčný slovník - vyhledá v jednoduchých textu požadované informace 	<p>ČTENÍ Čtení jednoduchých autentických textů (časopisy, obrazové materiály, internet), vyhledávání požadovaných informací Čtení textů v učebnici</p>		
<ul style="list-style-type: none"> - rozumí obsahu krátkých jednoduchých pomalu a zřetelně vyslovovaných textů, promluv a konverzací, které se týkají osvojovaných témat 	<p>POSLECH Poslech jednoduchých textů, konverzací a promluv</p>		
<ul style="list-style-type: none"> - vyplní základní informace o sobě ve formuláři - napíše o sobě jednoduchý text -napíše o rodině, škole.... 	<p>PSANÍ Texty týkající se probraných a probíraných slovních Odpovědi na písemné sdělení Formulář</p>		

8. ročník

Očekávané výstupy Žák:	Učivo	Průřezová témata	Poznámky
<ul style="list-style-type: none"> - sestaví jednoduché (ústní i písemné) sdělení týkající se situací souvisejících s životem v rodině, škole a probíranými tematickými okruhy 	<p>SLOVNÍ ZÁSoba Z TEMATICKÝCH OKRUHŮ Společnost a její problémy Kultura Nákupy Stravovací návyky</p>	<p>MUV – Etnický původ MUV – Multikulturalita MEV – Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení EGS – Evropa a svět nás zajímá EGS – Objevujeme Evropu</p>	

		a svět OSV – Sebepoznávání a sebepojetí OSV – Rozvoj schopností poznávání OSV – Kreativita OSV – Komunikace OSV – Řešení problémů a rozhodovací dovednosti OSV – Hodnoty, postoje a praktická etika	
<ul style="list-style-type: none"> - písemně, gramaticky správně tvoří a obměňuje jednoduché věty a krátké texty - sestaví jednoduché (ústní i písemné) sdělení týkající se situací souvisejících s každodenním životem v rodině, ve škole a probíranými tematickými okruhy - opakuje si všechny probrané mluvnické jevy a použije je v jednoduchém psaném i mluveném - projevu 	MLUVNICE SLOVESA Opakování Probrané slovesné časy Modální slovesa Nepravidelná slovesa Infinitiv Otázky Zápor Trpný rod Krátké odpovědi There is/are PODSTATNÁ JMÉNA Počitatelná – nepočitatelná Jednotné a množné číslo PŘÍDAVNÁ JMÉNA Opakování ZÁJMENA Zdůrazňovací a zvrtná zájmena ČÍSLOVKY Letopočty PŘEDLOŽKY In, arend, between, from – to, for s letopočty SKLADBA		

	Slovosled věty oznamovací Tvoření otázek Věty rozkazovací		
<ul style="list-style-type: none"> - jednoduchým způsobem se domluví v běžných každodenních situacích, které se týkají probraných slovních okruhů - rozvíjí slovní zásobu k ústní i písemné komunikaci vztahující se k probíraným tématům - práce se slovníkem 	MLUVENÍ Zdvořilé společenské fráze, rady, doporučení, oslovení, pozdravy, představování, omluva, poděkování, prosba, přání Žádost o pomoc, službu, informaci, svolení		
<ul style="list-style-type: none"> - čte nahlas plynule a foneticky správně texty přiměřeného rozsahu - rozumí obsahu jednoduchých textů v učebnici a obsahu autentických materiálů s využitím vizuální opory, v textech vyhledá známé výrazy, fráze a odpoví na otázky - odvodí pravděpodobný význam slov z kontextu textu - použije dvojjazyčný slovník - stručně reprodukuje obsah přiměřeně obtížného textu - vyhledá požadované informace v jednoduchých každodenních autentických materiálech - rozumí krátkým a jednoduchým textům 	ČTENÍ Četba jednoduchých autentických materiálů – časopisy, noviny, obrazové materiály, internet Četba textů v učebnici		
<ul style="list-style-type: none"> - rozumí informacím v jednoduchých poslechových textech, jsou-li pronášeny pomalu a zřetelně - rozumí jednoduché a zřetelně vyslovované promluvě 	POSLECH Poslech textů Poslech autentických materiálů		

-vyplní osobní údaje do formuláře - napíše o sobě jednoduchý text (stejně tak o rodině, volném čase...) -reaguje na jednoduché písemné sdělení	PSANÍ Formulář Jednoduché písemné sdělení Jednoduchý text		
--	---	--	--

9. ročník

Očekávané výstupy Žák:	Učivo	Průřezová témata	Poznámky
<ul style="list-style-type: none"> - čte nahlas plynule a foneticky správně texty přiměřeného rozsahu - sestaví jednoduché (ústní i písemné) sdělení týkající se situací souvisejících s každodenním životem v rodině, škole a probíranými tematickými okruhy. 	SLOVNÍ ZÁSoba Z TEMatických OKRUHŮ Volný čas, cestování, sport Rodina, informace o sobě, dotazník Škola Město	OSV – Sebepoznávání a sebepojetí OSV – Rozvoj schopností poznávání OSV – Kreativita OSV – Komunikace OSV – Hodnoty, postoje a praktická etika	
<ul style="list-style-type: none"> - písemně, gramaticky správně tvoří a obměňuje jednoduché věty a krátké texty - sestaví jednoduché (ústní i písemné) gramaticky správné sdělení týkající se situací souvisejících s životem v rodině, škole a probíranými tematickými okruhy. 	MLUVNICE Opakování dříve probraných gramatických jevů Příčinná souvětí Přísluvečné věty časové, účelové, místní Tvoření příslovčí pomoci - ful a –less		
<ul style="list-style-type: none"> - rozumí jednoduché a zřetelně vyslovované promluvě a konverzaci - sestaví jednoduché ústní sdělení týkající se situací souvisejících s životem v rodině, škole a probíranými tematickými okruhy - vypráví jednoduchý příběh - popíše místa, osoby a věci z každodenního 	MLUVENÍ Oslovení, reakce na oslovení, pozdrav, přivítání, představování, omluva, poděkování, žádost o pomoc, přání, nákup, objednávka Žádost o informaci, radu, otázka na směr, cestu Neformální dopis Jednoduchý dotazník Popis jednoduchého sdělení		

života			
<ul style="list-style-type: none"> - čte nahlas plynule a foneticky správně texty přiměřeného rozsahu - rozumí obsahu jednoduchých textů v učebnici a obsahu jednoduchých autentických materiálů s využitím vizuální opory - vyhledá požadované informace - odvodí pravděpodobný význam nových slov z kontextu textu - použije dvojjazyčný slovník 	<p>ČTENÍ S POROUMĚNÍM Čtení textů v učebnici Čtení jednoduchých autentických materiálů – časopisy, noviny, internet</p>		
<ul style="list-style-type: none"> - rozumí jednoduché pomalu a zřetelně vyslovované promluvě a konverzaci - rozumí obsahu promluvy či konverzace, který se týká osvojovaných témat 	<p>POSLECH S POROZUMĚNÍM Poslech textů Poslech autentických textů</p>		<p>V průběhu celé výuky jsou žáci seznamováni přiměřenou formou s reáliemi Velké Británie a dalších anglicky mluvících zemí. Stejně tak s českými reáliemi.</p>

5.1.3. Další cizí jazyk

5.1.3.1 Název vyučovacího předmětu: Německý jazyk

Charakteristika vyučovacího předmětu

Obsahové, časové a organizační vymezení vyučovacího předmětu

Vyučovací předmět Německý jazyk je součástí vzdělávacího oboru Další cizí jazyk ve vzdělávací oblasti Jazyk a jazyková komunikace. Výuka je zaměřena na zvládnutí komunikativních dovedností na úrovni A1 podle Společenského evropského referenčního rámce pro jazyky a umožňuje žákům osvojit si vedle hlubších znalostí jednoho cizího jazyka základy komunikace v dalším cizím jazyce.

Učební plán školy vyčleňuje na tento předmět následující časovou dotaci:

8. ročník	3 hodiny týdně
9. ročník	3 hodiny týdně

Obsahem výuky je rozvíjení řečových dovedností, které se realizuje na základě osvojení přiměřeného rozsahu jazykových prostředků a reálií. Žáci se učí jednoduše a přirozeně reagovat v nejběžnějších situacích každodenního života přiměřených jejich věku. Důraz je kladen na dialogy, čtení s porozuměním, poslech s porozuměním, samostatný ústní a písemný projev. Dovednosti porozumět vyslechnutému sdělení a ústně se vyjadřovat jsou nadřazeny dovednostem číst a písemně se vyjadřovat. Výklad prvků gramatického systému je omezen na nezbytné minimum.

Metody a formy práce jsou založeny na pozorování, poslechu a imitaci. Vyučovací hodiny jsou různého typu – frontální vyučování (výklad, shrnutí učiva), skupinová práce, samostatná práce (procvičování a opakování učiva, práce se slovníkem apod.). Při výuce jsou využívány příležitostně cizojazyčné texty z časopisů a audionahrávky.

Vzdělávací obsah vzdělávacího oboru Další cizí jazyk je možné nahradit v zájmu žáka s přiznanými podpůrnými opatřeními třetího stupně dle § 16 odst. 2 písm. b) jiným vzdělávacím obsahem v rámci IVP.

Výchovné a vzdělávací strategie

Kompetence k učení

- vedeme žáky k efektivnímu získávání poznatků z nejrůznějších zdrojů
- motivujeme žáky v jejich práci potřebou naučit se určité výrazy
- žákům pomáháme zvládat zdánlivě neřešitelné úkoly (snažit se zareagovat, i když ne všemu rozumím, cvičením dosahovat zlepšení)
- učíme žáky nechápat chybu jako nedostatek, ale jako krok ke zlepšení
- umožňujeme žákům základní pochopení systému gramatiky
- vytváříme s žáky portfolio

Kompetence k řešení problémů

- vedeme žáky k uplatňování dosud osvojené slovní zásoby při odvozování nových výrazů z kontextu
- vytváříme modelové situace k orientaci žáka v cizím jazykovém prostředí
- podporujeme u žáků snahu řešit úkoly v učebnici a v pracovním sešitě podle zadání samostatně. Umožňujeme jim spolupracovat při řešení problémů

Kompetence komunikativní

- pomáháme žákům formulovat a vyjadřovat myšlenku a sdělit ji tak, aby partner rozuměl
- zařazujeme cvičení k rozšiřování slovní zásoby
- učíme žáky schopnosti reakce na slyšené a psané
- vedeme žáky k využití intonace, důrazu a melodie hlasu

Kompetence sociální a personální

- podporujeme týmovou spolupráce, práci ve dvojicích a ve skupinách
- zařazujeme cvičení na rozlišení a respektování rolí
- motivujeme žáky k sebehodnocení a hodnocení druhých

Kompetence občanské

- vedeme žáky k zodpovědnému plnění zadaných úkolů
- umožňujeme jim uvědomit si tradice české ve srovnání s jinými
- vybízíme k dodržování pravidel

Kompetence pracovní

- umožňujeme vyhledávání informací a materiálů potřebných pro práci v hodinách
- začleňujeme do hodin práci se slovníkem a schématem
- podporujeme formování pracovních návyků – vedení sešitu, psaní slovíček, portfolio, ...
- začleňujeme hodnocení vlastní práce žáka a práce jeho skupiny

Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu

POSLECH S POROZUMĚNÍM

Očekávané výstupy z RVP

Žák

- rozumí jednoduchým pokynům a otázkám učitele, které jsou pronášeny pomalu a s pečlivou výslovností a reaguje na ně
- rozumí slovům a jednoduchým větám, které jsou pronášeny pomalu a zřetelně a týkají se osvojovaných témat, zejména pokud má k dispozici vizuální oporu
- rozumí základním informacím v krátkých poslechových textech týkajících se každodenních témat

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

žák

DCJ-9-1-01p je seznámen se zvukovou podobou cizího jazyka

DCJ-9-1-02p rozumí výrazům pro pozdrav a poděkování

DCJ-9-1-03p rozumí jednoduchým slovům, se kterými se v rámci tematických okruhů opakovaně setkal (zejména má-li k dispozici vizuální oporu)

- rozumí otázkám, které se týkají základních osobních údajů (zejména jména a věku)
- rozumí jednoduchým pokynům učitele

MLUVENÍ

Očekávané výstupy z RVP

Žák

- zapojí se do jednoduchých rozhovorů
- sdělí jednoduchým způsobem základní informace týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat
- odpovídá na jednoduché otázky týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a podobné otázky pokládá

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

žák

DCJ-9-2-01p pozdraví a poděkuje, vyjádří souhlas a nesouhlas

DCJ-9-2-02p sdělí své jméno a věk

ČTENÍ S POROZUMĚNÍM

Očekávané výstupy z RVP

Žák

- rozumí jednoduchým informačním nápisům a orientačním pokynům
- rozumí slovům a jednoduchým větám, které se vztahují k běžným tématům
- rozumí krátkému jednoduchému textu zejména, pokud má k dispozici vizuální oporu, a vyhledá v něm požadovanou informaci

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:
žák
DCJ-9-3-02p rozumí jednoduchým slovům, se kterými se v rámci tematických okruhů opakovaně setkal (zejména má-li k dispozici vizuální oporu)

PSANÍ

Očekávané výstupy z RVP

Žák

- vyplní základní údaje o sobě ve formuláři
- napíše jednoduché texty týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat
- stručně reaguje na jednoduché písemné sdělení

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:
žák
DCJ-9-4-02p reaguje na jednoduchá písemná sdělení, která se týkají jeho osoby

8. ročník - Německý jazyk

Očekávané výstupy Žák:	Učivo	Průřezová témata	Poznámky
- osvojí si fonetický systém jazyka, vyslovuje a čte foneticky správně jednoduché texty složené ze známé slovní zásoby, příp. s vizuální podporou Poslech s porozuměním - rozumí jednoduchým pokynům a otázkám učitele, které jsou pronášeny pomalu a s pečlivou výslovností a reaguje na ně - rozumí pozdravům v německy mluvících zemích - bezpečně se orientuje v časových údajích,	gramatika: - hláskování - pozdravy, vykání v NJ - základní číslovky, určování času - časování slabých, silných a pomocných sloves - slovosled oznamovací věty, W-otázek - otázky zjišťovací - nepřímý pořádek slov v oznamovací větě	EGS – Evropa a svět nás zajímá	

ŠKOLA – ZÁKLAD ŽIVOTA

<p>rozumí slovům a jednoduchým větám na dané téma</p> <ul style="list-style-type: none"> - rozpozná a ukáže čísla, která slyší, rozpozná barvy <p>Mluvení</p> <ul style="list-style-type: none"> - pozdraví, rozloučí se, představí se, poděkuje - požádá o opakování sdělení - ústně sdělí jednoduché informace na dané téma - zapojí se do komunikace v běžných situacích - poskytne požadované informace v běžných situacích <p>Čtení s porozuměním</p> <ul style="list-style-type: none"> - rozumí pokynům a informačním nápisům a reaguje na ně - vyhledá informace v textu - orientuje se v textu, čte s porozuměním - vyhledá ve slovníku neznámá slova <p>Psaní</p> <ul style="list-style-type: none"> - písemně sdělí základní údaje o své osobě, o rodině, o škole aj. - vyplní základní údaje do formuláře - sestaví jednoduchý dopis a odpověď na něj - dokáže napsat pozdrav z výletu, z dovolené 	<ul style="list-style-type: none"> - zápor a záporné věty - způsobová slovesa - přivlastňovací zájmena - přídavné jméno v přísudku - člen určitý a neurčitý u podstatných jmen - rozkazovací způsob - skloňování podstatných jmen - používání předložek <p>tematické okruhy: domov, rodina, škola, volný čas, nákupy, oslavy, časové údaje, hodiny, dny v týdnu, kalendář, roční období, cestování, zvířata, realie německy mluvících zemí</p>		
---	---	--	--

9. ročník - Německý jazyk

Očekávané výstupy Žák:	Učivo	Průřezová témata	Poznámky
<p>Poslech s porozuměním</p> <ul style="list-style-type: none"> - rozumí jednoduchým textům, které jsou složené ze známé slovní zásoby, příp. s vizuální podporou - reprodukuje ústně i písemně obsah přiměřeně obtížného textu, promluvy a jednoduché konverzace - rozumí jednoduchým informacím v běžném životě 	<p>gramatika:</p> <ul style="list-style-type: none"> - nepravidelná slovesa v přítomném čase - slovesa s odlučitelnou předponou - vazba „es gibt“ - předložky se 3. pádem, se 4. pádem - zájmena - vybraná způsobová slovesa - číslovky do 100 000 000 - množné číslo podstatných jmen 	<p>EGS – Evropa a svět nás zajímá</p>	

<p>Mluvení</p> <ul style="list-style-type: none"> - rozumí otázkám lékaře, učitele, prodavače a reaguje na ně jednoduchým způsobem - rozumí jednoduchým otázkám na dané téma a odpoví na ně - zapojí se do jednoduché konverzace dalších osob prostřednictvím běžných výrazů na dané téma - poskytne požadované informace - pokládá jednoduché otázky na dané téma - vypráví o událostech v průběhu dne a týdne - hovoří o škole, podá informace o organizaci vyučování, vyjádří své představy o bydlení - popíše jednoduchým způsobem situaci, kde byl, co dělal <p>Čtení s porozuměním</p> <ul style="list-style-type: none"> - vyhledá z textu potřebné údaje - rozumí nápisům ve městě a poskytne informaci k situaci ve městě - význam neznámých slov z textu ověří ve slovníku - vyhledá ve slovníku rozšiřující slovní zásobu <p>Psaní</p> <ul style="list-style-type: none"> - popíše místo, kde bydlí - popíše lidské tělo - vyjádří své představy o bydlení - napíše pozvání, vyjádří blahopřání - jednoduchým způsobem napíše přání k výročí, k Vánocům, k Velikonocům - sestaví jednoduchý dopis na dané téma a pozdrav z výletu - doplní údaje do formuláře - napíše jednoduché texty týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat 	<ul style="list-style-type: none"> - časové údaje - věty s neosobním zájmenem - slovesa „<i>mít, být</i>“ v préteritu - vyjádření přání - perfektum pravidelných a nepravidelných sloves <p>tematické okruhy: domov, město, oblečení, člověk, lidské tělo, zdraví, jídlo, dárky, počasí, svátky, dopravní prostředky, reálie německy mluvících zemí</p>		
--	---	--	--

5.1.3.2 Název vyučovacího předmětu: Ruský jazyk

Charakteristika vyučovacího předmětu

Obsahové, časové a organizační vymezení vyučovacího předmětu

Vyučovací předmět Ruský jazyk je součástí vzdělávacího oboru Další cizí jazyk ve vzdělávací oblasti Jazyk a jazyková komunikace. Výuka je zaměřena na zvládnutí komunikativních dovedností na **úrovni A1 podle Společenského evropského referenčního rámce pro jazyky** a umožňuje žákům osvojit si vedle hlubších znalostí jednoho jazyka základy komunikace v dalším cizím jazyce.

Učební plán školy vyčleňuje na tento předmět následující časovou dotaci:

8. ročník	3 hodiny týdně
9. ročník	3 hodiny týdně

Obsahem výuky je rozvíjení řečových dovedností, které se realizuje na základě osvojení přiměřeného rozsahu jazykových prostředků a reálií. Žáci se učí jednoduše a přirozeně reagovat v nejběžnějších situacích každodenního života přiměřených jejich věku. Důraz je kladen na dialogy, čtení s porozuměním, poslech s porozuměním, samostatný ústní a písemný projev. Dovednosti porozumět vyslechnutému sdělení a ústně se vyjadřovat jsou nadřazeny dovednostem číst a písemně se vyjadřovat. Výklad prvků gramatického systému je omezen na nezbytné minimum.

Vzdělávací obsah vzdělávacího oboru Další cizí jazyk je možné nahradit v zájmu žáka s přiznanými podpůrnými opatřeními třetího stupně dle § 16 odst. 2 písm. b) jiným vzdělávacím obsahem v rámci IVP.

Výchovné a vzdělávací strategie vyučovacího předmětu

Kompetence k učení

- vedeme žáky k efektivnímu získávání poznatků z nejrůznějších zdrojů
- motivujeme žáky v jejich práci potřebou naučit se určité výrazy
- žákům pomáháme zvládat zdánlivě neřešitelné úkoly (snažit se zareagovat, i když ne všemu rozumím, cvičením dosahovat zlepšení)
- učíme žáky nechápat chybu jako nedostatek, ale jako krok ke zlepšení
- umožňujeme žákům základní pochopení systému gramatiky
- vytváříme s žáky portfolio

Kompetence k řešení problémů

- vedeme žáky k uplatňování dosud osvojené slovní zásoby při odvozování nových výrazů z kontextu
- vytváříme modelové situace k orientaci žáka v cizím jazykovém prostředí

- podporujeme u žáků snahu řešit úkoly v učebnici a v pracovním sešitě podle zadání samostatně. Umožňujeme jim spolupracovat při řešení problémů

Kompetence komunikativní

- pomáháme žákům formulovat a vyjadřovat myšlenku a sdělit ji tak, aby partner rozuměl
- zařazujeme cvičení k rozšiřování slovní zásoby
- učíme žáky schopnosti reakce na slyšené a psané
- vedeme žáky k využití intonace, důrazu a melodie hlasu

Kompetence sociální a personální

- podporujeme týmovou spolupráci, práci ve dvojicích a ve skupinách
- zařazujeme cvičení na rozlišení a respektování rolí
- motivujeme žáky k sebehodnocení a hodnocení druhých

Kompetence občanské

- vedeme žáky k zodpovědnému plnění zadaných úkolů
- umožňujeme jim uvědomit si tradice české ve srovnání s jinými
- vybízíme k dodržování pravidel

Kompetence pracovní

- umožňujeme vyhledávání informací a materiálů potřebných pro práci v hodinách
- začleňujeme do hodin práci se slovníkem a schématem
- podporujeme formování pracovních návyků – vedení sešitu, psaní slovíček, portfolio, ...
- začleňujeme hodnocení vlastní práce žáka a práce jeho skupiny

Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu

POSLECH S POROZUMĚNÍM

Očekávané výstupy z RVP

Žák

- rozumí jednoduchým pokynům a otázkám učitele, které jsou pronášeny pomalu a s pečlivou výslovností a reaguje na ně
- rozumí slovům a jednoduchým větám, které jsou pronášeny pomalu a zřetelně a týkají se osvojovaných témat, zejména pokud má k dispozici vizuální oporu
- rozumí základním informacím v krátkých poslechových textech týkajících se každodenních témat

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

žák

DCJ-9-1-01p je seznámen se zvukovou podobou cizího jazyka

DCJ-9-1-02p rozumí výrazům pro pozdrav a poděkování

DCJ-9-1-03p rozumí jednoduchým slovům, se kterými se v rámci tematických okruhů opakovaně setkal (zejména má-li k dispozici vizuální oporu)

- rozumí otázkám, které se týkají základních osobních údajů (zejména jména a věku)
- rozumí jednoduchým pokynům učitele

MLUVENÍ

Očekávané výstupy z RVP

Žák

- zapojí se do jednoduchých rozhovorů
- sdělí jednoduchým způsobem základní informace týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat
- odpovídá na jednoduché otázky týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a podobné otázky pokládá

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

žák

DCJ-9-2-01p pozdraví a poděkuje, vyjádří souhlas a nesouhlas

DCJ-9-2-02p sdělí své jméno a věk

ČTENÍ S POROZUMĚNÍM

Očekávané výstupy z RVP

Žák

- rozumí jednoduchým informačním nápisům a orientačním pokynům
- rozumí slovům a jednoduchým větám, které se vztahují k běžným tématům
- rozumí krátkému jednoduchému textu zejména, pokud má k dispozici vizuální oporu, a vyhledá v něm požadovanou informaci

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:
žák
DCJ-9-3-02p rozumí jednoduchým slovům, se kterými se v rámci tematických okruhů opakovaně setkal (zejména má-li k dispozici vizuální oporu)

PSANÍ

Očekávané výstupy z RVP

Žák

- vyplní základní údaje o sobě ve formuláři
- napíše jednoduché texty týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat
- stručně reaguje na jednoduché písemné sdělení

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:
žák
DCJ-9-4-02p reaguje na jednoduchá písemná sdělení, která se týkají jeho osoby

8. ročník - Ruský jazyk

Očekávané výstupy Žák:	Učivo	Průřezová témata	Poznámky
PŘEDAZBUKOVÉ OBDOBÍ			
Poslech s porozuměním <ul style="list-style-type: none"> - seznámí se se zvukovou stránkou jazyka - poslechem jednoduchých textů si osvojí základní slovní zásobu a větné vazby - rozumí základním pokynům učitele v ruštině a adekvátně na ně reaguje - rozumí známým každodenním výrazům a 	poslech a ústní projev – osvojovaný imitativním způsobem fonetické jevy - cestou globální nápodoby (ruský přízvuk, redukce samohlásek, měkké a tvrdé souhlásky, intonační konstrukce) ústní projev – imitativní osvojení slovní	EGS – Evropa a svět nás zajímá	

ŠKOLA – ZÁKLAD ŽIVOTA

<p>základním frázím</p> <ul style="list-style-type: none"> - na základě poslechu textu najde odpovídající ilustrační obrázek <p>Mluvení</p> <ul style="list-style-type: none"> - osvojí si nácvikem jednoduchých říkanek základy ruské výslovnosti - zeptá se na jméno osoby, sám na takovou otázku odpoví 	<p>zásoby</p> <p>téma: realie Ruska, škola, přátelé, pohádka</p>		
AZBUKOVÉ OBDOBÍ			
<p>Poslech s porozuměním</p> <ul style="list-style-type: none"> - rozumí jednoduchým pokynům a otázkám učitele, které jsou pronášeny pomalu a s pečlivou výslovností a reaguje na ně - rozumí známým každodenním výrazům a základním frázím - rozliší přízvučné a nepřízvučné slabiky - redukuje „o, a“ před přízvukem a po něm - rozumí funkci měkkého a tvrdého znaku <p>Mluvení</p> <ul style="list-style-type: none"> - osvojí si intonaci oznamovacích vět, otázek a vět zvolacích - zapojí se do dialogu, zjistí požadované informace na daná témata - tvoří otázky a odpovědi na daná témata - seznámí se, představí, pozdraví, rozloučí se - podá o sobě, o rodině a o kamarádovi základní informace - sdělí ústně základní údaje o své osobě, o rodině, o svých zájmech, informace z dalších osvojovaných témat - vyjádří přání, omluvu, poděkování <p>Čtení s porozuměním</p> <ul style="list-style-type: none"> - z ruského textu vyhledá požadované informace - pracuje se slovníkem - čte nahlas foneticky správně texty se 	<ul style="list-style-type: none"> - azbuka - přízvuk (stálý, pohyblivý), - přízvučné a nepřízvučné slabiky - vyjádření českého slovesa <i>být</i> v RJ - intonace vět oznamovacích a tázacích - oslovení osob v RJ - číslovky 1 - 20, pravopis číslovek - spojení 2,3,4 s podstatným jménem - věty typu <i>U menja brat/sestra</i> - časování sloves – I. a II. časování, časování slovesa <i>žít'</i> - lexikální osvojení <i>pisat', skazat', chotet', ljubit'</i> - podstatná jména a osobní zájmena v 1.-3. pádě (u zájmen i mn. č.) - zápor u sloves - minulý čas sloves <i>jet a být</i> - vyjádření českého <i>jíst a sníst – tvrdý znak v RJ</i> - pohyblivý přízvuk sloves <p>tematické okruhy slovní zásoby: rodina, škola, svátky, domov, zvířata, jídlo</p>	<p>EGS – Evropa a svět nás zajímá</p>	

ŠKOLA – ZÁKLAD ŽIVOTA

<p>známou slovní zásobou</p> <ul style="list-style-type: none"> - rozumí jednoduchým informačním nápisům a orientačním pokynům - rozumí slovům a jednoduchým větám, které se vztahují k běžným tématům <p>Psaní</p> <ul style="list-style-type: none"> - seznámí se s tiskací a psací azbukou, správně ji používá při psaní a čtení - tvoří kladné a záporné věty a v jednoduchém sdělení je použije - sdělí základní údaje o své osobě, o rodině, o svých zájmech a volnočasových aktivitách atd. - odpoví na otázky podle dotazníku - stručně reaguje na jednoduché písemné sdělení 			
---	--	--	--

9. ročník - Ruský jazyk

Očekávané výstupy Žák:	Učivo	Průřezová témata	Poznámky
<p>Poslech s porozuměním</p> <ul style="list-style-type: none"> - rozumí vyjadřování času a data v ruštině - rozumí běžným výrazům a základním frázím - rozumí intonačním větným konstrukcím a sám na ně správně reaguje - rozumí pokynům a reaguje na ně <p>Čtení s porozuměním</p> <ul style="list-style-type: none"> - čte plynule a foneticky správně texty se známou slovní zásobou - čte správně předložky se slovy, která začínají samohláskou - vyhledá v textu požadované informace, i s pomocí slovníku - procvičuje správnou orientaci ve slovníku 	<p>POAZBUKOVÉ OBDOBÍ</p> <ul style="list-style-type: none"> - poslechové texty pro rozvoj slovní zásoby minulý čas sloves - časování a pohyblivý přízvuk slovesa <i>učit'</i> a <i>učit'sja</i> - zájmena, skloňování vybraných zájmen - osobní zájmena, přivlastňovací zájmena - slovesa s odlišnou vazbou – ve frázích - sloveso <i>líbit se</i> - skloňování podstatných jmen - slovesa - 1. a 2. časování - pohyblivý přízvuk u vybraných sloves - zvrtná slovesa, výslovnost - slovesa se skupinou <i>-ova-/-jeva-</i> - číslovky do tisíce 	<p>EGS – Evropa a svět nás zajímá</p>	

ŠKOLA – ZÁKLAD ŽIVOTA

- rozvíjí svou schopnost odhadu významu slov, své odhady ověří ve slovníku
- rozumí jednoduchým informačním nápisům a orientačním pokynům
- rozumí slovům a jednoduchým větám, které se vztahují k běžným tématům

Mluvení

- vyjádří podle gramatických pravidel časové údaje, včetně data
- reprodukuje ústně jednoduchý příběh podle obrázků
- popíše rozvrh hodin
- popíše neznámou osobu
- utvoří otázky a odpovědi na zadaná témata, věty používá v dialogích
- zapojí se do jednoduchých rozhovorů
- sdělí jednoduchým způsobem základní informace týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat
- odpovídá na jednoduché otázky týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a podobné otázky pokládá

Psaní

- sestaví blahopřání k narozeninám, pozdrav z výletu
- odpoví na otázky podle dotazníku
- sdělí základní údaje o své osobě, o rodině, o svých zájmech a volnočasových aktivitách atd.
- stručně reaguje na jednoduché písemné sdělení
- napíše jednoduché texty týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat

- počítaný předmět po číslovkách 2,3,4 a po složených číslovkách (22, 33, 54 ...)
- slovesa se změnou kmenové souhlásky
- řadové číslovky v 1. a 6. pádě
- vykání v ruštině
- vyjádření času, data
- přídavná jména v 1. pádě jednotného a množného čísla
- předložkové vazby odlišné od ČJ
- 4. pád životných a neživot. podst. jm.
- nesklonná podst.jm.
- názvy profesí
- intonace rozkazovacích vět
- změny intonace otázek podle jejich smyslu
- vyjádření podobnosti a přirovnání

tematické okruhy slovní zásoby:

domov, rodina, škola, zájmy, volný čas, nákupy, realie, město, cestování, dopravní prostředky, čas, měsíce, datum

5.2 Vzdělávací oblast: Matematika a její aplikace

Charakteristika vzdělávací oblasti

Vzdělávací oblast Matematika a její aplikace je založena především na aktivních činnostech, které jsou typické pro práci s matematickými objekty a pro užití matematiky v reálných situacích. Poskytuje vědomosti a dovednosti potřebné v praktickém životě a umožňuje tak získávat matematickou gramotnost. Klade důraz na důkladné porozumění základním myšlenkovým postupům a pojmům matematiky a jejich vzájemným vztahům. Žáci si postupně osvojují některé pojmy, algoritmy, terminologii, symboliku a způsoby její užití.

Tato oblast zahrnuje pouze jeden vyučovací předmět, který se nazývá Matematika.

5.2.1 Vzdělávací obor: Matematika a její aplikace

5.2.1.1 Název vyučovacího předmětu: Matematika

Charakteristika vyučovacího předmětu

Vzdělávací obsah oboru Matematika a její aplikace je rozdělen na čtyři tematické okruhy. V tematickém okruhu **Čísla a početní operace** na prvním stupni, na který navazuje a dále ho prohlubuje na druhém stupni tematický okruh Číslo a proměnná, si žáci osvojují aritmetické operace. Učí se získávat číselné údaje měřením, odhadováním, výpočtem a zaokrouhlováním. Seznamují se s pojmem proměnná a s její rolí při matematizaci reálných situací.

V dalším tematickém okruhu **Závislosti, vztahy a práce s daty** žáci rozpoznávají určité typy změn a závislostí v běžném reálném světě, uvědomují si změny a závislosti známých jevů, docházejí k pochopení, že změnou může být růst i pokles a že změna může mít také nulovou hodnotu. Žáci pracují s tabulkami, diagramy a grafy.

V tematickém okruhu **Geometrie v rovině a prostoru** žáci určují a znázorňují geometrické útvary, hledají podobnosti a odlišnosti útvarů, uvědomují si vzájemné polohy objektů v rovině a v prostoru, učí se porovnávat, odhadovat, měřit délku, velikost úhlu, obvod a obsah, povrch a objem a zdokonalovat svůj grafický projev.

V tematickém okruhu **Nestandardní aplikační úlohy a problémy** uplatňují žáci logické myšlení. Tyto úlohy by se měly prolínat všemi tematickými okruhy. Žáci se učí řešit problémové situace a úlohy z běžného života, pochopit a analyzovat problém, utřídit údaje a podmínky, provádět situační náčrty, řešit optimalizační úlohy.

Žáci se učí využívat prostředky výpočetní techniky a používat některé další pomůcky, což umožňuje přístup k matematice i žákům, kteří mají nedostatky v numerickém počítání a v rýsovacích technikách. Zdokonalují se rovněž v samostatné práci a v práci se zdrojem informací.

Vzdělávání směřuje k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí tím, že vede žáka k:

- využívání matematických poznatků v praktických činnostech – odhady, měření a porovnávání velikostí a vzdáleností, orientace
- rozvíjení paměti žáků prostřednictvím numerických výpočtů a osvojováním si nezbytných matematických vzorců a algoritmů
- rozvíjení kombinatorického a logického myšlení, ke kritickému usuzování a srozumitelné a věcné argumentaci prostřednictvím řešení matematických problémů
- rozvíjení abstraktního a exaktního myšlení osvojováním si a využíváním základních matematických pojmů a vztahů, k poznávání jejich charakteristických vlastností a na základě těchto vlastností k určování a zařazování pojmů
- vytváření zásoby matematických nástrojů (početních operací, algoritmů, metod řešení úloh) a k efektivnímu využívání osvojeného matematického aparátu
- vnímání složitosti reálného světa a jeho porozumění, k rozvíjení zkušenosti s matematickým modelováním (matematizací reálných situací), k vyhodnocování matematického modelu a hranic jeho použití, k poznání, že realita je složitější než její matematický model, že daný model může být vhodný pro různorodé situace a jedna situace může být vyjádřena různými modely
- provádění rozboru problému a plánu řešení, odhadování výsledků, volbě správného postupu k vyřešení problému a vyhodnocování správnosti výsledku vzhledem k podmínkám úlohy nebo problému
- přesnému a stručnému vyjadřování užíváním matematického jazyka včetně symboliky prováděním rozborů a zápisů při řešení úloh a ke zdokonalování grafického projevu
- rozvíjení spolupráce při řešení problémových a aplikovaných úloh vyjadřujících situace běžného života a následně k využití získaného řešení v praxi, poznávání možností matematiky a skutečnosti, že k výsledku lze dospět různými způsoby
- rozvíjení důvěry ve vlastní schopnosti a možnosti při řešení úloh, k soustavné sebekontrolě při každém kroku postupu řešení, k rozvíjení systematickosti, vytrvalosti a přesnosti, k vytváření dovednosti vyslovovat hypotézy na základě zkušeností nebo pokusu a jejich ověřování nebo vyvracení pomocí protipříkladů

Obsahové, časové a organizační vymezení předmětu

Vyučovací předmět má časovou dotaci čtyři hodiny týdně v 1. a 2.ročníku, pět hodin týdně ve 3.-5.ročníku a čtyři hodiny týdně na druhém stupni. 2. stupeň navazuje na 1. stupeň, žáci si prohlubují a rozšiřují učivo ve všech čtyřech tematických okruzích. Předmět směřuje k využívání matematický poznatků a dovedností v praktickém životě. Výuka je realizována především ve vyučovacích hodinách.

Výchovné a vzdělávací strategie

Kompetence komunikativní

- vedeme žáky k vhodné komunikaci se spolužáky, učiteli a dalšími dospělými ve škole i mimo školu
- podporujeme přátelské vztahy mezi žáky ve třídách a mezi třídami
- vedeme žáky k otevřenému a kultivovanému vyjadřování svých názorů
- umožňujeme žákům obhajovat své názory, vhodně argumentovat a zároveň naslouchat druhým lidem a snažit se jim porozumět
- zapojujeme žáky do diskusí a vedeme je k dodržování pravidel diskuse
- vedeme žáky k porozumění různých komunikačních prostředků - verbálních i nonverbálních
- jdeme žákům příkladem vlastních chováním

Kompetence sociální a personální

- vytváříme situace, kdy se žáci vzájemně potřebují
- vedeme žáky k pochopení potřeby efektivní spolupráce
- podporujeme práci ve dvojicích, v týmech
- umožňujeme hodnotit práci týmu, zároveň jejich vlastní přínos a práci ostatních členů týmu
- vedeme žáky k vytváření pravidel práce v týmu, podporujeme příjemnou atmosféru, ohleduplnost a respekt
- integrujeme žáky se SVP

Kompetence občanské

- vedeme žáky k chápání důležitosti pravidel chování a k jejich dodržování
- stanovujeme pravidla chování žáků
- vedeme žáky k chápání jejich práv a povinností ve škole i mimo školu
- rozvíjíme u žáků schopnost empatie
- podněcujeme k respektování druhého člověka, přestože nesouhlasí s jeho názorem
- vedeme žáky k sebeúctě, upřednostňujeme pozitivní hodnocení, všímáme si pokroků, nepoužíváme nálepky
- motivujeme žáky k aktivní ochraně jejich zdraví
- vedeme žáky k ochraně životního prostředí

Kompetence pracovní

- vedeme žáky k pozitivnímu vztahu k práci
- vybízíme k ocenění práce své ale i druhých
- vedeme k bezpečnému používání nástrojů, pomůcek a materiálů, dodržujeme daná pravidla, dbáme na bezpečnost svoji i druhých, dbáme na ochranu materiálních hodnot a ochranu životního prostředí
- vedeme žáky k posuzování vlastních možností a schopností při rozhodování o dalším vzdělávání a profesním zaměření

Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu

1. stupeň

ČÍSLO A POČETNÍ OPERACE

Očekávané výstupy z RVP – 1. období

Žák

- používá přirozená čísla k modelování reálných situací, počítá předměty v daném souboru, vytváří soubory s daným počtem prvků
- čte, zapisuje a porovnává přirozená čísla do 1000, užívá a zapisuje vztah rovnosti a nerovnosti
- užívá lineární uspořádání, zobrazí číslo na číselné ose
- provádí z paměti jednoduché početní operace s přirozenými čísly
- řeší a tvoří úlohy, ve kterých aplikuje a modeluje osvojené početní operace

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

žák

M-3-1-1 porovnává množství a vytváří soubory prvků podle daných kritérií v oboru do 20

M-3-1-2 čte, píše a používá číslice v oboru do 20, numerace do 100

M-3-1-02p zná matematické operátory +, -, =, <, > a umí je zapsat

M-3-1-04p sčítá a odčítá s užitím názoru v oboru do 20

M-3-1-05p řeší jednoduché slovní úlohy na sčítání a odčítání v oboru do 20 umí rozklad čísel v oboru do 20

Očekávané výstupy z RVP – 2. období

Žák

- využívá při pamětném i písemném počítání komutativnost a asociativnost sčítání a násobení
- provádí písemné početní operace v oboru přirozených čísel
- zaokrouhluje přirozená čísla, provádí odhady a kontroluje výsledky početních operací v oboru přirozených čísel
- řeší a tvoří úlohy, ve kterých aplikuje osvojené početní operace v celém oboru přirozených čísel
- modeluje a určí část celku, používá zápis ve formě zlomku
- porovná, sčítá a odčítá zlomky se stejným základem v oboru kladných čísel
- přečte zápis desetinného čísla a vyznačí na číselné ose desetinné číslo dané hodnoty
- porozumí významu znaku „-“, pro zápis celého záporného čísla a toto číslo vyznačí na číselné ose

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

žák

M-5-1-02p čte, píše a porovnává čísla v oboru do 100 i na číselné ose, numerace do 1000

M-5-1-02p sčítá a odčítá z paměti i písemně dvouciferná čísla

M-5-1-2 zvládne s názorem řady násobků čísel 2 až 10 do 100

M-5-1-3 zaokrouhluje čísla na desítky i na stovky s využitím ve slovních úlohách

M-5-1-03p tvoří a zapisuje příklady na násobení a dělení v oboru do 100

M-5-1-4 zapíše a řeší jednoduché slovní úlohy

M-5-1-04p rozeznává sudá a lichá čísla

- používá kalkulátor

ZÁVISLOSTI, VZTAHY A PRÁCE S DATY

Očekávané výstupy z RVP – 1. období

Žák

- orientuje se v čase, provádí jednoduché převody jednotek času
- popisuje jednoduché závislosti z praktického života
- doplňuje tabulky, schémata, posloupnosti čísel

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:
žák

M-3-2-2 modeluje jednoduché situace podle pokynů a s využitím pomůcek

M-3-2-3 doplňuje jednoduché tabulky, schémata a posloupnosti čísel v oboru do 20

- zvládá orientaci v prostoru a používá výrazy vpravo, vlevo, pod, nad, před, za, nahoře, dole, vpředu, vzadu
- uplatňuje matematické znalosti při manipulaci s drobnými mincemi

Očekávané výstupy z RVP – 2. období

Žák

- vyhledává, sbírá a třídí data
- čte a sestavuje jednoduché tabulky a diagramy

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:
žák

M-5-2-01p vyhledá a roztřídí jednoduchá data (údaje, pojmy apod.) podle návodu

M-5-2-02p orientuje se a čte v jednoduché tabulce

- určí čas s přesností na čtvrt hodiny, převádí jednotky času v běžných situacích
- provádí jednoduché převody jednotek délky, hmotnosti a času
- uplatňuje matematické znalosti při manipulaci s penězi

GEOMETRIE V ROVINĚ A PROSTORU

Očekávané výstupy z RVP – 1. období

Žák

- rozezná, pojmenuje, vymodeluje a popíše základní rovinné útvary a jednoduchá tělesa, nachází v realitě jejich reprezentaci
- porovnává velikost útvarů, měří a odhaduje délku úsečky
- rozezná a modeluje jednoduché souměrné útvary v rovině

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:
žák

M-3-3-1 pozná a pojmenuje základní geometrické tvary a umí je graficky znázornit

M-3-3-01p rozezná přímku a úsečku, narýsuje je a ví, jak se označují

M-3-3-2 používá pravítko

Očekávané výstupy z RVP – 2. období

Žák

- narýsuje a znázorní základní rovinné útvary (čtverec, obdélník, trojúhelník a kružnici), užívá jednoduché konstrukce
- sčítá a odčítá graficky úsečky, určí délku lomené čáry, obvod mnohoúhelníku sečtením délek jeho stran
- sestrojí rovnoběžky a kolmice
- určí obsah obrazce pomocí čtvercové sítě a užívá základní jednotky obsahu
- rozpozná a znázorní ve čtvercové síti jednoduché osově souměrné útvary a určí osu souměrnosti útvaru překládáním papíru

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:
žák

M-5-3-1 znázorní, narýsuje a označí základní rovinné útvary

M-5-3-02p měří a porovnává délku úsečky

M-5-3-2 vypočítá obvod mnohoúhelníku sečtením délek jeho stran

- M-5-3-03 sestrojí rovnoběžky a kolmice
- M-5-3-05p určí osu souměrnosti překládáním papíru
- pozná základní tělesa

NESTANDARDNÍ APLIKAČNÍ ÚLOHY A PROBLÉMY

Očekávané výstupy z RVP – 2. období

Žák

- řeší jednoduché praktické slovní úlohy a problémy, jejichž řešení je do značné míry nezávislé na obvyklých postupech a algoritmech školské matematiky

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

žák

- M-5-4-01p řeší jednoduché praktické slovní úlohy, jejichž řešení nemusí být závislé na matematických postupech

2. stupeň

ČÍSLO A PROMĚNNÁ

Očekávané výstupy z RVP

Žák

- provádí početní operace v oboru celých a racionálních čísel, užívá ve výpočtech druhou mocninu a odmocninu
- zaokrouhluje a provádí odhady s danou přesností, účelně využívá kalkulátor
- modeluje a řeší situace s využitím dělitelnosti v oboru přirozených čísel
- užívá různé způsoby kvantitativního vyjádření vztahu celek – část (přirozeným číslem, poměrem, zlomkem, desetinným číslem, procentem)
- řeší modelováním a výpočtem situace vyjádřené poměrem, pracuje s měřítky map a plánů
- řeší aplikační úlohy na procenta (i pro případ, že procentová část je větší než celek)

- matematizuje jednoduché reálné situace s využitím proměnných, určí hodnotu výrazu, sčítá a násobí mnohočleny, provádí rozklad mnohočlenu na součin pomocí vzorců a vytýkáním
- formuluje a řeší reálnou situaci pomocí rovnic a jejich soustav
- analyzuje a řeší jednoduché problémy, modeluje konkrétní situace, v nichž využívá matematický aparát v oboru celých a racionálních čísel

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

žák

M-9-1-01p píše písemně sčítá, odčítá, násobí a dělí víceciferná čísla, dělí se zbytkem

M-9-1-01p pracuje se zlomky a smíšenými čísly, používá vyjádření vztahu celek–část (zlomek, desetinné číslo, procento)

M-9-1-1 čte desetinná čísla, zná jejich zápis a provádí s nimi základní početní operace

M-9-1-02p provádí odhad výsledku, zaokrouhluje čísla

M-9-1-2 píše, čte, porovnává a zaokrouhluje čísla v oboru do 1 000 000

M-9-1-05p používá měřítko mapy a plánu

M-9-1-06p řeší jednoduché úlohy na procenta

- zvládá orientaci na číselné ose

ZÁVISLOSTI, VZTAHY A PRÁCE S DATY

Očekávané výstupy z RVP

Žák

- vyhledává, vyhodnocuje a zpracovává data
- porovnává soubory dat
- určuje vztah přímé anebo nepřímé úměrnosti
- vyjádří funkční vztah tabulkou, rovnicí, grafem
- matematizuje jednoduché reálné situace s využitím funkčních vztahů

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

žák

M-9-2-01p vyhledává a třídí data

M-9-2-02p porovnává data

M-9-2-04p vypracuje jednoduchou tabulku

- užívá a ovládá převody jednotek délky, hmotnosti, času, obsahu, objemu
- zvládá početní úkony s penězi

GEOMETRIE V ROVINĚ A PROSTORU

Očekávané výstupy z RVP

Žák

- zdůvodňuje a využívá polohové a metrické vlastnosti základních rovinných útvarů při řešení úloh a jednoduchých praktických problémů, využívá potřebnou matematickou symboliku
- charakterizuje a třídí základní rovinné útvary
- určuje velikost úhlu měřením a výpočtem
- odhaduje a vypočítá obsah a obvod základních rovinných útvarů
- využívá pojem množina všech bodů dané vlastnosti k charakteristice útvaru a řešení polohových a nepolohových konstrukčních úloh
- načrtne a sestrojí rovinné útvary
- užívá argumentaci a při výpočtech věty o shodnosti a podobnosti trojúhelníků
- načrtne a sestrojí obraz rovinného útvaru ve středové a osové souměrnosti, určí osově a středově souměrný útvar
- určuje a charakterizuje základní prostorové útvary (tělesa), analyzuje jejich vlastnosti
- odhaduje a vypočítá objem a povrch těles
- načrtne a sestrojí síť základních těles
- načrtne a sestrojí obraz jednoduchých těles v rovině
- analyzuje a řeší aplikační geometrické úlohy s využitím osvojeného matematického aparátu

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

žák

M-9-3-03p vyznačuje, rýsuje a měří úhly, provádí jednoduché konstrukce

M-9-3-04p vypočítá obvod a obsah trojúhelníka, čtverce, obdélníka, kruhu

M-9-3-05p provádí jednoduché konstrukce

M-9-3-06p rozeznává a rýsuje základní rovinné útvary

M-9-3-08p sestrojí základní rovinné útvary ve středové a osově souměrnosti

M-9-3-10p vypočítá povrch a objem kvádru, krychle a válce

M-9-3-11 sestrojí síť základních těles

M-9-3-12p načrtne základní tělesa

M-9-3-12 zobrazuje jednoduchá tělesa

- odhaduje délku úsečky, určí délku lomené čáry, graficky sčítá a odčítá úsečky
- umí zacházet s rýsovacími pomůckami a potřebami
- používá technické písmo
- čte a rozumí jednoduchým technickým výkresům

NESTANDARDNÍ APLIKAČNÍ ÚLOHY A PROBLÉMY

Očekávané výstupy z RVP

Žák

- užívá logickou úvahu a kombinační úsudek při řešení úloh a problémů a nalézá různá řešení předpokládaných nebo zkoumaných situací
- řeší úlohy na prostorovou představivost, aplikuje a kombinuje poznatky a dovednosti z různých tematických a vzdělávacích oblastí

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

žák

M-9-4-01p samostatně řeší praktické úlohy

M-9-4-1 hledá různá řešení předložených situací

M-9-4-2 aplikuje poznatky a dovednosti z jiných vzdělávacích oblastí

- využívá prostředky výpočetní techniky při řešení úloh

1. ročník

Očekávané výstupy Žák:	Učivo	Průřezová témata	Poznámky
<ul style="list-style-type: none"> - zapíše a přečte čísla 0-20 - doplní chybějící čísla v řadě - spočítá prvky daného souboru do 20 včetně - vytvoří skupinu s daným počtem prvků - sčítá a odčítá v oboru 0 – 10, 10 – 20 z paměti - porovná čísla a soubory prvků s počtem prvků do 20-ti - řeší slovní úlohy s porovnáváním čísel - řeší slovní úlohy se sčítáním a odčítáním v oboru 0 – 20 bez přechodu desítky - použije sčítání a odčítání při řešení praktických situací - řeší slovní úlohy vedoucí ke vztahům o x-více, x-méně v oboru do 20-ti - doplní jednoduché tabulky 	<p>Čísla 0 - 20</p> <ul style="list-style-type: none"> - orientace na číselné ose - čtení a psaní čísel - porovnávání čísel, vztahy větší, menší, rovno - znaménko $< > = + -$ - součet čísel bez přechodu desítky - rozdíl čísel bez přechodu desítky - počítání předmětů v daném souboru - vytvoření souboru s daným počtem prvků - řešení a tvoření slovních úloh na porovnávání čísel - sčítání a odčítání v oboru do 20 bez přechodu přes desítku - komutativnost sčítání - řešení a tvoření úloh na sčítání a odčítání - řešení slovních úloh s využitím vztahů o x-více, o x-méně - doplňování jednoduchých tabulek 	OSV – Rozvoj schopností poznávání	

<ul style="list-style-type: none"> - rozliší pojmy před, za, vpravo, vlevo, nahoře, dole - rozezná geometrické tvary: trojúhelník, čtverec, - obdélník, kruh, najde příklady v okolí - rozpozná krychli, kvádr, válec, kouli - na modelech ze stavebnice, najde příklady ve svém okolí - orientuje se v prostoru 	<p style="text-align: center;">Geometrie</p> <ul style="list-style-type: none"> - geometrické pojmy: vpravo, vlevo, pod, nad, před, hned před, hned za, nahoře, dole - rovinné obrazce: trojúhelník, čtverec, obdélník, kruh - tělesa: krychle, kvádr, válec, koule - skládání obrazců z geometrických tvarů - stavění staveb ze stavebnice - konkrétní orientace v prostoru 		
--	---	--	--

2. ročník

Očekávané výstupy Žák:	Učivo	Průřezová témata	Poznámky
<ul style="list-style-type: none"> - sčítá a odčítá do 20 s přechodem přes desítku - čte a zapíše přirozená čísla do 100 - spočítá prvky souboru do 100 (včetně) - vytvoří konkrétní soubory (na počítadle, penězi, ve čtvercové síti) s daným počtem prvků do 100 - porovná čísla do 100, používá symboly $<$ $>$ $=$ - zaokrouhlí dané číslo na desítky - orientuje se na číselné ose - zobrazí dané číslo na číselné ose - sčítá a odčítá dvojciferné a jednociferné číslo v oboru do 100 s přechodem přes desítku - užije sčítání a odčítání při řešení praktických úloh - vyřeší slovní úlohy s porovnáváním čísel do 100 - vyřeší slovní úlohy vedoucí ke sčítání a odčítání v oboru do 100 - vyřeší slovní úlohy s využitím vztahů o x-více, o x-méně v oboru do 100 - využije spoje násobek 2, 3, 4, 5 	<p>Číselný obor 0 – 100</p> <ul style="list-style-type: none"> - čísla 0-100, orientace na číselné ose, čtení a zápis čísel, počítání po jedné, po desítkách, desítky, jednotky - řešení a vytváření slovních úloh na porovnávání čísel - zaokrouhlování čísel na desítky - součet a rozdíl čísel - počítání s využitím závorek - sčítání a odčítání s přechodem přes desítku v oboru do 100 - sčítání a odčítání násobků deseti - řešení a tvoření slovních úloh na sčítání a odčítání - počítání s penězi, seznámení s bankovkami a mincemi do stokoruny - názorné zavedení násobení a dělení na souborech různých předmětů 	<p>OSV – Rozvoj schopností poznávání OSV – Řešení problémů a rozhodovací dovednost</p>	

ŠKOLA – ZÁKLAD ŽIVOTA

<ul style="list-style-type: none"> - dělí v oboru násobitek 2, 3, 4, 5 - použije pojmy desítky, jednotky - vyřeší slovní úlohy na násobení a dělení - vyřeší slovní úlohy se dvěma početními výkony (např. násobení, sčítání) - vyřeší jednoduché slovní úlohy se vztahy x-krát více, x-krát méně - rozezná časové jednotky hodina, minuta, sekunda, provádí jednoduché převody - čte časové údaje na různých typech hodin (i digitálních), sleduje např. délku vyučovací hodiny, přestávky, dobu snídane, oběda, večere, délku spánku 	<ul style="list-style-type: none"> - násobení jako opakované sčítání - násobek, činitel, záměna činitelů - násobky 2, 3, 4 a 5, automatizace násobitek, řady násobků daného čísla, dělení v oboru těchto násobitek - vztahy mezi násobením a dělením, automatizace dělení v oboru probíraných násobitek - řešení a vytváření slovních úloh na násobení a dělení v oboru násobitek - řešení a vytváření slovních úloh s využitím vztahů x-krát méně, x-krát více - orientace v čase, den – 24 hodin, 1 hodina – 60 minut, 1 minuta – 60 sekund, převody 		
<ul style="list-style-type: none"> - nakreslí a narýsuje křivé a rovné čáry - odhadne a změří délku úsečky na centimetry - rozezná geometrická tělesa v praxi - vymodeluje krychli, kvádr, kouli, válec a popíše je - porovná velikost útvarů 	<p>Geometrie</p> <ul style="list-style-type: none"> - práce s pravítkem - úsečka, lomená čára, křivá čára, kreslení rovných a křivých čar - rýsování úseček, modelování - jednotky délky mm, cm, m - délka úsečky, měření délky úsečky - označení bodů a úseček - geometrická tělesa – popis, modelování 		

3. ročník

Očekávané výstupy Žák:	Učivo	Průřezová témata	Poznámky
<ul style="list-style-type: none"> - čte a píše trojčiferná čísla - vytvoří soubor s daným počtem prvků do 1000 - spočítá předměty v daném souboru do 1000 - zakreslí obraz daného čísla na číselné ose 	<p>Číselný obor 0 – 1000</p> <ul style="list-style-type: none"> - číselná řada, zápis čísel, číselná osa, počítání po stovkách, desítkách a jednotkách - znázornění trojčiferných čísel 	<p>OSV – Rozvoj schopností poznávání OSV – Řešení problémů a rozhodovací dovednosti</p>	

ŠKOLA – ZÁKLAD ŽIVOTA

- doplní chybějící číslo v řadě
- porovná čísla do 1000 / např. 764 a 768 /
- použije sčítání a odčítání v oboru do 1000 při řešení praktických úloh
- písemně sčítá a odčítá dvě trojčíselná čísla, provede kontrolu svého výpočtu
- řeší slovní úlohy na porovnání dvou trojčíselných čísel, sčítání a odčítání dvou trojčíselných čísel, na vztahy o x-více, o x-méně, užívá jednoduché rovnice
- užije spoje všech násobitek
- násobí z paměti dvojciferné číslo jednociferným v jednoduchých případech / 16×2 /
- dělí dvojciferné číslo jednociferným mimo obor násobitek, určí neúplný podíl a zbytek / $15 : 4$ /
- řeší slovní úlohy vedoucí k násobení dvojciferného čísla jednociferným a dělení dvojciferného čísla jednociferným
- odhadne výsledek, řeší slovní úlohy vedoucí k užití vztahů x-krát více, x-krát méně
- pracuje s tabulkou a jednoduchým schématem

- na číselné ose, čtení a zápisy trojčíselných čísel
- porovnávání čísel, porovnávání pomocí číselné osy
- řešení úloh na porovnávání trojčíselných čísel
- zaokrouhlování čísel na stovky a desítky
- rozklad čísla v desítkové soustavě
- součet a rozdíl čísel
- sestavení jednoduchých rovnic
- sčítání a odčítání násobků sta
- písemné algoritmy sčítání a odčítání
- sčítání a odčítání bez přechodu násobků sta
- sčítání a odčítání čísel s přechodem násobků sta
- písemné sčítání dvou sčítanců, kontrola výsledku záměnou sčítanců
- písemné odčítání, kontrola výsledku sčítáním
- řešení a tvoření slovních úloh na sčítání a odčítání, užití jednoduchých rovnic
- odhad a kontrola výsledku
- násobilky 6, 7, 8, 9, dělení v oboru těchto násobitek, automatizace všech spojů násobení a dělení v oboru násobitek
- násobení 10
- násobení a dělení dvojciferných čísel jednociferným (18×2)
- dělení se zbytkem
- součin, podíl, zbytek
- pamětné násobení dvojciferného čísla jednociferným mimo obor násobitek

	<ul style="list-style-type: none"> - násobení a dělení součtu nebo rozdílu dvou čísel - užití závorek - řešení a vytváření slovních úloh se dvěma různými početními výkony - rozlišování sudých a lichých čísel - seznámení s římskými číslicemi - tabulka, schéma 		
<ul style="list-style-type: none"> - označí bod, krajní body úsečky, průsečík dvou přímek <ul style="list-style-type: none"> - změří délku úsečky s přesností na milimetry - sestrojí úsečku dané délky s užitím jednotky milimetr - provede odhad délky vzdálenosti - určí obvod jednoduchého obrazce / čtverec, trojúhelník, obdélník/ sečtením délek jeho stran - převede jednotky délky - pozná jednoduchý souměrný útvar - vymodeluje jednoduchý souměrný útvar 	<p>Geometrie</p> <ul style="list-style-type: none"> - přímka, polopřímka, vzájemná poloha dvou přímek, různoběžky, rovnoběžky - rovinné obrazce: trojúhelník, čtyřúhelník, čtverec, obdélník - strana rovinného obrazce, obvod - rýsování přímek, označování průsečíku různoběžek - vyznačování polopřímek - kreslení a rýsování rovinných obrazců ve čtvercové síti - jednotky délky: dm, km - měření úseček s přesností na milimetry, odhad délky úsečky - rýsování úsečky dané délky, např. v centimetrech, milimetrech - měření délek stran rovinných obrazců a hran těles, převody jednotek délky - výpočet obvodu rovinného obrazce sečtením délek jeho stran - provádění odhadů délek různých úseček a vzdáleností - modelování staveb tvaru kvádru, krychle apod. / užívání stavebnice, krabiček / - osa souměrnosti, jednoduché souměrné útvary 		

4. ročník

Očekávané výstupy Žák:	Učivo	Průřezová témata	Poznámky
<ul style="list-style-type: none"> - počítá do 1 000 000 po statisících, desetitisících, tisících - porovná čísla do 1 000 000 a řeší nerovnice typu $454\,620 < x < 566\,223$ - zaokrouhlí čísla na statisíce, desetitisíce, tisíce, sta, desítky - rozkládá čísla v desítkové soustavě - pamětně sčítá a odčítá čísla, která mají nejvýše dvě číslice různé od 0 - písemně je sečte a odečte - pamětně násobí a dělí čísla do 1 000 000 s nejvýše dvěma číslicemi různými od 0 jednociferným číslem - písemně násobí jedno a dvojciferným činitelem - písemně dělí jednociferným dělitelem, provádí odhad a kontrolu svého výpočtu - provádí kontrolu pomocí kalkulačky - řeší slovní úlohy vedoucí k porovnávání čísel, provádí početní výkony s čísly v daném oboru, řeší slovní úlohy se vztahy o x-více, o x-méně, x-krát více, x-krát méně - řeší slovní úlohy na 2 až 3 početní výkony - zapíše pomocí římských číslic 1, 5, 10, 50, 100, 500, 1000 - názorně vyznačí část celku (polovina, čtvrtina, pětina, desetina) - použije zápis ve formě zlomku - porovná, sečte a odečte zlomek se stejným 	<p>Číselný obor 0 – 1 000 000</p> <ul style="list-style-type: none"> - čtení a zápis čísel, číselná osa - zápis čísel v desítkové soustavě, počítání po statisících, desetitisících, tisících - porovnávání čísel do 1 000 000, řešení jednoduchých nerovnic - zaokrouhlování čísel na statisíce, desetitisíce, tisíce, sta, desítky - sčítání a odčítání čísel v daném oboru, sčítání a odčítání z paměti pouze čísla, která mají nejvýše dvě číslice různé od 0 např. $2700+4600$ - vztahy mezi sčítáním a odčítáním - násobení a dělení čísel v daném oboru, vztahy mezi násobením a dělením - pamětné násobení a dělení jednociferným číslem - písemné násobení jednociferným a dvojciferným činitelem, kontrola výpočtu - práce s kalkulačkou, provádění kontroly - písemné dělení jednociferným dělitelem, kontrola násobením - pořadí početních výkonů - slovní úlohy na porovnávání čísel, na početní výkony, na vztahy o x-více, o x-méně, x-krát více, x-krát méně - užívání závorek - římské číslice 	<p>OSV – Rozvoj schopností poznávání OSV – Řešení problémů a rozhodovací dovednosti MEV – Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení</p>	

ŠKOLA – ZÁKLAD ŽIVOTA

<p>jmenovatelem v oboru kladných čísel</p> <ul style="list-style-type: none"> - využije komutativnost a asociativnost při sčítání a násobení - řeší jednoduché problémy, jejichž řešení je do značné míry nezávislé na obvyklých postupech a algoritmech 	<ul style="list-style-type: none"> - tabulka – zjišťování údajů z tabulky - celek, část, zlomek - čitatel, jmenoval, zlomková čára - polovina, čtvrtina, pětina, desetina, pomocí obrázků určovat části celku - řešení a vytváření slovních úloh k určování poloviny, čtvrtiny, třetiny, pětiny, desetiny z celku - vytvoření celku z jeho dané poloviny, čtvrtiny, třetiny, pětiny, desetiny - porovnávání, sčítání a odčítání zlomků se stejným jmenovatelem - komutativnost, asociativnost - číselné a obrázkové řady 		
<ul style="list-style-type: none"> - určí polohu dvou přímek - sestrojí rovnoběžku s danou přímkou - sestrojí kolmici pomocí trojúhelníku s ryskou k dané přímce - znázorní a narýsuje kružnici s daným středem a daným poloměrem - sčítá a odčítá graficky úsečky - určí délku lomené čáry - vypočítá obvod mnohoúhelníku sečtením délek jeho stran - rozpozná a znázorní ve čtvercové síti jednoduché osově souměrné útvary - určí osu souměrnosti útvaru překládáním papíru 	<p style="text-align: center;">Geometrie</p> <ul style="list-style-type: none"> - vzájemná poloha přímek v rovině, rovnoběžky, různoběžky, průsečík, kreslení a rýsování rovnoběžek a různoběžek, vyznačování průsečíku - kolmice, kolmost, rýsování kolmice pomocí trojúhelníku s ryskou - grafické sčítání a odčítání úseček - lomená čára – měření délky - kružnice, kruh, střed a poloměr - kružnice, rýsování kružnice s daným středem a s daným poloměrem - osa souměrnosti, určování os souměrnosti překládáním papíru - rovnostranný a rovnoramenný trojúhelník - mnohoúhelník, jeho obvod - souměrné útvary ve čtvercové síti, konstrukce souměrného útvaru ve 		

	čtvercové síti - jednotky: cm^2 , mm^2 , m^2		
--	--	--	--

5. ročník

Očekávané výstupy Žák:	Učivo	Průřezová témata	Poznámky
<ul style="list-style-type: none"> - porovná přirozená čísla do miliardy a zobrazí je na číselné ose - řeší jednoduché nerovnice v oboru do miliardy - zapíše dané přirozené číslo v požadovaném tvaru v desítkové soustavě - zaokrouhlí přirozená čísla na miliony, statisíce, desetitisíce, tisíce, sta, desítky - sečte a odečte přirozená čísla z paměti (př. $6\,300 + 7\,500\,000$) - písemně sečte a odečte dvě, tři až čtyři přirozená čísla - písemně násobí až čtyřciferným činitelem - písemně dělí jedno a dvojciferným dělitelem, provede kontrolu násobením i na kalkulačce - pamětně násobí a dělí přirozená čísla v jednoduchých případech - řeší jednoduché a složené slovní úlohy řešené jednou nebo dvěma početními operacemi - odhadne výsledek početních operací v oboru přirozených čísel - rozumí významu znaku „-“, pro zápis celého záporného čísla a toto číslo zobrazí na číselné ose 	<p>Přirozená čísla, celá čísla</p> <ul style="list-style-type: none"> - posloupnost přirozených čísel, číselná osa - čtení a zápis čísel do miliardy, zobrazení na číselné ose - zápis přirozeného čísla v desítkové soustavě - porovnávání přirozených čísel, řešení jednoduchých nerovnic - zaokrouhlování přirozených čísel na miliony, statisíce, tisíce, sta, desítky - pamětné sčítání a odčítání přirozených čísel - pamětné násobení a dělení přirozených čísel - písemné sčítání tří až čtyř přirozených čísel - písemné odčítání dvou přirozených čísel - písemné násobení až čtyřciferným činitelem - písemné dělení jednociferným a dvojciferným dělitelem - řešení slovních úloh na jeden až dva početní výkony - provádění odhadů a kontroly výpočtů, práce s kalkulačkou, posouzení reálnosti výsledku - užití vlastností početních výkonů (komutativnost, asociativnost, 	<p>OSV – Rozvoj schopností poznávání OSV – Řešení problémů a rozhodovací dovednosti MEV – Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení</p>	

	<p>distributivnost)</p> <ul style="list-style-type: none"> - zápis celého záporného čísla a jeho vyznačení na číselné ose 		
<ul style="list-style-type: none"> - zapíše a přečte desetinné číslo řádu desetin a setin, zobrazí ho na číselné ose - zaokrouhlí desetinné číslo - písemně sečte a odečte desetinná čísla - násobí a dělí desetinné číslo deseti - užije desetinné číslo v praktických situacích a při řešení slovních úloh <ul style="list-style-type: none"> - řeší jednoduché praktické slovní úlohy a problémy, jejichž řešení je do značné míry nezávislé na obvyklých postupech a algoritmech školní matematiky 	<p>Desetinná čísla</p> <ul style="list-style-type: none"> - vyjádření části celku, zlomky se jmenovatelem 10, 100, 1000 a jejich zápis desetinným číslem, desetina, setina - psaní čtení desetinných čísel a jejich zobrazení na ose - praktické modely desetinných čísel (peníze) - porovnávání a zaokrouhlování desetinných čísel - písemné sčítání a odčítání desetinných čísel řádu desetin a setin - násobení a dělení desetinných čísel řádu desetin a setin deseti, stem a přirozeným číslem menším než 10 - řešení a vytváření slovních úloh k užití desetinných čísel v jednoduchých případech - římské číslice, přepis větších čísel zapsaných arabskými číslicemi - magické čtverce - prostorová představivost 		
<ul style="list-style-type: none"> - narýsuje a znázorní obdélník, čtverec, pravoúhlý, rovnoramenný a rovnostranný trojúhelník - užije jednotky obsahu: m^2, dm^2, cm^2, mm^2 - určí obsah obrazce / pomocí čtvercové sítě / 	<p>Geometrie</p> <ul style="list-style-type: none"> - rýsování rovnoběžek a kolmic daným bodem - konstrukce obdélníku a čtverce - výpočty obvodu a obsahu obdélníka a čtverce / s pomocí čtvercové sítě /, řešení úloh z praxe - další jednotky obsahu: a, ha, km^2, 		

	<ul style="list-style-type: none"> mm², převody a užití jednotek obsahu - rýsování pravoúhlého, rovnostranného a rovnoramenného trojúhelníku - propeudika pojmu objem 		
<ul style="list-style-type: none"> - vyhledá a utřídí data - přečte a sestaví jednoduché tabulky a diagramy - sestaví jednoduchý graf v soustavě souřadnic 	<p>Tabulky, grafy, diagramy</p> <ul style="list-style-type: none"> - grafy, soustava souřadnic - čtení a sestrojování sloupkových diagramů - data – vyhledávání, sbírání, třídění 		

6. ročník

Očekávané výstupy Žák:	Učivo	Průřezová témata	Poznámky
<ul style="list-style-type: none"> - přečte, zapíše, zobrazí na číselné ose, porovná a zaokrouhlí přirozená čísla - sečte, odečte, vynásobí a vydělí přirozenými čísly, orientuje se ve slovních úlohách a použije správné početní operace při jejich řešení - čte, zapíše, zobrazí na číselné ose, porovná a zaokrouhlí desetinná čísla - sečte, odečte, vynásobí a vydělí desetinná čísla, pochopí slovní úlohu, použije správné početní operace - chápe zlomek jako část celku, znázorní zlomek na číselné ose, sečte zlomek se stejným jmenovatelem v jednoduchých příkladech 	<p>Opakování učiva z 5. ročníku</p> <ul style="list-style-type: none"> - přirozená čísla - přirozená čísla – početní operace s nimi, slovní úlohy - desetinná čísla - desetinná čísla – početní operace s nimi, slovní úlohy - zlomky - rovinné obrazce, obvod a obsah čtverce 	<p>OSV – rozvoj schopností poznávání OSV – Kreativita OSV – Mezilidské vztahy OSV – Komunikace OSV – Řešení problémů a rozhodovací dovednosti EV – Lidské aktivity a problémy životního prostředí EGS – Objevujeme Evropu a svět kolem nás</p>	

ŠKOLA – ZÁKLAD ŽIVOTA

<ul style="list-style-type: none"> - narýsuje úsečku, přímku, rovinu, polorovinu, rovnoběžky, různoběžky, vzdálenost dvou rovnoběžek, kolmici k dané přímce, kružnici - rozezná jednotlivé rovinné obrazce, pojmenuje základní útvary, zná jejich jednotlivé vlastnosti a ty používá v konstrukčních úlohách, zná základní vzorce pro výpočet obvodu a obsahu čtverce a obdélníku, pomocí nich řeší slovní úlohy, převádí jednotky délky a obsahu - rozezná prostorové útvary (krychli, kvádr, hranol, válec, jehlan, kužel, koule), narýsuje síť krychle, kvádru, převádí jednotky objemu a povrchu, vyřeší jednoduché slovní úlohy 	<p>a obdélníku</p> <ul style="list-style-type: none"> - kvádr, krychle a další prostorové útvary 		
<ul style="list-style-type: none"> - chápe jednotlivé znaky dělitelnosti a využije je pro každé přirozené číslo - chápe, co je to prvočíslo a co je číslo složené, dokáže rozložit číslo na součin prvočísel - určí násobky dvou, tří a více čísel a nalezne nejmenší společný násobek - určí dělitele dvou a tří čísel a nalezne jejich největšího společného dělitele - určí čísla soudělná a nesoudělná - rozumí slovní úloze, rozliší, zda hledá násobek či dělitele 	<p>Dělení přirozenými čísly</p> <ul style="list-style-type: none"> - znaky dělitelnosti 2,3,4,5,6,9,10 - prvočísla a čísla složená - společný násobek, nejmenší společný násobek - společný dělitel, největší společný dělitel - čísla soudělná a nesoudělná - slovní úlohy 		
<ul style="list-style-type: none"> - chápe pojem úhel, rozliší úhel přímý, pravý, tupý, 	<p>Úhel</p> <ul style="list-style-type: none"> - druhy úhlů 		

<p>ostrý</p> <ul style="list-style-type: none"> - určí velikost úhlu pomocí úhlooměru (používá stupně a minuty) - pozná úhly vedlejší a vrcholové - narýsuje úhel podle zadání vyučujícího, sečte a odečte úhly, násobí a dělí úhly dvěma - narýsuje úhel o velikosti 60^0, 45^0, 30^0, 15^0 bez použití úhlooměru 	<ul style="list-style-type: none"> - velikost úhlu - vedlejší a vrcholové úhly - grafické a početní operace s úhly - úhel – rýsování bez úhlooměru 		
<ul style="list-style-type: none"> - určí, zda jsou dva rovinné obrazce shodné – důkaz pomocí průsvitky, rozumí, co je to osová souměrnost - narýsuje obraz v osové souměrnosti, určí osu souměrnosti osově souměrného obrazce – popř. určí všechny osy rovinného obrazce, sestrojí osu úsečky - chápe, co je to rovina souměrnosti a rovinná souměrnost 	<p>Osová souměrnost</p> <ul style="list-style-type: none"> - shodnost geometrických útvarů - osová souměrnost, osa souměrnosti - rovinná souměrnost 		
<ul style="list-style-type: none"> - použije i složitější desetinná čísla, zapíše je, uspořádá je a nalezne je na číselné ose - dokáže jednotlivá čísla zaokrouhlit a porovnat - provede početní operace s desetinnými čísly – sčítá, odčítá, násobí, dělí 1,10,100,1000, přirozeným číslem a desetinným číslem 	<p>Desetinná čísla</p> <ul style="list-style-type: none"> - desetinné číslo - zaokrouhlování, porovnávání - početní operace 		

<ul style="list-style-type: none"> - seznámí se s kalkulačkou, použije ji ke kontrole výsledků - chápe slovní úlohu, používá správnou početní operaci, formuluje správné odpovědi - převede jednotky délky a hmotnosti - vypočte aritmetický průměr, používá ho v praxi 	<ul style="list-style-type: none"> - použití kalkulačky - slovní úlohy - převody jednotek délky, hmotnosti aritmetický průměr 		
<ul style="list-style-type: none"> - určí rovnostranný, rovnoramenný a obecný trojúhelník, pravouhlý, ostroúhlý a tupouhlý trojúhelník - rozliší vnější a vnitřní úhly trojúhelníku, vypočte velikost vnitřních úhlů u jednotlivých druhů trojúhelníku - sestrojí výšky a těžnice trojúhelníku, umí najít těžiště - sestrojí kružnici opsanou a vepsanou trojúhelníku - sestrojí trojúhelník ze 3 stran - pozná trojúhelníkovou nerovnost - pozná ještě další mnohoúhelníky – pravidelný šestiúhelník, pravidelný osmiúhelník – konstrukce složená z trojúhelníků 	<p>Trojúhelník</p> <ul style="list-style-type: none"> - rovnoramenný a rovnostranný trojúhelník - vnitřní a vnější úhly v trojúhelníku - výšky, těžnice, těžiště - kružnice opsaná a vepsaná - konstrukce trojúhelníku ze 3 stran - trojúhelníková nerovnost - mnohoúhelníky 		

<ul style="list-style-type: none"> - sestrojí krychlovou síť, určí objem podle sítě - použije vzorce pro povrch a objem, chápe převody jednotek, převádí mm^3, cm^3, dm^3, m^3, cl, dl, hl, l, vyřeší slovní úlohy a formuluje správné odpovědi - zobrazí krychli a kvádr ve volném rovnoběžném promítání - sestrojí stěnovou a tělesovou úhlopříčku 	<p>Objem a povrch krychle a kvádrů</p> <ul style="list-style-type: none"> - krychlová síť - povrch a objem + jednotky - volné rovnoběžné promítání - stěnová a tělesová úhlopříčka 		
--	---	--	--

7. ročník

Očekávané výstupy Žák:	Učivo	Průřezová témata	Poznámky
<ul style="list-style-type: none"> - vysvětlí pojmy násobek, dělitel, prvočíslo, číslo soudělné, nesoudělné, určí (podle znaků dělitelnosti) u jakéhokoliv čísla jeho dělitele, použije znaky dělitelnosti při řešení slovních úloh, rozloží číslo na součin prvočísel, určí nejmenší společný násobek a největšího společného dělitele - použije všechny početní operace s desetinnými čísly, porovná je, zaokrouhlí je, použije správnou početní operaci ve slovních úlohách - narýsuje různé úhly, sestrojí jejich osy, změří jeho velikost úhloměrem, rozezná úhel přímý, ostrý, pravý, tupý, vedlejší a vrcholové úhly, sečte a odečte, vynásobí a vydělí úhly – početně i graficky 	<p>Opakování učiva 6. ročníku</p> <ul style="list-style-type: none"> - aritmetika – dělitelnost přirozených čísel - desetinná čísla - +, -, *, :, zaokrouhlování, slovní úlohy - geometrie – úhel a jeho velikost - trojúhelník 	<p>OSV – rozvoj schopností poznávání OSV – Kreativita OSV – Mezilidské vztahy OSV – Komunikace OSV – Řešení problémů a rozhodovací dovednosti EV – Lidské aktivity a problémy životního prostředí EGS – Objevujeme Evropu a svět kolem nás</p>	

ŠKOLA – ZÁKLAD ŽIVOTA

<ul style="list-style-type: none"> - narýsuje obecný, rovnostranný a rovnoramenný trojúhelník (pomocí pravítka, kružítka a úhlooměru), určí vnitřní a vnější úhly v trojúhelníku a jejich velikost, sestrojí osy vnitřních úhlů v trojúhelníku, sestrojí osy stran v trojúhelníku, sestrojí kružnici opsanou a vepsanou, sestrojí trojúhelník ze 3 stran - určí objem tělesa v krychlové síti, sestrojí síť krychle a kvádrů, vypočte objem i povrch, ovládá převody jednotek krychlových i čtverečných, využívá získané znalosti při řešení slovních úloh, sestrojí obraz krychle a kvádrů ve volném rovnoběžném promítání, rozezná stěnovou a tělesovou úhlopříčku - vyhledá shodné geometrické obrazce, sestrojí obraz obrazce v osové souměrnosti, určí osu souměrnosti osově souměrného obrazce 	<ul style="list-style-type: none"> - objem a povrch krychle a kvádrů - osová souměrnost 		
<ul style="list-style-type: none"> - vysvětlí pojem zlomku, graficky znázorní zlomek, sečte a odečte zlomek se stejným jmenovatelem, pochopí, co je celek a co část - orientuje se na číselné ose a zanesse na ni zadaný zlomek - upraví zlomek až do základního tvaru - rozšíří a zkrátí zlomek na požadovaný tvar - zlomky porovná početně i graficky (na číselné ose) - zlomky sčítá, odčítá, násobí a dělí - tyto operace 	<p>Zlomky</p> <ul style="list-style-type: none"> - opakování - číselná osa - základní tvar - rozšiřování a krácení zlomků - porovnávání, společný jmenovatel - početní operace se zlomky a slovní úlohy 		

<p>používá ve slovních úlohách, používá převrácený zlomek při dělení</p> <ul style="list-style-type: none"> - smíšené číslo převede na zlomek a pracuje s ním už jen jako se zlomkem, sečte, odečte, vynásobí, vydělí, zaokrouhlí je a tyto operace používá ve slovních úlohách - složený zlomek převede na dělení dvou zlomků a dále jej upraví - zlomky převede na desetinná a periodická čísla a obráceně - určí shodné geometrické obrazce – odhadem, měřením, pomocí průsvítky 	<ul style="list-style-type: none"> - smíšená čísla - složené zlomky - převod zlomku na desetinné číslo, periodické číslo a obráceně 		
<ul style="list-style-type: none"> - chápe věty o shodnosti trojúhelníků, používá je při konstrukcích trojúhelníků, narýsuje trojúhelník podle věty sss, sus, usu - sestrojí obraz útvaru podle osově souměrnosti, nalezne osu souměrnosti - narýsuje obraz útvaru ve středové souměrnosti, určí střed souměrnosti středově souměrného obrazce - použije osovou i středovou souměrnost (shodná zobrazení) v praxi - rozliší číslo kladné a záporné, znázorní je na číselné ose, záporné číslo správně zapíše a užívá je v praxi 	<p>Shodnost, středová souměrnost</p> <ul style="list-style-type: none"> - shodnost rovinných útvarů - shodnost trojúhelníků, věty o shodnosti - opakování osově souměrnosti - středová souměrnost - útvary středově (i osově) souměrné 		

<ul style="list-style-type: none"> - určí číslo opačné k danému číslu - určí absolutní hodnotu daného čísla, nalezne je na číselné ose - porovná kladná a záporná celá čísla, sečte, odečte, násobí a dělí je mezi sebou - použije početní operace při řešení slovních úloh 	<p>Celá čísla</p> <ul style="list-style-type: none"> - čísla kladná a záporná - čísla navzájem opačná - absolutní hodnota - početní operace s celými čísly - slovní úlohy 		
<ul style="list-style-type: none"> - zanesse záporná desetinná (periodická) čísla na číselnou osu, nalezne čísla navzájem opačná - porovná kladná i záporná desetinná (periodická) čísla, nalezne jejich absolutní hodnotu - *,: ,+,-, převede racionální čísla na zlomek nebo desetinné číslo, zaokrouhluje je - používá početní operace s racionálními čísly k vyřešení slovní úlohy, poznává praktické použití početních operací s celými a racionálními čísly 	<p>Racionální čísla</p> <ul style="list-style-type: none"> - záporná desetinná čísla, čísla navzájem opačná - porovnávání, absolutní hodnota - početní operace s racionálními čísly - slovní úlohy 		
<ul style="list-style-type: none"> - pozná rovnoběžník a jeho vlastnosti, sestrojí výšku a úhlopříčky, rozliší různé druhy rovnoběžníků, vypočítá obvod a obsah, používá je ve slovních úlohách, sestrojí konstrukci - pozná lichoběžník a jeho vlastnosti, rozliší různé druhy lichoběžníků, vypočítá obvod a obsah lichoběžníku, používá je při řešení slovních úloh, narýsuje lichoběžník ze zadaných prvků 	<p>Čtyřúhelníky</p> <ul style="list-style-type: none"> - rovnoběžníky – čtverec, obdélník, kosočtverec, kosodélník - lichoběžníky 		

<ul style="list-style-type: none"> - vypočítá obvod i obsah trojúhelníku, vyřeší slovní úlohy 	<ul style="list-style-type: none"> - obsah a obvod trojúhelníku 		
<ul style="list-style-type: none"> - chápe, co je to poměr (dělení, zlomek), krátí i rozšiřuje poměr - určí převrácený poměr k danému poměru - dělí celek na části v daném poměru, zvětšuje a zmenšuje v daném poměru - určí měřítko plánu a mapy a využije dané měřítko při zhotovování jednoduchých plánů a při čtení map - určí, zda daný poměr je či není úměrnost, je-li, pak určí, zda je přímá či nepřímá, vztahy zapíše do tabulky, narýsuje soustavu souřadnic, přečte souřadnice bodu, zakreslí bod s danými souřadnicemi, sestrojí a přečte graf přímé a nepřímé úměrnosti, všechny tyto znalosti využívá při řešení slovních úloh - řeší slovní úlohy pomocí trojčlenky 	<p>Poměr, přímá a nepřímá úměrnost</p> <ul style="list-style-type: none"> - pojem - převrácený poměr - změna v daném poměru - měřítko plánu a mapy - přímá a nepřímá úměrnost, grafy - úměra, trojčlenka – slovní úlohy 		
<ul style="list-style-type: none"> - seznámí se s různými druhy hranolů, dokáže sestrojit síť různých hranolů - vypočítá objem a povrch hranolu s rovnoběžníkovou, trojúhelníkovou nebo lichoběžníkovou základnou 	<p>Hranoly</p> <ul style="list-style-type: none"> - druhy hranolů, síť hranolů - objem a povrch - slovní a konstrukční úlohy 		

<ul style="list-style-type: none"> - využívá znalosti pro výpočty objemu ve slovních úlohách, sestrojí hranoly s rovnoběžníkovou, trojúhelníkovou nebo lichoběžníkovou základnou 			
<ul style="list-style-type: none"> - chápe pojem %, vypočte 1 %, vypočte základ, procentovou část a počet procent – pomocí 1%, pomocí úměry, pomocí desetinných čísel, tyto znalosti používá při řešení slovních úloh - chápe pojem a používá úrok při řešení jednoduchých úloh - chápe pojem a používá promile při řešení slovních úloh 	<p>Procenta, úroky</p> <ul style="list-style-type: none"> - pojem, základ, %část, počet % - slovní úlohy - úrok – pojem, slovní úlohy - promile - pojem, slovní úlohy 		

8. ročník

Očekávané výstupy Žák:	Učivo	Průřezová témata	Poznámky
<ul style="list-style-type: none"> - přečte, porovná, sečte, odečte, vynásobí, vydělí, rozšíří, zkrátí zlomky, převede je na desetinné nebo periodické číslo a obráceně, zjednoduší zlomky složené, převede smíšené číslo na zlomek, vše používá pro řešení slovních úloh - použije znalost znaků dělitelnosti a pozná, čím je které číslo dělitelné, rozloží číslo na součin prvočísel a najde největšího společného dělitele a nejmenší společný násobek, vše používá pro řešení slovních úloh - vypočte obvod a obsah dosud probraných rovinných obrazců, vypočítá slovní úlohy 	<p>Opakování z nižších ročníků</p> <ul style="list-style-type: none"> - zlomky - dělitelnost - obvod, obsah rovinných útvarů 	<p>OSV – rozvoj schopností poznávání OSV – Kreativita OSV – Mezilidské vztahy OSV – Komunikace OSV – Řešení problémů a rozhodovací dovednosti EGS – Objevujeme Evropu a svět kolem nás EGS – Evropa a svět nás zajímá EGS – Jsme Evropané</p>	

<ul style="list-style-type: none"> - vypočte objem a povrch hranolů s trojúhelníkovou, čtvercovou, obdélníkovou, kosočtvercovou a kosodélníkovou podstavou - narýsuje tyto rovinné obrazce i hranoly, sestrojí jejich sítě - zapíše slovní úlohu, rozhodne, zda se jedná o přímou nebo nepřímou úměrnost a vyřeší ji pomocí trojčlenky - vypočte vzdálenosti na mapě i ve skutečnosti pomocí měřítka, upraví čísla podle zadaného poměru - vypočte 3 typy základních úloh – vypočte základ, % část, počet %, vypočítá úlohy s jednoduchým úrokováním - určí, zda je obrazec středově nebo osově souměrný, nalezne střed nebo osu souměrnosti, určí shodné obrazce - počítá s kladnými i zápornými čísly - narýsuje zadaný trojúhelník, kružnici opsanou a vepsanou, osy stran, osy úhlů, těžnice, výšky, těžiště 	<ul style="list-style-type: none"> - objem a povrch hranolů - konstrukční úlohy - přímá a nepřímá úměrnost, trojčlenka - měřítko plánu a mapy - procenta, úrok - středová, osová souměrnost - celá čísla, racionální čísla - trojúhelník 		
<ul style="list-style-type: none"> - chápe pojem mocnina, určí druhou mocninu výpočtem, pomocí tabulek, pomocí kalkulačky - chápe pojem odmocnina, vypočte druhou odmocninu, určí ji pomocí tabulek, pomocí 	<p>Druhá mocnina a odmocnina, Pythagorova věta</p> <ul style="list-style-type: none"> - druhá mocnina - druhá odmocnina 		

<p>kalkulačky</p> <ul style="list-style-type: none"> - užije znalosti ve slovních úlohách - vyznačí druhé mocniny i druhé odmocniny na číselné ose - zná Pythagorovu větu (vzorec i plné znění) a řeší úlohy z praxe - pozná iracionální, reálná čísla a vyznačí je na číselné ose 	<ul style="list-style-type: none"> - slovní úlohy - obraz druhých mocnin na číselné ose - Pythagorova věta – slovní úlohy - iracionální čísla, reálná čísla 		
<ul style="list-style-type: none"> - určí třetí mocniny výpočtem, pomocí tabulek, pomocí kalkulačky - určí čtvrté a vyšší mocniny pomocí kalkulačky - určí jakoukoliv mocninu s př. mocnitelem u záporného čísla, nuly a kladného čísla - tyto mocniny sečte, odečte, násobí a dělí, umocní mocninu - umocní součin, zlomek - převede mocninu s kladným celým mocnitelem na zlomek a zvládá všechny početní operace s nimi - zapíše a přečte rozšířený zápis čísel v desítkové soustavě pomocí mocnin čísla 10 ve tvaru $a \cdot n^{10}$, kde a je větší nebo rovno 1 a je zároveň menší než 	<p>Mocniny s přirozenými mocniteli</p> <ul style="list-style-type: none"> - třetí mocnina - mocniny s přirozenými mocniteli - mocnina záporného čísla, nuly a kladného čísla - operace s mocninami s přirozenými mocniteli - mocnina součinu, zlomku - mocnina s nekladným celým mocnitelem - rozvinutý zápis čísla v desítkové soustavě 		

10			
<ul style="list-style-type: none"> - rozliší pojem kruh, kružnice, sestrojí zadanou kružnici - rozliší tečnu, sečnu, vnější přímkou, tětivu, sestrojí základní konstrukce (i v soustavě souřadnic), určí vzájemnou polohu přímky a kružnice a vzájemnou polohu dvou kružnic - pozná Tháletovu větu a používá ji v praxi - pozná Ludolfovo číslo, vypočítá délku kružnice, obvod a obsah kruhu, znalosti používá při řešení slovních úloh - sestrojí kružnicový oblouk a kruhovou výseč, vypočítá její obvod a obsah - sestrojí tečnu ke kružnici z daného bodu ležícího vně kružnice 	<p>Kruh, kružnice</p> <ul style="list-style-type: none"> - pojem, základní konstrukce - vzájemná poloha kružnic, kružnice a přímky - Tháletova věta - délka kružnice, obsah kruhu, π - kružnicový oblouk, kruhová výseč - konstrukce tečny ke kružnici 		
<ul style="list-style-type: none"> - pozná válec, sestrojí jeho síť, rozliší pojem podstava a plášť, vypočte obsah podstavy a pláště - vypočte povrch a objem válce - užije znalosti při řešení slovních úloh 	<p>Válec</p> <ul style="list-style-type: none"> - pojem, základní konstrukce - povrch a objem - slovní úlohy 		
<ul style="list-style-type: none"> - chápe, co je to číselný výraz, určí hodnotu číselného výrazu - chápe, co je to proměnná, zapíše slovní úlohu 	<p>Výrazy a jejich využití</p> <ul style="list-style-type: none"> - číselný výraz, jeho hodnota - výrazy s proměnnou 		

ŠKOLA – ZÁKLAD ŽIVOTA

<p>pomocí výrazů s proměnnými, dosazuje do výrazu</p> <ul style="list-style-type: none"> - chápe, co je to mnohočlen, sečte a odečte mnohočleny, násobí mnohočlen jednočlenem, vytkne před závorku, násobí mnohočlen mnohočlenem - chápe a užije vzorce $(a+/-b)^2$ a $(a+b)(a-b)$ ke zjednodušení výrazů - dělí jednočlen jednočlenem a mnohočlen jednočlenem a mnohočlenem - rozdělí výraz na součin kořenových činitelů 	<ul style="list-style-type: none"> - mnohočlen, početní operace s nimi - vzorce $(a+/-b)^2$ a $(a+b)(a-b)$ - dělení jednočlenem a mnohočlenem - úpravy mnohočlenů na součiny 		
<ul style="list-style-type: none"> - chápe a použije základní pravidla přesného rýsování a využívá jich v praxi, sestrojí množinu bodů dané vlastnosti (osa úsečky, osa úhlu, rovnoběžky, soustředné kružnice, tečnu, sečnu ke kružnici,...) - řeší konstrukční úlohy na sestrojení trojúhelníků, rovnoběžníků, lichoběžníků - provede rozbor konstrukčních úloh, zapíše postup konstrukce a provede vlastní konstrukci rovinného obrazce 	<p>Konstrukční úlohy v rovině</p> <ul style="list-style-type: none"> - množina bodů dané vlastnosti - konstrukce trojúhelníku a čtyřúhelníku - rozbor konstrukční úlohy, popis postupu, konstrukce 		
<ul style="list-style-type: none"> - chápe, co je to rovnost, jaké má vlastnosti, co je to kořen rovnice - řeší lineární rovnici s jednou neznámou, o správnosti se přesvědčí zkouškou - upraví si rovnici pro rychlejší výpočet 	<p>Lineární rovnice</p> <ul style="list-style-type: none"> - rovnost a její vlastnosti - lineární rovnice s jednou neznámou - ekvivalentní úpravy - úprava vzorců, výpočet neznámé ze 		

<ul style="list-style-type: none"> - vypočte hodnotu neznámé ze vzorce po dosazení číselných hodnot všech daných veličin - použije znalosti pro úpravu rovnic při řešení slovních úloh, tyto znalosti využívá i v praxi 	<ul style="list-style-type: none"> vzorce - slovní úlohy řešené lineárními rovnicemi 		
<ul style="list-style-type: none"> - pozná, co je to statistika, jaké má úkoly, jak se provádí statistické šetření, co je to statistický soubor, jak se výsledky třídí podle kvantitativních a kvalitativních znaků - zapíše zjištěné znaky do tabulky, vyjádří je sloupkovým nebo kruhovým diagramem - čte tabulky a grafy, orientuje se v nich, interpretuje je v praxi - určí četnost jednotlivých hodnot a zapíše ji do tabulky - vypočítá aritmetický průměr - čte a sestavuje různé diagramy s údaji zadanými v procentech 	<p>Základy statistiky</p> <ul style="list-style-type: none"> - postavení a úkoly statistiky, základní statistické pojmy - diagramy - tabulky a grafy - aritmetický průměr - diagramy s údaji v % 	<p>MEV – Interpretace vztahu mediálních sdělení a reality MEV – Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení MEV – Práce v realizačním týmu</p>	

9. ročník

<p>Očekávané výstupy Žák:</p>	<p>Učivo</p>	<p>Průřezová témata</p>	<p>Poznámky</p>
<ul style="list-style-type: none"> - použije početní operace s celými čísly, s reálnými čísly, zapíše a přečte číslo v rozvinutém zápisu v desítkové soustavě 	<p>Opakování učiva z aritmetiky a algebry</p> <ul style="list-style-type: none"> - číselné množiny 	<p>OSV – rozvoj schopností poznávání OSV – Kreativita OSV – Mezilidské vztahy</p>	

<ul style="list-style-type: none"> - při řešení úloh použije znaky dělitelnosti, najde nejmenší společný násobek a největšího společného dělitele - vypočte základ, % část, počet % a tyto znalosti využívá při řešení slovních úloh, ovládá úrokování - sečte, odečte, násobí a dělí výrazy, zapíše slovní úlohy pomocí proměnné, vytýká před závorku, určí podmínky, kdy má výraz smysl, dělí mnohočlen mnohočlenem - vypočte příklad pomocí vzorců $(a \pm b)^2$, rozloží mnohočlen na součin, používá i další vzorec $a^2 - b^2$ - pochopí výpočet vzorců $(a \pm b)^3$, $a^3 - b^3$ a $a^3 + b^3$ a používá je při rozkladu na součiny 	<ul style="list-style-type: none"> - dělitelnost přirozených čísel - procenta, úrokování - výrazy, dělení mnohočlenu mnohočlenem - užití vzorců $(a \pm b)^2$, $a^2 - b^2$ - užití dalších vzorců 	<p>OSV – Komunikace OSV – Řešení problémů a rozhodovací dovednosti</p>	
<ul style="list-style-type: none"> - určí, kdy má daný výraz smysl - najde společný násobek a společný dělitel výrazů - krátí a rozšiřuje lomené výrazy - sčítá a odčítá dva až tři lomené výrazy - násobí a dělí dva lomené výrazy - převede složený lomený výraz na násobení dvou lomených výrazů 	<p>Lomené algebraické výrazy</p> <ul style="list-style-type: none"> - podmínky - společný násobek, společný dělitel - rozšiřování a krácení lomených výrazů - sčítání a odčítání lomených výrazů - násobení a dělení lomených výrazů - složené lomené výrazy 		

<ul style="list-style-type: none"> - upraví rovnici pro snadný výpočet - řeší jednoduché lineární rovnice s neznámou ve jmenovateli - řeší slovní úlohy vedoucí k jednoduchým lineárním rovnicím 	<p>Lineární rovnice s jednou neznámou</p> <ul style="list-style-type: none"> - ekvivalentní úpravy - rovnice s neznámou ve jmenovateli - slovní úlohy s jednou neznámou 		
<ul style="list-style-type: none"> - řeší soustavu dvou lineárních rovnic se 2 neznámými metodou dosazovací a metodou sčítací a provádí zkoušku řešení - slovní úlohu převede do soustavy lineárních rovnic a vyřeší ji, řeší slovní úlohy o pohybu, o společné práci, o směsích 	<p>Soustava 2 lineárních rovnic se 2 neznámými</p> <ul style="list-style-type: none"> - metoda dosazovací a sčítací - slovní úlohy 		
<ul style="list-style-type: none"> - určí podobné útvary v rovině, určí poměr podobnosti a používá jej - užije věty o podobnosti trojúhelníků ke zjišťování jejich podobnosti - rozdělí úsečky v daném poměru, užije podobnosti při konstrukci plánů, výpočtů délek cest podle mapy, zhotovování modelů, technických výkresů - sestrojí grafy funkcí sin a tg pro hodnoty úhlů $< 0^{\circ}, 90^{\circ} >$, odvodí goniometrickou funkci ostrých úhlů jako poměru stran podobných pravoúhlých trojúhelníků, orientuje se v tabulkách, užije je pro určování hodnot těchto funkcí pro ostré úhly a 	<p>Podobnost, goniometrické funkce v pravoúhlém trojúhelníku</p> <ul style="list-style-type: none"> - podobnost, poměr podobnosti - věty o podobnosti trojúhelníků - užití podobnosti v praxi - funkce sin, cos, tg 		

<p>určí velikost úhlu podle hodnoty funkce</p> <ul style="list-style-type: none"> - použije znalost goniometrických funkcí při řešení slovních úloh, úloh z práce, při výpočtech objemů a povrchů těles, použije při výpočtech goniometrických funkcí kalkulačku 	<ul style="list-style-type: none"> - slovní úlohy 		
<ul style="list-style-type: none"> - rozezná funkční vztah od jiných vztahů, určí definiční obor funkce a množinu hodnot funkce - rozliší závislou a nezávislou proměnnou - sestrojí graf lineární funkce, učí, zda je funkce rostoucí nebo klesající a proč, kdy je funkce konstantní, graficky vyřeší soustavu dvou lineárních rovnic, sestrojí grafy kvadratické funkce $y = ax^2$ a funkce $y = k/x^2$ (nepřímá úměrnost) - určí lineární funkci a zná její vlastnosti, přímá úměrnost - určí kvadratickou funkci a zná její vlastnosti - užije probrané funkce při řešení úloh z praxe 	<p>Funkce</p> <ul style="list-style-type: none"> - funkce, definiční obor, množina hodnot - závislá a nezávislá proměnná - graf funkce, grafické řešení soustavy 2 lineárních rovnic, grafické řešení kvadratické funkce, lineární funkce, přímá a nepřímá úměrnost - lineární funkce - kvadratická funkce - slovní úlohy 		
<ul style="list-style-type: none"> - vymodeluje jehlan, sestrojí síť, vypočítá objem a povrch jehlanu, použije znalosti při řešení slovních úloh, používá sin a tg - vymodeluje kužel, sestrojí jeho síť, vypočítá objem a povrch kužele, znalosti použije při řešení slovních úloh, používá sin a tg 	<p>Jehlan, kužel, koule</p> <ul style="list-style-type: none"> - jehlan - síť, objem, povrch - kužel – síť, objem, povrch 		

- vypočítá objem a povrch koule, tyto znalosti použije při řešení úloh	- koule – objem, povrch		
<ul style="list-style-type: none"> - pozná pojmy úrok, jistina, úroková doba, úrokovací období, úroková míra a vypočítá úrok, počet dní úrokové doby, jistinu - rozliší jednoduché a složené úrokování, vyřeší úlohy z praxe, vypočítá úrok z úroku - rozezná rozdíl mezi valutou a devizou, nakupuje valuty 	Finanční matematika <ul style="list-style-type: none"> - úrok, jistina - jednoduché a složené úrokování - valuty, devizy 	MEV – Interpretace vztahu mediálních sdělení a reality MEV – Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení MEV – Práce v realizačním týmu EGS – Objevujeme Evropu a svět kolem nás EGS – Evropa a svět nás zajímá EGS – Jsme Evropané	

5.3 Vzdělávací oblast: Informační a komunikační technologie

Charakteristika vzdělávací oblasti

Vzdělávací oblast **Informační a komunikační technologie** umožňuje všem žákům dosáhnout základní úrovně informační gramotnosti - získat elementární dovednosti v ovládnutí výpočetní techniky a moderních informačních technologií, orientovat se ve světě informací, tvořivě pracovat s informacemi a využívat je při dalším vzdělávání i v praktickém životě. Získané dovednosti jsou v informační společnosti nezbytným předpokladem uplatnění na trhu práce i podmínkou k efektivnímu rozvíjení profesní i zájmové činnosti. Vzdělávací oblast Informační a komunikační technologie je realizována ve vyučovacím předmětu **Informatika**.

Zvládnutí výpočetní techniky, zejména rychlého vyhledávání a zpracování potřebných informací pomocí internetu a jiných digitálních médií, umožňuje realizovat metodu „učení kdekoliv a kdykoliv“, vede k žádoucímu odlehčení paměti při současné možnosti využít mnohonásobně většího počtu dat a informací než dosud, urychluje aktualizaci poznatků a vhodně doplňuje standardní učební texty a pomůcky.

Dovednosti získané ve vzdělávací oblasti Informační a komunikační technologie umožňují žákům aplikovat výpočetní techniku s bohatou škálou vzdělávacího softwaru a informačních zdrojů ve všech vzdělávacích oblastech celého základního vzdělávání. Tato aplikační rovina přesahuje rámec vzdělávacího obsahu vzdělávací oblasti Informační a komunikační technologie, a stává se součástí všech vzdělávacích oblastí základního vzdělávání.

Vzdělávání v dané vzdělávací oblasti směřuje k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí tím, že vede žáka k:

- poznání úlohy informací a informačních činností a k využívání moderních informačních a komunikačních technologií
- porozumění toku informací, počínaje jejich vznikem, uložením na médium, přenosem, zpracováním, vyhledáváním a praktickým využitím
- schopnosti formulovat svůj požadavek a využívat při interakci s počítačem algoritmické myšlení
- porovnávání informací a poznatků z většího množství alternativních informačních zdrojů, a tím k dosahování větší věrohodnosti vyhledaných informací
- využívání výpočetní techniky, aplikačního i výukového software ke zvýšení efektivnosti své učební činnosti a racionálnější organizaci práce
- tvořivému využívání softwarových a hardwarových prostředků při prezentaci výsledků své práce
- pochopení funkce výpočetní techniky jako prostředku simulace a modelování přírodních i sociálních jevů a procesů
- respektování práv k duševnímu vlastnictví při využívání SW
- zaujetí odpovědného, etického přístupu k nevhodným obsahům vyskytujících se na internetu či jiných médiích
- šetrné práci s výpočetní technikou

5.3.1 Vzdělávací obor: Informační a komunikační technologie

5.3.1.1 Název vyučovacího předmětu: Informatika

Charakteristika vyučovacího předmětu

Předmět naplňuje základní východiska charakteristiky vzdělávací oblasti.

Obsahové, časové a organizační vymezení předmětu

Vzdělávací obsah předmětu Informatika je obsahově rozdělen na 1. stupni na tři tematické okruhy **Základy práce s počítačem, Vyhledávání informací a komunikace, Zpracování a využití informací**. Na 2. stupni je rozdělen do dvou tematických okruhů **Vyhledávání informací a komunikace, Zpracování a využití informací**.

Časově je učivo na 1. stupni dotováno jednou hodinou týdně ve 4. ročníku, na 2. stupni je dotováno jednou hodinou týdně v 7. ročníku, jednou hodinou týdně v 8. ročníku a jednou hodinou týdně v 9. ročníku.

Výchovné a vzdělávací strategie

Kompetence k učení

- vedeme žáky k samostatnému organizování různých akcí, umožňujeme jim realizovat jejich nápady
- učíme žáky samostatně vyhledávat, zpracovávat a používat informace

Kompetence k řešení problémů

- vytváříme problémové úlohy
- učíme žáky poznat a pochopit problém
- vedeme žáky k samostatnému vyhledávání informací vhodných k řešení problému, hledat a zkoušet různé způsoby řešení problému
- učíme žáky pracovat s chybou
- při řešení problémů podporujeme samostatnost i spolupráci

Kompetence komunikativní

- učíme žáky obhajovat svůj názor, vhodně argumentovat a zároveň naslouchat názoru druhých
- učíme žáky zapojovat se do diskuze a dodržovat pravidla diskuse
- učíme žáky prezentovat své názory a myšlenky před třídou

Kompetence sociální a personální

- podporujeme práci ve dvojicích, v týmech
- učíme žáky hodnotit práci týmu, zároveň jejich přínos a práci ostatních členů týmu
- vedeme žáky k vytváření pravidel práce v týmu
- integrujeme žáky se SVP

Kompetence občanské

- učíme žáky respektovat druhého člověka, přestože nesouhlasí s jeho názorem

Kompetence pracovní

- učíme žáky ocenit jak svoji práci, tak práci druhých

Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu**1. stupeň:**

ŠKOLA – ZÁKLAD ŽIVOTA

ZÁKLADY PRÁCE S POČÍTAČEM

Očekávané výstupy z RVP – 1. a 2. období

Žák:

- využívá základní standardní funkce počítače a jeho nejběžnější periferie
- respektuje pravidla bezpečné práce s hardwarem i softwarem a postupuje poučeně v případě jejich závady
- chrání data před poškozením, ztrátou a zneužitím

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

žák

ICT-5-1-01p ovládá základní obsluhu počítače

ICT-5-1-02p dodržuje pravidla bezpečné a zdravotně nezávadné práce s výpočetní technikou

VYHLEDÁVÁNÍ INFORMACÍ A KOMUNIKACE

Očekávané výstupy z RVP – 1. a 2. období

Žák:

- při vyhledávání informací na internetu používá jednoduché a vhodné cesty
- vyhledává informace na portálech, v knihovnách a databázích
- komunikuje pomocí internetu či jiných běžných komunikačních zařízení

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

žák

ICT-5-2-03 komunikuje pomocí internetu či jiných běžných komunikačních zařízení

ZPRACOVÁNÍ A VYUŽITÍ INFORMACÍ

Očekávané výstupy z RVP – 1. a 2. období

Žák:

- pracuje s textem a obrázkem v textovém a grafickém editoru

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

žák

ICT-5-3-01p pracuje s výukovými a zábavními programy podle pokynu

2. stupeň:

VYHLEDÁVÁNÍ INFORMACÍ A KOMUNIKACE

Očekávané výstupy z RVP

Žák:

- ověřuje věrohodnost informací a informačních zdrojů, posuzuje jejich závažnost a vzájemnou návaznost

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

žák

ICT-9-1-01p vyhledává potřebné informace na internetu; dodržuje pravidla zacházení s výpočetní technikou; osvojí si základy elektronické komunikace

ZPRACOVÁNÍ A VYUŽITÍ INFORMACÍ

Očekávané výstupy z RVP

Žák:

- ovládá práci s textovými a grafickými editory i tabulkovými editory a využívá vhodných aplikací
- uplatňuje základní estetická a typografická pravidla pro práci s textem a obrazem
- pracuje s informacemi v souladu se zákony o duševním vlastnictví
- používá informace z různých informačních zdrojů a vyhodnocuje jednoduché vztahy mezi údaji
- zpracuje a prezentuje na uživatelské úrovni informace v textové, grafické a multimediální formě

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

žák

ICT-9-2-01p, ICT-9-2-02p ovládá základy psaní na klávesnici, na uživatelské úrovni práci s textovým editorem; využívá vhodné aplikace; zvládá práci s výukovými programy

ICT-9-2-03p, ICT-9-2-04p, ICT-9-2-05p vyhledává potřebné informace na internetu

- dodržuje pravidla bezpečného zacházení s výpočetní technikou

4. třída

Očekávané výstupy Žák:	Učivo	Průřezová témata	Poznámky
- pozná části počítače: monitor, skříň počítače, klávesnice, myš, tiskárna	Základy práce s počítačem Části počítače		
- zapne a vypne počítač a ví, kdy má zapnout a vypnout monitor	Zapnutí a vypnutí počítače a monitoru		
- použije kliknutí na myši a dvojklik	Ovládání počítače myší		
- najde tlačítko Start, najde hodiny a hledanou ikonu na ploše	Orientace na ploše počítače		
- podle pokynů spustí a vypne program - samostatně zapne program pomocí ikony na ploše monitoru - pracuje sám s výukovými programy pro 4. ročník	Práce s programy		
- ví, že složku lze otevřít	Práce se složkami a soubory		
pod vedením vyučujícího: - vybere druh, velikost, tloušťku, sklon a podtržení písma - napíše krátký text - dokáže smazat text - náhledem se podívá na text - vloží do textu klipart	Práce s textovým editorem		
- vytvoří a upraví vektorové objekty v grafickém editoru - získá bitmapový obrázek skenováním případně fotografováním	Počítačová grafika		
- spustí program internetový prohlížeč	Vyhledávání informací a komunikace - připojení k internetu	OSV - Komunikace	
- nezapojuje počítač ani jeho příslušenství do zásuvky - nezasahuje dovnitř počítače - nedotýká se zadní strany počítače a jeho periférií	Bezpečnost práce s počítačem		

7. třída

Očekávané výstupy Žák:	Učivo	Průřezová témata	Poznámky
<ul style="list-style-type: none"> - nezapojuje počítač ani jeho příslušenství do zásuvky - nezasahuje dovnitř počítače - nedotýká se zadní strany počítače a jeho periférií 	Bezpečnost práce s počítačem		
<ul style="list-style-type: none"> - rozlišuje některé základní pojmy z počítačové terminologie - vysvětlí pojem "multimediální" 	Hardware: popis částí PC, druhy PC podle tvaru a použití Základní části PC (monitor, klávesnice, myš, disk, tiskárny), historie PC, multimediální PC		
<ul style="list-style-type: none"> - rozliší soubory a adresáře - dovede pracovat se základními typy programů a s jejich formáty souborů - pracuje s operačním systémem 	Operační systémy: základní pojmy (adresář, podadresář, soubor, typy souborů). Přehled programů podle užití PC (kancelářské, pro výuku, v podniku, doma...) Pojmy operačního systému: obrazovka (plocha, tapeta, hlavní panel, ikona, zástupce), spouštění a ukončení programu, okno programu		
<ul style="list-style-type: none"> - dokáže vyjmenovat negativní vlivy práce s PC na zdraví, ví, jak je omezit - řídí se správnými zásadami při práci na PC 	Práce s PC a naše zdraví: vliv práce na tělesné zdraví (oči, bolesti hlavy, zvýšená únava, záda ...)		
<ul style="list-style-type: none"> - podle pokynů spustí a vypne program - pracuje sám s výukovými programy pro 7. ročník 	Práce s programy		
dle návodu vyučujícího: <ul style="list-style-type: none"> - prohlédne složku pomocí průzkumníku - vytvoří novou složku a soubor - přejmenuje složku a soubor - vloží složku a soubor do koše 	Práce se složkami a soubory		
<ul style="list-style-type: none"> - vybere druh, velikost, tloušťku, sklon a podtržení písma - napíše referát - náhledem se podívá na text - používá neviditelné znaky - vloží do textu klipart případně obrázek ze souboru - vytvoří plakát s vloženou grafikou - napíše údaje do seznamu a do tabulky - uloží práci, příp. vytiskne 	Práce s textovým editorem		MEV – Tvorba mediálního sdělení

<ul style="list-style-type: none"> - otevře stránku, zná-li adresu - dovede využívat základní portály - učí se používat informace z různých informačních zdrojů, ověřovat jejich věrohodnost, posuzovat jejich závažnost a návaznost - uloží práci a umí ji odeslat, přiloží soubory k e-mailu 	Využití služeb Internetu: procházení stránek, prohlížeče, elektronická pošta	OSV - Komunikace	
<ul style="list-style-type: none"> - vytvoří jednoduchý obrázek a text pomocí v příslušenství Windows - zkopíruje text - s užitím textového editoru napíše a upraví text - uplatňuje základní estetická a typografická pravidla pro práci s textem a obrazem 	Uživatelské programy: vytvořit, upravit, vytisknout obrázek nebo text v příslušenství Windows (malování apod.) Poznámkový blok, kalkulačka. Textový editor: psaní textu, užívání různých druhů písma, mazání znaků, pohyb po textu, označování textu, formátování textu		
<ul style="list-style-type: none"> - chrání si svá osobní data při práci s internetem a zvažuje, kdy je zveřejnit 	Ochrana osobních dat		
<ul style="list-style-type: none"> - pod vedením vyučujícího navštíví webové stránky vhodné pro svou věkovou kategorii - učí se respektovat autorská práva - pracuje s informacemi v souladu se zákony o duševním vlastnictví 	Vyhledávání informací Ochrana práv k duševnímu vlastnictví, copyright Informační etika		

8. třída

Očekávané výstupy Žák:	Učivo	Průřezová témata	Poznámky
<ul style="list-style-type: none"> - vyvaruje se negativních vlivy práce s PC na zdraví, ví, jak je omezit - řídí se správnými zásadami při práci na PC 	Práce s PC a naše zdraví		
<ul style="list-style-type: none"> - chápe funkci náročnějších nástrojů vektorové grafiky - umí si pořídit a upravit digitální fotografii pro účely archivace, tisku, použití na webu 	Práce s textovým editorem		
<ul style="list-style-type: none"> - využívá základní portály - používá základní funkce elektronické pošty (odeslání e-mailu, vložení přílohy, třídění zpráv do složek, ...) - dodržuje běžné zvyklosti psaní zpráv (předmět zprávy, podpis, 	Využití služeb Internetu: procházení stránek, prohlížeče, elektronická pošta	OSV - Komunikace	

forma psaní, diskrétnost) - zná možnosti zneužívání elektronické pošty a možnosti ochrany			
- zapíše adresu do správného pole - používá pole Zpět, Vpřed, Přejít, Zastavit, Domů	Ovládání a procházení internetem		
- chrání si svá osobní data při práci s internetem - ví, které informace může zveřejnit	Ochrana osobních dat		
- navštěvuje webové stránky vhodné pro svou věkovou kategorii - najde potřebné informace prostřednictvím internetu - při zpracovávání informací respektuje autorská práva	Vyhledávání informací Informační etika		

9. třída

Očekávané výstupy Žák:	Učivo	Průřezová témata	Poznámky
- popíše základní části počítače - vysvětlí funkci dalších periférií počítače, připojí je	Hardware: funkce jednotlivých částí PC (operační paměť, procesor, harddisk, periferie PC)		
- využije podobnosti ovládání programů určených pro OS (ovládání menu soubor, menu úpravy, menu okno, nápověda, panely nástrojů, klávesové zkratky)	Operační systémy: vlastnosti programů určených pro OS (podobnost ovládání)		
- chápe rizika závislosti na PC - zhodnotí klady a zápory počítačových her - je informován o negativních vlivech Internetu	Práce s PC a naše zdraví: psychologická a sociální rizika práce s PC (omezené schopnosti komunikace, rizikové skupiny, násilí, pornografie), počítačové hry a jejich hodnocení		
- dbá na pořádek a logickou strukturu ve svých složkách - chrání svůj počítač před viry, dodržuje pravidla preventivní ochrany před viry	Ochrana dat: zabezpečení PC a dat před zneužitím cizí osobou, před poruchou PC, chybou obsluhy, před počítačovými viry, antivirové programy, péče o PC, pořádek v PC jako základ efektivní práce		
- vysvětlí princip počítačové sítě a fungování Internetu - zhodnotí jednotlivé možnosti Internetu - ověřuje věrohodnost informačních zdrojů, posuzuje jejich závažnost a vzájemnou návaznost	Počítačové sítě: Internet a jeho fungování, možnosti připojení služby Internetu (e-mail, WWW, FTP, chat, ...)	OSV – Komunikace	

- respektuje autorská práva při své práci na internetu			
- vytvoří a upraví vektorové objekty v grafickém editoru - zpracuje dokument (tiskovinu) v grafickém editoru - získá bitmapový obrázek skenováním, fotografováním	Počítačová grafika		
- zpracuje informace získané z různých zdrojů v textovém editoru - vytvoří mediální sdělení - uplatňuje základní estetická a typografická pravidla pro práci s textem a obrazem	Práce s textem	MEV –Tvorba mediálního sdělení	
- prezentuje svou osobu, třídu, školu, obec v programu pro tvorbu prezentací (např.: Irfan View, Power Point) - zpracuje a prezentuje na uživatelské úrovni informace v textové, grafické a multimediální podobě	Vytváření a publikování prezentací: Základy práce se snímky, vlastnosti prezentace, vkládání objektů (text, grafika), zásady pro zpracování počítačové prezentace (např.: POWER POINT)	MEV – Stavba mediálních sdělení MEV - Tvorba mediálního sdělení	
- ovládá práci s tabulkovými editory a využívá vhodných aplikací - vkládá jednoduché vzorce do buněk - vytvoří a upraví tabulky s využitím součtů a průměrů - vytvoří jednoduchý graf	Tabulky a grafy: tabulka, buňka, formát buňky, grafy.		

5.4 Vzdělávací oblast: Člověk a jeho svět

Charakteristika vzdělávací oblasti

Vzdělávací oblast **Člověk a jeho svět** je jedinou vzdělávací oblastí RVP ZP, která je koncipována pouze pro I. stupeň základního vzdělávání. Tato komplexní oblast vymezuje vzdělávací obsah týkající se člověka, rodiny, společnosti, vlasti, přírody, kultury, techniky, zdraví, bezpečí a dalších témat. Uplatňuje pohled do historie i současnosti a směřuje k dovednostem pro praktický život. Svým široce pojatým syntetickým obsahem spoluutváří povinné základní vzdělávání na I. stupni.

Žáci se učí pozorovat a pojmenovávat věci, jevy a děje, jejich vzájemné vztahy a souvislosti a utváří se tak jejich prvotní ucelený obraz světa. Učí se vnímat lidi, vztahy mezi nimi, všimnout si podstatných věcných stránek i krásy lidských výtvarů a přírodních jevů, soustředěně je pozorovat, přemýšlet o nich a chránit je. Na základě poznání sebe, svých potřeb a porozumění světu kolem sebe se žáci učí vnímat základní vztahy ve společnosti, porozumět soudobému způsobu života, jeho přednostem i problémům (včetně situací ohrožení), učí se vnímat současnost jako výsledek minulosti a východisko do budoucnosti. Žáci vyjadřují své myšlenky, poznatky a dojmy, reagují na myšlenky, názory a podněty jiných.

Obsah **přípravy občanů k obraně státu (OS)** je začleněn do vzdělávacích oblastí *Člověk a jeho svět* a *Člověk a společnost*.-

Do učebního plánu je zařazeno v rámci **Ochrana člověka za mimořádných událostí (OČMU)** téma poskytování **první pomoci** zraněnému člověku.

5.4.1 Vzdělávací obor: Člověk a jeho svět

Vzdělávací obor je naplňován v 1. – 3. ročníku vyučovacím předmětem **Prvouka**, ve 4. a 5. ročníku vyučovacím předmětem **Přírodověda a Vlastivěda**.

Obsahové, časové a organizační vymezení vzdělávacího oboru

Vzdělávací obsah vzdělávacího oboru **Člověk a jeho svět** je členěn do pěti tematických okruhů.

V tematickém okruhu ***Místo, kde žijeme*** se žáci učí na základě poznávání nejbližšího okolí, vztahů a souvislostí v něm chápat organizaci života v rodině, ve škole, v obci, ve společnosti. Důraz je kladen na praktické poznávání místních a regionálních skutečností a na utváření přímých zkušeností žáků (např. v dopravní výchově). Cílem je probudit v žácích kladný vztah k místu jejich bydliště, postupně rozvíjet jejich národní cítění a vztah k naší zemi.

V tematickém okruhu ***Lidé kolem nás*** si žáci postupně osvojují a upevňují základy vhodného chování a jednání mezi lidmi, uvědomují si význam a podstatu pomoci a solidarity mezi lidmi. Poznávají, jak lidé vytvářejí kulturu a seznamují se se základními právy, povinnostmi a se světem financí.

V tematickém okruhu ***Lidé a čas*** se žáci učí orientovat v dějích a v čase. Poznávají, jak a proč se čas měří, jak události postupují v čase a utvářejí historii věcí a dějů. Učí se poznávat, jak se život a věci vyvíjejí a jakým změnám podléhají v čase. Je důležité, aby žáci mohli samostatně vyhledávat, získávat a zkoumat informace z dostupných zdrojů, především pak od členů své rodiny i od lidí v nejbližším okolí.

V tematickém okruhu ***Rozmanitost přírody*** žáci poznávají Zemi jako planetu sluneční soustavy, kde vznikl a rozvíjí se život. Poznávají velkou rozmanitost i proměnlivost živé i neživé přírody naší vlasti. Na základě praktického poznávání okolní krajiny a dalších informací se žáci učí hledat důkazy o proměnách přírody, učí se využívat a hodnotit svá pozorování a záznamy, sledovat vliv lidské činnosti na přírodu, hledat možnosti, jak ve svém věku přispět k ochraně přírody, a zlepšení životního prostředí.

V tematickém okruhu ***Člověk a jeho zdraví*** žáci poznávají především sami sebe jako živé bytosti, které mají své biologické a fyziologické funkce a potřeby. Poznávají zdraví jako stav bio-sociální rovnováhy života. Žáci se seznamují s tím, jak se člověk vyvíjí a mění od narození do dospělosti, co je pro člověka vhodné a nevhodné z hlediska denního režimu, hygieny, výživy, mezilidských vztahů atd. Získávají základní poučení o zdraví a nemocech, o zdravotní prevenci a poskytování první pomoci. Osvojují si bezpečné chování a vzájemnou pomoc v různých životních situacích. Žáci docházejí k poznání, že zdraví je důležitá hodnota v životě člověka.

Potřebné vědomosti a dovednosti ve vzdělávacím oboru Člověk a jeho svět získávají žáci především tím, že pozorují názorné pomůcky, přírodu a činnosti lidí, hrají určené role, řeší modelové situace atd.

Cílové zaměření vzdělávací oblasti

Vzdělávání v dané vzdělávací oblasti směřuje k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí tím, že vede žáka k:

- utváření pracovních návyků v jednoduché samostatné i týmové činnosti
- orientaci v problematice peněz a cen a k odpovědnému spravování osobního rozpočtu
- orientaci ve světě informací a k časovému a místnímu propojování historických, zeměpisných a kulturních informací
- rozšiřování slovní zásoby v osvojovaných tématech, k pojmenovávání pozorovaných skutečností a k jejich zachycení ve vlastních projevech, názorech a výtvorech
- poznávání a chápání rozdílů mezi lidmi, ke kulturnímu a tolerantnímu chování a jednání na základě respektu a společně vytvořených a přijatých nebo obecně uplatňovaných pravidel soužití, k plnění povinností a společných úkolů
- samostatnému a sebevědomému vystupování a jednání, k efektivní a bezkonfliktní komunikaci v méně běžných situacích, k bezpečné komunikaci prostřednictvím elektronických médií, k poznávání a ovlivňování své jedinečnosti (možností a limitů)
- utváření ohleduplného vztahu k přírodě i kulturním výtvorům a k hledání možností aktivního uplatnění při jejich ochraně
- přirozenému vyjadřování pozitivních citů ve vztahu k sobě i okolnímu prostředí
- objevování a poznávání všeho, co jej zajímá, co se mu líbí a v čem by v budoucnu mohl uspět
- poznávání podstaty zdraví i příčin jeho ohrožení, vzniku nemocí a úrazů a jejich předcházení
- poznávání a upevňování preventivního chování, účelného rozhodování a jednání v různých situacích ohrožení vlastního zdraví a bezpečnosti i zdraví a bezpečnosti druhých, včetně chování při mimořádných událostech.

V tomto vyučovacím oboru je výuka organizována zejména ve vyučovacích hodinách propojených s diskusemi, cvičeními a pozorováním v terénu, školními exkurzemi. Při výuce jsou používány texty, poznámkové a pracovní sešity, soubory map, nástěnné mapy a encyklopedie.

Vyučovací předměty mají časovou dotaci:

1. ročník	Prvouka	2 hodiny týdně
2. ročník	Prvouka	2 hodiny týdně
3. ročník	Prvouka	3 hodiny týdně
4. ročník	Přírodověda, Vlastivěda	3 hodiny týdně
5. ročník	Přírodověda, Vlastivěda	4 hodiny týdně

Výchovné a vzdělávací strategie**Kompetence k učení**

- motivujeme žáky k učení a hledáme spolu s nimi smysl učení, posilujeme pozitivní vztah k učení

- učíme žáky plánovat, organizovat a hodnotit jejich učení
- zadáváme žákům referáty, k nimž samostatně vyhledávají, zpracovávají a používají informace, vyjadřují své myšlenky

Kompetence k řešení problémů

- usilujeme o pojmenování a nelebení podstatných problémů přírodních a společenských. Při řešení podporujeme samostatnost i spolupráci

Kompetence komunikativní

- učíme žáky prezentaci svých názorů a myšlenek před okolím

Kompetence sociální a personální

- rozdělujeme práci do skupin a společně vytváříme pravidla práce v týmu
- podílíme se na utváření příjemné atmosféry v týmu
- učíme žáky hodnotit svou práci a práci ostatních

Kompetence občanské

- vedeme žáky chápání důležitosti pravidel chování a k jejich dodržování
- v jednotlivých třídách žáci společně stanovují pravidla chování
- upřednostňujeme pozitivní hodnocení
- vedeme žáky k aktivnímu zapojení do kulturních aktivit školy, obce a regionu

Kompetence pracovní

- vedeme žáky k pozitivnímu vztahu k práci, učíme žáky ocenit jak svoji práci, tak práci druhých

Vzdělávací obsah vyučovacích předmětů

Očekávané výstupy z RVP

MÍSTO, KDE ŽIJEME

Očekávané výstupy – 1. období

Žák:

- vyznačí v jednoduchém plánu místo svého bydliště a školy, cestu na určené místo a rozliší možná nebezpečí v nejbližším okolí
- začlení svou obec (město) do příslušného kraje a obslužného centra ČR, pozoruje a popíše změny v nejbližším okolí, obci (městě)
- rozliší přírodní a umělé prvky v okolní krajině a vyjádří různými způsoby její estetické hodnoty a rozmanitost

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

žák

ČJS-3-1-01p orientuje se v okolí svého bydliště a v okolí školy

ČJS-3-1-01p popíše a zvládne cestu do školy

ČJS-3-1-03p uvede nejvýznamnější místa v okolí svého bydliště a školy

Očekávané výstupy – 2. období

Žák:

- určí a vysvětlí polohu svého bydliště nebo pobytu vzhledem ke krajině a státu
- určí světové strany v přírodě i podle mapy, orientuje se podle nich a řídí se podle zásad bezpečného pohybu a pobytu v přírodě
- rozlišuje mezi náčrt, plány a základními typy map; vyhledává jednoduché údaje o přírodních podmínkách a sídlištích lidí na mapách naší republiky, Evropy a polokoulí
- vyhledá typické regionální zvláštnosti přírody, osídlení, hospodářství a kultury, jednoduchým způsobem posoudí jejich význam z hlediska přírodního, historického, politického, správního a vlastnického
- zprostředkuje ostatním zkušenosti, zážitky a zajímavosti z vlastních cest a porovná způsob života a přírodu v naší vlasti i v jiných zemích
- rozlišuje hlavní orgány státní moci a některé jejich zástupce, symboly našeho státu a jejich význam

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

žák

ČJS-5-1-01p popíše polohu svého bydliště na mapě, začlení svou obec (město) do příslušného kraje

ČJS-5-1-01p, ČJS-5-1-02p orientuje se na mapě České republiky, určí světové strany

ČJS-5-1-02p řídí se zásadami bezpečného pohybu a pobytu v přírodě

ČJS-5-1-03p má základní znalosti o České republice a její zeměpisné poloze v Evropě

ČJS-5-1-04p uvede pamětihodnosti, zvláštnosti a zajímavosti regionu, ve kterém bydlí

ČJS-5-1-05p sdělí poznatky a zážitky z vlastních cest

ČJS-5-1-06p pozná státní symboly České republiky

LIDÉ KOLEM NÁS**Očekávané výstupy – 1. období**

Žák:

- rozlišuje blízké příbuzenské vztahy v rodině, role rodinných příslušníků a vztahy mezi nimi, projevuje toleranci k přirozeným odlišnostem spolužáků i jiných lidí, jejich přednostem i nedostatkům
- odvodí význam a potřebu různých povolání a pracovních činností

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

žák

ČJS-3-2-01p rozlišuje role rodinných příslušníků a vztahy mezi nimi, rozlišuje blízké příbuzenské vztahy

ČJS-3-2-01p dodržuje základní pravidla společenského chování

ČJS-3-2-01p při setkání s neznámými lidmi se chová adekvátně

ČJS-3-2-01p projevuje toleranci k odlišnostem spolužáků, jejich přednostem i nedostatkům

ČJS-3-2-02p pojmenuje nejběžnější povolání a pracovní činnosti

Očekávané výstupy – 2. období

Žák:

- vyjádří na základě vlastních zkušeností základní vztahy mezi lidmi, vyvodí a dodržuje pravidla pro soužití ve škole, mezi chlapci a dívkami, v rodině, v obci (městě)
- rozlišuje základní rozdíly mezi lidmi, obhájí a odůvodní své názory, připustí svůj omyl a dohodne se na společném postupu a řešení
- rozpozná ve svém okolí jednání a chování, která se už tolerovat nemohou a která porušují základní lidská práva nebo demokratické principy
- orientuje se v základních formách vlastnictví; používá peníze v běžných situacích, odhadne a zkontroluje cenu nákupu a vrácené peníze, na příkladu ukáže nemožnost realizace všech chtěných výdajů, vysvětlí, proč spořit, kdy si půjčovat a jak vracet dluhy
- poukáže v nejbližším společenském a přírodním prostředí na změny a některé problémy a navrhne možnosti zlepšení životního prostředí obce (města)

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

žák

ČJS-5-2-01p, ČJS-5-2-02p dodržuje pravidla pro soužití ve škole, v rodině, v obci (městě)

ČJS-5-2-03p rozpozná nevhodné jednání a chování vrstevníků a dospělých
ČJS-5-2-03p uvede základní práva dítěte, práva a povinnosti žáka školy
ČJS-5-2-04p používá peníze v běžných situacích, odhadne a zkontroluje cenu jednoduchého nákupu a vrácené peníze
ČJS-5-2-04p porovná svá přání a potřeby se svými finančními možnostmi, uvede příklady rizik půjčování peněz
ČJS-5-2-04p sestaví jednoduchý osobní/rodinný rozpočet, uvede příklady základních příjmů a výdajů

LIDÉ A ČAS

Očekávané výstupy – 1. období

Žák:

- využívá časové údaje při řešení různých situací v denním životě, rozlišuje děj v minulosti, přítomnosti a budoucnosti
- pojmenuje některé rodáky, kulturní či historické památky, významné události regionu, interpretuje některé pověsti nebo báje spjaté s místem, v němž žije
- uplatňuje elementární poznatky o sobě, o rodině a činnostech člověka, o lidské společnosti, soužití, zvycích a o práci lidí; na příkladech porovnává minulost a současnost

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:
žák
ČJS-3-3-01p pozná, kolik je hodin; orientuje se v čase
ČJS-3-3-01p zná rozvržení svých denních činností
ČJS-3-3-02p ČJS-3-3-03p rozlišuje děj v minulosti, přítomnosti a budoucnosti
ČJS-3-3-03p poznává různé lidské činnosti

Očekávané výstupy – 2. období

Žák:

- pracuje s časovými údaji a využívá zjištěných údajů k pochopení vztahů mezi ději a mezi jevy
- využívá archivů, knihoven, sbírek muzeí a galerií jako informačních zdrojů pro pochopení minulosti; zdůvodní základní význam chráněných částí přírody, nemovitých i movitých kulturních památek

- rozeznává současné a minulé a orientuje se v hlavních reáliích minulosti a současnosti naší vlasti s využitím regionálních specifik
- srovnává a hodnotí na vybraných ukázkách způsob života a práce předků na našem území v minulosti a současnosti s využitím regionálních specifik
- objasní historické důvody pro zařazení státních svátků a významných dnů

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

žák

ČJS-5-3-03p, ČJS-5-3-04p rozeznává rozdíl mezi životem dnes a životem v dávných dobách

ČJS-5-3-03p, ČJS-5-3-04p uvede významné události, které se vztahují k regionu a kraji

ČJS-5-3-03p, ČJS-5-3-04p vyjmenuje nejvýznamnější kulturní, historické a přírodní památky v okolí svého bydliště

ROZMANITOST PŘÍRODY

Očekávané výstupy – 1. období

Žák:

- pozoruje, popíše a porovná viditelné proměny v přírodě v jednotlivých ročních obdobích
- roztrídí některé přírodniny podle nápadných určujících znaků, uvede příklady výskytu organismů ve známé lokalitě
- provádí jednoduché pokusy u skupiny známých látek, určuje jejich společné a rozdílné vlastnosti a změří základní veličiny pomocí jednoduchých nástrojů a přístrojů

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

žák

ČJS-3-4-01p pozoruje a na základě toho popíše některé viditelné proměny v přírodě v jednotlivých ročních obdobích

ČJS-3-4-02p pozná nejběžnější druhy domácích a volně žijících zvířat

ČJS-3-4-02p pojmenuje základní druhy ovoce a zeleniny a pozná rozdíly mezi dřevinami a bylinami

ČJS-3-4-03p provede jednoduchý pokus podle návodu

Očekávané výstupy – 2. období

Žák:

- objevuje a zjišťuje propojenost prvků živé a neživé přírody, princip rovnováhy přírody a nachází souvislosti mezi konečným vzhledem přírody a činností člověka
- vysvětlí na základě elementárních poznatků o Zemi jako součásti vesmíru souvislost s rozdělením času a střídáním ročních období
- zkoumá základní společenstva ve vybraných lokalitách regionů, zdůvodní podstatné vzájemné vztahy mezi organismy a nachází shody a rozdíly v přizpůsobení organismů prostředí
- porovnává na základě pozorování základní projevy života na konkrétních organismech, prakticky třídí organismy do známých skupin, využívá k tomu i jednoduché klíče a atlasy
- zhodnotí některé konkrétní činnosti člověka v přírodě a rozlišuje aktivity, které mohou prostředí i zdraví člověka podporovat nebo poškozovat
- stručně charakterizuje specifické přírodní jevy a z nich vyplývající rizika vzniku mimořádných událostí; v modelové situaci prokáže schopnost se účinně chránit
- založí jednoduchý pokus, naplánuje a zdůvodní postup, vyhodnotí a vysvětlí výsledky pokusu

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

žák

ČJS-5-4-01p na jednotlivých příkladech poznává propojenost živé a neživé přírody

ČJS-5-4-02p popíše střídání ročních období

ČJS-5-4-03p zkoumá základní společenstva vyskytující se v nejbližším okolí a pozoruje přizpůsobení organismů prostředí

ČJS-5-4-05p zvládá péči o pokojové rostliny a zná způsob péče o drobná domácí zvířata

ČJS-5-4-05p chová se podle zásad ochrany přírody a životního prostředí

ČJS-5-4-05p popisuje vliv činnosti lidí na přírodu a jmenuje některé činnosti, které přírodnímu prostředí pomáhají a které ho poškozují

ČJS-5-4-06p reaguje vhodným způsobem na pokyny dospělých při mimořádných událostech

ČJS-5-4-07p provádí jednoduché pokusy se známými látkami

ČLOVĚK A JEHO ZDRAVÍ**Očekávané výstupy – 1. období**

Žák:

- uplatňuje základní hygienické, režimové a jiné zdravotně preventivní návyky s využitím elementárních znalostí o lidském těle; projevuje vhodným chováním a činnostmi vztah ke zdraví

- rozezná nebezpečí různého charakteru, využívá bezpečná místa pro hru a trávení volného času; uplatňuje základní pravidla bezpečného chování účastníka silničního provozu, jedná tak, aby neohrožoval zdraví své a zdraví jiných
- chová se obezřetně při setkání s neznámými jedinci, odmítne komunikaci, která je mu nepříjemná; v případě potřeby požádá o pomoc pro sebe i pro jiné; ovládá způsoby komunikace s operátory tísňových linek
- reaguje adekvátně na pokyny dospělých při mimořádných událostech

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:
žák

ČJS-3-5-01p uplatňuje hygienické návyky a zvládá sebeobsluhu; popíše své zdravotní potíže a pocity; zvládá ošetření drobných poranění

ČJS-3-5-01p pojmenuje hlavní části lidského těla

ČJS-3-5-02p rozezná nebezpečí; dodržuje zásady bezpečného chování; neohrožuje své zdraví a zdraví jiných

ČJS-3-5-02p uplatňuje základní pravidla bezpečného chování účastníka silničního provozu ČJS-3-5-03p chová se obezřetně při setkání s neznámými jedinci; v případě potřeby požádá o pomoc pro sebe i pro jiné; ovládá způsoby komunikace s operátory tísňových linek

ČJS-3-5-04 reaguje adekvátně na pokyny dospělých při mimořádných událostech

Očekávané výstupy – 2. období

Žák:

- využívá poznatků o lidském těle k vysvětlení základních funkcí jednotlivých orgánových soustav a podpoře vlastního zdravého způsobu života
- rozlišuje jednotlivé etapy lidského života a orientuje se ve vývoji dítěte před a po jeho narození
- účelně plánuje svůj čas pro učení, práci, zábavu a odpočinek podle vlastních potřeb s ohledem na oprávněné nároky jiných osob
- uplatňuje účelné způsoby chování v situacích ohrožujících zdraví a v modelových situacích simulujících mimořádné události; vnímá dopravní situaci, správně ji vyhodnotí a vyvodí odpovídající závěry pro své chování jako chodec a cyklista
- předvede v modelových situacích osvojené jednoduché způsoby odmítání návykových látek
- uplatňuje základní dovednosti a návyky související s podporou zdraví a jeho preventivní ochranou
- rozpozná život ohrožující zranění; ošetří drobná poranění a zajistí lékařskou pomoc

- uplatňuje ohleduplné chování k druhému pohlaví a orientuje se v bezpečných způsobech sexuálního chování mezi chlapci a děvčaty v daném věku

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

žák

ČJS-5-5-01p uplatňuje základní znalosti, dovednosti a návyky související s preventivní ochranou zdraví a zdravého životního stylu

ČJS-5-5-02p rozlišuje jednotlivé etapy lidského života

ČJS-5-5-04p uplatňuje účelné způsoby chování v situacích ohrožujících zdraví a v modelových situacích simulujících mimořádné události

ČJS-5-5-04p uplatňuje základní pravidla silničního provozu pro cyklisty; správně vyhodnotí jednoduchou dopravní situaci na hřišti

ČJS-5-5-05p odmítá návykové látky

ČJS-5-5-07p ošetří drobná poranění a v případě nutnosti zajistí lékařskou pomoc

ČJS-5-5-08 uplatňuje ohleduplné chování k druhému pohlaví a orientuje se v bezpečných způsobech sexuálního chování mezi chlapci a děvčaty v daném věku

1. ročník - Prvouka

Očekávané výstupy Žák:	Učivo	Průřezová témata	Poznámky
<ul style="list-style-type: none"> - bezpečně se orientuje v budově školy a v nejbližším okolí školy - nejjednodušším způsobem vyznačí místo svého bydliště, školy a rozliší možná nebezpečí v nejbližším okolí 	<p>Místo, kde žijeme</p> <ul style="list-style-type: none"> - škola – orientace ve škole, okolí školy, prostředí třídy, bezpečná cesta do školy - domov – prostředí domova 		ET 7

<ul style="list-style-type: none"> - pozná základní a širší příbuzenské vztahy - ovládá své chování ke starším a k mladším členům rodiny - vhodně se chová ve škole i mimo ni - odvodí význam a potřebu různých povolání a pracovních činností 	<p>Lidé kolem nás</p> <ul style="list-style-type: none"> - rodina – postavení jedince v rodině, role členů rodiny, příbuzenské a mezigenerační vztahy, život a funkce rodiny - soužití lidí – mezilidské vztahy, mezilidská komunikace - chování lidí – kladné a záporné vlastnosti, pravidla slušného chování - věci kolem nás – běžné činnosti v životě lidí, práce, zaměstnání, volný čas 	<p>OSV – Sebepoznávání a sebepojetí OSV – seberegulace a sebeorganizace OSV - Psychohygiena VDO – Občanská společnost a škola</p>	<p>ET 1 ET 2 ET 3 ET 4 ET 5 ET 6 ET 8</p>
<ul style="list-style-type: none"> - rozvíjí orientaci podle hodin - rozliší roční období, určuje měsíce, dny, týdny 	<p>Lidé a čas</p> <ul style="list-style-type: none"> - orientace v čase – určování času, denní režim, roční období, kalendář, rok, měsíc, týden, den 		
<ul style="list-style-type: none"> - rozliší nejzákladnější rostliny a živočichy ze svého okolí - pozná a pojmenuje plody běžných druhů ovoce a zelenin - pojmenuje některá volně žijící zvířata - vybírá příklady rostlin a živočichů v určitém prostředí - rozliší rozmanitost, viditelné proměny přírody v jednotlivých ročních obdobích - uvede příklady výskytu organismů ve známé lokalitě, dokáže se ohleduplně chovat k přírodě 	<p>Rozmanitost přírody</p> <ul style="list-style-type: none"> - rostliny, houby, živočichové – známé druhy rostlin, hub a živočichů - rovnováha v přírodě – přírodní společenstva – práce na poli, v sadu, parku a zahradě, popis slovem a kresbou 		

<ul style="list-style-type: none"> - určí a pojmenuje základní části lidského těla - orientuje se ve změnách lidského těla v průběhu života - pozná, co tělu prospívá a co mu škodí - dostatečný spánek, pohyb, zdravá strava - zvládá a uplatňuje návyky osobní hygieny - orientuje se mezi zdravou a méně zdravou stravou, dodržuje pitný režim - rozezná nebezpečí různého charakteru - rozezná a využívá bezpečná místa ve svém okolí pro hru a trávení volného času - uplatní způsoby bezpečného chování - pozná, na koho se obrátit v situaci osobního ohrožení - uplatňuje základní pravidla účastníků silničního provozu - reaguje odpovídajícím způsobem na pokyny dospělých při mimořádných situacích 	<p>Člověk a jeho zdraví</p> <ul style="list-style-type: none"> - lidské tělo – stavba lidského těla, změny lidského těla v průběhu života - péče o zdraví, zdravá výživa – zdraví a nemoc, vliv stravování na zdraví, úrazová zábrana, osobní a intimní hygiena – zařazení do denního režimu - bezpečné chování v různém prostředí, krizové situace, vhodná a nevhodná místa pro hru, přivolání pomoci v situaci osobního či cizího nebezpečí, šikana a její prevence 		<p>ET 1 ET 4 ET 5</p> <p>ET 8</p>
--	---	--	---

2. ročník - Prvouka

Očekávané výstupy Žák:	Učivo	Průřezová témata	Poznámky
<ul style="list-style-type: none"> - zorientuje se v nejbližším okolí školy - zorientuje se bezpečně v budově školy 	<p>Místo, kde žijeme</p> <ul style="list-style-type: none"> - škola - bezpečná cesta do školy, orientace ve škole, vyučování, učivo, prostředí okolí školy 	<p>OSV – rozvoj schopností poznávání OSV –</p>	

<ul style="list-style-type: none"> - chápe, co pro něho znamená domov - pojmenuje nejdůležitější části a místa obce, umístění významných budov a objektů - posoudí místní a okolní krajinu – rozliší přírodní a umělé prvky v krajině - pečuje o životní prostředí v obci 	<ul style="list-style-type: none"> - domov – domov a bydlení, orientace v místě bydliště - naše obec – název obce, její části, orientační body, významné budovy, objekty, známá místa - okolní krajina – povrch krajiny, ochrana životního prostředí, chráněná krajinná oblast 	<p>Sebepoznávání a sebepojetí OSV – seberegulace a sebeorganizace OSV – Psychohygiena OSV – Hodnoty a postoje, praktická etika VDO – Občanská společnost a škola VDO – Občan, občanská společnost a stát</p>	<p>ET 6 DV 4</p>
<ul style="list-style-type: none"> - rozliší základní a širší příbuzenské vztahy - rozliší role rodinných příslušníků a vztahy mezi nimi - usiluje o dobré vztahy ve třídě - projeví toleranci k přirozeným odlišnostem spolužáků i jiných lidí – jejich přednostem a nedostatkům - rozliší nevhodné chování - rozliší nejrozšířenější činnosti lidí - pojmenuje a přiblíží profesi svých rodičů 	<p>Lidé kolem nás</p> <ul style="list-style-type: none"> - rodina – postavení jedince v rodině, role členů rodiny, příbuzenské vztahy v rodině, mezigenerační vztahy, funkce a život rodiny - soužití lidí – mezilidské vztahy, mezilidská komunikace - chování lidí – kladné a záporné vlastnosti, pravidla slušného chování, tolerance k odlišnostem - věci a činnosti kolem nás – běžné činnosti v životě lidí, předměty denní potřeby a pro zábavu, práce, zaměstnání, volný čas 		<p>ET 2,3,6 ET 5,4,8</p>
<ul style="list-style-type: none"> - porovná současnost a minulost - určí čas podle hodin – řeší různé situace v denním životě 	<p>Lidé a čas</p> <ul style="list-style-type: none"> - orientace v čase a časový řád – časový sled událostí, určování času pomocí hodin, určování dne a stanovení data, používání kalendáře, denní režim, roční období 		

<ul style="list-style-type: none"> - pozná a prakticky použije základní časové jednotky – hodina, minuta, popřípadě sekunda - použije kalendář v souvislosti s ročním obdobím - určí měsíce, týdny, dny - pojmenuje některé rodáky, kulturní či historické památky, významné události regionu – zná místní památky a báje spjaté s místem 	<ul style="list-style-type: none"> - kulturní a historické památky obce – vyhledávání z literatury 		
<ul style="list-style-type: none"> - rozliší nejznámější rostliny svého okolí - pojmenuje některá volně žijící domácí a hospodářská zvířata - rozliší rozmanitosti života a proměny v přírodě v jednotlivých ročních obdobích - uvede příklady výskytu rostlin a živočichů v určitém prostředí - chová se ohleduplně k přírodě a ochraňuje ji 	<p>Rozmanitost přírody</p> <ul style="list-style-type: none"> - rostliny, houby, živočichové – známé a snadno dostupné druhy rostlin a hub, základní skupiny živočichů a jejich poznávání - rovnováha v přírodě – přírodní společenstva 		
<ul style="list-style-type: none"> - určí a pojmenuje základní části lidského těla - orientuje se ve změnách lidského těla v průběhu života - pozná některé obvyklé příznaky běžných nemocí - zvládne a uplatní základní návyky osobní hygieny - orientuje se mezi zdravou a méně zdravou stravou, dodrží pitný režim 	<p>Člověk a jeho zdraví</p> <ul style="list-style-type: none"> - lidské tělo – stavba lidského těla, změny lidského těla v průběhu života - péče o zdraví, zdravá výživa – zdraví a nemoc, vliv stravování na zdraví, osobní hygiena, pitný režim, úrazová obrana - osobní bezpečí – běžné chování v různém prostředí, krizové situace, přivolání pomoci v situaci osobního nebo cizího ohrožení, bezpečné chování v silničním provozu, dopravní značky 		<p>ET 1,4,5</p> <p>ET 8,2</p>

<ul style="list-style-type: none"> - uplatní způsoby bezpečného chování - svěří se rodičům a učitelům v krizových situacích – například šikana, týrání, zneužívání - rozezná a využívá bezpečná místa ve svém okolí pro hru a trávení volného času - ovládá základní pravidla silničního provozu z pohledu chodce - rozpozná na koho se obrátit v situaci osobního ohrožení - reaguje odpovídajícím způsobem na pokyny dospělého při mimořádných situacích 	<ul style="list-style-type: none"> - krizové situace, přivolání pomoci v situaci osobního či cizího nebezpečí, šikana a její prevence 		ET 3,6,4
--	--	--	----------

3. ročník - Prvouka

Očekávané výstupy Žák:	Učivo	Průřezová témata	Poznámky
<ul style="list-style-type: none"> - bezpečně se orientuje v místě svého bydliště - označí v jednoduchém plánu místo svého bydliště a školy, cestu na určené místo - rozpozná možná nebezpečí v nejbližším okolí - pojmenuje nejdůležitější části a místa obce a umístění významných budov a objektů - rozliší základní směr do jiných částí obce - pozoruje okolní krajinu, vyjádří různými způsoby její krásu a rozmanitost 	<p>Místo, kde žijeme</p> <ul style="list-style-type: none"> - domov – domov, bydlení, orientace v místě bydliště a nejbližším okolí - obec (město), místní krajina – název obce, její části, poloha obce v krajině, orientační body, význačné budovy, objekty, zajímavá místa, dopravní síť - typy krajiny – vliv krajiny na život lidí, 	OSV – rozvoj schopností poznávání OSV – Sebepoznávání a sebepojetí OSV – seberegulace a sebeorganizace OSV – Psychohygiena OSV – Hodnoty a postoje, praktická etika VDO – Občanská společnost a škola	DV 4

<ul style="list-style-type: none"> - popíše jednoduše přírodní a lidmi vytvořené objekty pozorované v krajině - vyhledá v místní krajině zeměpisné a přírodní dominanty, uvede jejich význam 	<p>působení člověka na utváření krajiny a životní prostředí, názvy místních lokalit, voda v krajině, určování hlavních světových stran, jevy v přírodě, orientační body, ochrana ŽP, různé druhy plánů a map</p>		
<ul style="list-style-type: none"> - rozliší základní i širší příbuzenské vztahy - rozliší role rodinných příslušníků a vztahy mezi nimi - posoudí význam a potřebu některých povolání a pracovních činností - usiluje o dobré vztahy ve třídě, nevyvyšuje se nad ostatní, neprosazuje své potřeby silou - rozpozná odlišnost lidí z hlediska vnějšího vzhledu - respektuje odlišné názory a zájmy jiných - rozliší nevhodné chování, vyjádří svůj názor - pojmenuje některé kulturní instituce ve svém okolí a rozliší, jaké druhy činností nabízejí - porovná přírodní a lidský výtvar 	<p>Lidé kolem nás</p> <ul style="list-style-type: none"> - rodina – postavení jedince v rodině, role členů rodiny, širší okruh příbuzenských vztahů v rodině, život a funkce rodiny, rodinné prostředí, práce fyzická a duševní, zaměstnání, nakupování - soužití lidí – mezilidské vztahy a komunikace, zásady opatrnosti, vstřícnosti, úcty, slušnosti a ohleduplnosti, lidská solidarita - chování lidí – kladné a záporné vlastnosti lidí, pravidla slušného chování, národnostní menšiny, cizinci - kultura – podoby a projevy kultury, kulturní tradice - věci a činnosti kolem nás – lidská činnost a tvořivost, přírodniny a lidské výtvary 	<p>OSV – Poznávání lidí</p>	<p>ET 6</p> <p>ET 1</p> <p>ET 2</p> <p>ET 3</p> <p>ET 4</p> <p>ET 5</p> <p>ET 8</p>
<ul style="list-style-type: none"> - pozná a prakticky využívá základní časové jednotky – hodina, minuta, sekunda, určuje hodiny - orientuje se v čase, rozlišuje mezi dějem v minulosti, přítomnosti a budoucnosti - porovná minulost a současnost 	<p>Lidé a čas</p> <ul style="list-style-type: none"> - orientace v čase a časový řád – dějiny jako časový sled událostí, generace - současnost, minulost v našem životě – proměny způsobu života, bydlení, předměty denní potřeby, průběh lidského života 		

<ul style="list-style-type: none"> - uplatní elementární poznatky o sobě, o rodině a činnostech člověka, o lidské společnosti, zvycích a práci lidí 			
<ul style="list-style-type: none"> - vysvětlí základní rozdíl mezi živou a neživou přírodninou - rozliší nejznámější rostliny ze svého okolí a určí je podle některých částí - pozná nejznámější jedlé a jedovaté houby - vysvětlí základní rozdíl mezi rostlinami a živočichy, mezi dřevinami a bylinami - pojmenuje některá volně žijící a domácí zvířata – jejich znaky - pozoruje a rozliší rozmanitost života v jednotlivých ročních obdobích a pozorované jevy popíše a porovná - vypěstuje samostatně nenáročnou rostlinu - dokáže se ohleduplně chovat k přírodě a chránit ji - vyjádří některá možná ohrožení přírody současným rozvojem civilizace - provede jednoduchý pokus u skupin známých látek - určí společné a rozdílné vlastnosti známých látek - změří základní veličiny pomocí jednoduchých přístrojů a nástrojů 	<p>Rozmanitost přírody</p> <ul style="list-style-type: none"> - rostliny, houby, živočichové – znaky života, životní potřeby a projevy, průběh a způsob života, výživa, stavba těla u některých významnějších druhů, význam v přírodě pro člověka - rovnováha v přírodě – přírodní společenstva – les, louka, pole - ohleduplné chování k přírodě – ochrana přírody, odpovědnost lidí, ochrana a tvorba ŽP, ochrana rostlin a živočichů, likvidace odpadů, živelné pohromy, ekologické katastrofy, chráněná území - látky a jejich vlastnosti – třídění látek – přírodniny, suroviny, lidské výtvořiny, odpady, změny látek a skupenství, vlastnosti látek, pozorování látek a měření základních veličin s praktickým užíváním základních jednotek - voda a vzduch – výskyt, vlastnosti a formy vody, oběh vody v přírodě, vlastnosti, složení a proudění vzduchu, jejich význam pro život - nerosty a horniny, půda – horniny a nerosty, složení a význam půdy 		

<ul style="list-style-type: none"> - vysvětlí význam vody a vzduchu pro život člověka - rozpozná a pojmenuje různá skupenství vody v přírodě - vysvětlí význam půdy pro živé organismy 			
<ul style="list-style-type: none"> - určí a pojmenuje základní části lidského těla, orientuje se v jejich funkci - zvládá a uplatňuje základní návyky osobní hygieny - ošetří drobná poranění - uplatní způsoby bezpečného chování tak, aby neohrožoval zdraví své ani jiných - rozezná a využívá bezpečná místa ve svém okolí pro hru a trávení volného času - chová se obezřetně při setkání s neznámými jedinci - v případě potřeby požádá o pomoc pro sebe i pro jiné, ovládá způsoby komunikace s operátory tísňových linek - reaguje odpovídajícím způsobem na pokyny dospělých při mimořádných událostech - zachová klid při zranění druhého, dokáže přivolat první pomoc 	<p>Člověk a jeho zdraví</p> <ul style="list-style-type: none"> - lidské tělo – základní stavba a funkce, pohlavní rozdíly mezi mužem a ženou - péče o zdraví a zdravá výživa – zdraví a nemoci, osobní a duševní hygiena, úrazová zábrana, drobné úrazy a poranění, pitný režim, vliv stravování na zdraví - osobní bezpečí – bezpečné chování v rizikovém prostředí, bezpečné chování v silničním provozu v roli chodce, krizové situace (šikana, týrání), prevence zneužívání návykových látek, brutalita a jiné formy násilí v médiích, přivolání pomoci v situaci osobního nebo cizího ohrožení, tísňové linky - situace hromadného ohrožení - první pomoc 	<p>VDO – Občan, občanská společnost a stát</p>	<p>ET 8</p> <p>ET 4 ET 8</p> <p>ET 5 ET 8 OČMU</p> <p>OČMU</p>

4. ročník – Přírodověda, Vlastivěda

Očekávané výstupy Žák:	Učivo	Průřezová témata	Poznámky
---------------------------	-------	------------------	----------

<ul style="list-style-type: none"> - pozná vybrané rostliny podle vnější stavby těla, jejich života a potřeb - charakterizuje základní rozdíly mezi dřevinami, bylinami a houbami - rozliší nejznámější listnaté a jehličnaté stromy, chráněné, jedovaté a léčivé rostliny - pozná okrasné, kulturní a plané rostliny - uvede příklady praktického využití hospodářsky významných rostlin - pozná zástupce nejznámějších skupin živočichů a určí je podle praktických znaků, způsobu života a potravy - rozdělí organismy do známých skupin a poznává shody a rozdíly - posoudí význam zelených rostlin pro život ostatních organismů - zná a rozliší přírodní společenstva v okolí školy a bydliště - rozliší činnosti člověka podporující nebo poškozující jeho zdraví a prostředí - chová se ohleduplně k přírodě a ochraňuje ji - stručně charakterizuje specifické přírodní jevy a z nich vyplývající rizika vzniku mimořádných událostí; v modelové situaci prokáže schopnost se účinně chránit 	<p>Přírodovědná témata</p> <p>Rozmanitost přírody</p> <ul style="list-style-type: none"> - rostliny, houby, živočichové – znaky života, životní potřeby, průběh a způsob života, výživa, stavba těla - význam, vzájemné vztahy mezi organismy, společenstvy, poznávání a pozorování života v lese, lidských obydlích, - pole, louka, voda a jejich okolí - ochrana přírody, ochrana a tvorba ŽP, ochrana rostlin a živočichů - rizika v přírodě – rizika spojená s ročními obdobími a sezónními činnostmi - mimořádné události a ochrana před nimi 	<p>OSV – rozvoj schopností poznávání OSV – Sebepoznávání a sebepojetí OSV – seberegulace a sebeorganizace OSV – Psychohygiena OSV – Hodnoty a postoje, praktická etika MEV – Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení EV- Ekosystémy</p>
---	--	---

<ul style="list-style-type: none"> - umí se ohleduplně chovat k druhému pohlaví a poznává způsoby bezpečného sexuálního chování v daném věku - zvládá jednoduché způsoby odmítání návykových látek v modelových situacích - uplatňuje bezpečné způsoby chování v silničním provozu, správně vyhodnotí dopravní situaci - umí se zachovat v situacích ohrožující zdraví člověka a v modelových situacích simulujících mimořádné události - rozpozná život ohrožující zranění, ošetří drobná poranění a přivolá lékařskou pomoc 	<p>Člověk a jeho zdraví</p> <ul style="list-style-type: none"> - základy sexuální výchovy, partnerství, rodičovství, biologie a psychologie změny v dospívání - odmítání návykových látek, hrací automaty, počítače - osobní bezpečí, šikana, týrání, sexuální zneužívání, prevence - bezpečné chování v silničním provozu v roli chodce a cyklisty, pravidla silničního provozu, dopravní situace - mimořádné události a rizika ohrožení s nimi spojená 		<p>ET 9 ET 10 ET 11 ET 12 ET 13 ET 14</p>
<ul style="list-style-type: none"> - určí a vysvětlí polohu svého bydliště nebo pobytu vzhledem ke krajině a státu - určí hlavní světové strany v přírodě i podle mapy - orientuje se na mapě ČR - určí polohu hlavního města Prahy a vybraných měst ČR - orientuje se v přehledném terénu podle turistické mapy, řídí se podle zásad bezpečného pohybu a pobytu v přírodě - rozliší mezi plány a základními typy map, rozumí jejich obsahu, grafice a vysvětlivkám - rozliší symboly našeho státu, objasní jejich význam a způsoby jejich používání 	<p>Vlastivědná témata Místo, kde žijeme</p> <ul style="list-style-type: none"> - Domov, orientace v místě bydliště - okolní krajina – pozorování a popis krajiny v terénu, čtení z plánu a turistické mapy - orientační body a linie, světové strany - regiony ČR – zeměpisná poloha, rozloha, členitost, přírodní poměry v ČR, Praha a vybrané oblasti ČR, surovinové zdroje - naše vlast – základy státního zřízení a politický systém ČR, státní správa a samospráva, státní symboly, volby, Armáda ČR - mapy – obecně zeměpisné a tematické, 	<p>VDO – Občanská společnost a škola VDO – Občan, občanská společnost a stát VDO – Forma participace občanů v politickém životě VDO – Principy demokracie jako formy vlády a způsobu rozhodování MEV – Vnímání autora mediálních sdělení OSV-Rozvoj schopností poznávání</p>	

<ul style="list-style-type: none"> - rozliší, které orgány státní moci se podílejí na řízení státu, na správě obce, v níž žije, vysvětlí pojem vlast, zná některé zástupce státní moci - uvede, kdo se podílí na obraně státu - seznámí se s hlavními úkoly Armády České republiky - pozná vojáka Armády České republiky a rozliší ho od příslušníka jiného ozbrojeného bezpečnostního nebo záchranného sboru - určí některá významná místa a města v regionu, informuje ostatní o jejich zajímavostech – například zvláštnosti a jejich případy, osídlení, hospodářství, kultury a jejich význam 	obsah, grafika, vysvětlivky		OS
<ul style="list-style-type: none"> - charakterizuje rozdělení rolí v rodině a pojmenuje základní povinnosti členů rodiny - různými způsoby vyjádří základní mezilidské vztahy v rodině - posoudí názor jiných lidí a vhodně na něj reaguje, dokáže se podřídit kompromisu, případně ustoupit - uvede příklady pomoci – lidem starým, nemocným, slabším, handicapovaným... - usiluje o řešení sporů nenásilným způsobem, respektuje odlišné názory a zájmy jiných - uplatní základní pravidla slušného chování - sestaví pravidla pro soužití ve škole - vhodně uplatní vlastní práva a přitom nepoškozuje práva jiných žáků 	Lidé kolem nás <ul style="list-style-type: none"> - soužití lidí – mezilidské vztahy, komunikace, zájmové spolky, politické strany, církve, pomoc nemocným a sociálně slabým - chování lidí – vlastnosti lidí, pravidla slušného chování, principy demokracie - právo a spravedlnost – základní lidská práva, práva dítěte, práva a povinnosti žáků školy, protiprávní jednání, právní ochrana občanů a majetku - vlastnictví soukromé, veřejné, společné, hmotný a nehmotný majetek, peníze, hotovostní a bezhotovostní forma peněz, způsoby placení, banka jako správce peněz, úspory, půjčky 	VDO – Občanská společnost a škola VDO – Občan, občanská společnost a stát VDO – Forma participace občanů v politickém životě VDO – Principy demokracie jako formy vlády a způsobu rozhodování MEV – Vnímání autora mediálních sdělení MUV- Multikulturalita	ET 9 ET 11 ET 13 ET 10 ET 12 FG ET 9

<ul style="list-style-type: none"> - rozliší jednání, které ohrožuje práva druhých nebo je protiprávní a upozorní na ně - orientuje se v základních formách vlastnictví - vysvětlí, proč spořit, kdy si půjčovat a jak vracet dluhy 			ET 12 ET 14
<ul style="list-style-type: none"> - porovná letopočty v historickém čase - vyhledá v regionu knihovny, muzea, galerie a archiv - chápe význam ochrany kulturního a historického dědictví a ochrany přírody - získá informace o některých českých osobnostech a jejich činnosti, kterou obohatili naši kulturu - pojmenuje rozdíly ve způsobu bydlení a života rodiny, společnosti v současnosti a minulosti - uvede některé báje a pověsti vztahující se k historii naší země - vysvětlí historické důvody pro zařazení státních svátků a významných dnů 	<p>Lidé a čas</p> <ul style="list-style-type: none"> - orientace v čase a časový řád – dějiny jako časový sled událostí, letopočet - současnost a minulost v našem životě – nejstarší dějiny naší země – do konce 18. století, státní svátky a významné dny - báje, mýty, pověsti - způsoby poznávání minulosti - regionální památky 	<p>MUV – Lidské vztahy MEV – Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení</p>	

5. ročník - Přírodověda, Vlastivěda

Očekávané výstupy Žák:	Učivo	Průřezová témata	Poznámky
<ul style="list-style-type: none"> - zjistí propojenost prvků živé a neživé přírody, poznává princip rovnováhy přírody - porovná na základě vlastního pozorování základní projevy života na některých organismech 	<p>Přírodovědná témata Rozmanitost přírody</p> <ul style="list-style-type: none"> - životní podmínky – rozmanitost podmínek života na Zemi, význam ovzduší, vodstva, půdy, rostlinstva a živočišstva, počasí a podnebí a podnebné pásy 	<p>OSV – rozvoj schopností poznávání OSV – Sebepoznávání a sebepojetí OSV – seberegulace a sebeorganizace</p>	Atlas, globus

<ul style="list-style-type: none"> - rozdělí organismy do známých skupin pomocí jednoduchých klíčů a atlasů - posoudí některé konkrétní činnosti člověka v přírodě a jejich možné dopady na životní prostředí i zdraví člověka - poukáže na změny a některé problémy, přispět ke zlepšení životního prostředí svého okolí - najde souvislost mezi konečným vzhledem přírody a činností člověka - chová se ohleduplně k přírodě a ochraňuje ji - najde shody a rozdíly v přizpůsobování organismů prostředí, ve kterém žijí a vysvětlí vzájemné vztahy mezi nimi - vysvětlí důsledky pohybu slunce a Země pro život na Zemi - užije poznatky o pohybech Země k objasnění dne a noci a změn ročních období - vyjádří příslušnost planety Země ke sluneční soustavě a vesmíru - změří základní veličiny pomocí jednoduchých nástrojů a přístrojů - pozná kladku, páku a nakloněnou rovinu - pozná skupenství látek a jejich změny - připraví jednoduchý pokus, připraví a objasní postup, vyhodnotí a vysvětlí výsledky pokusu a jeho pozorování 	<ul style="list-style-type: none"> - rostliny, houby, živočichové – třídění organismů podle znaků života, životních potřeb a projevů, průběhu a způsobu života, výživy, stavby těla, význam v přírodě a pro člověka - ohleduplné chování k přírodě a ochrana přírody – pozorování a ochrana přírody, ochrana a tvorba ŽP, ochrana rostlin a živočichů, likvidace odpadů, živelné pohromy a ekologické katastrofy, úloha ZOO a botanické zahrady v ochraně přírody - vesmír a Země – sluneční soustava, den a noc, roční období, význam Slunce pro živé organismy, zemská přitažlivost, magnetismus, magnetické póly - látky a jejich vlastnosti, třídění látek, změny látek a skupenství - výroba skla, papíru a plastů, pozorování látek a měření veličin, praktické užívání základních jednotek, otáčivé účinky síly – páka, kladka, elektrický proud - informační technika – vývoj některých technických předmětů, prostředky masové 	<p>OSV – Psychohygienu OSV – Hodnoty a postoje, praktická etika EV-Lidské aktivity a problémy životního prostředí</p>	<p>ET 12</p>
--	--	---	--------------

<p>popíše slovy nebo zaznamenaná kresbou</p> <ul style="list-style-type: none"> - rozliší základní prostředky masové komunikace - tisk, rozhlas, televize, internet, a využívá je pro svou potřebu, poučení, zábavu 	<p>komunikace, role médií v každodenním životě</p>		
<ul style="list-style-type: none"> - pojmenuje hlavní části lidského těla, nejdůležitější ústrojí, orgány a orgánové soustavy a vysvětlí jejich základní funkci - posoudí svůj zdravý způsob života na základě znalostí o lidském těle - zná jednotlivé etapy vývoje lidského života a vývoj dítěte před a po jeho narození - rozvrhne učení, práci, zábavu, odpočinek podle vlastních potřeb a dokáže brát ohled na nároky jiných osob - uplatní hygienické a preventivní postupy, které souvisí s podporou zdraví a jeho preventivní ochranou - ošetří drobná poranění a přivolá lékařskou pomoc - chová se ohleduplně k druhému pohlaví a zná způsoby bezpečného sexuálního chování v daném věku - zvládá jednoduché způsoby odmítání návykových látek v modelových situacích - zachová se přiměřeně v modelových situacích osobního, cizího a hromadného ohrožení - zachová klid při zranění druhého, zná telefonní čísla integrovaného záchranného sboru, přivolá první pomoc 	<p>Člověk a jeho zdraví</p> <ul style="list-style-type: none"> - lidské tělo – životní potřeby a projevy, základní stavba a funkce, pohlavní rozdíly mezi mužem a ženou, základy lidské reprodukce, vývoj jedince - péče o zdraví a zdravý životní styl, zdravá strava, první pomoc, osobní, intimní, duševní hygiena - partnerství, manželství a rodičovství – základy sexuální výchovy, rodina, partnerství, biologické a psychické změny v dospívání, etická stránka sexuality, AIDS – cesty přenosu - návykové látky a zdraví – odmítání návykových látek, hrací automaty, počítače - nebezpečí komunikace prostřednictvím elektronických médií - osobní bezpečí – šikana, týrání, sexuální zneužívání, prevence - mimořádné události a rizika ohrožení s nimi spojená - první pomoc 		<p>ET 12</p> <p>ET 12</p> <p>ET 9 ET 14</p> <p>ET 14</p> <p>OČMU</p> <p>OČMU</p>

<ul style="list-style-type: none"> - na figuríně popíše a názorně předvede základy první pomoci 			
<ul style="list-style-type: none"> - určí a vysvětlí polohu svého bydliště a pobytu vzhledem ke krajině a státu - určí některá významná místa a města v regionu a v jiných zemích, informuje ostatní o některých jejich zajímavostech - popíše rozdíly mezi regiony ČR podle mapy z hlediska přírodního a hospodářského - vyhledá na mapě střední Evropy sousední státy ČR a jejich hlavní města, určí podle světové strany jejich geografickou polohu vůči ČR - zprostředkuje ostatním některé zkušenosti, zajímavosti a zážitky z vlastní cesty do zahraničí a porovná způsob života a přírodu v naší vlasti a jiných zemích - pomocí mapy světa pojmenuje světadíly a oceány - uvede některé významné cestovatele a objevitele - rozliší mezi náčrtky, plány a základními typy map - rozliší, které orgány státní moci se podílejí na řízení státu, na správě obce, v níž žijí a některé jejich zástupce - rozliší státní symboly, objasní jejich účel a způsoby používání 	<p>Vlastivědná témata Místo, kde žijeme</p> <ul style="list-style-type: none"> - Domov – orientace v místě bydliště - regiony ČR – hospodářství ČR, zemědělská a průmyslová výroba, služby a obchod, cestovní ruch, doprava - Evropa a svět - základní orientace na mapě Evropy a světa, kontinenty, evropské státy, EU, cestování - mapy obecně zeměpisné a tematické – obsah, grafika, vysvětlivky - naše vlast – státní správa a samospráva, základy státního zřízení a politického systému, státní symboly 	<p>OSV- Rozvoj schopností poznávání MUV-Etnický původ MUV- Multikulturalita MUV-Princip soc. smíru a solidarity</p>	
<ul style="list-style-type: none"> - posoudí názor spolužáka a vhodně na něj reaguje, odůvodní své názory, dokáže se podřídit kompromisu, 	<p>Lidé kolem nás</p> <ul style="list-style-type: none"> - chování lidí – pravidla slušného chování, principy demokracie, tolerance 	<p>VDO – Občanská společnost a škola</p>	<p>ET 9 ET 14</p>

<p>případně ustoupit</p> <ul style="list-style-type: none"> - usiluje o řešení sporů nenásilným způsobem, respektuje odlišné názory a zájmy jiných - uplatní základní pravidla slušného chování - vhodně uplatní vlastní práva a přitom nepoškodí práva jiných žáků - rozliší jednání, které ohrožuje práva druhých nebo je protiprávní a upozorní na ně - odhadne a zkontroluje cenu nákupu a vrácené peníze, na příkladu ukáže nemožnost realizace všech chtěných výdajů - poukáže v nejbližším společenském a přírodním prostředí na změny a některé problémy, navrhuje možnosti zlepšení ŽP obce, města 	<ul style="list-style-type: none"> - právo a spravedlnost – základní lidská práva a povinnosti žáků školy, protiprávní jednání, korupce, právní ochrana občanů a majetku, soukromé vlastnictví, rozpočet, příjmy a výdaje domácnosti, duševní hodnoty - sociální problémy a problémy životního prostředí 	<p>VDO – Občan, občanská společnost a stát VDO – Forma participace občanů v politickém životě VDO – Principy demokracie jako formy vlády a způsobu rozhodování EGS – Evropa a svět nás zajímá EGS – Objevujeme Evropu a svět EGS – Jsme Evropané MEV – Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení MEV – Vnímání autora mediálních sdělení MEV – Fungování a vliv médií ve společnosti MUV – Lidské vztahy</p>	<p>ET 12 ET 11 ET 10 ET 13</p>
<ul style="list-style-type: none"> - orientuje se na časové přímce - rozliší děje v minulosti, přítomnosti a budoucnosti - pojmenuje rozdíly ve způsobu bydlení a života rodiny dříve a dnes - zdůvodní základní význam chráněných částí přírody, nemovitých a movitých kulturních památek - uvede některé báje a pověsti vztahující se k historii země, 	<p>Lidé a čas</p> <ul style="list-style-type: none"> - orientace v čase, časový řád – dějiny jako časový sled událostí, letopočet, časová přímka - současnost a minulost v našem životě, novější české dějiny – od konce 18. století - současnost, státní svátky a významné dny - regionální památky – péče o památky, lidé a obory zkoumající minulost a způsoby 		

regionu - charakterizuje některé regionální lidové tradice a zvyky	poznávání minulosti - báje, mýty, pověsti - lidové zvyky a tradice a jejich regionální odlišnost	
---	--	--

5.5 Vzdělávací oblast: Člověk a společnost

Charakteristika vzdělávací oblasti

Vzdělávací oblast **Člověk a společnost** vybavuje žáka znalostmi a dovednostmi potřebnými pro jeho aktivní zapojení do života demokratické společnosti. Vzdělávání směřuje k tomu, aby žáci poznali dějinné, sociální a kulturně historické aspekty života lidí v jejich rozmanitosti, proměnlivosti a ve vzájemných souvislostech. Žáci se seznamují s vývojem společnosti a s důležitými společenskými jevy a procesy, které se promítají do každodenního života lidí a mají vliv na utváření společenského klimatu. Zaměřuje se na utváření pozitivních občanských postojů, rozvíjí vědomí přináležetosti k evropskému civilizačnímu a kulturnímu okruhu a podporuje přijetí hodnot, na nichž je současná demokratická Evropa budována, včetně kolektivní obrany (**OS**). Důležitou součástí vzdělávání je prevence rasistických, xenofobií a extrémistických postojů, výchova k toleranci a respektování lidských práv, rovnosti mužů a žen a výchova k úctě k přírodnímu a kulturnímu prostředí i k ochraně uměleckých a kulturních hodnot. Tato vzdělávací oblast přispívá také k rozvoji finanční gramotnosti (**FG**) a k osvojení pravidel chování při běžných rizikových situacích i při mimořádných událostech (**OČMU**).

Ve vzdělávací oblasti Člověk a společnost se u žáků formují dovednosti a postoje důležité pro aktivní využívání poznatků o společnosti a mezilidských vztazích v občanském životě. Žáci se učí rozpoznávat a formulovat společenské problémy v minulosti i současnosti, zjišťovat a zpracovávat informace nutné pro jejich řešení, nacházet řešení a vyvozovat závěry, reflektovat je a aplikovat v reálných životních situacích.

Obsah **přípravy občanů k obraně státu (OS)** je začleněn do vzdělávacích oblastí *Člověk a jeho svět* a *Člověk a společnost*.

Vzdělávací oblast zahrnuje vzdělávací obory *Dějepis (ve vyučovacím předmětu Dějepis)* a *Výchova k občanství (ve vyučovacím předmětu Občanská výchova)*. Ve svém vzdělávacím obsahu navazuje přímo na vzdělávací oblast *Člověk a jeho svět* v tematických okruzích: *Lidé a čas, Lidé kolem nás, Místo, kde žijeme*. Přesahy dané vzdělávací oblasti se promítají i do jiných vzdělávacích oblastí, do celkového života školy a mají přímou vazbu zejména na společenskovední část vzdělávacího oboru *Zeměpis*.

Vzdělávací oblast Člověk a společnost je realizována ve vyučovacích předmětech **Dějepis** a **Občanská výchova**.

5.5.1 Vzdělávací obor: Dějepis

5.5.1.1 Název vyučovacího předmětu: Dějepis

Obsahové, časové a organizační vymezení vyučovacího předmětu

Dějepis je vyučovací předmět, který přináší základní poznatky o konání člověka v minulosti. Jeho hlavním posláním je kultivace historického vědomí jedince a uchování kontinuity historické paměti, především ve smyslu předávání historické zkušenosti. Důležité je zejména poznávání dějů, skutků a jevů, které zásadním způsobem ovlivnily vývoj společnosti a promítly se do obrazu naší současnosti. Důraz je kladen především na dějiny 19. a 20. století. Významně se uplatňuje zřetel k základním hodnotám evropské civilizace. Žáci jsou vedeni k poznání, že historie není uzavřenou minulostí ani shlukem faktů a definitivních závěrů. Výuka dějepisu seznamuje žáky s významnými historickými událostmi a osobnostmi, které ovlivnily život předcházejících generací. Obecné historické problémy jsou konkretizovány prostřednictvím zařazování dějin regionu a dějin místní oblasti.

Ve svém obsahu prohlubuje a rozšiřuje poznatky z tematického okruhu *Lidé a čas* ze vzdělávací oblasti *Člověk a jeho svět*.

Prostřednictvím výuky Dějepisu vedeme žáka:

- k rozvíjení zájmu o současnost a minulost vlastního národa i jiných kulturních společenství, k utváření a upevňování vědomí příslušnosti k evropské kultuře
- k odhalování kořenů společenských jevů, dějů a změn, promýšlení jejich souvislostí a vzájemné podmíněnosti v reálném a historickém čase
- k hledání paralel mezi minulými a současnými událostmi a jejich porovnávání s obdobnými či odlišnými jevy a procesy v evropském a celosvětovém měřítku
- k utváření pozitivního hodnotového systému opřené o historickou zkušenost
- k rozlišování mýtů a skutečnosti, k rozpoznávání projevů a příčin subjektivního výběru a hodnocení faktů i ke snaze o objektivní posouzení společenských jevů současnosti i minulosti
- k vytváření schopnosti využívat jako zdroj informací různorodé verbální i neverbální texty společenského a společenskovedního

Dějepis je vyučován s touto časovou dotací:

6. ročník	2 hodiny týdně
7. ročník	2 hodiny týdně
8. ročník	2 hodiny týdně
9. ročník	2 hodiny týdně

Předmět Dějepis je realizován prostřednictvím vyučovacích hodin se začleněním krátkodobých projektů, návštěv historických expozic, výstav, muzeí a kulturních památek v rámci školních exkurzí. Při výuce jsou používány texty, poznámkové sešity (příp. pracovní sešity), dějepisné atlasy,

nástěnné mapy a encyklopedie, úryvky z historické beletrie a divadelních her, přístupné historické dokumenty, audionahrávky a videosnímky, výukové programy na PC, interaktivní tabule, informační a vzdělávací portály na internetu. Výuka probíhá v kmenových třídách, vybrané úkoly se realizují při školních exkurzích. Výrazně se uplatňuje práce ve dvojicích a ve skupinách.

Výchovné a vzdělávací strategie vyučovacího předmětu

Kompetence k učení

- učíme žáky plánovat, organizovat a hodnotit jejich učení.
- umožňujeme žákům vytváření vlastního systému vědomostí a dovedností porovnáváním historických událostí a vlastní zkušenosti.
- zadáváme žákům referáty, k nimž samostatně vyhledávají, zpracovávají a používají informace o postupných změnách ve vývoji lidské společnosti.
- odlišujeme základní a rozšiřující učivo, čímž u žáka podporujeme schopnost rozlišovat podstatné a podružné.

Kompetence k řešení problémů

- učíme žáky poznat a pochopit problém, promyslet a naplánovat způsob řešení.
- vedeme žáky k vyhledávání informací vhodných k řešení problému.
- při řešení problémů podporujeme samostatnost i spolupráci.
- vytváříme situace, které umožňují žákům na základě porovnávání historického a současného stavu argumentovat a obhajovat svá stanoviska

Kompetence komunikativní

- vedeme žáky ke vhodné komunikaci se spolužáky.
- vedeme žáky k tomu, aby kultivovaně vyjadřovali své myšlenky a názory a otevřeně je prezentovali před okolím.

Kompetence sociální a personální

- vedeme žáky k pochopení efektivní spolupráce a osvojení pravidel týmové práce.
- rozdělujeme vybrané činnosti do skupin, hodnotíme výsledky činnosti skupin i jednotlivců.
- vedeme žáky k obhajování stanoviska skupiny a prezentace výsledků její práce před ostatními s vědomím odpovědnosti za společnou práci

Kompetence občanské

- učíme žáky respektovat druhého člověka.
- vedeme žáky k aktivní ochraně životního prostředí a kulturních památek.
- pomáháme žákům poznávat naše kulturní tradice a kulturní i historické dědictví.
- klademe důraz na vytváření povědomí o specifice národního vývoje

Kompetence pracovní

- vedeme žáky k pozitivnímu vztahu k práci, učíme je ocenit jejich práci i práci ostatních a podporujeme u žáků zájem o historii a profese spojené s historií.

Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu

ČLOVĚK v DĚJINÁCH

Očekávané výstupy z RVP

Žák

- uvede konkrétní příklady důležitosti a potřeby dějepisných poznatků
- uvede příklady zdrojů informací o minulosti; pojmenuje instituce, kde jsou tyto zdroje shromažďovány
- orientuje se na časové ose a v historické mapě, řadí hlavní historické epochy v chronologickém sledu

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

žák

D-9-1-01p chápe význam dějin jako možnost poučit se z minulosti

POČÁTKY LIDSKÉ VZDĚLANOSTI

Očekávané výstupy z RVP

Žák

- charakterizuje život sběračů a lovců, objasní jejich materiální a duchovní kulturu
- objasní význam zemědělství, dobytčářství a zpracování kovů pro lidskou společnost
- uvede příklady archeologických kultur na našem území

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

žák

D-9-2-01p rozliší základní rozdíly ve způsobu života pravěkých a současných lidí

D-9-2-01p podle obrázků popíše pravěká zvířata, způsob jejich lovu, zbraně, předměty denní potřeby a kultovní předměty

NEJSTARŠÍ CIVILIZACE. KOŘENY EVROPSKÉ KULTURY

Očekávané výstupy z RVP

Žák

- rozpozná souvislost mezi přírodními podmínkami a vznikem prvních velkých zemědělských civilizací
- uvede nejvýznamnější typy památek, které se staly součástí světového kulturního dědictví
- demonstruje na konkrétních příkladech přínos antické kultury a uvede osobnosti antiky důležité pro evropskou civilizaci, zrod křesťanství a souvislost a judaismem
- porovná formy vlády a postavení společenských skupin v jednotlivých státech a vysvětlí podstatu antické demokracie
- pravěku
-

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

žák

D-9-3-01p uvědomuje si souvislosti mezi přírodními podmínkami a vývojem starověkých států

D-9-3-03p, D-9-3-04p popíše život v době nejstarších civilizací

KŘESŤANSTVÍ A STŘEDOVĚKÁ EVROPA

Očekávané výstupy z RVP

Žák

- popíše podstatnou změnu evropské situace, která nastala v důsledku příchodu nových etnik, christianizace a vzniku států
- porovná základní rysy západoevropské, byzantsko-slovanské a islámské kulturní oblasti
- objasní situaci Velkomoravské říše a vnitřní vývoj českého státu a postavení těchto státních útvarů v evropských souvislostech
- vymezí úlohu křesťanství a víry v životě středověkého člověka, konflikty mezi světskou a církevní mocí, vztah křesťanství ke kacířství a jiným věroukám
- ilustruje postavení jednotlivých vrstev středověké společnosti, uvede příklady románské a gotické kultury

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

žák

D-9-4-03p uvede první státní útvary na našem území

D-9-4-03p uvede základní informace z období počátků českého státu

D-9-4-04p popíše úlohu a postavení církve ve středověké společnosti

- D-9-4-04p charakterizuje příčiny, průběh a důsledky husitského hnutí
- D-9-4-05p rozeznává období rozkvětu českého státu v době přemyslovské a lucemburské
- D-9-4-05p uvede nejvýraznější osobnosti přemyslovského a lucemburského státu

OBJEVY A DOBÝVÁNÍ. POČÁTKY NOVÉ DOBY

Očekávané výstupy z RVP

Žák

- vysvětlí znovuoobjevení antického ideálu člověka, nové myšlenky žádající reformu církve včetně reakce církve na tyto požadavky
- vymezí význam husitské tradice pro český politický a kulturní život
- popíše a demonstuje průběh zámořských objevů, jejich příčiny a důsledky
- objasní postavení českého státu v podmínkách Evropy rozdělené do řady mocenských a náboženských center a jeho postavení uvnitř habsburské monarchie
- objasní příčiny a důsledky vzniku třicetileté války a posoudí její důsledky
- na příkladech evropských dějin konkretizuje absolutismus, konstituční monarchie, parlamentarismus
- rozpozná základní znaky jednotlivých kulturních stylů a uvede jejich představitele a příklady významných kulturních památek

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

žák

- D-9-5-3 popíše důsledky objevných cest a poznávání nových civilizací pro Evropu
- D-9-5-04p, D-9-5-05p uvede zásadní historické události v naší zemi v daném období
- D-9-5-4 D-9-5-05p pojmenuje nejvýraznější osobnosti českých dějin v novověku

MODERNIZACE SPOLEČNOSTI

Očekávané výstupy z RVP

Žák

- vysvětlí podstatné ekonomické, sociální, politické a kulturní změny ve vybraných zemích a u nás, které charakterizují modernizaci společnosti
- objasní souvislost mezi událostmi francouzské revoluce a napoleonských válek na jedné straně a rozbitím starých společenských struktur v Evropě na straně druhé
- porovná jednotlivé fáze utváření novodobého českého národa v souvislosti s národními hnutími vybraných evropských národů
- charakterizuje emancipační úsilí významných sociálních skupin; uvede požadavky formulované ve vybraných evropských revolucích

- na vybraných příkladech demonstruje základní politické proudy
- vysvětlí rozdílné tempo modernizace a prohloubení nerovnoměrnosti vývoje jednotlivých částí Evropy a světa včetně důsledků, ke kterým tato nerovnoměrnost vedla; charakterizuje soupeření mezi velmocemi a vymezení význam kolonií

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

žák

D-9-6-03p uvede základní historické události v naší zemi v 19. století

D-9-6-3 vyjmenuje nejvýznamnější osobnosti českých dějin 19. století

D-9-6-4 rozlišuje rozdíly ve způsobu života společnosti jednotlivých historických etap

MODERNÍ DOBA

Očekávané výstupy z RVP

Žák

- na příkladech demonstruje zneužití techniky ve světových válkách a jeho důsledky
- rozpozná klady a nedostatky demokratických systémů
- charakterizuje jednotlivé totalitní systémy, příčiny jejich nastolení v širších ekonomických a politických souvislostech a důsledky jejich existence pro svět; rozpozná destruktivní sílu totalitarismu a vypjatého nacionalismu
- na příkladech vyloží antisemitismus, rasismus a jejich nepřijatelnost z hlediska lidských práv
- zhodnotí postavení Československa v evropských souvislostech a jeho vnitřní sociální, politické, hospodářské a kulturní prostředí

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

žák

D-9-7-1 D-9-7-03p, D-9-7-04p uvede příčiny a politické, sociální a kulturní důsledky

1. světové války

D-9-7-01p, D-9-7-05p uvede základní informace o vzniku samostatné Československé republiky

ROZDĚLĚNÝ A INTEGROJÍCÍ SE SVĚT

Očekávané výstupy z RVP

Žák

- vysvětlí příčiny a důsledky vzniku bipolárního světa; uvede příklady střetávání obou bloků
- vysvětlí a na příkladech doloží mocenské a politické důvody euroatlantické hospodářské a vojenské spolupráce
- posoudí postavení rozvojových zemí
- prokáže základní orientaci v problémech současného světa

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

žák

D-9-8-01p, D-9-8-02p popíše průběh a důsledky 2. světové války a politický a hospodářský vývoj v poválečné Evropě

D-9-8-04p chápe význam událostí v roce 1989 a vítězství demokracie v naší vlasti

6. ročník

Očekávané výstupy Žák:	Učivo	Průřezová témata	Poznámky
<ul style="list-style-type: none"> - rozumí významu dějepisných znalostí pro život ve společnosti - uvede druhy historických pramenů, popíše činnost muzeí, archivů a galerií pro uchování historických exponátů a studium historie - orientuje se v časové ose, správně používá pojmy datum, století, tisíciletí, letopočet, rozumí členění časové osy – počítání před našim letopočtem, našeho letopočtu - rozliší zeměpisné a dějepisné mapy - orientuje se v historickém čase a rozumí periodizaci dějin, chronologicky řadí historické epochy 	<p>ČLOVĚK V DĚJINÁCH</p> <ul style="list-style-type: none"> - historické prameny, pomocné historické vědy - časová osa - dějepisné mapy - periodizace dějin 		
<ul style="list-style-type: none"> - vysvětlí teorie vzniku člověka - srovná vývojové typy člověka - popíše život člověka v paleolitu – způsob obživy, 	<p>POČÁTKY LIDSKÉ SPOLEČNOSTI</p> <ul style="list-style-type: none"> - předchůdci člověka 	EV – Základní podmínky života	FaV 21 FaV 22 DV 14

<p>druhy obydlí, výrobu nástrojů, počátky náboženství a umění</p> <ul style="list-style-type: none"> - vysvětlí okolnosti přechodu pravěkého člověka od sběru a lovu k zemědělství - popíše znaky neolitu - vysvětlí, které kovy člověk zpracovával, uvede příklady jejich zpracování a využití – měď, bronz a železo - uvede příklady pravěkého osídlení na našem území a podle mapy popíše některá archeologická naleziště u nás 	<ul style="list-style-type: none"> - paleolit - neolit - eneolit, doba bronzová, doba železná, Keltové - pravěké osídlení na našem území 		DV 15
<ul style="list-style-type: none"> - objasní vlivy přírodních poměrů na vývoj starověkých států - pamatuje si oblasti prvních států - pamatuje si velké řeky, důležité pro tyto oblasti - zaznamená základní historické mezníky starověkých států na časové ose - u jednotlivých států si pamatuje základní historickou charakteristiku a jejich kulturní odkaz - seznámí se se základními druhy písma starověkých států 	<p>NEJSTARŠÍ CIVILIZACE</p> <ul style="list-style-type: none"> - Mezopotámie, Egypt, Indie, Čína, Palestina, Fénicie 	<p>MUV - Multikulturalita EV – Základní podmínky života</p>	
<ul style="list-style-type: none"> - orientuje se v zeměpisných údajích a popíše přírodní podmínky daných oblastí - objasní pojem městský stát a vysvětlí rozdíl mezi Spartou a Athénami, popíše sociální rozvrstvení - objasní pojem athénské demokracie - zaznamená na časové ose základní historické události starověkého Řecka - vysvětlí příčiny a důsledky řecké kolonizace - vysvětlí přínos řecké vzdělanosti, vědy, a umění na vývoj v Evropě, identifikuje významné osobnosti a literární památky - objasní úlohu bájí a náboženství - orientuje se v zeměpisných údajích, popíše přírodní podmínky a osídlení oblasti - charakterizuje dobu královskou, období republiky, císařství, na časové ose zaznamená důležité historické 	<p>KOŘENY EVROPSKÉ KULTURY</p> <ul style="list-style-type: none"> - starověké Řecko - starověký Řím 	<p>VDO – Principy demokracie jako formy vlády a způsobu rozhodování EGS – Jsme Evropané</p>	

<p>mezníky</p> <ul style="list-style-type: none"> - vysvětlí vznik a úlohu křesťanství, jeho souvislost s judaismem - s pomocí mapy objasní pojem Imperium Romanum a vysvětlí význam provincií - objasní vliv římské kultury na evropskou civilizaci, zná významné osobnosti vědy a umění - uvede významné památky na území římské říše - s pomocí atlasu a obrazových materiálů popíše okolnosti zániku Západořímské říše a vysvětlí pojem „barbarská Evropa“ 	<p>Západořímská říše, Východořímská říše, barbarské kmeny</p>		
---	---	--	--

7. ročník

Očekávané výstupy Žák:	Učivo	Průřezová témata	Poznámky
<ul style="list-style-type: none"> - popíše osídlení Evropy po rozpadu západořímské říše a způsob života „barbarských“ kmenů - objasní pojem stěhování národů - vysvětlí úlohu křesťanství a pojmy katolická a pravoslavná církev - na příkladech ukáže vliv víry na život středověkého člověka - jednoduše popíše změny v Evropě, ke kterým došlo po stěhování národů a rozpadu západořímské říše - porovná hlavní rysy franské, byzantské a arabské (islámské) kultury - základní historická data zaznamenaná na časové přímce - popíše způsob života Normanů - vysvětlí proces stěhování Slovanů, na mapě Evropy ukáže jednotlivá slovanská území - charakterizuje první státní útvary na našem území (Sámova říše, Velkomoravská říše, počátky českého státu) - zhodnotí význam Velké Moravy - chápe souvislosti mezi dějinami Velké Moravy a Čech, najde konkrétní příklady 	<p>KŘESŤANSTVÍ A STŘEDOVĚKÁ EVROPA</p> <p>Západořímská říše Východořímská říše Stěhování národů</p> <p>Franská říše, Arabská říše, Byzantská říše</p> <p>Normané Slované Sámova říše Velkomoravská říše Počátky českého státu Přemyslovci</p>	<p>MUV – Multikulturalita</p> <p>EGS – Jsme Evropané MUV – Etnický původ</p>	<p>FaV 21 FaV 22 DV 15</p>

<ul style="list-style-type: none"> - popíše vývoj českého státu v evropských souvislostech - popíše prvky románské kultury a uvede příklady na našem území - objasní strukturu hospodářství a společnosti raně středověkého českého státu - sestaví přehled přemyslovských panovníků od 10. do počátku 14. století - na mapě středověké Evropy ukáže významné státy - vysvětlí zvláštní podobu Svaté říše římské a popíše její přibližný rozsah - vysvětlí, k čemu měly sloužit a co bylo cílem křížových výprav, doloží jejich vztah se střední Evropou - zhodnotí na základě získaných informací vládu jednotlivých lucemburských panovníků, - s pomocí historických map popíše územní vývoj českého státu za vlády Přemyslovců a Lucemburků - posoudí události stoleté války v souvislosti s vývojem českého státu, vyhledá informace o Janě z Arku - objasní strukturu feudální společnosti, vysvětlí konflikty mezi světskou a církevní mocí - popíše typickou gotickou stavbu, orientuje se v pojmech architektury, vyhledá gotickou stavbu v okolí svého bydliště 	<p>Románská kultura</p> <p>Svatá říše římská</p> <p>Křížové výpravy</p> <p>Český stát za Lucemburků Vrcholný středověk</p> <p>Stoletá válka</p> <p>Gotická kultura</p>	<p>EV – Lidské aktivity a problémy životního prostředí</p> <p>EV – Lidské aktivity a problémy životního prostředí</p>	
<ul style="list-style-type: none"> - objasní nepořádky v církvi, vysvětlí myšlenky reformátorů církve - shromáždí poznatky o husitských válkách, popíše způsob vedení boje - zhodnotí význam husitského hnutí pro naše dějiny - zhodnotí osobnost Jiřího z Poděbrad a přínos jeho vlády - uvede základní myšlenky P. Chelčického a vysvětlí, jak vznikla a působila Jednota bratrská - vysvětlí pojem stavovská monarchie - popíše rozpory ve společnosti za vlády Jagellonců, uvede jagellonské panovníky - uvede příklady pozdní (vladislavské) gotiky na území naší 	<p>OBJEVY A DOBÝVÁNÍ. POČÁTKY NOVÉ DOBY</p> <p>Husitství</p> <p>Český stát v 15. - 16. století Pozdní středověk</p> <p>Jednota bratrská Jagellonci</p> <p>Pozdní gotika</p>	<p>EGS – Jsme Evropané</p> <p>EGS – Jsme Evropané</p>	<p>ET 2 FaV 21 FaV 22 DV 15</p>

<p>republiky</p> <ul style="list-style-type: none"> - popíše znaky renesančního slohu, vyhledá renesanční stavbu v okolí bydliště - objasní podmínky pro šíření renesance v Evropě - chápe význam knihtisku pro šíření humanistických myšlenek - popíše s pomocí mapy objevné plavby mořeplavců - rozumí příčinám a důsledkům těchto objevů - vysvětlí pojem kolonie - objasní, k jakým změnám v hospodářství došlo v 16. století, rozumí pojmu manufaktura - orientuje se v náboženské situaci v Evropě, vysvětlí pojmy reformace, protireformace, katolíci, evangelíci, protestanti - popíše okolnosti nástupu Habsburků na český trůn - sestaví přehled habsburských panovníků na českém trůně, dokáže zhodnotit na základě získaných informací jejich vládu - vysvětlí úlohu českých stavů a popíše průběh stavovského povstání - popíše příčiny vzniku a důsledky třicetileté války - lokalizuje v mapách hlavní bojiště - ovládá historii bitvy u Jankova v r. 1645 - objasní situaci v habsburské monarchii během války a po válce 	<p>Humanismus a renesance</p> <p>Knihotisk - J.Gutenberg</p> <p>Zámořské plavby</p> <p>Reformace a protireformace</p> <p>Habsburkové v Evropě a na českém trůně</p> <p>Třicetiletá válka rekatolizace, emigrace J. A. Komenský Bitva u Jankova</p>	<p>EV – Lidské aktivity a problémy životního prostředí EGS – Jsme Evropané</p> <p>OSV – Mezilidské vztahy MUV – Etnický původ EV – Lidské aktivity a problémy životního prostředí</p>	
--	--	---	--

8. ročník

Očekávané výstupy Žák:	Učivo	Průřezová témata	Poznámky
---------------------------	-------	------------------	----------

<ul style="list-style-type: none"> - vyhodnotí situaci v Evropě po třicetileté válce z hlediska dopadu války na život obyvatel - dokáže vysvětlit rozložení politické moci v Evropě a vznik nových státních útvarů - ovládá základní charakteristické znaky barokního umění - s pomocí mapy a literatury určí barokní památky na našem území a v okolí svého bydliště - charakterizuje filozofické názory 17. a 18. století - objasní pojem osvícenství a určí hlavní představitele - dokáže vysvětlit, k jakým změnám ve společnosti vedl rozvoj vědy, uvede hlavní představitele vědy a techniky - na příkladech evropských dějin vysvětlí pojmy: absolutismus (Francie, Rusko), parlamentarismus, konstituční monarchie (Anglie, USA) - charakterizuje vládu habsburských panovníků osvícenského absolutismu 	<p style="text-align: center;">OBJEVY A DOBÝVÁNÍ. POČÁTKY NOVÉ DOBY</p> <p>Vývoj v Evropě a ve světě v 17.-18. století</p> <p>Baroko</p> <p>Osvícenství Osvícenský absolutismus</p> <p>Marie Terezie, Josef II.</p>	<p>EV – Lidské aktivity a problémy životního prostředí</p>	<p>ET 2 FaV 21 FaV 22 DV 15</p>
<ul style="list-style-type: none"> - popíše výsadní pozici Anglie jako hospodářské velmoci - objasní okolnosti vzniku USA - popíše francouzskou společnost před revolucí, vysvětlí problémy ve společnosti - na časové přímce zaznamená průběh revolučních událostí - objasní úlohu Napoleona, s pomocí mapy pohovoří o jeho válečných taženích - zná, jaké změny přinesly napoleonské války evropským státům - vysvětlí pojem národní obrození - uvede představitele vědy a literatury a zhodnotí jejich význam pro české země - vysvětlí pojem průmyslová revoluce - popíše nově vzniklá průmyslová odvětví 	<p>MODERNIZACE SPOLEČNOSTI</p> <p>Vznik USA</p> <p>Velká francouzská revoluce</p> <p>Napoleonská epopej</p> <p>Národní obrození</p> <p>Průmyslová revoluce Utopický socialismus</p>	<p>VDO – Občan, občanská společnost a stát MUV - Multikulturalita EV – Lidské aktivity a problémy životního prostředí</p>	<p>ET 2 ET 7 ET 8 FaV 21 FaV 22 DV 14 DV 15</p>

ŠKOLA – ZÁKLAD ŽIVOTA

<ul style="list-style-type: none"> - zná vliv rozvoje průmyslu na rozvoj společnosti - vysvětlí vliv dělnictva na průběh revolučních událostí - vysvětlí na základě získaných informací nejdůležitější myšlenky utopického socialismu - na příkladu vybraných států popíše příčiny a výsledky revolučních událostí roku 1848-49 - na příkladech dokumentuje rozvoj průmyslu v českých zemích, určí hlavní oblasti hospodářství v souvislosti s rozvojem železnice - vysvětlí pojmy metternichovský absolutismus, bachovský absolutismus - charakterizuje různorodost kulturního vývoje v první polovině 19. století, používá správně pojmy klasicismus, empir, biedermeier, romantismus - na konkrétních příkladech charakterizuje hospodářský pokrok v 2. polovině 19. století - uvede příklady vynálezů - na příkladu vývoje vybraného státu vysvětlí charakteristiku politických proudů (konzervatismus, liberalismus, socialismus, anarchismus, demokratismus) - charakterizuje vývoj v habsburské monarchii ve 2. polovině 19. století - vysvětlí okolnosti vzniku Rakouska – Uherska, rozumí pojmu dualismus - charakterizuje vývoj ve vybraných částech světa (př. USA, Východní Evropa) - zná příčiny sjednocovacích snah v Itálii a v Německu, na časové přímce zaznamená proces sjednocení obou států - vyhledá informace k soupeření velmocí - orientuje se v představitelích kulturního vývoje 2. poloviny 19. století v Evropě a českých zemích - připraví prezentaci k objasnění významu Národního divadla v Praze, zná umělce, kteří se podíleli na jeho výzdobě 	<p>Marxismus K:Marx a B:Engels Průmyslová revoluce v českých zemích</p> <p>1848-49 1848 v našich zemích</p> <p>Kultura 1. poloviny 19. století</p> <p>Vědeckotechnická revoluce</p> <p>Naše země v 2. polovině 19. století Svět a Evropa v 2. polovině 19. století</p> <p>Sjednocení Itálie a Německa</p> <p>Kultura 2. poloviny 19. století</p> <p>Generace Národního divadla</p> <p>MODERNÍ DOBA</p>	<p>EV – Lidské aktivity a problémy životního prostředí</p> <p>EV – Lidské aktivity a problémy životního prostředí</p>	
--	---	---	--

<ul style="list-style-type: none"> - charakterizuje hlavní změny koncem 19. století a počátkem 20. století v oblasti hospodářské, společenské, kulturní a v mezinárodních vztazích - vysvětlí příčiny vzniku ohnisek napětí v Evropě a v koloniálních zemích - rozumí příčinám 1. sv. války a odliší je od záminky - popíše průběh války, objasní charakter a uvede použité zbraně - zhodnotí postavení českých zemí v rámci Rakouska – Uherska během války - zhodnotí přínos legií pro vznik našeho státu - zná úlohu T.G.Masaryka při vzniku Československa - orientuje se v situaci v Rusku v r. 1917 	<p>Konec 19. a počátek 20. století Světové velmoci, koloniální panství</p> <p>1. světová válka</p> <p>Vznik Československa (ČSR)</p>	<p>OSV – Mezilidské vztahy VDO – Principy demokracie jako formy vlády a způsobu rozhodování MUV – Etnický původ EGS – Jsme Evropané</p>	
--	--	---	--

9. ročník

Očekávané výstupy Žák:	Učivo	Průřezová témata	Poznámky
<ul style="list-style-type: none"> - popíše výsledky 1. světové války - na příkladech vybraných států Evropy vysvětlí charakter totalitních systémů (Rusko, Itálie) a porovná je s demokratickými státy - popíše hospodářskou, politickou a národnostní situaci v Československu ve 20. letech, porovná rozsah první republiky se současnou mapou Evropy - popíše a vysvětlí fungování parlamentní pluralitní demokracie v Československu - uvede příčiny a důsledky světové hospodářské krize - pochopí souvislost mezi hospodářským vývojem a šířením extrémistických politických sil - vysvětlí pojmy nacismus, fašismus, rasismus, antisemitismus - přiblíží prostředky a cíle politiky A. Hitlera a jeho nacistické strany - na konkrétních příkladech z historie ukáže nepřijatelnost 	<p>MODERNÍ DOBA Svět po 1. sv. válce 20. léta v Evropě a ve světě Československo ve 20. letech</p> <p>Světová hospodářská krize 30. léta v Evropě 30. léta v Československu</p>	<p>VDO – Principy demokracie jako formy vlády a způsobu rozhodování EGS – Jsme Evropané</p> <p>MUV – Etnický původ EGS – Jsme Evropané</p>	<p>ET 2 ET 7 ET 8 FaV 21 FaV 22 DV 14 DV 15</p>

<p>antisemitismu a rasismu z hlediska lidských práv</p> <ul style="list-style-type: none"> - rozumí obsahu německých protižidovských zákonů - vymezí období druhé republiky a ukáže změny politické a národnostní situace v Československu ve 30. letech - vysvětlí politiku appeasementu a postoj velmocí - zhodnotí závěry jednání v Mnichově v r. 1938 - orientuje se ve válečných operacích 2. světové války, sestaví časovou přímku základních historických událostí, s pomocí mapy světa a Evropy lokalizuje jednotlivé oblasti - vyhledá a formuluje hlavní body jednání konferencí protihitlerovské koalice - s použitím mapy vysvětlí pojem Protektorát Čechy a Morava - na základě literární nebo filmové tvorby přiblíží atmosféru doby 2. sv. války - se orientuje v domácím a zahraničním odboji, chápe jeho úlohu, zhodnotí význam a činy našich vojáků v zahraničí - vyhledá informace o osvobození Československa a místní oblasti - vyhledá a vhodným způsobem prezentuje informace o německých koncentračních táborech - vysvětlí pojem holocaust - formuluje výsledky 2. sv. války 	<p>2. světová válka Protektorát Čechy a Morava</p> <p>Holocaust Výsledky 2. sv. války</p>		
<ul style="list-style-type: none"> - s pomocí mapy doloží své znalosti o rozdělení světa do nových bloků - používá správně pojmy Východ, Západ, studená válka, oteplování a ochlazování v mezinárodních vztazích - vysvětlí příčiny „studené války“ - s pomocí mapy uvede změny související s rozpadem koloniálního systému - se orientuje ve změnách, které nastaly v Československu po skončení 2. sv. války a popíše politickou situaci před r. 1948 - shromáždí důkazy, s pomocí kterých dokáže totalitní charakter KSČ, porovná demokratické a totalitní systémy ve 	<p>ROZDĚLENÝ A INTEGRUJÍCÍ SVĚT Poválečné uspořádání světa</p> <p>Československo ve 2. polovině 20. století</p>	<p>OSV – Mezilidské vztahy MUV - Multikulturalita EGS – Jsme Evropané</p>	

světě - zhodnotí události roku 1968 v Československé socialistické republice a jejich význam pro další vývoj - vysvětlí, v čem spočíval proces normalizace - pochopí význam disidentského hnutí, uvede jeho konkrétní představitele - rozumí pojmu sametová revoluce, chápe úlohu studentů v boji proti totalitní moci - na základě dostupných materiálů se pokusí zhodnotit společenský vývoj od vzniku České republiky po současnost - formuluje základní problémy současnosti a nastíní vlastní návrhy na řešení - vyhledává a třídí informace o nejvýznamnějších objevech a vynálezech, orientuje se v kulturním životě společnosti	Vznik České republiky Problémy současného světa	EV – Vztah člověka k prostředí	
--	--	--------------------------------	--

5.5.2 Vzdělávací obor: Výchova k občanství

5.5.2.1 Název vyučovacího předmětu: Občanská výchova

Obsahové, časové a organizační vymezení vyučovacího předmětu

Předmět *Občanská výchova* odpovídá svým obsahem vzdělávacímu oboru *Výchova k občanství* a je povinnou součástí vzdělávací oblasti *Člověk a společnost*. Seznamuje žáky se vztahy v rodině a širších společenstvích, s hospodářským životem a rozvíjí jejich orientaci ve světě financí (**FG**). Přibližuje žákům úkoly důležitých politických institucí a orgánů, včetně činností armády (**OS**), a ukazuje možné způsoby zapojení jednotlivců do občanského života. Učí žáky respektovat a uplatňovat mravní principy a pravidla společenského soužití a přebírat odpovědnost za vlastní názory, chování a jednání i jejich důsledky. Rozvíjí občanské a právní vědomí žáků, posiluje smysl jednotlivců pro osobní i občanskou odpovědnost a motivuje žáky k aktivní účasti na životě demokratické společnosti. Vzdělávání vede k tomu, aby se žáci naučili orientovat ve společenském životě a reagovat na změny, které život přináší, k úctě k vlastnímu národu i k jiným národům a etnikům; k rozvíjení respektu ke kulturním či jiným odlišnostem (zvláštnostem) lidí, skupin i různých společenství.

Občanská výchova navazuje na poznatky vzdělávací oblasti *Člověk a jeho svět* (zvláště v tematických okruzích *Místo, kde žijeme* a *Lidé kolem nás*). Mezipředmětové souvislosti se promítají i do jiných vyučovacích předmětů, např. do *Zeměpisu*, *Dějepisů*, *Výchovy ke zdraví*. Otázky související s volbou povolání se odrážejí ve vzdělávací oblasti *Člověk a svět práce*, v okruhu *Svět práce*.

Vzdělávací obor *Výchova k občanství*, resp. předmět *Občanská výchova*, velmi úzce souvisí s průřezovými tématy *Výchova demokratického občana* a *Osobnostní a sociální výchova*. Další průřezová témata mají k *Občanské výchově* také blízké vazby.

Prostřednictvím Občanské výchovy vedeme žáka:

- k rozvíjení orientace v mnohotvárnosti historických, sociokulturních, etických, politických, právních a ekonomických faktů tvořících rámeček každodenního života; k poznávání a posuzování každodenních situací a událostí ve vzájemných vazbách a širších souvislostech včetně souvislostí mezinárodních a globálních
- k uplatňování aktivního přístupu k ochraně zdraví, života, majetku při běžných, rizikových i mimořádných událostech i poznávání otázek obrany státu
- k získávání orientace v aktuálním dění v ČR, EU, NATO a ve světě, k rozvíjení zájmu o veřejné záležitosti
- k utváření vědomí vlastní identity druhých lidí, k rozvíjení realistického sebepoznání a sebehodnocení, k akceptování vlastní osobnosti i osobnosti druhých lidí
- k orientaci v problematice peněz a cen a k odpovědnému spravování osobního (rodinného) rozpočtu s ohledem na měnící se životní situaci
- k utváření pozitivních vztahů k opačnému pohlaví v prostředí školy i mimo školu, k rozpoznávání stereotypního nahlížení na postavení muže a ženy v rodině, v zaměstnání i v politickém životě, k vnímání předsudků v nazírání na roli žen ve společnosti
- k rozpoznání názorů a postojů ohrožujících lidskou důstojnost nebo odporujících základním principům demokratického soužití; ke zvyšování odolnosti vůči myšlenkové manipulaci
- k uplatňování vhodných prostředků komunikace k vyjadřování vlastních myšlenek, citů, názorů a postojů, k zaujímání a obhajování vlastních postojů a k přiměřenému obhajování svých práv.

Samostatnému předmětu Občanská výchova je v učebním plánu vymezena tato **časová dotace**:

6. ročník	1 hodina týdně
7. ročník	1 hodina týdně
8. ročník	1 hodina týdně
9. ročník	1 hodina týdně

Občanská výchova je uspořádána do pěti tematických okruhů. Některá témata se v průběhu 6. - 9. ročníku opakují s tím, že učivo bude ve vyšším ročníku navazovat vhodně na již probranou látku nižších ročníků a bude ji dále rozvíjet.

Předmět je realizován prostřednictvím vyučovacích hodin se začleněním krátkodobých projektů, her, školních diskuzí, třídních konferencí a besed se zajímavými hosty. Při výuce jsou používány pracovní texty, grafy, tabulky, propagační materiály institucí, webové stránky a příležitostně denní tisk. Výuka probíhá v kmenových třídách, vybrané úkoly se realizují při školních exkurzích. Vybrané úkoly plní žáci v menších pracovních týmech, příp. ve dvojicích.

Výchovné a vzdělávací strategie vyučovacího předmětu

Kompetence k učení

- vedeme žáky k samostatnému organizování různých akcí, umožňujeme jim realizovat jejich nápady
- učíme žáky samostatně vyhledávat, zpracovávat a používat informace
- motivujeme žáky k učení a posilujeme jejich pozitivní vztah k učení

Kompetence k řešení problémů

- vytváříme praktické problémové úlohy a problémové situace
- umožňujeme žákům poznat a pochopit problém, promyslet a naplánovat jeho řešení
- vedeme žáky k využívání vlastních zkušeností

Kompetence komunikativní

- podněcujeme žáky ke schopnosti vyjednávat, hledat kompromisní řešení, komunikovat bez konfliktů i přes názorové rozdíly
- podporujeme žáky v obhajování a prezentování svých názorů a myšlenek před okolím
- učíme žáky zapojovat se do diskuse a dodržovat pravidla diskuse
- vedeme žáky k předcházení konfliktním situacím a k uplatňování zásad účinného řešení konfliktů
- podporujeme řešení případných konfliktů nenásilným způsobem
- pomáháme žákům rozumět různým komunikačním prostředkům

Kompetence sociální a personální

- podporujeme spolupráci žáků, práci ve dvojicích a v týmech
- vedeme žáky k vytváření pravidel týmové práce, podporujeme ohleduplnost, respekt a příjemnou atmosféru
- rozvíjíme schopnost žáků zastávat různé role

Kompetence občanské

- vedeme žáky k chápání důležitosti dodržování předpisů a pravidel v lidské společnosti
- klademe důraz na respektování názorů, postojů, požadavků a zájmů druhých lidí, přestože v některých situacích žák nesouhlasí s jejich názorem
- rozvíjíme u žáků schopnost empatie
- pomáháme žákům odmítat útlak, hrubé chování a podporujeme u žáků schopnost „říkat ne“
- vedeme žáky k aktivnímu zapojení do kulturních aktivit školy, obce a regionu
- vedeme žáky k respektování našich kulturních tradic a k ochraně kulturního a historického dědictví

Kompetence pracovní

- seznamujeme žáky s různými profesemi
- vedeme žáky k pozitivnímu vztahu k práci, k posuzování vlastních možností a schopností při rozhodování o svém budoucím povolání

Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu

ČLOVĚK VE SPOLEČNOSTI

Očekávané výstupy z RVP

Žák

- objasní účel důležitých symbolů našeho státu a způsoby jejich používání
- rozlišuje projevy vlastenectví od projevů nacionalismu
- zdůvodní nepřijatelnost vandalského chování a aktivně proti němu vystupuje
- zhodnotí nabídku kulturních institucí a cíleně z ní vybírá akce, které ho zajímají
- kriticky přistupuje k mediálním informacím, vyjádří svůj postoj k působení propagandy a reklamy na veřejné mínění a chování lidí
- zhodnotí a na příkladech doloží význam vzájemné solidarity mezi lidmi, vyjádří své možnosti, jak může v případě potřeby pomáhat lidem v nouzi a jak pomoci v situacích ohrožení a obrany státu
- uplatňuje vhodné způsoby chování a komunikace v různých životních situacích, případné neshody či konflikty s druhými lidmi řeší nenásilným způsobem
- objasní potřebu tolerance ve společnosti, respektuje kulturní zvláštnosti i odlišné názory, zájmy, způsoby chování a myšlení lidí, zaujímá tolerantní postoje k menšinám
- rozpoznává netolerantní, rasistické, xenofobní a extremistické projevy v chování lidí a zaujímá aktivní postoj proti všem projevům lidské nesnášenlivosti
- posoudí a na příkladech doloží přínos spolupráce lidí při řešení konkrétních úkolů a dosahování některých cílů v rodině, ve škole, v obci

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

žák

VO-9-1-03p přistupuje kriticky k projevům vandalismu

VO-9-1-06p v modelové situaci uplatní dovednosti potřebné k ochraně osob za mimořádných událostí

VO-9-1-07p respektuje mravní principy a pravidla společenského soužití

VO-9-1-07p uplatňuje vhodné způsoby chování a komunikace v různých životních situacích a rozlišuje projevy nepřiměřeného chování a porušování společenských norem

VO-9-1-08p rozpoznává hodnoty přátelství a vztahů mezi lidmi a je ohleduplný ke starým, nemocným a postiženým spoluobčanům

VO-9-1-09p je seznámen s nebezpečím rasismu a xenofobie

VO-9-1-08p respektuje kulturní zvláštnosti, názory a zájmy minoritních skupin ve společnosti

ČLOVĚK JAKO JEDINEC

Očekávané výstupy z RVP

Žák

- objasní, jak může realističtější poznání a hodnocení vlastní osobnosti a potenciálu pozitivně ovlivnit jeho rozhodování, vztahy s druhými lidmi i kvalitu života
- posoudí vliv osobních vlastností na dosahování individuálních i společných cílů, objasní význam vůle při dosahování cílů a překonávání překážek
- rozpoznává projevy záporných charakterových vlastností u sebe i u druhých lidí, kriticky hodnotí a vhodně koriguje své chování a jednání
- popíše, jak lze usměrňovat a kultivovat charakterové a volní vlastnosti, rozvíjet osobní přednosti, překonávat osobní nedostatky a pěstovat zdravou sebedůvěru

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

žák

VO-9-2-01p chápe význam vzdělávání v kontextu s profesním uplatněním

VO-9-2-04p formuluje své nejbližší plány

ČLOVĚK, STÁT A HOSPODÁŘSTVÍ

Očekávané výstupy z RVP

Žák

- rozlišuje a porovnává různé formy vlastnictví, včetně duševního vlastnictví, a způsoby jejich ochrany, uvede příklady
- sestaví jednoduchý rozpočet domácnosti, uvede hlavní příjmy a výdaje, rozliší pravidelné a jednorázové příjmy a výdaje, zváží nezbytnost jednotlivých výdajů v hospodaření domácnosti, objasní princip vyrovnaného, schodkového a přebytkového rozpočtu domácnosti,
- dodržuje zásady hospodárnosti a vyhýbá se rizikům v hospodaření s penězi
- na příkladech ukáže vhodné využití různých nástrojů hotovostního a bezhotovostního placení, uvede příklady použití debetní a kreditní platební karty, vysvětlí jejich omezení
- vysvětlí, jakou funkci plní banky a jaké služby občanům nabízejí, vysvětlí význam úroku placeného a přijatého, uvede nejčastější druhy pojištění a navrhne, kdy je využít
- uvede a porovná nejobvyklejší způsoby nakládání s volnými prostředky a způsoby krytí deficitu

- na příkladu chování kupujících a prodávajících vyloží podstatu fungování trhu, objasní vliv nabídky a poptávky na tvorbu ceny a její změny, na příkladu ukáže tvorbu ceny jako součet nákladů, zisku a DPH, popíše vliv inflace na hodnotu peněz
- rozlišuje, ze kterých zdrojů pocházejí příjmy státu a do kterých oblastí stát směřuje své výdaje, uvede příklady dávek a příspěvků, které ze státního rozpočtu získávají občané
- rozlišuje a porovnává úlohu výroby, obchodu a služeb, uvede příklady jejich součinnosti

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

žák

VO-9-3-02p stručně popíše sociální, právní a ekonomické otázky rodinného života a rozlišuje postavení a role rodinných příslušníků

VO-9-3-02p sestaví jednoduchý rozpočet domácnosti, uvede hlavní příjmy a výdaje, rozliší pravidelné a jednorázové příjmy a výdaje, zváží nezbytnost jednotlivých výdajů v hospodaření domácnosti, vyhýbá se rizikům při hospodaření s penězi

VO-9-3-03p ukáže na příkladech vhodné využití různých nástrojů hotovostního a bezhotovostního placení, vysvětlí, k čemu slouží bankovní účet

VO-9-3-04p uvede příklady služeb, které banky nabízejí občanům

VO-9-3-07p uvědomuje si význam sociální péče o potřebné občany

ČLOVĚK, STÁT A PRÁVO

Očekávané výstupy z RVP

Žák

- rozlišuje nejčastější typy a formy států a na příkladech porovná jejich znaky
- rozlišuje a porovnává úkoly jednotlivých složek státní moci ČR i jejich orgánů a institucí, uvede příklady institucí a orgánů, které se podílejí na správě obcí, krajů a státu
- objasní výhody demokratického způsobu řízení států pro každodenní život občanů
- vyloží smysl voleb do zastupitelstev v demokratických státech a uvede příklady, jak mohou výsledky voleb ovlivňovat každodenní život občanů
- přiměřeně uplatňuje svá práva včetně práv spotřebitele a respektuje práva a oprávněné zájmy druhých lidí, posoudí význam ochrany lidských práv a svobod, rozumí povinnostem občana při zajišťování obrany státu
- objasní význam právní úpravy důležitých vztahů – vlastnictví, pracovní poměr, manželství
- provádí jednoduché právní úkony a chápe jejich důsledky, uvede příklady některých smluv upravujících občanskoprávní vztahy – osobní přeprava; koupě, oprava či pronájem věci

- dodržuje právní ustanovení, která se na něj vztahují, a uvědomuje si rizika jejich porušování
- rozlišuje a porovnává úkoly orgánů právní ochrany občanů, uvede příklady jejich činnosti a spolupráce při postihování trestných činů
- rozpozná protiprávní jednání, rozliší přestupek a trestný čin, uvede jejich příklady
- diskutuje o příčinách a důsledcích korupčního jednání

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

žák

VO-9-4-02p uvede základní prvky fungování demokratické společnosti

VO-9-4-02p chápe státoprávní uspořádání České republiky, zákonodárných orgánů a institucí státní správy

VO-9-4-02p uvede symboly našeho státu a zná způsoby jejich užívání

VO-9-4-04p vyjmenuje základní práva a povinnosti občanů

VO-9-4-05p na příkladu vysvětlí, jak reklamovat výrobek nebo službu

VO-9-4-05p uvede příklady, jak se bránit v případě porušení práv spotřebitele

VO-9-4-08p uvědomuje si rizika porušování právních ustanovení a důsledky protiprávního jednání

VO-9-4-09p uvede základní informace o sociálních, právních a ekonomických otázkách rodinného života a rozlišuje postavení a role rodinných příslušníků

VO-9-4-09p vyřizuje své osobní záležitosti včetně běžné komunikace s úřady; požádá v případě potřeby vhodným způsobem o radu

VO-9-4-10p rozeznává nebezpečí ohrožení sociálně patologickými jevy

VO-9-4-10p v krizových situacích využívá služby pomáhajících organizací

MEZINÁRODNÍ VZTAHY, GLOBÁLNÍ SVĚT

Očekávané výstupy z RVP

Žák

- popíše vliv začlenění ČR do EU na každodenní život občanů, uvede příklady práv občanů ČR v rámci EU i možných způsobů jejich uplatňování

- uvede některé významné mezinárodní organizace a společenství, k nimž má vztah ČR, posoudí jejich význam ve světovém dění a popíše výhody spolupráce mezi státy, včetně zajišťování obrany státu a účasti v zahraničních misích
- uvede příklady některých projevů globalizace, porovná jejich klady a zápory
- uvede některé globální problémy současnosti, vyjádří na ně svůj osobní názor a popíše jejich hlavní příčiny i možné důsledky pro život lidstva
- objasní souvislosti globálních a lokálních problémů, uvede příklady možných projevů a způsobů řešení globálních problémů na lokální úrovni – v obci, regionu
- uvede příklady mezinárodního terorismu a zaujme vlastní postoj ke způsobům jeho potírání
- objasní roli ozbrojených sil ČR při zajišťování obrany státu a při řešení krizí nevojenského charakteru
- uvede příklady mezinárodního terorismu a zaujme vlastní postoj ke způsobům jeho potírání

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

žák

VO-9-5-01p uvede příklady základních práv občanů ČR v rámci EU a způsoby jejich uplatňování

VO-9-5-01p, VO-9-5-02p uvede některé významné mezinárodní organizace a společenství, k nimž má ČR vztah, a ví o výhodách spolupráce mezi státy

VO-9-5-06p uvede příklady mezinárodního terorismu

6. ročník

Očekávané výstupy Žák:	Učivo	Průřezová témata	Poznámky
<ul style="list-style-type: none"> - chápe přínos spolupráce lidí při řešení konkrétních úkolů a dosahování cílů - své chování a jednání ve škole podřizuje školnímu řádu a dalším pravidlům - vysvětlí význam vzdělání pro život - formuluje výhody a nevýhody života na venkově a ve městě - rozliší vhodné a nevhodné způsoby trávení volného času - zhodnotí nabídku kulturních institucí a dokáže si 	<p>ČLOVĚK VE SPOLEČNOSTI I.</p> <ul style="list-style-type: none"> - naše škola, naše obec, region - řády a pravidla - význam vzdělání - život na venkově - volný čas a nabídka kulturních institucí 	<p>VDO-Občanská společnost a škola OSV – Hodnoty, postoje praktická etika</p>	<p>ET 9</p>

<ul style="list-style-type: none"> - cíleně vybrat akce, které ho zajímají - z dostupných zdrojů vyhledá informace o obci, o významných rodácích a kulturních památkách v blízkém okolí - rozumí pojmu vlast, vlastenectví - uvede situace, kdy je třeba bránit vlast - navrhne, jak může pomoci v konkrétním případě ohrožení - zná základní mezníky v historii naší republiky a vysvětlí existenci státních svátků a některých významných dnů - uvede významná místa na území ČR a významné osobnosti, které ČR proslavily - zná státní symboly našeho státu a způsoby jejich používání - rozumí důležitosti ochrany památných míst a zdůvodní nepřijatelnost vandalského chování - charakterizuje pojem masová kultura, prostředky masové komunikace a masmédia - kriticky hodnotí mediální informace - vysvětlí vliv reklamy na veřejné mínění a chování lidí 	<ul style="list-style-type: none"> - rodáci, památky, okolí - naše vlast, obrana vlasti - státní svátky - místa, osobnosti - státní symboly - ochrana památek a vandalismus - masová kultura - masmédia - reklama 	<p>MEV – Fungování a vliv médií ve společnosti</p> <p>MEV - Tvorba mediálního sdělení</p> <p>MEV-Fungování a vliv médií ve společnosti</p> <p>MEV – Tvorba mediálního sdělení</p>	<p>ET 5</p> <p>OS</p> <p>OS</p> <p>OS</p> <p>ET 5</p> <p>ET 5</p> <p>ET 5</p> <p>ET 5</p>
<ul style="list-style-type: none"> - objasní funkci a roli majetku mezi životními hodnotami člověka - rozezná různé druhy vlastnictví - uvede příklady hmotného a duševního vlastnictví - objasní potřebu dodržování zásad ochrany duševního vlastnictví a dodržuje tyto zásady - vyhledá informace o různých formách placení a na příkladech ukáže vhodné využití různých nástrojů hotovostního a bezhotovostního placení - uvede příklady použití debetní a kreditní platební karty, vysvětlí jejich omezení - vysvětlí, proč vznikly peníze, popíše jejich funkci 	<p>ČLOVĚK, STÁT A HOSPODÁŘSTVÍ I.</p> <ul style="list-style-type: none"> - majetek - vlastnictví - ochrana duševního vlastnictví - placení - platební karty 	<p>OSV – Hodnoty, postoje praktická etika</p>	<p>FG</p> <p>ET 1</p> <p>ET 7,8,9</p> <p>FG</p> <p>ET 7</p> <p>ET 9,10</p>

a podoby - seznámí se s tvorbou rodinného rozpočtu, uvede hlavní příjmy a výdaje, rozliší pravidelné a jednorázové příjmy a výdaje - zváží nezbytnost jednotlivých výdajů v hospodaření domácnosti - objasní princip vyrovnaného, schodkového a přebytečného rozpočtu domácnosti, - uvede a porovná nejobvyklejší způsoby nakládání s volnými prostředky a způsoby krytí deficitu - sestaví osobní rozpočet na určité období - dodržuje zásady hospodárnosti - vysvětlí, jak mohou kupní možnosti ovlivnit rozhodování o využití rozpočtu - vysvětlí úlohu banky, na konkrétních příkladech vysvětlí, jaké služby banky nabízejí - vysvětlí význam úroku placeného a přijatého - uvede nejčastější druhy pojištění a navrhne, kdy je využít	- peníze – vznik, funkce, Kč, Euro - rozpočet – osobní, rodinný - zásady hospodárnosti - úvěry, splátkový prodej - banky, bankovní služby, úročení, pojištění	EGS - Jsme Evropané	ET 10 ET 9 FG FG FG FG
---	---	---------------------	---

7. ročník

Očekávané výstupy Žák:	Učivo	Průřezová témata	Poznámky
<ul style="list-style-type: none"> - vysvětlí význam osobní kázně pro život - zdůvodní, proč je důležité řídit své jednání a rozhodování na základě mravních hodnot - vysvětlí význam dodržování společenských norem - na příkladech rozliší projevy nepřiměřeného chování a porušování společenských norem - objasní význam kulturního chování pro vlastní život - na příkladech vysvětlí rozdíl mezi mravností, 	<p>ČLOVĚK VE SPOLEČNOSTI II.</p> <p>Zásady lidského soužití morálka a mravnost, pravidla chování, svoboda, spolupráce lidí</p>	VDO - Principy demokracie jako formy vlády a způsobu rozhodování OSV - Seberegulace a sebeorganizace OSV – Hodnoty, postoje, praktická etika MUV – Lidské vztahy	ET 9 ET 10 ET 3,7 ET 1,2,5

<ul style="list-style-type: none"> - zná důvody vzniku státu - rozliší typy států a formy států - vysvětlí a popíše význam symbolů státní suverenity - s pomocí politické mapy Evropy rozliší republiky a monarchie, státy unitární a federace - rozumí pojmu diktatura a zná příklady soudobých diktatur - objasní znaky demokratického státu - vysvětlí rozdíl mezi demokracií přímou a nepřímou - na příkladech vysvětlí používané způsoby voleb a smysl voleb - uvede názvy některých politických stran v ČR zastoupených v Parlamentu ČR - vysvětlí pojmy politické strany levicové a pravicové, vládnoucí a opoziční - na příkladech z tisku nebo z TV objasní nutnost demokratických morálních zásad politické kultury - objasní roli médií v politickém životě - zapamatuje si složky státní moci - nad mapou ČR vysvětlí systém územní samosprávy - z informačních zdrojů vyhledá její úkoly a pravomoci - v místě bydliště se seznámí s orgány obce – obecní zastupitelstvo, obecní rada, starosta obce, a s jejich úkoly - vysvětlí význam dodržování lidských práv pro život občana i společnosti - uvede základní lidská práva a svobody - seznámí se s dokumenty upravujícími lidská práva - uvede příklady porušování lidských práv a 	<p style="text-align: center;">ČLOVĚK, STÁT A PRÁVO I.</p> <p style="text-align: center;">Právní základy státu znaky státu, typy a formy státu</p> <p style="text-align: center;">Principy demokracie znaky demokratického způsobu rozhodování a řízení státu, význam a formy voleb, politické strany</p> <p style="text-align: center;">Státní správa a samospráva územní samospráva, orgány obce</p> <p style="text-align: center;">Lidská práva základní lidská práva, dokumenty, poškozování lidských práv, ombudsman, dětská práva</p>	<p>VDO - Principy demokracie jako formy vlády a způsobu rozhodování VDO - Formy participace občanů v politickém životě MEV – Fungování a vliv médií ve společnosti MEV – Vnímání autora mediálních sdělení</p> <p>VDO - Formy participace občanů v politickém životě</p> <p>VDO - Občan, občanská společnost a stát MUV - Princip sociálního smíru a</p>	ET 5
--	--	--	------

<p>svobod</p> <ul style="list-style-type: none"> - uvede příklady způsobů, jak se člověk může domáhat svých práv v případě porušování lidských práv a svobod - vysvětlí důležitost funkce ombudsmana popíše základní práva dítěte, uvede příklady jejich porušování nebo ohrožování 		solidarity	
---	--	------------	--

8. ročník

Očekávané výstupy Žák:	Učivo	Průřezová témata	Poznámky
<ul style="list-style-type: none"> - uvede příklady kladných a záporných projevů chování a jednání v mezilidských vztazích, objasní jejich možné příčiny a následky - na příkladech rozliší projevy kladných a záporných charakterových vlastností člověka - uvede příklady situací, ve kterých se nejčastěji setkává s projevy charakterových nedostatků člověka - popíše některé způsoby překonávání osobních nedostatků a posilování kladných stránek osobnosti (schopnosti, dovednosti) - zhodnotí význam vůle při překonávání překážek v životě člověka - vyloží, jak lze ovlivnit pěstování kladných volných vlastností - vyjádří představu o vlastní budoucnosti, stručně charakterizuje své nejbližší plány a životní cíle - posoudí význam filosofie a náboženství pro život člověka - z dostupných materiálů vyhledá informace o nejvýznamnějších světových náboženstvích - zdůvodní význam znalosti možných nebezpečí 	<p>ČLOVĚK JAKO JEDINEC</p> <p>Podobnost a odlišnost lidí</p> <ul style="list-style-type: none"> - projevy chování, vrozené předpoklady, osobní vlastnosti, dovednosti a schopnosti <p>Osobní rozvoj</p> <ul style="list-style-type: none"> - vůle a osobní kázeň, životní cíle a plány, motivace, volný čas 	<p>OSV-Sebepoznání a sebepojetí, OSV-Seberegulace a sebeorganizace OSV-Poznávání lidí MUV- Lidské vztahy</p> <p>MEV – Fungování a vliv médií ve společnosti</p>	<p>ET 1 ET 1,2 10 ET 2,3 ET 10 ET 1,2,9 ET 5,7,8,10</p>

<p>působení náboženských sekt na osobnost člověka</p> <ul style="list-style-type: none"> - rozliší vhodné a nevhodné způsoby trávení volného času - zná možná rizika zkreslení při vnímání druhých lidí - odhalí stereotypy v posuzování druhých lidí - popíše projevy nedostatku sebedůvěry - zná cesty k získání vlastní sebeúcty 	<p>Vnitřní svět člověka</p> <ul style="list-style-type: none"> - poznávání a posuzování skutečnosti, vnímání druhých lidí, stereotypy, sebedůvěra, sebeúcta 		<p>ET 2,3,9</p> <p>ET 2</p> <p>ET 2</p>
<ul style="list-style-type: none"> - uvede příklady výrobních a nevýrobních odvětví národního hospodářství - zdůvodní význam zdravotnictví, školství, kultury a soudnictví ve společnosti - zná význam daní z hlediska financování nevýrobních odvětví národního hospodářství - vyhledá konkrétní příklady státního rozpočtu, zná jeho součásti a jeho využívání - rozlišuje, ze kterých zdrojů pocházejí příjmy státu a do kterých oblastí stát směřuje své výdaje - uvede příklady dávek a příspěvků ze státního rozpočtu pro občany, umí vysvětlit význam sociální politiky státu - rozliší a správně použije pojmy nabídka a poptávka - na konkrétním příkladu vysvětlí, jak funguje trh zboží a trh práce - objasní vliv nabídky a poptávky na tvorbu ceny a její změny - na příkladu ukáže tvorbu ceny jako součet nákladů, zisku a DPH - popíše vliv inflace na hodnotu peněz - vyjmenuje právní formy podnikání podle českých právních norem 	<p>ČLOVĚK, STÁT A HOSPODÁŘSTVÍ II.</p> <p>Výroba, obchod, služby</p> <ul style="list-style-type: none"> - funkce a návaznost <p>Státní rozpočet</p> <ul style="list-style-type: none"> - příjmy a výdaje - význam daní <p>Principy tržního hospodářství</p> <ul style="list-style-type: none"> - nabídka, poptávka, trh, fungování trhu, tvorba ceny, inflace, právní formy podnikání 		<p>FG</p>

- sestaví nabídkový inzerát jako zaměstnanec a jako zaměstnavatel

9. ročník

Očekávané výstupy Žák:	Učivo	Průřezová témata	Poznámky
<ul style="list-style-type: none"> - zapamatuje si základních práva a svobody občanů ČR podle Ústavy ČR, uvede povinnosti občanů - rozumí povinností občana při zajišťování obrany státu - vysvětlí, jakými způsoby se nabývá státní občanství a jaké následky jsou s nabytím státního občanství spojeny - vyhledá v Ústavě ČR ustanovení o rozdělení státní moci - popíše složení a hlavní úkol Parlamentu ČR - popíše složení a činnost vlády - vysvětlí, co tvoří právní řád - zná rozdíl mezi právní normou a morální normou - vysvětlí rozdíl mezi přestupkem a trestným činem, uvede některé druhy trestů - diskutuje o příčinách a důsledcích korupčního jednání - uvede příklady korupčního jednání - objasní, v čem se liší úmysl od nedbalosti - uvede příklady občanskoprávních vztahů - orientuje se v občanském zákoníku - vyjmenuje věci, k nimž má vlastnické právo - zná způsoby nabývání a pozbývání vlastnictví - vyhledá práva a povinnosti účastníků kupní a nájemní smlouvy - přiměřeně uplatňuje práva spotřebitele - na příkladu vysvětlí, jak může uplatnit reklamační nárok na zakoupenou věc 	<p>ČLOVĚK, STÁT A PRÁVO II.</p> <p>Právní řád ČR</p> <ul style="list-style-type: none"> - Ústava ČR, obrana státu - složky státní moci - právní normy, zákony, druhy práva, <p>protiprávní jednání,</p> <ul style="list-style-type: none"> - trestní postizitelnost, porušování předpisů, korupce <p>právo v každodenním životě</p> <ul style="list-style-type: none"> - důležité právní vztahy, závazky vyplývající z právních vztahů, styk s úřady, základní práva spotřebitele 	<p>VDO – Principy demokracie jako formy vlády a způsobu rozhodování</p> <p>MEV – Stavba mediálních sdělení</p>	<p style="text-align: center;">OS</p>

<ul style="list-style-type: none"> - objasní roli ozbrojených sil ČR - dohledá konkrétní informace o účasti vojáků ČR v zahraničních misích a při řešení krizí nevojenského charakteru - charakterizuje nejvýznamnější problémy současnosti, vyjádří svůj názor a naznačí možné způsoby řešení - uvede příklady devastace životního prostředí v naší republice - na příkladech vysvětlí souvislosti mezi globálním a lokálním problémem a možné způsoby řešení - ze sdělovacích prostředků a z internetu zaznamená projevy terorismu ve světě - popíše úlohu ČR v boji proti terorismu 	<p>Globalizace</p> <ul style="list-style-type: none"> - významné globální problémy klady a záporů globalizace - války a terorismus, možnosti řešení 	<p>EV – Vztah člověka k prostředí</p>	<p>OS</p> <p>OS</p>
---	--	---------------------------------------	---------------------

5.6 Vzdělávací oblast: Člověk a příroda

Charakteristika vzdělávací oblasti

Člověk a příroda je vzdělávací oblast, která zahrnuje okruh problémů spojených se zkoumáním přírody. Poskytuje žákům prostředky a metody pro hlubší porozumění přírodním faktům a jejich zákonitostem. Dává jim tím potřebný základ pro lepší pochopení a využívání současných technologií a pomáhá jim lépe se orientovat v běžném životě.

Žáci dostávají příležitost poznávat přírodu jako systém, jehož součásti jsou vzájemně propojeny, působí na sebe a ovlivňují se. Na takovém poznání je založeno i pochopení důležitosti udržování přírodní rovnováhy pro existenci živých soustav, včetně člověka. Vzdělávací oblast také významně podporuje vytváření otevřeného myšlení (přístupného alternativním názorům), kritického myšlení a logického uvažování.

Vzdělávací obory vzdělávací oblasti Člověk a příroda, jimiž jsou **Fyzika, Chemie, Přírodopis a Zeměpis**, svým činnostním a badatelským charakterem výuky umožňují žákům hlouběji porozumět zákonitostem přírodních procesů, a tím si uvědomovat i užitečnost přírodovědných poznatků a jejich aplikací v praktickém životě. Při studiu přírody specifickými poznávacími metodami si žáci osvojují i důležité dovednosti. Jedná se především o rozvíjení dovednosti soustavně, objektivně a spolehlivě pozorovat, experimentovat a měřit, vytvářet a ověřovat hypotézy o podstatě pozorovaných přírodních jevů, analyzovat výsledky tohoto ověřování a vyvozovat z nich závěry. Žáci se tak učí zkoumat příčiny přírodních procesů, souvislosti či vztahy mezi nimi, klást si otázky a hledat na ně odpovědi, vysvětlovat pozorované jevy, hledat a řešit poznávací nebo praktické problémy, využívat poznání zákonitostí přírodních procesů pro jejich předvídání či ovlivňování.

V těchto vzdělávacích oborech žáci postupně poznávají složitost a mnohotvárnost skutečnosti, podstatné souvislosti mezi stavem přírody a lidskou činností, především pak závislost člověka na přírodních zdrojích a vlivy lidské činnosti na stav životního prostředí a na lidské zdraví. Učí se

zkoumat změny probíhající v přírodě, odhalovat příčiny a následky ovlivňování důležitých místních i globálních ekosystémů a uvědoměle využívat své přírodovědné poznání ve prospěch ochrany životního prostředí a principů udržitelného rozvoje. Komplexní pohled na vztah mezi člověkem a přírodou, jehož významnou součástí je i uvědomování si pozitivního vlivu přírody na citový život člověka, utváří - spolu s fyzikálním, chemickým a přírodopisným vzděláváním - také vzdělávání zeměpisné, které navíc umožňuje žákům postupně odhalovat souvislosti přírodních podmínek a života lidí i jejich společenství v blízkém okolí, v regionech, na celém území ČR, v Evropě i ve světě.

Vzdělávací obsah vzdělávacího oboru Zeměpis, který má přírodovědný i společenskovední charakter, je umístěn celý v této vzdělávací oblasti.

Vzdělávací oblast Člověk a příroda navazuje na vzdělávací oblast Člověk a jeho svět, která na elementární úrovni přibližuje přírodovědné poznávání žákům 1. stupně základního vzdělávání, a kooperuje především se vzdělávacími oblastmi Matematika a její aplikace, Člověk a společnost, Člověk a zdraví a Člověk a svět práce a přirozeně i s dalšími vzdělávacími oblastmi.

Vzdělávací oblast Člověk a příroda je realizována ve vyučovacích předmětech **Fyzika, Chemie, Přírodopis a Zeměpis**.

5.6.1 Vzdělávací obor: Fyzika

5.6.1.1 Název vyučovacímho předmětu: Fyzika

Charakteristika vyučovacímho předmětu

Vyučovací předmět Fyzika je jedním z vyučovacích předmětů ŠVP (*Fyzika, Chemie, Přírodopis, Zeměpis*), který žákovi umožňuje poznávání přírody jako systému, chápání důležitosti udržování přírodní rovnováhy, uvědomování si užitečnosti přírodovědných poznatků a jejich aplikací v praktickém životě. Předmět rozvíjí dovednosti žáků objektivně a spolehlivě pozorovat, měřit, experimentovat, vytvářet a ověřovat hypotézy, vyvozovat z nich závěry a ty ústně či písemně interpretovat.

Osvojením si základních fyzikálních pojmů, veličin a zákonitostí vede žáky k porozumění fyzikálních jevů a procesů, vyskytujících se v přírodě, běžném životě i v technické či technologické praxi. Předmět Fyzika seznamuje žáky s možnostmi a perspektivami moderních technologií, učí žáky rozlišovat příčiny fyzikálních dějů, souvislosti a vztahy mezi nimi, a to hlavně v souvislosti s řešením praktických problémů.

Obsahové, časové a organizační vymezení předmětu

Fyzika je povinným vyučovacím předmětem pro žáky II. stupně ZŠ v 6. až 9. ročníku. Vyučuje se ve 2 hodinové týdenní dotaci v 6., 7. a 9. ročníku a v 1 hodinové týdenní dotaci v 8. ročníku. Vyučovací předmět Fyzika je zpravidla vyučován v kmenových třídách nebo v odborné učebně fyziky. Výuka fyziky ve vhodných případech může probíhat i v jiných prostorách školy a mimo budovu školy. Ve vyučovacím předmětu Fyzika je naplňována část vzdělávacího obsahu vzdělávacího oboru RVP ZV Výchova ke zdraví. Předmět svým charakterem velmi často přesahuje do dalších

vzdělávacích oborů RVP ZV (Chemie, Přírodopis, Zeměpis, Člověk a svět práce aj.) a do doporučeného tématu „Ochrana člověka za mimořádných situací“.

Výchovné a vzdělávací strategie

Kompetence k učení

V předmětu Fyzika jsou pro utváření a rozvíjení této klíčové kompetence využívány strategie (postupy), které mají žákům umožnit:

- samostatně či v kooperaci s ostatními žáky systematicky pozorovat různé fyzikální objekty, procesy i jejich vlastnosti a měřit různé fyzikální vlastnosti těles, výsledky svých pozorování a měření zpracovávat, vyhodnocovat a dále využívat pro své vlastní učení
- potvrzují vyslovované hypotézy nebo slouží jako základ pro odhalování fyzikálních zákonitostí, z nichž mohou žáci vycházet v dalších svých poznávacích aktivitách
- vyslovovat v diskusích hypotézy o fyzikální podstatě studovaných jevů či jejich průběhu, ověřovat různými prostředky jejich pravdivost a využívat získané poznatky k rozšiřování vlastního poznávacího potenciálu
- vyhledávat v různých pramenech potřebné informace týkající se problematiky fyzikálního poznávání a využívat je efektivně ve svém dalším studiu
- poznávat souvislosti fyzikálního zkoumání s ostatními oblastmi zkoumání

V předmětu Fyzika:

- vedeme žáky k samostatnému organizování zkoumání daných jevů, umožňujeme jim realizovat jejich postupy zkoumání
- umožňujeme žákům experimentovat a porovnávat získané výsledky

Kompetence k řešení problémů

V předmětu Fyzika jsou pro rozvíjení této klíčové kompetence využívány následující strategie (postupy), které mají žákům umožnit:

- rozpoznávat problémy v průběhu jejich fyzikálního vzdělávání při využití všech metod a prostředků, jež mají v daném okamžiku k dispozici (dostupné metody pozorování, měření, experimentování, matematické prostředky, grafické prostředky apod.)
- vyjádřit či formulovat problém, na který narazí při svém fyzikálním vzdělávání
- hledat, navrhnout či používat různé další metody, informace nebo nástroje, které by mohly přispět k řešení daného problému, jestliže dosavadní metody, informace a prostředky nevedly k cíli
- posuzovat řešení daného fyzikálního problému z hlediska jeho správnosti, jednoznačnosti či efektivnosti a z těchto hledisek porovnávat i případná různá řešení daného problému
- korigovat chybná řešení problému
- používat osvojené metody řešení fyzikálních problémů i v jiných oblastech jejich vzdělávání, pokud jsou tyto metody v těchto oblastech aplikovatelné

V předmětu Fyzika:

- vytváříme praktické problémové úlohy
- učíme žáky poznat a pochopit problém
- vedeme žáky k samostatnému vyhledávání informací vhodných k řešení problému, hledat a zkoušet různé způsoby řešení problému
- učíme žáky pracovat s chybou
- vedeme žáky k využívání vlastních zkušeností
- při řešení problémů podporujeme samostatnost i spolupráci
-

Kompetence komunikativní

- vedeme žáky k tomu, aby otevřeně a kultivovaně vyjadřovali svůj názor
- učíme žáky obhajovat svůj názor, vhodně argumentovat a zároveň naslouchat názoru druhých
- učíme žáky zapojovat se do diskuze a dodržovat pravidla diskuse
- učíme žáky prezentovat své názory a myšlenky před třídou
-

Kompetence sociální a personální

- vedeme žáky k pochopení potřeby efektivní spolupráce
- podporujeme práci ve dvojicích, v týmech
- učíme žáky hodnotit práci týmu, zároveň jejich přínos a práci ostatních členů týmu
- vedeme žáky k vytváření pravidel práce v týmu
- integrujeme žáky s SVP

Kompetence občanské

- učíme žáky respektovat druhého člověka, přestože nesouhlasí s jeho názorem
- vedeme žáky k ochraně jejich zdraví při práci na praktických úlohách a laboratorních pracích

Kompetence pracovní

Učíme žáky bezpečně používat nástroje, pomůcky a materiál při praktických úlohách, dodržovat daná pravidla, dbát na bezpečnost svoji i druhých.

Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu

2. stupeň

LÁTKY A TĚLESA

Očekávané výstupy z RVP

Žák

- změří vhodně zvolenými měřidly některé důležité fyzikální veličiny charakterizující látky a tělesa

- uvede konkrétní příklady jevů dokazujících, že se částice látek neustále pohybují a vzájemně na sebe působí
- předpoví, jak se změní délka či objem tělesa při dané změně jeho teploty
- využívá s porozuměním vztah mezi hustotou, hmotností a objemem při řešení praktických problémů

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

žák

F-9-1-01p změří v jednoduchých konkrétních případech vhodně zvolenými měřidly důležité fyzikální veličiny charakterizující látku a tělesa – délku, hmotnost, čas

POHYB TĚLES, SÍLY

Očekávané výstupy z RVP

Žák

- rozhodne, jaký druh pohybu těleso koná vzhledem k jinému tělesu
- využívá s porozuměním při řešení problémů a úloh vztah mezi rychlostí, dráhou a časem u rovnoměrného pohybu těles
- změří velikost působící síly
- určí v konkrétní jednoduché situaci druhy sil působících na těleso, jejich velikosti, směry a výslednici
- využívá Newtonovy zákony pro objasnění či předvídání změn pohybu těles při působení stálé výsledné síly v jednoduchých situacích
- aplikuje poznatky o otáčivých účincích síly při řešení praktických problémů

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

žák

F-9-2-1 rozeznává, že je těleso v klidu, či pohybu vůči jinému tělesu

F-9-2-2 zná vztah mezi rychlostí, dráhou a časem u rovnoměrného přímočarého pohybu těles při řešení jednoduchých problémů

F-9-2-04p rozezná, zda na těleso v konkrétní situaci působí síla

F-9-2-05p předvídá změnu pohybu těles při působení síly

F-9-2-06p aplikuje poznatky o jednoduchých strojích při řešení jednoduchých praktických problémů

MECHANICKÉ VLASTNOSTI TEKUTIN

Očekávané výstupy z RVP

Žák

- využívá poznatky o zákonitostech tlaku v klidných tekutinách pro řešení konkrétních praktických problémů
- předpoví z analýzy sil působících na těleso v klidné tekutině chování tělesa v ní

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

žák

F-9-3-01p využívá poznatky o zákonitostech tlaku v klidných tekutinách pro řešení jednoduchých praktických problémů

ENERGIE

Očekávané výstupy z RVP

Žák

- určí v jednoduchých případech práci vykonanou silou a z ní určí změnu energie tělesa
- využívá s porozuměním vztah mezi výkonem, vykonanou prací a časem
- využívá poznatky o vzájemných přeměnách různých forem energie a jejich přenosu při řešení konkrétních problémů a úloh
- určí v jednoduchých případech teplo přijaté či odevzdané tělesem
- zhodnotí výhody a nevýhody využívání různých energetických zdrojů z hlediska vlivu na životní prostředí

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

žák

F-9-4-02p uvede vzájemný vztah mezi výkonem, vykonanou prací a časem (bez vzorců)

F-9-4-03p rozpozná vzájemné přeměny různých forem energie, jejich přenosu a využití

F-9-4-04p rozezná v jednoduchých příkladech teplo přijaté či odevzdané tělesem

F-9-4-05p pojmenuje výhody a nevýhody využívání různých energetických zdrojů z hlediska vlivu na životní prostředí

ZVUKOVÉ DĚJE**Očekávané výstupy z RVP**

Žák

- rozpozná ve svém okolí zdroje zvuku a kvalitativně analyzuje příhodnost daného prostředí pro šíření zvuku
- posoudí možnosti zmenšování vlivu nadměrného hluku na životní prostředí

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

žák

F-9-5-1 rozpozná zdroje zvuku, jeho šíření a odraz

F-9-5-2 posoudí vliv nadměrného hluku na životní prostředí a zdraví člověka

ELEKTROMAGNETICKÉ A SVĚTELNÉ DĚJE**Očekávané výstupy z RVP**

Žák

- sestaví správně podle schématu elektrický obvod a analyzuje správně schéma reálného obvodu
- rozliší stejnosměrný proud od střídavého a změří elektrický proud a napětí
- rozliší vodič, izolant a polovodič na základě analýzy jejich vlastností
- využívá Ohmův zákon pro část obvodu při řešení praktických problémů
- využívá prakticky poznatky o působení magnetického pole na magnet a cívku s proudem a o vlivu změny magnetického pole v okolí cívky na vznik indukovaného napětí v ní
- zapojí správně polovodičovou diodu
- využívá zákona o přímočarém šíření světla ve stejnorodém optickém prostředí a zákona odrazu světla při řešení problémů a úloh
- rozhodne ze znalosti rychlostí světla ve dvou různých prostředích, zda se světlo bude lámat ke kolmici či od kolmice, a využívá této skutečnosti při analýze průchodu světla čočkami

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

žák

F-9-6-01p sestaví podle schématu jednoduchý elektrický obvod

F-9-6-02p vyjmenuje zdroje elektrického proudu

F-9-6-03p rozliší vodiče od izolantů na základě jejich vlastností; zná zásady bezpečnosti při práci s elektrickými přístroji a zařízeními; zná druhy magnetů a jejich praktické využití; rozpozná, zda těleso je, či není zdrojem světla

F-9-6-07p zná způsob šíření světla ve stejnorodém optickém prostředí; rozliší spojnou čočku od rozptylky a zná jejich využití

VESMÍR

Očekávané výstupy z RVP

Žák

- objasní (kvalitativně) pomocí poznatků o gravitačních silách pohyb planet kolem Slunce a měsíců planet kolem planet
- odliší hvězdu od planety na základě jejich vlastností

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

žák

F-9-7-01p objasní pohyb planety Země kolem Slunce a pohyb Měsíce kolem Země

F-9-7-02 odliší hvězdu od planety na základě jejich vlastností

- zná planety sluneční soustavy a jejich postavení vzhledem ke Slunci
- osvojí si základní vědomosti o Zemi jako vesmírném tělese a jejím postavení ve vesmíru

6. ročník

Očekávané výstupy Žák:	Učivo	Průřezová témata	Poznámky
<ul style="list-style-type: none"> - vysvětlí rozdíl mezi vlastnostmi látek pevných, kapalných a plyných - rozliší termín těleso a látka 	Stavba látek – látky pevné, kapalné a plyné		
<ul style="list-style-type: none"> - na příkladech objasní, kdy dochází k vzájemnému silovému působení těles - chápe důležitost působení gravitačního pole Země na život na této planetě - změří siloměrem velikost síly 	Vzájemné působení těles Síla, gravitační síla a gravitační pole Měření síly		

<ul style="list-style-type: none"> - zelektruje těleso třením, dotykem a tento jev vysvětlí - určí, jak se budou k sobě navzájem chovat elektrovaná tělesa 	Elektrické vlastnosti látek Elektrování těles Elektrické pole		
<ul style="list-style-type: none"> - odliší na magnetu magnetické póly, netečné pásmo - pokusně znázorní magnetické pole a znázorní ho indukčními čarami - použije kompas k určování světových stran 	Magnetické vlastnosti látek Magnety přírodní a umělé Magnetické póly Magnetické pole, magnetické pole Země Magnetizace látky		
<ul style="list-style-type: none"> - změří rozměry obdélníkové plochy i hranolů - určí objem tělesa odměrným válcem i výpočtem - ovládá určení hmotnosti tělesa laboratorními váhami - volí při všech činnostech vhodné měřidlo - umí minimalizovat chyby vzniklé při měření 	Měření fyzikálních veličin Délka, základní jednotka, odvozené jednotky Objem Hmotnost	MEV – Práce v realizačním týmu	
<ul style="list-style-type: none"> - určí hustotu pevného i kapalného tělesa na základě změřených veličin - použije odvozeného vzorce pro výpočet hustoty k výpočtu hmotnosti i objemu 	Hustota Výpočet hmotnosti a objemu		
<ul style="list-style-type: none"> - změří čas stopkami - převede jednotky času - vysvětlí důsledky změn objemu těles při změnách teploty - změří teplotu kapalného tělesa a tělesnou teplotu 	Jednotky času Měření času Změna objemu pevných, kapalných a plyných těles při zahřívání a ochlazování Měření teploty		
<ul style="list-style-type: none"> - chápe souvislost mezi gravitační silou Země a hmotností tělesa - určí výslednou sílu, která působí na těleso - určí experimentálně těžiště tělesa 	Síla-vzájemné silové působení, gravitační síla a hmotnost. Znázornění síly, skládání sil. Těžiště		
<ul style="list-style-type: none"> - vysvětlí Newtonovy pohybové zákony 	Posuvné účinky síly, pohybové zákony I.Newtona		
<ul style="list-style-type: none"> - chápe význam jednoduchých strojů v denní praxi 	Otáčivé účinky síly: rovnováha na páce, užití páky v praxi. Kladka volná, pevná, kladkostroj		
<ul style="list-style-type: none"> - experimentálně určí velikost třecí síly - určí, kdy je nutné třecí sílu zvětšit a zmenšit 	Tření. Třecí síla v praxi		

Závěrečné opakování

7. ročník

Očekávané výstupy Žák:	Učivo	Průřezová témata	Poznámky
<ul style="list-style-type: none"> - chápe pojem relativní v souvislosti s klidem a pohybem těles - popíše a odliší pohyb podle tvaru trajektorie 	<p>Pohyb a klid tělesa vzhledem k vztažné soustavě</p> <p>Pohyb posuvný a otáčivý</p> <p>Přímočarý a křivočarý pohyb částic</p>		
<ul style="list-style-type: none"> - odliší pohyb rovnoměrný od pohybu nerovnoměrného - ovládá vzorec pro výpočet rychlosti, dráhy a času - vypočítá průměrnou rychlost nerovnoměrného pohybu tělesa 	<p>Rovnoměrný a nerovnoměrný pohyb</p> <p>Rychlost rovnoměrného pohybu</p> <p>Odvození vzorce pro výpočet rychlosti jednotky rychlosti a převodní vztahy</p> <p>Výpočet průměrné rychlosti</p>	MEV – Práce v realizačním týmu	
<ul style="list-style-type: none"> - vyhledá hodnoty rychlosti, dráhy a času v grafech 	<p>Graf přímé úměrnosti dráhy a času při rovnoměrném pohybu</p>		
<ul style="list-style-type: none"> - vysvětlí a pokusně dokáže jev – difúzi - objasní pomocí částicové stavby rozpínavost plynů, tekutost kapalin i plynů a stálý tvar krystalických látek - zná složení atomu - vyhledá prvky v periodické soustavě prvků - chápe rozdíl mezi atomem, molekulou 	<p>Částicová stavba látek, vlastnosti látek</p> <p>Vzájemné silové působení částic</p> <p>Atomy a molekuly</p>	OSV – Rozvoj schopností poznávání	
<ul style="list-style-type: none"> - výpočtem určí velikost tlaku, tlakové síly i plochy - chápe tlak jako fyzikální veličinu, kterou lze měnit podle potřeby 	<p>Tlaková síla, tlak, tlak v praxi</p>		
<ul style="list-style-type: none"> - chápe význam Pascalova zákona v souvislosti s hydraulickými zařízeními 	<p>Mechanické vlastnosti kapalin</p> <p>Přenášení tlaku v kapalinách.</p> <p>Užití výsledků Pascalova zákona</p>		
<ul style="list-style-type: none"> - vysvětlí důsledky působení gravitační síly Země na kapalinu - výpočtem určí velikost hydrostatického tlaku 	<p>Působení gravitační síly na kapalinu v klidu-tlaková síla, hydrostatický tlak</p>		
<ul style="list-style-type: none"> - určí velikost vztlakové síly v kapalině výpočtem i 	<p>Archimédův zákon, vztlaková síla</p>		

experimentálně			
<ul style="list-style-type: none"> - aplikuje Archimédův zákon i pro plyny - objasní Torricelliho pokus - rozumí podstatě tlakoměrů 	Mechanické vlastnosti plynů – Archimédův zákon pro plyny. Měření atmosférického tlaku. Manometry		
<ul style="list-style-type: none"> - určí základní meteorologické prvky 	Počasi kolem nás. Meteorologie. Atmosféra Země a její složení. Základní meteorologické jevy a jejich měření.		
<ul style="list-style-type: none"> - rozliší mezi zdrojem světla a tělesem, které světlo pouze odráží - vysvětlí, proč dochází k zatmění Slunce a Měsíce 	Optika zdroje světla, šíření světla, rychlost světla Slunce – přirozený zdroj světla i tepla	OSV – Rozvoj schopností poznávání	
<ul style="list-style-type: none"> - vysloví zákon odrazu světla - zobrazí předmět vytvořený různými typy zrcadel 	Zákon odrazu světla, zrcadla dutá i kulová	OSV – Rozvoj schopností poznávání	
<ul style="list-style-type: none"> - vysvětlí, proč dochází k lomu světla - rozliší obrazy předmětů vytvořené spojkou a rozptylkou - objasní, jak lze pomocí čoček odstranit krátkozrakost a dalekozrakost 	Lom světla, čočky		FaV 12
<ul style="list-style-type: none"> - vysvětlí, jak se rozkládá denní bílé světlo hranolem - vysvětlí vznik duhy v přírodě 	Rozklad světla		

8. ročník

Očekávané výstupy Žák:	Učivo	Průřezová témata	Poznámky
<ul style="list-style-type: none"> - aktivně použije vzorce pro výpočet mechanické práce a výkonu - rozliší pojmy příkon a výkon - rozumí významu účinnosti 	Práce. Výkon. Účinnost		
<ul style="list-style-type: none"> - určí, na čem závisí velikost pohybové energie tělesa - početně určí velikost polohové energie 	Pohybová a polohová energie. Přeměna pohybové a polohové energie		
<ul style="list-style-type: none"> - vysvětlí pojem vnitřní energie tělesa i tepelná výměna - rozliší významy slov – tepelný vodič, tepelný izolant - odlišuje termín teplo od teploty 	Vnitřní energie tělesa. Teplo. Tepelná výměna.		
<ul style="list-style-type: none"> - zdůvodní, na čem závisí teplo přijaté tělesem při tepelné výměně - rozumí vztahu mezi teplem přijatým a odevzdaným 	Teplo přijaté a odevzdané.	MEV – Práce v realizačním týmu OSV – Rozvoj schopností poznávání	

<ul style="list-style-type: none"> - početně zjistí množství přijatého i odevzdaného tepla - z tohoto vzorce vyjádří i ostatní veličiny 			
<ul style="list-style-type: none"> - zná, za jakých podmínek dochází k jednotlivým změnám skupenství - aktivně použije fyzikální tabulky - vysvětlí činnost pístových spalovacích motorů 	Změny skupenství látky. Tání a tuhnutí. Vypařování. Var. Kapalnění. Pístové spalovací motory.	EV – Lidské aktivity a problematika životního prostředí EV – Vztah člověka k prostředí	
<ul style="list-style-type: none"> - vysvětlí působení elektrického pole na vodič i izolant - rozliší a porovná odlišnosti gravitačního a elektrické pole 	Elektrický náboj. Elektrické pole. Elektrické vlastnosti látek. Elektroskop. Jednotka elektrického náboje. Vodič a izolant v elektrickém poli. Siločáry elektrického pole		
<ul style="list-style-type: none"> - rozliší vodič od izolantu a polovodiče - vysvětlí podstatu vedení el.proudu v různých látkách 	Vedení el.proudu v kapalinách, plynech, polovodičích		

9. ročník

Očekávané výstupy	Učivo	Průřezová témata	Poznámky
<ul style="list-style-type: none"> - zapojí ampérmetru do obvodu a určí velikost el.proudu - změří velikost elektrického napětí - vysvětlí elektrický odpor jako vlastnost vodiče - zapojí spotřebiče a využije odlišnosti zapojení 	Elektrický proud Elektrické napětí Ohmův zákon Elektrický odpor Zapojení spotřebičů za sebou Zapojení spotřebičů vedle sebe	MEV – Práce v realizačním týmu	
<ul style="list-style-type: none"> - ovládá práci s měřicími přístroji (voltmetr, ampérmetr, ohmmetr) 	Opakování – zapojení spotřebičů sériově i paralelně. Reostat i potenciometr v obvodu	OSV – Rozvoj schopností poznávání	
<ul style="list-style-type: none"> - určí severní a jižní pól cívky, kterou prochází el.proud - vysvětlí činnost elektromotoru 	Elektromagnetické jevy – magnetické pole cívky, kterou prochází el.proud Elektromotor		
<ul style="list-style-type: none"> - vysvětlí podstatu elektromagnetické indukce 	Elektromagnetická indukce. Změna magnetického pole cívky.		

<ul style="list-style-type: none"> - objasní vznik střídavého napětí i činnost generátorů - vysvětlí činnost transformátoru - popíše princip výroby elektrické energie 	<p>Střídavý proud. Časový průběh střídavého napětí a proudu. Transformátory. Rozvodná elektrická síť.</p>		
<ul style="list-style-type: none"> - jednoduše vysvětlí rozdílné vlastnosti elektromagnetických vln o různých vlnových délkách a jejich využití v praxi 	<p>Elektromagnetické vlny a záření</p>		
<ul style="list-style-type: none"> - vysvětlí pojem radioaktivita - odliší vlastnosti různých druhů záření - chápe význam využití jaderné energie - vysvětlí nebezpečí zneužití jaderné energie 	<p>Radioaktivita. Využití jaderného záření. Jaderná energetika. Ochrana před zářením.</p>	<p>EV – Základní podmínky života EV – Lidské aktivity a problémy životního prostředí EV – Vztah člověka k prostředí</p>	
<ul style="list-style-type: none"> - určí nutné podmínky pro vznik a šíření zvuku - chápe nutnost ochrany organismu před přílišným hlukem 	<p>Zvukové jevy, šíření zvuku. Ochrana před nadměrným hlukem.</p>		
<ul style="list-style-type: none"> - určí vztah mezi výškou tónu a kmitočtem 	<p>Tón, výška tónu kmitočtem.</p>		
<ul style="list-style-type: none"> - orientuje se v mapě hvězdné oblohy - určí tělesa, která tvoří sluneční soustavu s hlavním zaměřením na planety - objasní význam kosmického výzkumu pro lidstvo 	<p>Země a vesmír. Sluneční soustava. Naše Galaxie. Kosmický výzkum.</p>		

5.6.2 Vzdělávací obor: Chemie

5.6.2.1 Název vyučovacího předmětu: Chemie

Charakteristika vyučovacího předmětu

Vyučovací předmět Chemie je jedním z vyučovacích předmětů ŠVP (Fyzika, Chemie, Přírodopis, Zeměpis), který žákovi umožňuje poznávání přírody jako systému, chápání důležitosti udržování přírodní rovnováhy, uvědomování si užitečnosti přírodovědných poznatků a jejich aplikací v praktickém životě, rozvíjení dovedností objektivně a spolehlivě pozorovat, experimentovat, vytvářet a ověřovat hypotézy, vyvozovat z nich závěry a ty ústně i písemně interpretovat. Učí žáky rozlišovat příčiny chemických dějů, souvislosti a vztahy mezi nimi.

Výuka směřuje k:

- podchycení a rozvíjení zájmu o poznávání základních chemických pojmů a zákonitostí na příkladech směsí, chemických látek a jejich reakcí s využíváním jednoduchých chemických pokusů, řešení problémů a zdůvodňování správného jednání v praktických situacích
- vytváření potřeb objevovat a vysvětlovat chemické jevy, zdůvodňovat vyvozené závěry a získané poznatky využívat k rozvíjení odpovědných občanských postojů
- získávání a upevňování dovedností pracovat podle pravidel bezpečné práce s chemikáliemi a dovednosti poskytnout první pomoc při úrazech s vybranými nebezpečnými látkami

Obsahové, časové a organizační vymezení předmětu

Chemie je povinným vyučovacím předmětem pro žáky 2. stupně ZŠ v 8. a 9. ročníku. Vyučuje se v 2 hodinové týdenní dotaci. Vyučovací předmět Chemie může být vyučován v učebně chemie i v kmenových třídách. Ve vyučovacím předmětu Chemie je naplňována část vzdělávacího obsahu vzdělávacího oboru Výchova ke zdraví. Předmět svým charakterem a vzdělávacím obsahem velmi často přesahuje do dalších vzdělávacích oborů (Fyzika, Přírodopis, Zeměpis, Člověk a svět práce aj.) a do doporučeného tématu „Ochrana člověka za mimořádných situací“.

Výchovné a vzdělávací strategie

Kompetence k učení

- vedeme žáky k samostatnému organizování zkoumání daných jevů, umožňujeme jim realizovat jejich postupy zkoumání
- umožňujeme žákům experimentovat a porovnávat získané výsledky

Kompetence k řešení problémů

- vytváříme praktické problémové úlohy
- učíme žáky poznat a pochopit problém
- vedeme žáky k samostatnému vyhledávání informací vhodných k řešení problému, hledat a zkoušet různé způsoby řešení problému
- učíme žáky pracovat s chybou
- vedeme žáky k využívání vlastních zkušeností
- při řešení problémů podporujeme samostatnost i spolupráci

Kompetence komunikativní

- vedeme žáky k tomu, aby otevřeně a kultivovaně vyjadřovali svůj názor
- učíme žáky obhajovat svůj názor, vhodně argumentovat a zároveň naslouchat názoru druhých
- učíme žáky zapojovat se do diskuze a dodržovat pravidla diskuse
- učíme žáky prezentovat své názory a myšlenky před třídou

Kompetence sociální a personální

- vedeme žáky k pochopení potřeby efektivní spolupráce
- podporujeme práci ve dvojicích, v týmech
- učíme žáky hodnotit práci týmu, zároveň jejich přínos a práci ostatních členů týmu
- vedeme žáky k vytváření pravidel práce v týmu
- integrujeme žáky s SVP

Kompetence občanské

- učíme žáky respektovat druhého člověka, přestože nesouhlasí s jeho názorem
- vedeme žáky k ochraně jejich zdraví při práci na praktických úlohách a laboratorních pracích

Kompetence pracovní

- učíme žáky bezpečně používat nástroje, pomůcky a materiál při praktických úlohách, dodržovat daná pravidla, dbát na bezpečnost svoji i druhých

Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu

2. stupeň

POZOROVÁNÍ, POKUS A BEZPEČNOST PRÁCE

Očekávané výstupy z RVP

Žák

- určí společné a rozdílné vlastnosti látek
- pracuje bezpečně s vybranými dostupnými a běžně používanými látkami a hodnotí jejich rizikovost; posoudí nebezpečnost vybraných dostupných látek, se kterými zatím pracovat nesmí
- objasní nejefektivnější jednání v modelových příkladech havárie s únikem nebezpečných látek

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

žák

CH-9-1-01p rozliší společné a rozdílné vlastnosti látek

CH-9-1-02p pracuje bezpečně s vybranými běžně používanými nebezpečnými látkami

CH-9-1-03p reaguje na případy úniku nebezpečných látek

- rozpozná přeměny skupenství látek

SMĚSI

Očekávané výstupy z RVP

Žák

- rozlišuje směsi a chemické látky
- vypočítá složení roztoků, připraví prakticky roztok daného složení
- vysvětlí základní faktory ovlivňující rozpouštění pevných látek
- navrhne postupy a prakticky provede oddělování složek směsí o známém složení; uvede příklady oddělování složek v praxi
- rozliší různé druhy vody a uvede příklady jejich výskytu a použití
- uvede příklady znečišťování vody a vzduchu v pracovním prostředí a domácnosti, navrhne nejvhodnější preventivní opatření a způsoby likvidace znečištění

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

žák

CH-9-2-01p pozná směsi a chemické látky

CH-9-2-02p rozezná druhy roztoků a jejich využití v běžném životě

CH-9-2-05p rozliší různé druhy vody a uvede příklady jejich použití

CH-9-2-06p uvede zdroje znečišťování vody a vzduchu ve svém nejbližším okolí

ČÁSTICOVÉ SLOŽENÍ LÁTEK A CHEMICKÉ PRVKY

Očekávané výstupy z RVP

Žák

- používá pojmy atom a molekula ve správných souvislostech
- rozlišuje chemické prvky a chemické sloučeniny a pojmy užívá ve správných souvislostech
- orientuje se v periodické soustavě chemických prvků, rozpozná vybrané kovy a nekovy a usuzuje na jejich možné vlastnosti

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

žák

CH-9-3-02p uvede nejobvyklejší chemické prvky a jednoduché chemické sloučeniny a jejich

značky

CH-9-3-03p rozpozná vybrané kovy a nekovy a jejich možné vlastnosti

CHEMICKÉ REAKCE**Očekávané výstupy z RVP**

Žák

- rozliší výchozí látky a produkty chemických reakcí, uvede příklady prakticky důležitých chemických reakcí, provede jejich klasifikaci a zhodnotí jejich využívání
- přečte chemické rovnice a s užitím zákona zachování hmotnosti vypočítá hmotnost výchozí látky nebo produktu
- aplikuje poznatky o faktorech ovlivňujících průběh chemických reakcí v praxi a při předcházení jejich nebezpečnému průběhu

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

žák

CH-9-4-01p pojmenuje výchozí látky a produkty nejjednodušších chemických reakcí

ANORGANICKÉ SLOUČENINY**Očekávané výstupy z RVP**

Žák

- porovná vlastnosti a použití vybraných prakticky významných oxidů, kyselin, hydroxidů a solí a posoudí vliv významných zástupců těchto látek na životní prostředí
- vysvětlí vznik kyselých dešťů, uvede jejich vliv na životní prostředí a uvede opatření, kterými jim lze předcházet
- orientuje se na stupnici pH, změří reakci roztoku univerzálním indikátorovým papírkem a uvede příklady uplatňování neutralizace v praxi

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

žák

CH-9-5-01p popíše vlastnosti a použití vybraných prakticky využitelných oxidů, kyselin, hydroxidů a solí a zná vliv těchto látek na životní prostředí

CH-9-5-03p orientuje se na stupnici pH, změří pH roztoku univerzálním indikátorovým papírkem

- poskytnete první pomoc při zasažení pokožky kyselinou nebo hydroxidem

ORGANICKÉ SLOUČENINY

Očekávané výstupy z RVP

Žák

- rozliší nejjednodušší uhlovodíky, uvede jejich zdroje, vlastnosti a použití
- zhodnotí užívání fosilních paliv a vyráběných paliv jako zdrojů energie a uvede příklady produktů průmyslového zpracování ropy
- rozliší vybrané deriváty uhlovodíků, uvede jejich zdroje, vlastnosti a použití
- orientuje se ve výchozích látkách a produktech fotosyntézy a koncových produktů biochemického zpracování, především bílkovin, tuků, sacharidů
- určí podmínky postačující pro aktivní fotosyntézu
- uvede příklady zdrojů bílkovin, tuků, sacharidů a vitaminů

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

žák

CH-9-6-02p zhodnotí užívání paliv jako zdrojů energie

CH-9-6-02p vyjmenuje některé produkty průmyslového zpracování ropy

CH-9-6-06p uvede příklady bílkovin, tuků, sacharidů a vitaminů v potravě z hlediska obecně uznávaných zásad správné výživy

CHEMIE A SPOLEČNOST

Očekávané výstupy z RVP

Žák

- zhodnotí využívání prvotních a druhotných surovin z hlediska trvale udržitelného rozvoje na Zemi
- aplikuje znalosti o principech hašení požárů na řešení modelových situací z praxe
- orientuje se v přípravě a využívání různých látek v praxi a jejich vlivech na životní prostředí a zdraví člověka

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

žák

CH-9-7-01p uvede příklady využívání prvotních a druhotných surovin

CH-9-7-03p zhodnotí využívání různých látek v praxi vzhledem k životnímu prostředí a zdraví člověka

8. ročník

Očekávané výstupy Žák:	Učivo	Průřezová témata	Poznámky
Vysvětlí význam chemie pro člověka <ul style="list-style-type: none"> - vysvětlí, co chemie zkoumá a jaké používá metody - ukáže vztah mezi chemickým výzkumem a výrobou - pojmenuje nejčastěji používané sklo a pomůcky, pracuje bezpečně s vybranými látkami - vyjmenuje běžně dostupně nebezpečné látky, seznámí se ze způsobem označení těchto látek - rozliší vlastnosti látek pozorováním (barva, lesk, zápach, skupenství) a pokusem - teplota tání, varu, hustota, rozpustnost, hořlavost, případně el. a tepelná vodivost - pozná chemické a fyzikální přeměny látek při pokusech i u běžně známých dějů 	Pozorování, pokus, bezpečnost Chemie jako přírodní věda Chemický výzkum, výroba Chemická laboratoř, pomůcky, sklo Zásady bezpečně práce Nebezpečné látky a přípravky Vlastnosti látek Přeměny látek	MEV – Práce v realizačním týmu	
Rozlišuje směsi a chemické látky <ul style="list-style-type: none"> - Rozliší typy různorodých směsí - používá pojmy: koncentrovaný, zředěný, nasycený a nenasycený roztok - vypočítá složení roztoků - vysvětlí vliv teploty, míchání a plošného obsahu na rychlost rozpouštění pevné látky - vysvětlí pojem rozpustnost - vysvětlí princip usazování, filtrace, destilace, krystalizace - prakticky provede filtraci a destilaci a dokáže uvést příklady využití 	Směsi stejnorodé (roztoky) a různorodé Typy různorodých směsí (suspenze, emulze, aerosol, pěna) Roztoky - rozpouštědlo, rozpouštěná látka Rozpustnost, rychlost rozpouštění Hmotnostní zlomek a koncentrace složky roztoku Oddělování složek ze směsí stejnorodých a různorodých	OSV – Rozvoj schopností poznávání	
<ul style="list-style-type: none"> - rozliší různé druhy vod podle obsahu minerálních látek a 	Voda a vzduch	EV – Ekosystémy	

<p>uvede příklady výskytu a využití</p> <ul style="list-style-type: none"> - zná různé způsoby získávání pitné vody, umí objasnit princip vodárny - uvede příklady znečišťování vody, objasní čištění vody v čistírně odpadních vod. - zná složení vzduchu, zdroje nečistot, umí objasnit pojmy teplotní inverze, smog - vysvětlí způsob získávání složek ze vzduchu destilací. - vysvětlí význam kyslíku pro člověka a v průmyslové výrobě. - zná vlastnosti kyslíku - vysvětlí pojmy hoření, oxidace, hořlaviny, teplota vznícení. - vysvětlí princip hašení, uvede běžně používané hasicí prostředky - poskytne první pomoc při popáleninách 	<p>Voda měkká, tvrdá, minerální, slaná, destilovaná Způsoby získávání a výroby pitné vody, čistota vody Voda užitková, odpadní Vzduch Kyslík Hoření látek na vzduchu Hašení plamene</p>	<p>EV- Základní podmínky života EV – Lid. Aktivity a podm. živ. prostředí EV – Vztah člověka k prostředí</p>	
<ul style="list-style-type: none"> - vysvětlí pojem protonové číslo a užívá jej k označení složení a struktury Atomu - vysvětlí pojmy atomové jádro, protony, neutrony, elektronový obal, elektrony - použije pojem atom, molekula, prvek, sloučenina ve správných souvislostech - použije vybrané názvy a značky chemických prvků. - čte chemické zápisy (vzorce, značky) - rozliší chemické zápisy prvků a sloučenin 	<p>Částicové složení látek, chemická vazba Atom Chemické prvky Molekula Chemická sloučenina</p>		
<ul style="list-style-type: none"> - uvede způsob přípravy, výroby, vlastnosti a použití vodíku - vysvětlí pojem chemické reakce, chemické rovnice, reaktanty, produkty, chemický rozklad, slučování - zapíše chemický děj chemickou rovnicí - rozliší chemický rozklad a slučování, orientuje se v periodické soustavě, rozliší kovy, polokovy, nekovy - zná vlastnosti a použití vybraných kovů (alkalické, železo, hliník, měď, zinek, stříbro, zlato, hořčík, rtuť) - zná využití významných slitin v praxi - zná vlastnosti a použití významných nekovů (halogeny, síra, uhlík, fosfor) - zná pojmy anion, kation, iontová sloučenina (např. NaCl). - zapíše schéma vzniku iontů 	<p>Chemické prvky Vodík - nejjednodušší prvek Chemické reakce, rovnice Rozdělení prvků, obecné vlastnosti Kovy, slitiny Nekovy, polokovy Ionty Typy chemické vazby Periodická soustava prvků</p>		

<ul style="list-style-type: none"> - vysvětlí umístění prvků v periodické soustavě a objasnit periodický zákon - vyhledá hodnoty elektronegativity v tabulkách a určit typ vazby v jednoduchých sloučeninách 			
<ul style="list-style-type: none"> - použije jednotku látkového množství (mol) při čtení chemických rovnic - vypočítá molární hmotnost sloučeniny z molárních hmotností chemických prvků - při výpočtech použije chemické tabulky, řeší jednoduché výpočtové úlohy z chemických rovnic pomocí matematického vztahu, úvahou a z poměru látkových množství - aplikuje zákon zachování hmotnosti 	<p>Chemické reakce Látkové množství, molární hmotnost Výpočty hmotnosti látek z rovnic Zákon zachování hmotnosti Vlivy na rychlost chemických reakcí</p>		
<ul style="list-style-type: none"> - použije oxidační čísla k psaní a čtení vzorců dvouprvkových sloučenin - popíše vznik, vlastnosti a použití vybraných, prakticky významných dvouprvkových sloučenin (SO₂, NO, NO₂, CO, CO₂, CaO, Fe₂O₃, SiO₂, Al₂O₃, ZnS, PbS, NaCl, KCl) - vysvětlí vznik kyselých dešťů, uvede jejich vliv na životní prostředí a navrhne opatření, jak jim lze předcházet 	<p>Dvouprvkové sloučeniny Oxidy Sulfidy Halogenidy</p>		
<ul style="list-style-type: none"> - vysvětlí způsob ředění kyselin - vyjmenuje zásady první pomoci při zasažení pokožky roztokem silné kyseliny nebo hydroxidu - zapíše vzorce, popíše vlastnosti a použití uvedených hydroxidů a kyselin - zapíše chemickými rovnicemi způsob výroby kys.chlorovodíkové a sírové zapíše - vysvětlí pojem vodíkový kation a hydroxidový anion. - rozliší vybrané kyselinotvorně a zásadotvorně oxidy (SO₂, CO₂, CaO, Na₂O) a zapíše jejich reakci s vodou - vysvětlí pojem indikátor a uvede příklady (fenolftalein, lakmus). - změří pH roztoků používaných v běžném životě pomocí univerzálního indikátorového papírku 	<p>Anorganické sloučeniny Kyseliny a hydroxidy Názvosloví kyslíkatých a bezkyslíkatých kyselin Kyselina chlorovodíková Kyselina sírová Kyseliny dusičná Názvosloví hydroxidů Hydroxid sodný, draselný Hydroxid vápenatý Hydroxid amonný, amoniak Kyselost a zásaditost vodných roztoků, indikátory</p>		
<ul style="list-style-type: none"> - sleduje průběh neutralizace vybraných hydroxidů a kyselin a zapíše chemickou rovnici, objasní obecný princip neutralizace - zná příklady použití neutralizace v běžném životě 	<p>Neutralizace, vznik solí</p>		

<ul style="list-style-type: none"> - zapíše chemickými rovnicemi příklady vzniku solí odvozených od H_2SO_4, H_2CO_3, HCl, HNO_3 - neutralizací, reakcí kovů s kyselinou, kovu s nekovem, kyselinotvorného oxidu s hydroxidem, zásadotvorného oxidu s kyselinou, reakcí oxidu kovu s kyselinou 			
<ul style="list-style-type: none"> - zapíše vzorce a názvy dusičnanů, síranů, uhličitanů, fosforečnanů, hydrogenuhličitanu sodného, vápenatého, modré skalice, sádrovce - popíše vlastnosti a použití prakticky významných - uvede příklady využití solí (křemičitanů) při výrobě keramiky a stavebních pojiv (sádra, cement, malta) - objasní podstatu přechodně tvrdosti vody a krasových jevů - popíše výrobu páleného, hašeného vápna, tvrdnutí vápenné malty, odstranění, kotelního kamene pomocí HCl 	Anorganické sloučeniny - Soli		

9. ročník

Očekávané výstupy Žák:	Učivo	Průřezová témata	Poznámky
<ul style="list-style-type: none"> - rozezná redoxní reakce mezi ostatními a určí v zápisu jednoduchých chemických rovnic oxidaci a redukci pomocí oxidačních čísel - použije zkrácenou řadu reaktivity kovů k zápisu jednoduchých chemických reakcí rovnicemi, porovná prakticky reaktivitu některých kovů - vysvětlí princip výroby kovů z rud pomocí redukčního činidla, uvede významné rudy - popíše výrobu železa ve vysoké peci a výrobu oceli v peci a konvertoru, zapíše jednoduché rovnice reakcí - uvede způsoby využití v průmyslu, vysvětlí princip galvanického pokovování, elektrolýzy - uvede faktory ovlivňující korozi kovů a způsoby ochrany 	Redoxní reakce Oxidace, redukce Redoxní vlastnosti kovů Získávání kovů z rud Výroba železa, oceli Elektrolýza Chemické reakce jako zdroj elektřiny Koroze Redoxní vlastnosti halogenů	MEV – Práce v realizačním týmu OSV – Rozvoj schopností poznávání EV – Ekosystémy EV – Vztah člověka k prostředí	
<ul style="list-style-type: none"> - vysvětlí pojmy exotermická a endotermická reakce, uvede příklady z běžného života a průmyslu - rozliší fosilní a vyráběná paliva - vysvětlí využití uhlí jako paliva a suroviny, uvede využití 	Zdroje energie Teplo a chemické reakce Paliva Uhlí Ropa, zemní plyn Vyčerpateľně a	EV – Ekosystémy EV- Základní podmínky života EV – Vztah člověka	

<p>produktů v běžném životě a průmyslu</p> <ul style="list-style-type: none"> - uvede základní frakce destilace ropy a jejich využití - zhodnotí spalování přírodních a vyráběných paliv z hlediska péče o životní prostředí - uvede zdroje energie tepelné, elektrické, k pohonu motorových vozidel (vyčerpatelné, nevyčerpatelné) - posoudí možnosti využití bionafty, bioplynu, ethanolu, geotermální energie, jádra atomu jako zdrojů energie 	<p>nevyčerpatelně zdroje energie Netradiční zdroje energie</p>	<p>k prostředí</p>	
<ul style="list-style-type: none"> - objasní vlastnosti uhlíku v organických sloučeninách - čtyřvaznost, typy řetězců, typy vazeb, typy vzorců - vysvětlí princip názvosloví uhlovodíků - charakterizuje alkany, dokáže určit jejich modely, zapsat vzorce, u methanu, ethanu, propanu a butanu uvede výskyt a použití - charakterizuje alkeny, určí modely, zapíše jednoduché vzorce různými typy, u ethylenu, propylenu uvede význam - charakterizuje alkiny, určí modely, zapíše vzorce a u acetylenu uvede přípravu, vlastnosti a použití v praxi - charakterizuje areny, vysvětlí pojem benzenové jádro, uvede význam a vlastnosti benzenu a naftalenu - vysvětlí podstatu krakování petroleje vzhledem ke zvýšené spotřebě benzínu - zamyslí se nad vlivem automobilizmu na životní prostředí (testování výfukových plynů) 	<p>Organické sloučeniny, uhlovodíky Charakteristika organických sloučenin Alkany Cykloalkany Eleny Alkiny Areny</p>		
<ul style="list-style-type: none"> - aplikuje obecný princip názvosloví halogenderivátů při psaní a čtení vzorců (chlorethan, vinylchlorid) - aplikuje uhlovodíkový zbytek methyl, ethyl, vinyl - uvede význam uvedených halogenderivátů - vysvětlí pojem freony vzhledem k životnímu prostředí - charakterizuje alkoholy, zapíše vzorce a uvede vlastnosti a použití methanolu, ethanolu, glycerolu. - chápe nebezpečí požívání alkoholických nápojů - uvede vzorec a význam formaldehydu, acetaldehydu a acetonu. - charakterizuje karboxylové kyseliny, zapíše vzorce kys. mravenčí, octové, jejich disociaci, neutralizaci, reakce s kovy a 	<p>Deriváty uhlovodíků Halogenderiváty Alkoholy Karbonylové sloučeniny Esterifikace Plasty Syntetická vlákna</p>	<p>EV – Ekosystémy EV- Základní podmínky života EV – Vztah člověka k prostředí</p>	

<p>oxidy kovů</p> <ul style="list-style-type: none"> - uvede kyseliny vázané v tučích a z aminokyselin vázaných v bílkovinách, zapíše vzorec kyseliny aminooctové - chemickými rovnicemi zapíše vznik polyethylenu, polyvinylchloridu - vysvětlí pojem polymerace, makromolekula, zkratky PE, PVC, PS - uvede vlastnosti a význam plastů a syntetických vláken (i vzhledem k životnímu prostředí) 			
<ul style="list-style-type: none"> - uvede zdroje, význam a vlastnosti glukosy, sacharosy, škrobu, glykogenu, celulosy - uvede zdroje, vlastnosti tuků, slovně vyjádří jejich vznik - jmenuje příklady zdrojů bílkovin, slovně vyjádří jejich složení - objasní obecně zásady při správné skladbě potravy 	<p>Významné látky v organismech Sacharidy Tuky, mýdlo Bílkoviny</p>		
<ul style="list-style-type: none"> - využije poznatky o chemii a výrobcích s ohledem na své zdraví a ochranu životního prostředí - aplikuje školní poznatky v praktickém životě - hodnotí složení potravy z hlediska uznávaných zásad zdravé výživy - uvede nebezpečí spojené s konzumací drog a jiných návykových látek - zvolí nejefektivnější jednání v modelových případech havárie s únikem nebezpečných látek 	<p>Chemie a společnost Léčiva Pesticidy Drogy, doping, tabák, kofein, otravné bojové látky Výživa, složky potravy, životní prostředí a chemie, recyklace Mimořádné události</p>		

5.6.3 Vzdělávací obor: Přírodopis

5.6.3.1 Název vyučovacího předmětu: Přírodopis

Charakteristika vyučovacího předmětu

Přírodopis je předmět, ve kterém si žáci osvojují základní vědomosti o vztazích, dějích a organizmech v biosféře. Na příkladech ukazuje základní souvislosti přírodních dějů a vzájemnou propojenost jednotlivých složek přírody. Vede žáka k pochopení postavení člověka v přírodě, jeho závislosti na přírodních zdrojích. Seznamuje žáky s životem organismů v ekosystémech, popisuje jejich základní vnější a vnitřní znaky. Směřuje žáky k úctě k životu v jakékoliv formě. Ukazuje žákům možnosti, jak se aktivně zapojit do ochrany životního prostředí v každodenním životě. Vede žáky k práci ve skupinách a podporuje využití získaných poznatků v praxi. Předmět Přírodopis na mnoha místech spolupracuje s ostatními přírodovědnými předměty i s dalšími vzdělávacími oblastmi.

Obsahové, časové a organizační vymezení předmětu

Přírodopis je předmět patřící do vzdělávací oblasti Člověk a příroda, ve kterém si žáci osvojují a prohlubují znalosti o organizmech a vztazích mezi nimi a prostředím. Navazuje na vzdělávací oblast Člověk a svět, na předmět Přírodověda. Vyučovací předmět přírodopis přináší základní poznání o přírodě, člověku a vztahy mezi nimi. Žáci si upevňují znalosti o organizmech, rozvíjejí dovednosti při práci s laboratorními pomůckami a mikroskopem, rozšiřují a prohlubují si poznatky o dějích v ekosystémech a vlivu lidské činnosti na biosféru. Učí se dívat na vlastní činnosti z hlediska jejich vlivu na prostředí a život. Vzhledem k tématu je vzdělávací předmět Přírodopis velmi úzce propojen s průřezovým tématem Environmentální výchova.

Pro vyučovací předmět Přírodopis je vymezena časová dotace dvou hodin v každém ročníku 2. stupně. Při výuce žáci používají texty v učebnicích přírodopisu, odbornou a populárně naučnou literaturu, pracovní listy, přírodniny nebo jejich ukázky, určovací klíče, modely, laboratorní techniku atd. V hodinách žáci často pracují samostatně nebo ve skupinách. Důležitou metodou je pozorování a pokus, cvičení. Dále je využíván i výklad, problémové vyučování, projektové dílny, školní projekty. Při vyhledávání a zpracování dat můžeme využívat internet. Poznatky si žáci ověřují při terénních cvičeních a pozorováních v okolí školy a obce Jankov.

Výchovné a vzdělávací strategie

Kompetence k učení

- motivujeme žáky k učení
- učíme žáky plánovat, organizovat a hodnotit jejich učení, posiluje pozitivní vztah k učení
- vedeme žáky k samostatnému organizování různých činností, umožňujeme jim realizovat jejich nápady
- učíme žáky samostatně vyhledávat, zpracovávat a používat informace
- umožňujeme žákům experimentovat a porovnávat získané výsledky

Kompetence k řešení problémů

- vytváříme praktické problémové úlohy či využíváme problémové situace
- učíme žáky vyhledávat informace vhodné k řešení problému, hledat a zkoušet různé způsoby řešení problému, nenechat se odradit nezdarem

- učíme žáky pracovat s chybou
- při řešení problémů podporujeme samostatnost i spolupráci

Kompetence komunikativní

- vedeme žáky k vhodné komunikaci se spolužáky, učiteli a dalšími dospělými
- podporujeme přátelské vztahy mezi žáky
- učíme žáky obhajovat svůj názor, vhodně argumentovat a zároveň naslouchat druhým lidem a snažit se jim porozumět
- učíme žáky zapojovat se do diskuse a dodržovat její pravidla
- učíme žáky prezentovat své názory a myšlenky před okolím
- učíme žáky rozumět různým komunikačním prostředkům

Kompetence sociální a personální

- vedeme žáky k pochopení potřeby efektivní spolupráce
- podporujeme práci ve dvojicích a v týmech
- učíme žáky stanovit si vlastní roli v týmu a rozvíjíme schopnost zastávat různé role
- učíme žáky hodnotit práci týmu, zároveň jejich vlastní přínos a práci ostatních členů
- vedeme žáky k vytváření pravidel práce v týmu, podporujeme příjemnou atmosféru, ohleduplnost, respekt

Kompetence občanské

- vedeme žáky k chápání důležitosti pravidel chování a k jejich dodržování
- vedeme žáky k chápání jejich práv a povinností
- učíme žáky respektovat druhého člověka
- vedeme žáky k sebeúctě
- vedeme žáky k aktivní ochraně jejich zdraví
- vedeme žáky k ochraně životního prostředí (spolupráce s Ochranou fauny a s Podblanickým ekocentrem)

Kompetence pracovní

- vedeme žáky k pozitivnímu vztahu k práci, učíme žáky ocenit jak svoji práci, tak práci druhých
- učíme žáky bezpečně používat nástroje a materiály, dodržovat daná pravidla, dbát na bezpečnost svoji i druhých, dbát na ochranu materiálních hodnot a ochranu životního prostředí

Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu

2. stupeň**OBEČNÁ BIOLOGIE A GENETIKA****Očekávané výstupy z RVP****Žák**

- rozliší základní projevy a podmínky života, orientuje se v daném přehledu vývoje organismů
- popíše základní rozdíly mezi buňkou rostlin, živočichů a bakterií a objasní funkci základních organel
- rozpozná, porovná a objasní funkci základních orgánů (orgánových soustav) rostlin i živočichů
- třídí organismy a zařadí vybrané organismy do říší a nižších taxonomických jednotek
- vysvětlí podstatu pohlavního a nepohlavního rozmnožování a jeho význam z hlediska dědičnosti
- uvede příklady dědičnosti v praktickém životě a příklady vlivu prostředí na utváření organismů
- uvede na příkladech z běžného života význam virů a bakterií v přírodě i pro člověka

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

žák

P-9-1-01p orientuje se v přehledu vývoje organismů a rozliší základní projevy a podmínky života

P-9-1-03p zná základní funkce hlavních orgánů a orgánových soustav rostlin i živočichů

P-9-1-04p rozpozná rozdíl mezi jednobuněčnými a mnohobuněčnými organismy

P-9-1-07p uvede na příkladech vliv virů a bakterií v přírodě a na člověka

- má základní vědomosti o přírodě a přírodních dějích
- pozná význam rostlin a živočichů v přírodě i pro člověka

BIOLOGIE HUB**Očekávané výstupy z RVP****Žák**

- rozpozná naše nejznámější jedlé a jedovaté houby s plodnicemi a porovná je podle charakteristických znaků
- vysvětlí různé způsoby výživy hub a jejich význam v ekosystémech a místo v potravních řetězcích
- objasní funkci dvou organismů ve stélce lišejníků

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

žák

P-9-2-01p rozpozná naše nejznámější jedlé a jedovaté houby podle charakteristických znaků

P-9-2-03p pozná lišejníky

BIOLOGIE ROSTLIN

Očekávané výstupy z RVP

Žák

- odvodí na základě pozorování uspořádání rostlinného těla od buňky přes pletiva až k jednotlivým orgánům
- porovná vnější a vnitřní stavbu jednotlivých orgánů a uvede praktické příklady jejich funkcí a vztahů v rostlině jako celku
- vysvětlí princip základních rostlinných fyziologických procesů a jejich využití při pěstování rostlin
- rozlišuje základní systematické skupiny rostlin a určuje jejich význačné zástupce pomocí klíčů a atlasů
- odvodí na základě pozorování přírody závislost a přizpůsobení některých rostlin podmínkám prostředí

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

žák

P-9-3-2 porovná vnější a vnitřní stavbu rostlinného těla a zná funkce jednotlivých částí těla rostlin

P-9-3-3 rozlišuje základní rostlinné fyziologické procesy a jejich využití

P-9-3-03p uvede význam hospodářsky důležitých rostlin a způsob jejich pěstování

P-9-3-04p rozliší základní systematické skupiny rostlin a zná jejich zástupce

P-9-3-05p popíše přizpůsobení některých rostlin podmínkám prostředí

BIOLOGIE ŽIVOČICHŮ

Očekávané výstupy z RVP

Žák

- porovná základní vnější a vnitřní stavbu vybraných živočichů a vysvětlí funkci jednotlivých orgánů
- rozlišuje a porovná jednotlivé skupiny živočichů, určuje vybrané živočichy, zařazuje je do hlavních taxonomických skupin

- odvodí na základě pozorování základní projevy chování živočichů v přírodě, na příkladech objasní jejich způsob života a přizpůsobení danému prostředí
- zhodnotí význam živočichů v přírodě i pro člověka uplatňuje zásady bezpečného chování ve styku se živočichy

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

žák

P-9-4-1 porovná vnější a vnitřní stavbu vybraných živočichů a vysvětlí funkci jednotlivých orgánů

P-9-4-2 rozliší jednotlivé skupiny živočichů a zná jejich hlavní zástupce

P-9-4-3 odvodí na základě vlastního pozorování základní projevy chování živočichů v přírodě, objasní jejich způsob života a přizpůsobení danému prostředí

P-9-4-4 ví o významu živočichů v přírodě i pro člověka a uplatňuje zásady bezpečného chování ve styku se živočichy

- využívá zkušenosti s chovem vybraných domácích živočichů k zajišťování jejich životních potřeb

BIOLOGIE ČLOVĚKA

Očekávané výstupy z RVP

Žák

- určí polohu a objasní stavbu a funkci orgánů a orgánových soustav lidského těla, vysvětlí jejich vztahy
- orientuje se v základních vývojových stupních fylogeneze člověka
- objasní vznik a vývin nového jedince od početí až do stáří
- rozlišuje příčiny, případně příznaky běžných nemocí a uplatňuje zásady jejich prevence a léčby, objasní význam zdravého způsobu života
- aplikuje první pomoc při poranění a jiném poškození těla

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

žák

P-9-5-01p popíše stavbu orgánů a orgánových soustav lidského těla a jejich funkce

P-9-5-02p	charakterizuje hlavní etapy vývoje člověka
P-9-5-3	popíše vznik a vývin jedince
P-9-5-4	rozliší příčiny, případně příznaky běžných nemocí a uplatňuje zásady jejich prevence a léčby
P-9-5-5	zná zásady poskytování první pomoci při poranění

NEŽIVÁ PŘÍRODA

Očekávané výstupy z RVP

Žák

- objasní vliv jednotlivých sfér Země na vznik a trvání života
- rozpozná podle charakteristických vlastností vybrané nerosty a horniny s použitím určovacích pomůcek
- rozlišuje důsledky vnitřních a vnějších geologických dějů, včetně geologického oběhu hornin i oběhu vody
- porovná význam půdotvorných činitelů pro vznik půdy, rozlišuje hlavní půdní typy a půdní druhy v naší přírodě
- rozlišuje jednotlivá geologická období podle charakteristických znaků
- uvede na základě pozorování význam vlivu podnebí a počasí na rozvoj různých ekosystémů a charakterizuje mimořádné události způsobené výkyvy počasí a dalšími přírodními jevy, jejich doprovodné jevy a možné dopady i ochranu před nimi

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

žák

P-9-6-1	popíše jednotlivé vrstvy Země
P-9-6-2	pozná podle charakteristických vlastností vybrané nerosty a horniny
P-9-6-03p	rozliší důsledky vnitřních a vnějších geologických dějů
P-9-6-04p	rozezná některé druhy půd a objasní jejich vznik
P-9-6-06p	na příkladech uvede význam vlivu podnebí a počasí na rozvoj a udržení života na Zemi

ZÁKLADY EKOLOGIE

Očekávané výstupy z RVP

Žák

- uvede příklady výskytu organismů v určitém prostředí a vztahy mezi nimi
- rozlišuje a uvede příklady systémů organismů – populace, společenstva, ekosystémy a objasní na základě příkladu základní princip existence živých a neživých složek ekosystému
- vysvětlí podstatu jednoduchých potravních řetězců v různých ekosystémech a zhodnotí jejich význam
- uvede příklady kladných i záporných vlivů člověka na životní prostředí a příklady narušení rovnováhy ekosystému

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

žák

P-9-7-01 uvede příklady výskytu organismů v určitém prostředí a vztahy mezi nimi

P-9-7-02p rozliší populace, společenstva, ekosystémy a objasní základní princip některého ekosystému

P-9-7-3 vysvětlí podstatu jednoduchých potravních řetězců v různých ekosystémech

P-9-7-04p popíše změny v přírodě vyvolané člověkem a objasní jejich důsledky

P-9-7-4 pozná kladný a záporný vliv člověka na životní prostředí

PRAKTICKÉ POZNÁVÁNÍ PŘÍRODY

Očekávané výstupy z RVP

Žák

- aplikuje praktické metody poznávání přírody
- dodržuje základní pravidla bezpečnosti práce a chování při poznávání živé a neživé přírody

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

žák

P-9-8-1 využívá metody poznávání přírody osvojované v přírodopisu

P-9-8-2 dodržuje základní pravidla bezpečného chování při poznávání přírody

6. ročník

Očekávané výstupy Žák:	Učivo	Průřezová témata	Poznámky
<ul style="list-style-type: none"> - objasní vznik a stavbu planety Země, rozumí pojmům vesmír, galaxie, sluneční soustava, Slunce - objasní pojem atmosféra, její složení, vysvětlí význam atmosféry pro život na Zemi - objasní pojem hydrosféra, vysvětlí význam hydrosféry pro život na Zemi - seznámí se s pojmy litosféra, pedosféra, biosféra - vysvětlí rozdíl mezi živou a neživou přírodou, objasní, z jakých látek se skládá živá a neživá příroda - definuje fotosyntézu jako základní podmínku života i jako proces přeměny látek anorganických v látky organické a kyslík - vlastními slovy popíše teorii vzniku života na Zemi - objasní vznik rozmanitosti života na Zemi, jmenuje člověka jako živočicha, který nejvíce ovlivňuje život na Zemi 	<p>ZEMĚ A ŽIVOT NA NÍ</p> <ul style="list-style-type: none"> - vesmír - sféry Země - anorganické a organické látky - vznik života na Zemi, - rozmanitost života na Zemi, měnící se tvář Země 	<p>EV- Základní podmínky života, Lidské aktivity a problémy životního prostředí MUV – Etnický původ</p>	
<ul style="list-style-type: none"> - vyjmenuje základní projevy všech živých organismů - objasní závislost života na Zemi na schopnosti organismů využít sluneční energii - popíše potravní závislost mezi organizmy, užívá pojmy producent, konzument (býložravec, všežravec, masožravec), rozkladač, uvede příklady - definuje pojem cizopasník, uvede příklady, objasní pojem symbióza, uvede příklady - s porozuměním užívá pojem ekosystém, uvede příklady 	<p>PROJEVY A POTRAVNÍ VZTAHY ORGANISMŮ</p> <ul style="list-style-type: none"> - základní projevy živých organismů - potravní vztahy organismů 		
<ul style="list-style-type: none"> - pozoruje přírodniny mikroskopem, lupou, dalekohledem - popíše mikroskop, dodrží zásady práce s mikroskopem 	<p>BUŇKA JAKO ZÁKLADNÍ STAVEBNÍ KÁMEN ŽIVOTA</p> <ul style="list-style-type: none"> - pozorování přírody 	<p>OSV – Rozvoj schopností a poznávání</p>	

<ul style="list-style-type: none"> - použije a pojmenuje laboratorní potřeby - samostatně pracuje s mikroskopem - zhotoví jednoduchý mikroskopický preparát, provede záznam pozorování - definuje buňku jako základní stavební a funkční jednotku živých organismů - popíše základní stavbu rostlinné a živočišné buňky, uvede rozdíly - vymezí rozdíl mezi jednobuněčnými organismy, koloniemi a mnohobuněčnými organismy, uvede příklady - užívá pojmy: buňka, tkáň, pletivo, orgán, orgánová soustava, organizmus 	<ul style="list-style-type: none"> - buňka - jednobuněčnost, mnohobuněčnost 		
<ul style="list-style-type: none"> - objasní pojmy: rodové a druhové jméno a uvede příklady, rozezná základní říše organismů a další základní systematické jednotky - charakterizuje viry jako živé částice závislé na buňkách různých organismů - vyjmenuje některá virová onemocnění a způsoby ochrany před nimi, vysvětlí pojem očkování, prevence, protilátky, imunita - pojmenuje základní znaky bakterií, popíše stavbu bakteriální buňky - objasní význam bakterií pro oběh látek v přírodě a možnosti jejich využívání (čistírny odpadních vod, bioplyn) - popíše přínos bakterií pro člověka – soužití s ostatními organismy, využití v potravinářském průmyslu - uvede některá bakteriální onemocnění a způsoby ochrany před nákazou, vysvětlí význam antibiotik a zná zásady užívání - charakterizuje sinice jako organismy schopné fotosyntézy - objasní co je a jak vzniká vodní květ, jak k jeho tvorbě přispívá činnost člověka a proč bychom se ve vodě, kde se objevuje neměli koupat - popíše buňku jednobuněčných rostlin – řas, řadí řasy mezi producenty 	<p>TŘÍDĚNÍ ORGANISMŮ</p> <ul style="list-style-type: none"> - názvy organismů - systém organismů - viry - bakterie - sinice - jednobuněčné rostliny – řasy 	<p>EV - Lidské aktivity a problémy životního prostředí</p>	

ŠKOLA – ZÁKLAD ŽIVOTA

ŠVP 2016/2017 -6. verze

- uvede některé zástupce jednobuněčných řas, používá pojem plankton
- definuje houby jako organizmy, které nemají schopnost fotosyntézy, uvede různé možnosti výživy hub
- rozdělí říši houby na kvasinky, plísně, houby s plodnicí a lišejníky
- uvede kvasinky jako jednobuněčné houby a vysvětlí jejich význam pro potravinářský průmysl
- popíše stavbu těla plísně, vysvětlí prospěšnost a škodlivost plísní pro člověka, jmenuje zástupce
- popíše stavbu těla hub s plodnicemi
- na obrázcích rozpozná naše nejznámější jedlé a jedovaté houby s plodnicemi
- vlastními slovy vysvětlí pravidla sběru hub a první pomoc při otravě houbami
- popíše funkci dvou organismů ve stélce lišejníku, popíše stavbu stélky, jmenuje některé zástupce, seznámí se s významem lišejníků, rozumí pojmu bioindikátor
- popíše buňku prvoků, dělí prvoky podle způsobu pohybu, uvede příklady

- objasní pojem bezobratlí živočichové, vymezí rozdíl mezi bezobratlými živočichy a obratlovci, vyjmenuje základní znaky a projevy živočichů
- popíše životní prostředí a hlavní vnější znaky žahavců
- popíše životní prostředí a hlavní vnější znaky ploštěnců
- popíše životní prostředí a hlavní vnější znaky hlístů
- dělí měkkýše na plže, mlže a hlavonožce, vymezí jejich společné a rozdílné znaky, popíše jejich životní prostředí
- popíše životní prostředí a hlavní vnější znaky kroužkovců
- dělí členovce na trilobity, klepítkatce, korýše, stonožkovce a šestinohé, vymezí jejich společné znaky
- dělí klepítkatce na štíry, pavouky, sekáče a roztoče, popíše jejich životní prostředí a hlavní vnější znaky
- popíše životní prostředí a hlavní znaky korýšů

- houby a lišejníky

- prvoci

INFORMAČNÍ PŘEHLED

- systém bezobratlých živočichů

- třídění bezobratlých živočichů

EV - Lidské aktivity a problémy životního prostředí

<ul style="list-style-type: none"> - popíše životní prostředí a hlavní vnější znaky stonožek a mnohonožek - popíše životní prostředí a hlavní vnější znaky a způsob rozmnožování hmyzu - rozdělí hmyz podle proměny na hmyz s proměnou dokonalou a nedokonalou, uvede příklady některých řádů a jejich hlavní znaky - dělí ostnokožce na hvězdice, ježovky a sumýše, popíše jejich životní prostředí a hlavní vnější znaky 			
<ul style="list-style-type: none"> - s porozuměním užívá pojem ekosystém - vlastními slovy vysvětlí vznik a stavbu půdy, definuje pojem humus - vyjmenuje živočichy přispívající k tvorbě humusu a dravce, kteří se vyskytují v půdě - vymezí základní znaky ekosystému les - rozdělí bezobratlé živočichy v lesích podle místa, kde žijí, a způsobu jejich výživy na býložravce, masožravce, živočichy živící se mrtvými těly a výkaly, parazity a parazitoidy, uvede příklady - vymezí základní znaky ekosystémů louka, pastvina a step - rozdělí bezobratlé živočichy na louce podle místa, kde žijí a způsobu jejich výživy na býložravce, masožravce a všežravce, živočichy živící se mrtvými těly a výkaly, uvede příklady - vyjmenuje hlavní skupiny bezobratlých živočichů vyskytujících se na pastvině a na stepi - objasní rozdíl mezi přírodními a člověkem ovlivněnými suchozemskými ekosystémy - vymezí základní znaky ekosystémů pole, sady a zahrady - rozdělí bezobratlé živočichy na polích, v sadech a zahradách podle způsobu jejich výživy na převažující býložravce, masožravce, všežravce a parazitoidy, uvede příklady 	<p>SUCHOZEMSKÉ EKOSYSTÉMY V ČR</p> <ul style="list-style-type: none"> - půda - les - louka, pastvina, step - pole, sady a zahrady 	<p>EV - Lidské aktivity a problémy životního prostředí</p> <p>EV – Ekosystémy EV - Lidské aktivity a problémy životního prostředí</p>	

<ul style="list-style-type: none"> - na příkladu vlastními slovy popíše, jak člověk zasahuje do biologické rovnováhy v přírodě - popíše založení kompostu a jeho použití v zahradách - vymezí základní znaky ekosystému park - vyjmenuje bezobratlé živočichy, se kterými se v parku může setkat - vymezí základní znaky lidských sídel 	<ul style="list-style-type: none"> - parky (městská zeleň) - lidská sídla 	<p>EV - Lidské aktivity a problémy životního prostředí</p> <p>EV – vztah člověka k prostředí</p>	
<ul style="list-style-type: none"> - uvede konkrétní příklady bezobratlých živočichů, se kterými se v lidských sídlech setkáváme - vyjmenuje vnější parazity, kteří parazitují na povrchu těla člověka 			
<ul style="list-style-type: none"> - objasní rozdíl mezi vnějším a vnitřním parazitem - vyjmenuje vnitřní parazity, vysvětlí, jakým způsobem se proti nim můžeme bránit, jak se nakazíme 	<p>PARAZITÉ</p> <ul style="list-style-type: none"> - vnitřní parazité 		
<ul style="list-style-type: none"> - objasní rozdíl mezi suchozemskými a vodními stanovišti - vymezí základní znaky ekosystémů rybník a jezero, s porozuměním užívá pojem plankton - rozdělí bezobratlé živočichy v rybnících a jezerech podle místa, kde žijí, a způsobu jejich výživy na býložravce, masožravce, živočichy živící se jemnými částmi bahna, planktonem, uvede příklady - vymezí základní znaky ekosystémů potok a řeka, užívá pojem bentos - rozdělí bezobratlé živočichy v řekách a potocích podle místa, kde žijí, uvede příklady 	<p>VODNÍ EKOSYSTÉMY V ČR</p> <ul style="list-style-type: none"> - rybník a jezero - potok a řeka 		
<ul style="list-style-type: none"> - uvede příklady cizích suchozemských ekosystémů – tropický deštný les, savany, pouště a polopouště - vyjmenuje typické skupiny bezobratlých živočichů, které se 	<p>CIZOKRAJNÉ EKOSYSTÉMY</p> <ul style="list-style-type: none"> - cizokrajné suchozemské ekosystémy 		

<p>zde vyskytují</p> <ul style="list-style-type: none"> - vymezí základní znaky ekosystémů moře a oceán, vysvětlí vznik korálového útesu - popíše moře a oceán jako ekosystém s velkou druhovou pestrostí, vyjmenuje základní skupiny bezobratlých živočichů, kteří se zde vyskytují, uvede příklady 	- moře a oceán	EV – vztah člověka k prostředí	
--	----------------	--------------------------------	--

7. ročník

Očekávané výstupy Žák:	Učivo	Průřezová témata	Poznámky
<ul style="list-style-type: none"> - uvede příklady různých organismů a objasňuje základní pojmy vyvozené v 6. ročníku 	OPAKOVÁNÍ		
<ul style="list-style-type: none"> - objasní pojem strunatci a vyjmenuje jejich základní znaky, vymezí rozdíl mezi bezobratlými živočichy a strunatci 	INFORMAČNÍ PŘEHLED - systém živočichů		
<ul style="list-style-type: none"> - popíše životní prostředí, hlavní vnější znaky a vyjmenuje zástupce pláštěnců 	- třídění strunatců		
<ul style="list-style-type: none"> - popíše životní prostředí, hlavní vnější znaky a vyjmenuje zástupce bezlebečných - popíše životní prostředí, hlavní vnější znaky obratlovců - dělí obratlovce na mihule, paryby, ryby, obojživelníky, plazi, ptáky a savce - popíše životní prostředí, hlavní vnější znaky a vyjmenuje zástupce mihulí - dělí paryby na žraloky a rejnoky, popíše jejich životní prostředí, hlavní vnější znaky a vyjmenuje zástupce - popíše životní prostředí, hlavní vnější znaky a vyjmenuje zástupce paprskoploutvých ryb - dělí obojživelníky na ocasaté a bezocasé, popíše jejich životní prostředí, hlavní znaky a vyjmenuje zástupce - dělí plazy na šupinaté (ještěry a hady), želvy a krokodýly, popíše jejich životní prostředí, hlavní vnější znaky a vyjmenuje zástupce - dělí ptáky na letce a běžce, popíše jejich životní prostředí, 			

<p>hlavní vnější znaky a způsob rozmnožování, vyjmenuje jednotlivé řady ptáků, uvede zástupce</p> <ul style="list-style-type: none"> - dělí savce na vejcorodé a živorodé, popíše jejich životní prostředí a hlavní vnější znaky a vyjmenuje zástupce 			
<ul style="list-style-type: none"> - vymezí základní znaky ekosystému les, určí, jak je tento ekosystém ovlivněn činností člověka - rozdělí strunatce v lesích podle místa, kde žijí, a způsobu jejich výživy na býložravce, všežravce a masožravce a uvede jejich příklady - vymezí základní znaky ekosystémů louka a pole, vymezí rozdíly mezi nimi - rozdělí strunatce na louce a poli podle místa jejich výskytu a způsobu jejich výživy na býložravce, všežravce a masožravce a uvede jejich příklady - objasní rozdíl mezi přírodními a člověkem ovlivněnými suchozemskými ekosystémy - vymezí základní znaky ekosystému park, vysvětlí, jak je druhové složení organismů v parcích ovlivněno pronikáním lesních druhů - rozdělí strunatce v parcích podle místa jejich výskytu a způsobu jejich výživy na býložravce, všežravce a masožravce a uvede jejich příklady - vymezí základní znaky lidských obydlí a jejich okolí - rozdělí strunatce na chované člověkem a žijící volně v blízkosti lidských obydlí - vyjmenuje druhy chovaných strunatců, jejich využití pro člověka, s porozuměním používá pojem domestikace - vyjmenuje živočichy žijící v blízkosti lidských obydlí a na příkladu popíše, jak zde využívají lepších podmínek 	<p>SUCHOZEMSKÉ EKOSYSTÉMY V ČR</p> <ul style="list-style-type: none"> - les - louka a pole - park - lidská obydlí a jejich okolí 	<p>EV – Ekosystémy EV - Lidské aktivity a problémy životního prostředí</p>	

<ul style="list-style-type: none"> - vymezí základní znaky ekosystému řeka, dělí řeku na horní a dolní tok a objasní rozdíl mezi nimi - rozdělí strunatce v řekách a potocích podle místa, kde žijí, uvede příklady - porovná, jak se liší druhové složení organismů v horním a dolním toku řek - vymezí základní znaky ekosystémů, objasní rozdíl mezi rybníkem a jezerem, používá pojem plankton - rozdělí strunatce v rybnících a jezerech podle místa jejich výskytu a způsobu jejich výživy na býložravce, všežravce a masožravce a uvede jejich příklady - uvede příklady cizokrajných suchozemských ekosystémů – tropický deštný les, savany, stepi, pouště a polopouště, lesy mírného pásu a polární oblasti - popíše hlavní znaky těchto ekosystémů - vyjmenuje typické zástupce strunatců, kteří se v cizokrajných suchozemských ekosystémech vyskytují - vymezí hlavní znaky ekosystému moře a oceán, vyjmenuje zástupce 	<p>VODNÍ EKOSYSTÉMY V ČR</p> <ul style="list-style-type: none"> - potok a řeka - rybník a jezero <p>CIZOKRAJNÉ EKOSYSTÉMY</p> <ul style="list-style-type: none"> - cizokrajné suchozemské ekosystémy - moře a oceán 	<p>EV - Lidské aktivity a problémy životního prostředí</p> <p>EV – vztah člověka k prostředí</p> <p>EV - Lidské aktivity a problémy životního prostředí</p>	
<ul style="list-style-type: none"> - vysvětlí postavení rostlin v systému organismů v potravních vztazích - objasní pojem pletivo a vysvětlí funkci různých typů pletiv - chápe dvouslovné pojmenování rostlin - charakterizuje hlavní znaky zelených řas, popíše jejich životní prostředí, rozmnožování, význam a vyjmenuje typické zástupce - charakterizuje hlavní znaky mechové rostliny, popíše životní prostředí mechů, rozmnožování, význam a vyjmenuje typické zástupce - charakterizuje hlavní znaky plavuní, přesliček a kapradin, popíše jejich životní prostředí, rozmnožování, význam a 	<p>INFORMAČNÍ PŘEHLED</p> <ul style="list-style-type: none"> - říše: rostlina - systém rostlin 		

<p>vyjmenuje typické zástupce</p> <ul style="list-style-type: none"> - charakterizuje hlavní znaky nahosemenných a krytosemenných, popíše jejich životní prostředí, rozmnožování, význam a vyjmenuje typické zástupce 			
<ul style="list-style-type: none"> - objasní význam a funkce kořene pro rostlinu - popíše vnitřní a vnější stavbu kořene - vysvětlí pojem vegetativní rozmnožování - objasní význam a funkce stonku, popíše vnitřní a vnější stavbu stonku, bylin a dřevin - rozdělí rostliny podle typu stonku, rozliší různé typy bylinných stonků - objasní význam a funkce listu, popíše vnitřní a vnější stavbu listu, vysvětlí funkce průduchu - objasní pojmy fotosyntéza a dýchání rostlin - objasní význam a funkce květu, popíše stavbu jednopohlavného a oboupohlavného květu - rozpozná jednodomou a dvoudomou rostlinu, uvede příklady květenství - vysvětlí, jak probíhá opylení a oplození rostlin - objasní, co je plod a semeno, jaké jsou jejich funkce, popíše stavbu plodu a semene, vysvětlí klíčení semene - uvede příklady suchých a dužnatých plodů, uvede příklady různých způsobů rozšiřování plodů a semen - popíše hlavní znaky jednoděložných a dvouděložných rostlin - na základě pozorování, pomocí klíčů a atlasů zařadí některé druhy krytosemenných rostlin do vybraných čeledí 	<p>Stavba těla krytosemenných rostlin</p> <ul style="list-style-type: none"> - kořen - stonek - list - květ - plod a semeno - systém jednoděložných a dvouděložných rostlin 		
<ul style="list-style-type: none"> - rozliší lesní patra, na základě pozorování a pomocí klíčů a atlasů určuje vybrané rostliny z různých lesních pater a řadí je do systému rostlin - vysvětlí význam lesů v krajině, charakterizuje typy lesů 	<p>SUCHOZEMSKÉ EKOSYSTÉMY V ČR</p> <ul style="list-style-type: none"> - les 	EV - Ekosystémy	

<p>v ČR, rozliší monokulturní a přirozené lesy</p> <ul style="list-style-type: none"> - uvede příklady organismů v potravních řetězcích, rozumí pojmům producent, konzument, predátor, rozkladač - charakterizuje louku, pastvinu a step a vysvětlí jejich význam - na základě pozorování a pomocí klíčů a atlasů určuje rostliny typické pro různé typy bylinných společenstev a řadí je do systému rostlin - uvede příklady organismů v potravních řetězcích na louce a pastvině - charakterizuje zahradu, sad a pole - na základě pozorování a pomocí klíčů a atlasů určuje vybrané zástupce ovoce, zeleniny, okrasných rostlin a polních plodin, některé z nich zařadí do systému - objasní povel plevel, pozná některé zástupce plevelů - objasní pojmy biologická rovnováha a druhová rozmanitost - vysvětlí význam zahrad, sadů a polí a rozptýlené zeleně, uvede příklad potravního řetězce - vysvětlí, co jsou parky a botanické zahrady a jaký mají význam - na základě pozorování a pomocí klíčů a atlasů určuje některé okrasné byliny, keře a stromy pěstované v parcích, botanických zahradách a arboretech a některé z nich systematicky zařazuje - na základě pozorování vysvětlí, co je rumišťe a pojmenuje typické rumišťní rostliny - rozumí pojmu invazní rostlina, objasní vliv invazních rostlin na původní květenu, uvede příklad - uvede příklady potravních řetězců v těchto ekosystémech - uvede příklady pokojových rostlin, vysvětlí jejich význam a zásady péče o ně - uvede příklady rozmnožování pokojových rostlin 	<ul style="list-style-type: none"> - louka, pastvina, step - zahrada, sad, pole - park, botanická zahrada - rumišťe - lidská obydlí 	<p>EV – vztah člověka k prostředí OSV – Seberegulace a sebeorganizace</p> <p>EV – vztah člověka k prostředí</p>	
<ul style="list-style-type: none"> - rozliší přirozené a umělé vodní ekosystémy v ČR, jmenuje příklady rybníků a jezer a vysvětlí jejich význam - uvede příklady rostlin tvořících břehovou zeleň, rostoucích 	<p>VODNÍ EKOSYSTÉMY V ČR</p> <ul style="list-style-type: none"> - rybník a jezero 	<p>EV - Lidské aktivity a problémy životního prostředí</p>	

<p>ve vodě i u vody a řadí je do systému</p> <ul style="list-style-type: none"> - seznámí se s ekosystémy mokřad a rašeliniště, uvede příklady mokřadních rostlin a význam takových ekosystémů - charakterizuje uvedené ekosystémy a vyjmenuje příklady rostlin rostoucích ve vodě i v okolí potoků a řek - uvede příklady potravních vztahů v těchto ekosystémech 	- potok a řeka		
<ul style="list-style-type: none"> - charakterizuje a rozliší rozdílné podmínky života v různých cizokrajných ekosystémech - uvede příklady rostlin typických pro jednotlivé ekosystémy - jmenuje příklady užitkových rostlin tropů a subtropů a odvodí, proč se pěstují - chápe význam tropických deštných lesů a možnosti jejich ohrožení - uvede příklady potravních vztahů v těchto ekosystémech - charakterizuje moře a oceán, objasní význam řas v mořích a oceánech - uvede příklady potravních vztahů v mořích a oceánech 	<p>CIZOKRAJNÉ EKOSYSTÉMY</p> <ul style="list-style-type: none"> - suchozemské ekosystémy - moře a oceán 	OSV – Kooperace a kompetice	EV – vztah člověka k prostředí
<ul style="list-style-type: none"> - vyjmenuje a pozná typické zástupce léčivých rostlin a popíše jejich využití - vyjmenuje a pozná příklady jedovatých rostlin, uvede zásady manipulace s nimi a vysvětlí jejich význam 	LÉČIVÉ A JEDOVATÉ ROSTLINY		
<ul style="list-style-type: none"> - chápe význam ochrany přírody a aplikuje zásady ochrany přírody při pozorování v terénu - rozliší základní typy chráněných území v ČR, vyjmenuje národní parky a některé chráněné krajinné oblasti - uvede příklady chráněných rostlin v ČR 	OCHRANA ROSTLIN		
<ul style="list-style-type: none"> - dodržuje zásady bezpečnosti při práci v terénu a během laboratorních prací - osvojí si práci s lupou a mikroskopem, připraví mikroskopický preparát 	LABORATORNÍ PRÁCE		

8. ročník

Očekávané výstupy Žák:	Učivo	Průřezová témata	Poznámky
<ul style="list-style-type: none"> - na základě dosud získaných znalostí charakterizuje základní projevy života organismů - rozliší pojmy přirozený a umělý ekosystém, uvede příklady, objasní jejich význam pro život lidí - zdůvodní význam ochrany přírody 	OPAKOVÁNÍ		
<ul style="list-style-type: none"> - objasní biologickou a společenskou podstatu člověka - zařazuje člověka do systému živočichů, posoudí jeho příbuznost s ostatními živočichy, zvláště primáty - uvádí podstatné znaky v tělesném a duševním vývoji člověka, rozlišuje úroveň vyspělosti jednotlivých předchůdců člověka a člověka dnešního typu - - charakterizuje vznik odlišných lidských skupin jako výsledek působení prostředí - charakterizuje rasismus jako nevědeckou teorii - - charakterizuje živočišnou buňku, zná názvy a funkci jednotlivých organel - charakterizuje lidské tkáně jako soubor buněk se stejným tvarem a funkcí - rozlišuje jednotlivé typy tkání podle tvaru a funkce buněk a podle přítomnosti a funkce mezibuněčné hmoty - uvádí příklady lidských tkání - vyjádří, že hlavní funkční jednotkou lidského těla jsou orgány složené z jednotlivých tkání - charakterizuje orgánové soustavy člověka jako soubor orgánů zajišťujících všechny životní funkce lidského těla, uvádí příklady orgánových soustav - objasní stavbu a funkci kosterní soustavy, zhodnotí její význam pro lidské tělo 	VÝVOJ ČLOVĚKA VARIABILITA ČLOVĚKA ANATOMIE ČLOVĚKA buňka tkáně orgán, orgánová soustava - opěrná soustava - kostra		

ŠKOLA – ZÁKLAD ŽIVOTA

<ul style="list-style-type: none"> - popíše vnitřní stavbu kosti, rozeznává typy kostí, rozlišuje spojení kostí, pomocí vyobrazení objasní stavbu a funkci kloubu, rozliší chrupavku a kost - podle vyobrazení pojmenuje hlavní části kostry - zhodnotí nebezpečí úrazů a onemocnění opěrné soustavy - umí poskytnout první pomoc při zlomeninách - zdůvodní význam správné výživy pro růst a správnou funkci kostry, uvede příklady - charakterizuje správné a vadné držení těla a způsoby prevence vadného držení těla - objasní stavbu a funkci pohybové soustavy, zhodnotí její význam pro lidské tělo - chápe funkční propojení svalstva a kostry, svalstva a dýchání a svalstva a krevního oběhu - podle vyobrazení popíše stavbu a funkci svalu a jeho upevnění ke kostře - podle vyobrazení rozezná základní lidské svaly, objasní protichůdné působení svalů - zhodnotí význam zdravého pohybového režimu a pohybové soustavy - objasní stavbu a funkci oběhové soustavy, zhodnotí její význam pro lidské tělo - pojmenuje základní tělní tekutiny - uvede význam a složení krve a jejích jednotlivých složek - vysvětlí souvislost mezi imunitou a očkováním - rozlišuje krevní skupiny a objasní princip transfúze krve - podle vyobrazení popíše stavbu a funkci srdce - rozlišuje cévy na tepny, žíly a vlasečnice - podle vyobrazení popíše malý plicní a velký tělní oběh - uvede příklady vlivu nesprávného životního stylu na výskyt chorob srdce a cév - umí poskytnout první pomoc při zástavě krevního oběhu a při tepenném a žilním krvácení - objasní funkci mízní soustavy, podle vyobrazení pojmenuje její hlavní části - objasní stavbu a funkci dýchací soustavy, zhodnotí její 	<p>- pohybová soustava</p>	<p>- oběhová soustava</p>	<p>- mízní soustava</p>	<p>- dýchací soustava</p>	
--	----------------------------	---------------------------	-------------------------	---------------------------	--

ŠKOLA – ZÁKLAD ŽIVOTA

<p>význam pro lidské tělo</p> <ul style="list-style-type: none"> - podle vyobrazení popíše horní a dolní dýchací cesty, stavbu plic - objasní význam červených krvinek pro přenos kyslíku - uvádí příklady nemocí a vad dýchací soustavy a možnosti jejich prevence - zhodnotí dopad kouření a znečištěného životního prostředí na funkci dýchací soustavy, uvádí příklady chorob z kouření - rozezná zástavu dechu a umí poskytnout pomoc - objasní stavbu a funkci trávicí soustavy, zhodnotí její význam pro lidské tělo - podle vyobrazení popíše jednotlivé části trávicí soustavy, objasní princip trávení jednotlivých složek potravy - zhodnotí význam chrupu a ústní dutiny pro správnou funkci trávicí soustavy, umí správně pečovat o chrup - vysvětlí zásady správné výživy, objasní rizika obezity a podvýživy - uvede příklady onemocnění a vad trávicí soustavy a možnosti jejich prevence - popíše stavbu a funkci vylučovací soustavy, zhodnotí její význam pro lidské tělo - podle vyobrazení pojmenuje jednotlivé části vylučovací soustavy - objasní funkci a stavbu ledvin - vysvětlí význam správného pitného režimu pro správnou funkci vylučovací soustavy - charakterizuje onemocnění a vady vylučovací soustavy a možnosti jejich prevence - objasní stavbu a funkci kožní soustavy, zhodnotí její význam pro lidské tělo - podle vyobrazení popíše jednotlivé složky lidské kůže a jejich funkci - charakterizuje rozdíly v barvě kůže mezi lidmi různého věku a rozdíly v barvě kůže podle podmínek životního prostředí - zná zásady správné péče o kůži, ochrany kůže před poškozením, objasní rizika nadměrného slunění 	<p>- trávicí soustava</p> <p>- vylučovací soustava</p> <p>- kožní soustava</p>	<p>OSV – Seberegulace a sebeorganizace</p> <p>MUV – etnický původ</p>	
--	--	---	--

<ul style="list-style-type: none"> - uvede příklady poruch v tvorbě a činnosti hormonů - objasní stavbu a funkci rozmnožovací soustavy muže a ženy, zhodnotí její význam - pojmenuje a pomocí vyobrazení popíše mužské a ženské pohlavní orgány - rozezná prvotní a druhotné pohlavní znaky muže a ženy, charakterizuje období puberty - popíše průběh menstruačního cyklu - popíše příznaky těhotenství, jeho vliv na život ženy, správnou životosprávu v těhotenství - objasní vznik zárodku a jeho vývoj, popíše vývin plodu - zhodnotí význam kojení a výživy kojící matky pro novorozence a kojence - uvede rizika nechtěného těhotenství - rozlišuje dostupné metody antikoncepce a orientuje se v jejich vhodnosti a spolehlivosti 	<ul style="list-style-type: none"> - rozmnožovací soustava 		
<ul style="list-style-type: none"> - pojmenuje a charakterizuje jednotlivé etapy lidského života - pojmenuje a charakterizuje jednotlivé etapy vývoje dítěte - zná a uplatňuje zásady společenského chování k těhotným ženám, matkám s dětmi a starším lidem 	OBDOBÍ LIDSKÉHO ŽIVOTA	OSV – Hodnoty, postoje, praktická etika	
<ul style="list-style-type: none"> - definuje nauku o dědičnosti a základní pojmy - uvede význam J. G. Mendela pro vznik genetiky - na příkladech vysvětlí dědičnost jednoho znaku - uvede příklady dědičných chorob 	GENETIKA		
<ul style="list-style-type: none"> - - uvádí příklady prevence onemocnění jednotlivých tělních soustav - zná rizika spojená s kouřením, užíváním alkoholu, drog a rizikovým sexuálním chováním - umí poskytnout první pomoc při život ohrožujících stavech, umí ošetřit běžná poranění - umí zavolat rychlou zdravotnickou záchrannou službu 	ČLOVĚK A ZDRAVÍ		

9. ročník

Očekávané výstupy Žák:	Učivo	Průřezová témata	Poznámky
<ul style="list-style-type: none"> - zopakuje si stavbu živočišné buňky - uvede funkce jednotlivých orgánových soustav lidského těla - na příkladech objasní, jaký vliv mají vědecké objevy pro rozvoj společnosti a život lidí 	OPAKOVÁNÍ		
<ul style="list-style-type: none"> - pojmenuje jednotlivé geologické vědy a chápe, čím se zabývají a jak mohou být užitečné - uvede příklady využití geologie v praxi - chápe význam geologického výzkumu a geologického mapování - seznámí se s názory na vznik, složení a vývoj vesmíru, naší galaxie a postavení Země ve sluneční soustavě - rozumí vzájemným vztahům mezi geosférami – litosférou, hydrosférou, atmosférou a biosférou - má představu o podmínkách vzniku, rozšíření a evoluce života na Zemi - chápe závislost živé přírody na neživé jak v současné době, tak v celé historii Země - popíše hlubinnou stavbu Země 	ÚVOD DO STUDIA GEOLOGIE <ul style="list-style-type: none"> - geologické vědy a využití geologie - Země ve vesmíru 		

<ul style="list-style-type: none"> - rozumí podstatě krystalů a nekystalické hmoty - rozliší základní fyzikální a chemické vlastnosti minerálů a význam těchto vlastností pro určování minerálů - charakterizuje minerály, ovládá jejich třídění - uvede příklady minerálů, rozumí jejich výskytu, významu v přírodě a pro život člověka - pozná základní a hospodářsky důležité minerály 	<p>MINERÁLY</p> <ul style="list-style-type: none"> - krystalová stavba minerálů - vlastnosti minerálů - přehled minerálů 		
<ul style="list-style-type: none"> - systematicky odliší jednotlivé skupiny hornin – vyvřelé, usazené a přeměněné - rozliší a uvede příklady činnosti vnitřních a vnějších geologických sil a procesů - na příkladech konkrétních přírodnin rozliší vyvřelé horniny hlubinného, žilného a výlevného původu - na příkladech konkrétních přírodnin rozliší usazené horniny úlomkovité, organogenní a chemického původu - na příkladech konkrétních přírodnin rozliší přeměněné horniny podle původu, minerálního složení a hloubky jejich vzniku - uvede příklady hornin, rozumí jejich výskytu, významu v přírodě a pro život člověka - pozná základní a hospodářsky důležité horniny - charakterizuje nejdůležitější nerostné suroviny v dějinách lidstva a v současnosti - rozumí názorům na vznik různých druhů uhlí, ropy a zemního plynu, chápe jejich místo výskytu v přírodě jako neobnovitelný surovinový zdroj 	<p>HORNINY</p> <ul style="list-style-type: none"> - rozdělení hornin - vnitřní geologické děje a vnější geologické děje - vyvřelé (magmatické) horniny - usazené (sedimentární) horniny - přeměněné (metamorfované) horniny 	<p>EV – vztah člověka k prostředí EV - Lidské aktivity a problémy životního prostředí</p>	

<ul style="list-style-type: none"> - uvede příklady kovových a nekovových nerostných surovin a jejich význam pro člověka <p>charakterizuje drahé kovy, rudy železné a barevných kovů, stavební suroviny</p>			
<ul style="list-style-type: none"> - objasní proces a význam mechanického, chemického a biologického zvětrávání hornin jako přírodní podmínky půdotvorného procesu - charakterizuje půdy, jejich vznik, rozdělení, úrodnost, význam pro rostliny a živočichy včetně člověka - vysvětlí, co je půdní eroze a co ji způsobuje, urychluje a zabraňuje jí - objasní význam správného obhospodařování půdy a význam zeleně pro ochranu půdy před erozí - pozoruje vlastnosti půdy - objasní vznik krasových jevů a území a uvede jejich výskyt - vysvětlí podstatu horninového cyklu v litosféře - charakterizuje význam vody v přírodě a pro život organismů na Zemi - objasní koloběh vody v přírodě - rozumí rozložení hydrosféry na Zemi – vody podzemní, vody minerální studené a termální, vody sladké a mořské 	<p>PŮDA A VODA</p> <ul style="list-style-type: none"> - půda - podzemní voda a prameny 	<p>EV - Lidské aktivity a problémy životního prostředí</p> <p>EV – vztah člověka k prostředí</p>	
<ul style="list-style-type: none"> - vysvětlí složení a význam atmosféry pro současný život na Zemi - charakterizuje jednotlivá geologická období od vzniku Země, výskyt a vývoj života v nich - charakterizuje nejstarší formy života, od jednobuněčných k mnohobuněčným, diferenciaci života až k dnešnímu člověku 	<p>DĚJINY ZEMĚ</p>	<p>OSV – Kooperace a kompetice</p>	
<ul style="list-style-type: none"> - charakterizuje rozdíly mezi geografickou a geologickou mapou a rozumí jejich účelu a významu - charakterizuje geologickou stavbu České republiky a její odlišný geologický vývoj v čase, zná základní geologické 	<p>REGIONÁLNÍ GEOLOGIE ČR</p>		

5.6.4 Vzdělávací obor: Zeměpis

5.6.4.1 Název vyučovacího předmětu: Zeměpis

Charakteristika vyučovacího předmětu

Obsahové, časové a organizační vymezení předmětu

Samostatný vyučovací předmět *Zeměpis* vychází obsahově ze vzdělávací oblasti *Člověk a příroda* a ze vzdělávacího oboru *Zeměpis*. Integruje také tato průřezová témata: *Osobnostní a sociální výchova, Výchova demokratického občana, Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech, Multikulturní výchova, Environmentální výchova a Mediální výchova*. Realizuje se v úzké spolupráci s dalšími předměty (*Fyzika, Chemie, Přírodopis, Dějepis, Občanská výchova*).

Zeměpis se snaží charakterizovat různá území, rozmístění lidí, jevů a událostí v prostředí. Studuje vztahy mezi člověkem a prostředím a seznamuje s životem v jednotlivých světadílech, v Evropě, v České republice.

Žáci si osvojují základní vědomosti o Zemi jako o vesmírném tělese, o znázornění povrchu Země. Získávají základní vědomosti o přírodních, společenských, hospodářských, politických a kulturních poměrech své vlasti a místního regionu. Získávají důležité poznatky o světadílech a oceánech, o státech světa a současných globálních problémech lidstva. Rozšiřují si poznatky o krajinné sféře z jiných předmětů. V činnostní oblasti žáci získávají dovednosti potřebné pro práci s mapami, statistickými údaji a s informačními materiály. Učí se samostatně vyhledávat a třídit informace z různých zdrojů. Naučí se obhajovat výsledky své práce, přiznávat chyby, komunikovat s lidmi, hledat cesty ke správnému řešení. Naučí se spolupracovat se spolužáky při řešení problémů a úkolů.

Vyučovací předmět je vyučován s touto časovou dotací:

6. ročník	2 hodiny týdně
7. ročník	2 hodiny týdně
8. ročník	2 hodiny týdně
9. ročník	1 hodina týdně

Předmět *Zeměpis* je realizován prostřednictvím vyučovacích hodin se začleněním krátkodobých projektů, cvičeními a pozorováním v terénu, školními exkurzemi. Při výuce žáci pracují s texty, mapami, atlasem, interaktivní tabulí a poznámkovými sešity (příp. pracovními sešity). Některé vyučovací hodiny jsou realizovány v odborné počítačové učebně, kde jsou využívány dostupné výukové programy a internet. Terénní výuka je uskutečňována v podobě zeměpisných cvičení v okolí školy a obce Jankov. Vybrané úkoly se realizují při školních exkurzích. Při praktických činnostech ve třídě i v terénu se třída rozděluje na skupiny.

Výchovné a vzdělávací strategie vyučovacího předmětu

Při realizaci vyučovacího předmětu dochází k uplatňování různých metod (metody motivační: rozhovor, vyprávění, demonstrace, diskuze - metody fixační: procvičování, opakování, samostatná cvičení, řešení úloh, sběr a přiměřená analýza informací - metody expoziční: pokus a pozorování, porovnávání a posuzování, besedy, popis, imitace a simulace přírodních jevů a procesů).

Při výuce jsou využívány různé učební pomůcky – např. globus, školní atlasy, mapy, odborná literatura, časopisy, encyklopedie, statistiky, fotografie, video, kompas, busola, jízdní řád, turistický průvodce, katalogy cestovních kanceláří, zeměpisné tabulky a grafy, aj.

Zpracování a vyhodnocování geografických informací formou referátů a dalších prací vede žáky k propojování získaných vědomostí, k hledání možných řešení a k vyjádření vlastního stanoviska. Žáci jsou vedeni k jasnému, zřetelnému a srozumitelnému vyjadřování svých vědomostí, názorů a postojů. Z hlediska praktických činností a dovedností jsou vedeni k utváření pozitivního vztahu ke společenskému a pracovnímu prostředí, k vlastnímu zdraví a zdravému životnímu stylu.

Vědomosti, dovednosti, návyky, postoje a hodnoty osvojované v *Zeměpise* tvoří nedílné východisko pro vnímání, osvojování klíčových kompetencí a pro orientaci v nich.

Kompetence k učení

- učíme žáky plánovat, organizovat a hodnotit jejich učení.
- zadáváme žákům referáty, k nimž žáci samostatně vyhledávají, zpracovávají a používají geografické informace a data v příslušných informačních zdrojích.
- získané poznatky propojujeme se znalostmi dalších vzdělávacích oblastí, aby si žáci vytvořili ucelenější představy o vztazích mezi přírodním a společenským prostředím.
- kontrolujeme výsledky pozorování a požadujeme, aby je žáci samostatně zhodnotili a porovnali se svými dosavadními znalostmi a zkušenostmi a formulovali závěry.

Kompetence k řešení problémů

- usilujeme o nalezení a pojmenování shodných, podobných a odlišných znaků geografických objektů, jevů a procesů.
- pojmenujeme podstatné problémy přírodní a společenské sféry, které žáci řeší na úrovni svých znalostí.
- při řešení problémů podporujeme samostatnost i spolupráci.

Kompetence komunikativní

- uskutečňujeme a s žáky vedeme řízený dialog.
- vedeme žáky k formulaci a vyjádření vlastních myšlenek a názorů v logickém sledu a jejich prezentaci před okolím.

Kompetence sociální a personální

- rozdělujeme vybrané činnosti do skupin, hodnotíme výsledky činnosti skupin i jednotlivců. Podporujeme práci ve dvojicích, v týmech.
- ve výuce využíváme situace, kdy se žáci vzájemně potřebují.
- vedeme žáky k hodnocení práce týmu, k hodnocení jejich vlastního přínosu a práce ostatních členů týmu.
- vedeme žáky k vytváření pravidel týmové práce, podporujeme ohleduplnost a respekt

Kompetence občanské

- učíme žáky respektovat druhého člověka, přestože nesouhlasí s jeho názorem.
- upřednostňujeme pozitivní hodnocení.
- vedeme žáky k aktivní ochraně jejich zdraví a k ochraně životního prostředí.
- rozvíjíme u žáků schopnost empatie.

Kompetence pracovní

- vedeme žáky k pozitivnímu vztahu k práci, učíme žáky ocenění své práce i práce druhých.
- dohlížíme na bezpečnou manipulaci s pomůckami a přístroji.

Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu

GEOGRAFICKÉ INFORMACE, ZDROJE DAT, KARTOGRAFIE A TOPOGRAFIE

Očekávané výstupy z RVP

Žák

- organizuje a přiměřeně hodnotí geografické informace a zdroje dat z dostupných kartografických produktů a elaborátů, z grafů, diagramů, statistických a dalších informačních zdrojů
- používá s porozuměním základní geografickou, topografickou a kartografickou terminologii
- přiměřeně hodnotí geografické objekty, jevy a procesy v krajinné sféře, jejich určité pravidelnosti, zákonitosti a odlišnosti, jejich vzájemnou souvislost a podmíněnost, rozeznává hranice (bariéry) mezi podstatnými prostorovými složkami v krajině
- vytváří a využívá osobní myšlenková (mentální) schémata a myšlenkové (mentální) mapy pro orientaci v konkrétních regionech, pro prostorové vnímání a hodnocení míst, objektů, jevů a procesů v nich, pro vytváření postojů k okolnímu světu

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

žák

Z-9-1-02p rozumí základní geografické, topografické a kartografické terminologii

Z-9-1-04p získá osobní představu o prostředí, které nás obklopuje, umí ho popsat a určit jednoduché vazby, vyjádří, co mu prospívá a škodí

PŘÍRODNÍ OBRAZ ZEMĚ

Očekávané výstupy z RVP

Žák

- zhodnotí postavení Země ve vesmíru a srovnává podstatné vlastnosti Země s ostatními tělesy sluneční soustavy
- prokáže na konkrétních příkladech tvar planety Země, zhodnotí důsledky pohybu Země na život lidí a organismů
- rozlišuje a porovnává složky a prvky přírodní sféry, jejich vzájemnou souvislost a podmíněnost, rozeznává, pojmenuje a klasifikuje tvary zemského povrchu
- porovnává působením vnitřních a vnějších procesů v přírodní sféře a jejich vliv na přírodu a na lidskou společnost

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

žák

Z-9-2-02p objasní důsledky pohybů Země

Z-9-2-04p uvede příklady působení vnitřních a vnějších procesů v přírodní sféře a jejich vlivu na přírodu a na lidskou společnost

Z-9-2-04p uvede příklady působení přírodních vlivů na utváření zemského povrchu

REGIONY SVĚTA**Očekávané výstupy z RVP**

Žák

- rozlišuje zásadní přírodní a společenské atributy jako kritéria pro vymezení, ohraničení a lokalizaci regionů světa
- lokalizuje na mapách světadíly, oceány a makroregiony světa podle zvolených kritérií, srovnává jejich postavení, rozvojová jádra a periferní zóny
- porovnává a přiměřeně hodnotí polohu, přírodní, kulturní, společenské, politické a hospodářské poměry, zvláštnosti a podobnosti, potenciál a bariéry jednotlivých světadílů, oceánů, vybraných makroregionů světa a vybraných (modelových) států
- zvažuje, jaké změny ve vybraných regionech světa nastaly, nastávají, mohou nastat a co je příčinou zásadních změn v nich

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

žák

Z-9-3-2 vyhledá na mapách jednotlivé světadíly a oceány

Z-9-3-3 rozliší zásadní přírodní a společenské znaky světových regionů

Z-9-3-03p charakterizuje polohu, rozlohu, přírodní, kulturní, společenské, politické a

hospodářské poměry vybraných světadílů, oceánů a vybraných států

SPOLEČENSKÉ A HOSPODÁŘSKÉ PROSTŘEDÍ

Očekávané výstupy z RVP

Žák

- posoudí na přiměřené úrovni prostorovou organizaci světové populace, její rozložení, strukturu, růst, pohyby a dynamiku růstu a pohybu, zhodnotí na vybraných příkladech mozaiku multikulturního světa
- posoudí, jak přírodní podmínky souvisí s funkcí lidského sídla, pojmenuje obecné základní geografické znaky sídel
- zhodnotí přiměřenou strukturu, složky a funkce světového hospodářství, lokalizuje na mapách hlavní světové surovinové a energetické zdroje
- porovnává předpoklady a hlavní faktory pro územní rozmístění hospodářských aktivit
- porovnává státy světa a zájmové integrace států světa na základě podobných a odlišných znaků
- lokalizuje na mapách jednotlivých světadílů hlavní aktuální geopolitické změny a politické problémy konkrétních světových regionech

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

žák

Z-9-4-02p uvede příklady, jak přírodní podmínky souvisejí s funkcí a rozmístěním lidských sídel

- vyhledá na mapách nejznámější oblasti cestovního ruchu a rekreace

ŽIVOTNÍ PROSTŘEDÍ

Očekávané výstupy z RVP

Žák

- porovnává různé krajiny jako součást pevninské části krajinné sféry, rozlišuje na konkrétních příkladech specifické znaky a funkce krajiny
- uvádí konkrétní příklady přírodních a kulturních krajinných složek a prvků, prostorové rozmístění hlavních ekosystémů (biomů)
- uvádí na vybraných příkladech závažné důsledky a rizika přírodních a společenských vlivů na životní prostředí

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

žák

Z-9-5-1 umí pojmenovat různé krajiny jako součást pevninské části krajinné sféry, rozliší na konkrétních příkladech specifické znaky a funkce krajiny

Z-9-5-2	uveďte příklady přírodních a kulturních krajinných složek
Z-9-5-3	uvádí na vybraných příkladech závažné důsledky a rizika přírodních a společenských vlivů na životní prostředí

ČESKÁ REPUBLIKA

Očekávané výstupy z RVP

Žák

- vymezí a lokalizuje místní oblast (region) podle bydliště nebo školy
- hodnotí na přiměřené úrovni přírodní, hospodářské a kulturní poměry místního regionu, možnosti dalšího rozvoje, přiměřeně analyzuje vazby místního regionu k vyšším územním celkům
- hodnotí a porovnává na přiměřené úrovni polohu, přírodní poměry, přírodní zdroje, lidský a hospodářský potenciál České republiky v evropském a světovém kontextu
- lokalizuje na mapách jednotlivé kraje České republiky a hlavní jádrové a periferní oblasti z hlediska osídlení a hospodářských aktivit
- uvádí příklady účasti a působnosti České republiky ve světových, mezinárodních a nadnárodních institucích, organizacích a integracích států

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

žák

Z-9-6-1	vymezí a lokalizuje území místní krajiny a oblasti (regionu) podle bydliště nebo školy
Z-9-6-2	charakterizuje přírodní, hospodářské a kulturní poměry místního regionu
Z-9-6-03p	určí zeměpisnou polohu a rozlohu České republiky a její sousední státy
Z-9-6-3	rozlišuje přírodní podmínky ČR, popíše povrch a jeho členitost
Z-9-6-03p	uveďte hlavní údaje o rozmístění obyvatelstva
Z-9-6-4	vyhledá na mapách jednotlivé kraje České republiky a charakterizuje hospodářské poměry, přírodní zvláštnosti a kulturní zajímavosti

TERÉNNÍ GEOGRAFICKÁ VÝUKA, PRAXE A APLIKACE

Očekávané výstupy z RVP

Žák

- ovládá základy praktické topografie a orientace v terénu
- aplikuje v terénu praktické postupy při pozorování, zobrazování a hodnocení krajiny
- uplatňuje v praxi zásady bezpečného pohybu a pobytu v krajině, uplatňuje v modelových situacích zásady bezpečného chování a jednání při mimořádných událostech

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

žák

Z-9-7-01 ovládá základy praktické topografie a orientace v terénu

Z-9-7-03p uplatňuje v praxi zásady bezpečného pohybu a pobytu ve volné přírodě

6. ročník

Očekávané výstupy Žák:	Učivo	Průřezová témata	Poznámky
<ul style="list-style-type: none"> - vyhledá informace z různých zdrojů dat, různé druhy textů, encyklopedie, tabulky, grafy, fotografie, obrázky, schémata, statistické prameny - na základě osvojených znalostí zdrojů dat zjištěné informace přiměřeně třídí a výsledky interpretuje - pamatuje si význam základních pojmů a používá je ve své práci - vnímá glóbus jako zmenšený model Země a používá ho k demonstraci rozmístění oceánů, kontinentů, světadílů a určování základních tvarů zemského povrchu podle horizontální a vertikální členitosti - porovná zobrazení zemského povrchu na glóbu a v mapách, objasní příčinu zakreslení zemského 	<p>GEOGRAFICKÉ INFORMACE, ZDROJE DAT, KARTOGRAFIE A TOPOGRAFIE</p> <p>Informační zdroje v geografii</p> <p>Základy geografické kartografie a topografie glóbus mapa, plán</p>	OSV – Rozvoj schopností poznávání	

<p>povrchu na mapě a rozliší druhy map</p> <ul style="list-style-type: none"> - aplikuje měřítko mapy na výpočet skutečných vzdáleností - určí zeměpisnou polohu - orientuje se v rejstříku zeměpisných atlasů - načrtne vlastní plánec, schematickou mapu situace v konkrétní krajině - připraví, načrtne a použije myšlenkovou mapu 			
<ul style="list-style-type: none"> - určí a popíše tvar Země s pomocí glóbu - určí polohu Země ve sluneční soustavě a porovná Zemi s ostatními tělesy sluneční soustavy - rozliší hvězdy od planety - vysvětlí význam Slunce pro život na Zemi - předvede otáčení Země kolem své osy a oběh Země kolem Slunce s pomocí glóbu - vysvětlí střídání dne a noci na Zemi, střídání ročních období - zhodnotí důsledky pohybu Země na život lidí - popíše povrch a pohyby Měsíce - vysvětlí příčiny rozdílného času na Zemi, objasní podstatu a smysl časových pásem - popíše zemský povrch, pojmenuje a vyhledá na mapě a na glóbu oceány, kontinenty a světadíly a vysvětlí vztah mezi pojmy - objasní stavbu Země, popíše členění zemské kůry na litosférické desky, mechanismus jejího vzniku a zániku - vyhledá na mapě oblasti se sopečnou činností - popíše proces zvětrávání a objasní působení vnitřních a vnějších přírodních činitelů na zemský povrch 	<p style="text-align: center;">PŘÍRODNÍ OBRAZ ZEMĚ</p> <p>Země jako vesmírné těleso Země ve vesmíru</p> <p>pohyby Země</p> <p>Měsíc časová pásma</p> <p>zemský povrch</p> <p>Krajinná sféra Litosféra</p>	<p>EV – Základní podmínky života MEV – Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení</p>	<p>Sluneční soustava – model PAU</p>

ŠKOLA – ZÁKLAD ŽIVOTA

<ul style="list-style-type: none"> - pojmenuje složky ovzduší a zhodnotí význam kyslíku pro organismy na Zemi - vysvětlí rozdíl mezi podnebím a počasím - pojmenuje činitele ovlivňující podnebí, vymezí podnebné pásy pomocí mezních rovnoběžek - zhodnotí kontinentální a oceánské podnebí konkrétní oblasti - popíše rozložení zásob vody na Zemi, popíše mechanismus celkového oběhu vody - vysvětlí složení hydrosféry, pojmenuje jednotlivé oceány, vysvětlí rozdíl mezi průlivem a průplavem, jezerem a umělou vodní nádrží - vysvětlí pojmy povodí, rozvodí, úmoří, najde příklady na mapě - vyhledá v mapách pevninské a horské ledovce - vysvětlí význam podpovrchové vody - popíše vznik a složení půdy - rozliší půdní druh a půdní typ - zhodnotí význam činitelů ovlivňujících půdu - na příkladech ukáže nebezpečí, která půdu ohrožují - zhodnotí na příkladech příčiny a důsledky přírodních katastrof způsobených atmosférickými poruchami, půdními sesuvy a povodněmi na život lidí a na přírodu - objasní závislost různých typů přírodní krajiny na zeměpisné šířce a nadmořské výšce - určí orientačně geografickou polohu a vyhledá v mapách rozmístění jednotlivých přírodních krajin - popíše život lidí a posoudí jejich hospodářskou činnost v jednotlivých přírodních krajinách 	<p>Atmosféra</p> <p>Hydrosféra</p> <p>Pedosféra</p> <p>Biosféra, Přírodní krajiny</p>	<p>EV – Ekosystémy EV – Vztah člověka k prostředí</p>	
<ul style="list-style-type: none"> - objasní pojem kulturní krajina a typy kulturní krajiny 	<p>ŽIVOTNÍ PROSTŘEDÍ (KRAJINA)</p> <p>Kulturní krajiny</p>	<p>EV – Ekosystémy</p>	

<ul style="list-style-type: none"> - pojmenuje a porovná přírodní a kulturní složky krajiny v okolí školy - určí světové strany na mapě a v terénu - odhadne vzdálenosti v terénu - zorientuje mapu - pořídí jednoduchý náčrtek krajiny - pořídí náčrt pochodové trasy - zhodnotí meteorologické jevy, zaznamená je 	<p style="text-align: center;">TERÉNNÍ GEOGRAFICKÁ VÝUKA, PRAXE A APLIKACE</p> <p style="text-align: center;">Cvičení a pozorování v terénu místní krajiny</p> <p>orientace v krajině, práce s mapou, určování světových stran, odhad vzdálenosti, pochodová osa, záznamy a hodnocení přírodních jevů (meteorologie)</p>	<p>OSV – Kooperace a kompetice OSV – Rozvoj schopností poznávání</p>	
--	--	--	--

7. ročník

Očekávané výstupy Žák:	Učivo	Průřezová témata	Poznámky
<ul style="list-style-type: none"> - objasní pojmy kontinent, světadíl, světový oceán - pojmenuje a vyhledá na glóbu a na mapě oceány, kontinenty a světadíly - posoudí význam a hospodářské využití oceánů, stav a problémy životního prostředí oceánů - určí geografickou polohu oceánů - porovná oceány podle rozlohy a hloubky - vyhledá na glóbu a v mapách jednotlivé světadíly, určí jejich geografickou polohu a porovná jejich rozlohu s rozlohou ostatních světadílů - pojmenuje a vyhledá významné prvky horizontální členitosti - popíše s pomocí mapy výškovou členitost povrchu - porovná podnebí v jednotlivých částech světadílů, určí podnebná pásma - vyhledá hlavní toky řek a bezodtokové oblasti 	<p style="text-align: center;">REGIONY SVĚTA</p> <p>světový oceán, jednotlivé oceány</p> <p>světadíly - Afrika, Austrálie, Severní a Jižní Amerika, Asie, Evropa, Antarktida (povrch, podnebí, vodstvo, biosféra, ochrana přírody a životního prostředí, obyvatelstvo, regiony)</p>	<p>EV – Lidské aktivity a problémy životního prostředí EV - Vztah člověka k prostředí</p>	<p>vytvoření fiktivní cestovní kanceláře</p>

ŠKOLA – ZÁKLAD ŽIVOTA

- objasní závislost rozmístění rostlinstva a živočišstva na podnebí
- pojmenuje a vyhledá přírodní krajiny na území
- vyhledá příklady nejdůležitějších národních parků a uvede předmět jejich ochrany
- vyhledá nejhustěji a řídkce osídlené oblasti
- vysvětlí příčiny nerovnoměrnosti v rozmístění obyvatelstva
- srovná obyvatelstvo podle zastoupených ras, podle kultury, způsobu života a náboženství
- na politické mapě vyhledá vybrané státy a hlavní a velká města
- porovná jednotlivé regiony podle vybraných hledisek – přírodní poměry, hospodářství, reálie, vztahující se k životu obyvatelstva, hlavní oblasti cestovního ruchu, oblasti s možným politickým, náboženským a národnostním neklidem, ohniska napětí
- charakterizuje obyvatelstvo podle rozmístění jednotlivých národů a jazykových skupin, podle kultury a náboženství
- z dostupných zdrojů vyhledá informace o změnách ve vybraných regionech světa
- pamatuje si hlavní světová náboženství, vymezí oblasti s jejich rozšířením a posoudí jejich vliv na život obyvatel
- porovná a charakterizuje kulturní a náboženské tradice vybraných oblastí
- vyhledá na politické mapě velké zeměpisné regiony, státy a hlavní města
- posoudí hospodářský a politický význam oblastí Evropy, srovná je s ostatními oblastmi světa
- posoudí hospodářský a politický význam jednotlivých světových velmocí
- popíše společné a odlišné znaky severní a jižní polární oblasti, určí jejich geografickou polohu

polární oblasti severní a jižní polokoule

OSV – Rozvoj schopností poznávání

MUV – Kulturní diference
MUV - Multikulturalita
VDO – Občan, občanská společnost a stát

MEV – Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení

OSV - Kreativita

EGS – Evropa a svět nás zajímá
EGS - Objevujeme Evropu a svět
EGS - Jsme Evropané

EV - Vztah člověka k prostředí

a přibližné vymezení - zhodnotí význam polárních oblastí z hlediska životního prostředí - posoudí význam a smysl vědeckých aktivit v polárních oblastech			
--	--	--	--

8. ročník

Očekávané výstupy Žák:	Učivo	Průřezová témata	Poznámky
<ul style="list-style-type: none"> - určí geografickou polohu ČR - popíše průběh státních hranic - porovná polohu ČR s ostatními evropskými státy - vymezí na geologické mapě ČR oblast Českého masivu a Karpat, orientuje se na fyzické mapě ČR, rozliší základní geomorfologické jednotky - pojmenuje hlavní činitele ovlivňující podnebí v ČR - rozliší rozmístění podnebných oblastí na území ČR - pamatuje si hlavní vodní toky a vyhledá je na mapách - lokalizuje hlavní lázeňské oblasti ČR - objasní význam českého rybníkářství - rozliší mezi půdními typy a půdními druhy na území ČR s ohledem na použití pro zemědělské účely - popíše skladbu a rozšíření lesních porostů na území ČR - pamatuje si vybraná velkoplošná a maloplošná chráněná území - posoudí aktuální demografický vývoj v ČR - objasní příčiny migrace v rámci ČR a mezi ČR a 	<p style="text-align: center;">ČESKÁ REPUBLIKA</p> <p>poloha a rozloha ČR</p> <p>povrch ČR</p> <p>podnebí a vodstvo</p> <p>půdy</p> <p>ochrana přírody</p> <p>obyvatelstvo a sídla</p>	<p>EGS – Objevujeme Evropu a svět, EGS - Jsme Evropané</p> <p>EV - Lidské aktivita a problémy životního prostředí</p> <p>EV – Ekosystémy</p> <p>MEV – Kritické čtení a vnímání mediálních informací</p> <p>VDO – Občan, občanská společnost a stát</p>	

<p>okolními státy</p> <ul style="list-style-type: none"> - popíše strukturu obyvatelstva z hlediska zastoupení národností, náboženství, zaměstnanosti - rozliší sídla podle velikosti, uvede příklady sídel podle funkce - rozčlení hospodářství podle jednotlivých sektorů - zhodnotí strukturu surovinové základny ČR - vysvětlí vztah mezi výskytem nerostných surovin a rozmístěním sídel a průmyslové výroby - popíše výhody a nevýhody jednotlivých druhů elektráren - objasní pojmy obnovitelné a neobnovitelné zdroje energie - zhodnotí charakter zemědělství v závislosti na nadmořské a kvalitě půdy - rozliší mezi jednotlivými druhy dopravy podle prostředí a účelu - posoudí jednotlivé druhy dopravy z hlediska jejich významu a vlivu na životní prostředí - vymezení hlavní oblasti cestovního ruchu v ČR - pojmenuje a vyhledá v mapě příklady národních kulturních památek a památek UNESCO - pojmenuje hlavní exportované a importované druhy zboží v ČR - pamatuje si významné mezinárodní organizace, jichž je ČR členem - popíše polohu, přírodní, sídelní a hospodářské poměry místního regionu, posoudí přednosti, příležitosti, bariéry v rozvoji místní oblasti - srovná jednotlivé regiony v ČR z hlediska přírodních podmínek, osídlení, hospodářského potenciálu, životní úrovně, kvality životního prostředí a možností dalšího rozvoje - rozliší rozdíly mezi kulturním regionem a správním regionem 	<p>hospodářství ČR</p> <p>zemědělství</p> <p>doprava</p> <p>cestovní ruch</p> <p>zahraniční obchod</p> <p>členství ČR v mezinárodních organizacích místní region</p> <p>regiony ČR</p>	<p>MUV – Kulturní diference MUV – Etnický původ</p> <p>EV – Lidské aktivity a problémy životního prostředí</p> <p>EV - Vztah člověka k životnímu prostředí</p> <p>EGS - Jsme Evropané</p>	
--	--	---	--

<ul style="list-style-type: none"> - pořídí přiměřenou dokumentaci z výletů a cest - pracuje s jízdními řády v tištěné a elektronické podobě, orientuje se s jejich pomocí při vyhledávání optimálních tras - vykoná aktivně úkoly plynoucí z konkrétních výukových exkurzí 	TERÉNNÍ GEOGRAFICKÁ VÝUKA, PRAXE A APLIKACE geografické exkurze	OSV – Kreativita OSV - Kooperace a kompetice	
--	---	---	--

9. ročník

Očekávané výstupy Žák:	Učivo	Průřezová témata	Poznámky
<ul style="list-style-type: none"> - zhodnotí vývoj počtu obyvatel na Zemi - vypočítá na konkrétním příkladu přirozený přírůstek obyvatelstva - nastíní územní rozdíly v hustotě obyvatelstva na Zemi, objasní příčiny těchto rozdílů - pojmenuje příčiny přelidnění v určitých částech světa - rozliší typy migrací – podle směru, podle příčin, podle délky trvání - s pomocí map určí hlavní světové emigrační a migrační oblasti - rozliší rozdíly ve fyzických znacích mezi lidmi v závislosti na přírodních podmínkách - zařadí hlavní světové a evropské jazyky do jazykových skupin, v mapách vyhledá oblasti jazykových skupin - vymezí společné znaky a základní rozdíly světových náboženství - zhodnotí význam náboženského vyznání pro společnost - zdůvodní výhody a nevýhody života ve městě a 	SPOLEČENSKÉ A HOSPODÁŘSKÉ PROSTŘEDÍ SPOLEČENSKÉ PROSTŘEDÍ <ul style="list-style-type: none"> - počet obyvatelstva, rozmístění - migrace obyvatelstva - lidské rasy, jazyk, písmo - náboženství 	MUV - Etnický původ MUV - Multikulturalita MUV - Lidské vztahy MUV – Kulturní diference	

<p>na venkově</p> <ul style="list-style-type: none"> - na konkrétních příkladech si zapamatuje různé funkce měst - vyhledá v mapách příklady historicky cenných měst (památky, UNESCO) 	<ul style="list-style-type: none"> - struktura obyvatelstva - lidská sídla 		
<ul style="list-style-type: none"> - uvede a zhodnotí kritéria pro porovnávání hospodářské a společenské vyspělosti zemí (ukazatele HDP, podíl služeb na struktuře zaměstnanosti, skladba infrastruktury) - porovná možnosti současné tržní ekonomiky ve vazbě na udržitelnost rozvoje a života na Zemi - rozliší sektorovou strukturu hospodářství států - vymezí jádrové a periferní oblasti na území různé regionální velikosti – světové, kontinentální, státní měřítko - posoudí význam zemědělství pro lidstvo - vymezí na mapě hlavní zemědělské oblasti světa, určí a zdůvodní jejich specializaci - zhodnotí význam chovu hospodářských zvířat v různých částech světa - vymezí a lokalizuje hlavní rybolovné oblasti světa - uvede faktory, které omezují a ohrožují rybolov - lokalizuje pásy vhodné pro lesní hospodářství – tajga, tropické lesy - posoudí důležitost průmyslových odvětví pro hospodářství státu - rozliší nerostné suroviny podle charakteru a využití - klade otázky a hledá odpovědi na ekologické problémy spjaté s těžebním a energetickým průmyslem - objasní výhody a nevýhody ve využívání jednotlivých druhů dopravy - zhodnotí dopad dopravy na životní prostředí - zhodnotí a srovná význam cestovního ruchu pro hospodářství 	<p>HOSPODÁŘSKÉ PROSTŘEDÍ</p> <ul style="list-style-type: none"> - světové zemědělství - plodiny, zvířata, rybolov - lesní hospodářství - průmysl - těžba nerostných surovin - doprava - cestovní ruch 	<p>EV - Ekosystémy</p>	

<ul style="list-style-type: none"> - rozliší základní typy cestovního ruchu - pamatuje si příklady významných světových hospodářských organizací a integrací - zhodnotí postavení ČR v mezinárodním obchodu 	<ul style="list-style-type: none"> - mezinárodní obchod 		
<ul style="list-style-type: none"> - pojmenuje základní rozdíly mezi nezávislým státem, autonomním státem, závislým územím - určí příklady stabilních hranic v Evropě a ve světě a hlavní změny hranic ve 20. století - srovná státy podle fyziogeografických kritérií a podle společenských a hospodářských kritérií - uvede rozdíly mezi jednotlivými formami státního zřízení - uvede příklady přežívajících totalitních režimů ve světě - rozliší mezi unitárním a federálním státem - uvede příklady rozdělení státu na menší územně-správní celky - rozdělí státy světa na základě vyspělosti hospodářství - uvede názvy hlavních mezinárodních politických organizací a jejich cíle - vysvětlí funkci OSN - pojmenuje a vyhledá na mapách lokality tradičních a aktuálních ozbrojených konfliktů ve světě hodnotí význam mezinárodních organizací při řešení těchto konfliktů - porovná současnou politickou mapu světa s politickou mapou minulosti - objasní pojem referendum a jeho funkci při vzniku nových států 	<p style="text-align: center;">POLITICKÁ MAPA SOUČASNÉHO SVĚTA</p> <ul style="list-style-type: none"> - státy světa (poloha, rozloha, počet obyvatel, společenské a státní zřízení aj.) <p style="text-align: center;">POLITICKÁ MAPA SOUČASNÉHO SVĚTA</p> <ul style="list-style-type: none"> - ohniska konfliktů - nové státy 	<p>EGS – Objevujeme Evropu a svět</p> <p>VDO – Občan, občanská společnost a stát</p> <p>VDO - Principy demokracie jako formy vlády a způsobu rozhodování</p>	

<ul style="list-style-type: none"> - zhodnotí přírodní zdroje z hlediska jejich obnovitelnosti a vyčerpatelnosti - zhodnotí na příkladech vliv kvality přírodního a společenského prostředí na zdravotní stav obyvatelstva a na životní styl - posoudí příčiny a následky globálního poškozování životního prostředí - vysvětlí faktory udržitelného rozvoje a hlavní zásady ochrany přírody a životního prostředí - objasní na konkrétních příkladech roli velkoplošných a maloplošných chráněných území přírody v různých regionech a lokalizuje je v mapách 	<p>ŽIVOTNÍ PROSTŘEDÍ II. Vztah příroda - společnost</p> <ul style="list-style-type: none"> - trvale udržitelný rozvoj - ochrana přírody a životního prostředí - světové ekologické problémy 	<p>EV – Lidské aktivity a problémy životního prostředí MEV – Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení</p>	
<ul style="list-style-type: none"> - vyhledá na internetu příklady živelných pohrom v různých regionech světa, prezentuje je na vhodných místech ve třídě nebo v budově školy - zhodnotí příčiny a následky živelných pohrom a navrhne vlastní preventivní opatření - uplatňuje v praxi zásady bezpečného pohybu a pobytu v krajině, uplatňuje v modelových situacích zásady bezpečného chování a jednání při mimořádných událostech 	<p>TERÉNNÍ GEOGRAFICKÁ VÝUKA, PRAXE A APLIKACE III.</p> <ul style="list-style-type: none"> - ochrana člověka při ohrožení zdraví a života (sesuvy půdy vlivem nevhodných zásahů do krajiny, zemětřesení, povodně, sněhové laviny spuštěné lidmi) 	<p>OSV – Rozvoj schopností poznávání, OSV - Seberegulace a sebeorganizace OSV - Kreativita</p>	OČMU

5.7 Vzdělávací oblast: Umění a kultura

Charakteristika vzdělávací oblasti

Vzdělávací oblast *Umění a kultura* umožňuje žákům jiné než pouze racionální poznávání světa a odráží nezastupitelnou součást lidské existence – umění a kulturu. Kulturu, jako procesy i výsledky duchovní činnosti, umožňující chápat kontinuitu proměn historické zkušenosti, v níž dochází k socializaci jedince a jeho projekci do společenské existence, i jako neoddělitelnou součást každodenního života (kultura chování, oblékání, cestování, práce). Umění, jako proces specifického poznání a dorozumívání, v němž vznikají informace o vnějším a vnitřním světě a jeho vzájemné provázanosti, které nelze formulovat a sdělovat jinými než uměleckými prostředky.

Vzdělávání v této oblasti přináší umělecké osvojování světa, tj. osvojování s estetickým účinkem. V procesu uměleckého osvojování světa dochází k rozvíjení specifického citění, tvořivosti, vnímavosti jedince k uměleckému dílu a jeho prostřednictvím k sobě samému i k okolnímu světu. Součástí tohoto procesu je hledání a nalézání vazeb mezi druhy umění na základě společných témat, schopnosti vcítit se do kulturních potřeb ostatních lidí a jimi vytvořených hodnot a přistupovat k nim s vědomím osobní účasti. V tvořivých činnostech jsou rozvíjeny schopnosti nonverbálního vyjadřování prostřednictvím tónu a zvuku, linie, bodu, tvaru, barvy, gesta, mimiky atp.

Na 1. stupni základního vzdělávání se žáci seznamují prostřednictvím činností s výrazovými prostředky a s jazykem hudebního a výtvarného umění, ale také umění dramatického a literárního. S nimi se učí tvořivě pracovat, užívat je jako prostředků pro sebevyjádření. Poznávají zákonitosti tvorby, seznamují se s vybranými uměleckými díly, učí se je vzhledem ke svým zkušenostem chápat a výpovědi sdělované uměleckým dílem rozpoznávat a interpretovat.

S přechodem na 2. stupeň základního vzdělávání se otevírá cesta širšímu nazírání na kulturu a umění. Připomínají se historické souvislosti a společenské kontexty ovlivňující umění a kulturu. Inspirací k činnostem se stávají také díla literární a dramatická (divadlo, film), tvorba multimediální i samotné znakové systémy. Nalézání vztahů mezi jednotlivými druhy umění a uplatňování různorodosti výrazových prostředků při hledání variant řešení společně zvolených témat umožňují projekty. Ty otevírají společný prostor pro získání dovedností a poznatků překračujících rámec jednotlivých oborů a přispívají tak k osobitějšímu a originálnějšímu sebevyjádření i hlubšímu porozumění uměleckému dílu.

Vzdělávací oblast *Umění a kultura* je realizována ve vyučovacích předmětech *Hudební výchova* a *Výtvarná výchova*.

Směřuje k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí tím, že vede žáka k:

- pochopení umění jako specifického způsobu poznání a k užívání jazyka umění jako svébytného prostředku komunikace
- chápání umění a kultury v jejich vzájemné provázanosti jako neoddelitelné součásti lidské existence; k učení se prostřednictvím vlastní tvorby opírající se o subjektivně jedinečné vnímání, citění, prožívání a představy; k rozvíjení tvůrčího potenciálu, kultivování projevů a potřeb a k utváření hierarchie hodnot
- spoluvytváření vstřícné a podnětné atmosféry pro tvorbu, pochopení a poznání uměleckých hodnot v širších sociálních a kulturních souvislostech, k tolerantnímu přístupu k různorodým kulturním hodnotám současnosti a minulosti i kulturním projevům a potřebám různorodých skupin, národů a národností
- uvědomování si sebe samého jako svobodného jedince; k tvořivému přístupu ke světu, k možnosti aktivního překonávání životních stereotypů a k obohacování emocionálního života
- zaujímání osobní účasti v procesu tvorby a k chápání procesu tvorby jako způsobu nalézání a vyjadřování osobních prožitků i postojů k jevům a vztahům v mnohotvárném světě

5.7.1 Vzdělávací obor: Hudební výchova

5.7.1.1 Název vyučovacního předmětu: Hudební výchova

Charakteristika vyučovacího předmětu

Obsahové, časové a organizační vymezení předmětu

Hudební výchova vede žáky prostřednictvím vokálních, instrumentálních, hudebně pohybových a poslechových činností k porozumění hudebnímu umění, k aktivnímu vnímání hudby a zpěvu a jejich užívání jako svébytného prostředku komunikace.

Hudební činnosti rozvíjejí celkovou osobnost žáka, vedou k rozvoji jeho hudebnosti, jeho hudebních schopností a dovedností - sluchových, pěveckých, intonačních, instrumentálních, hudebně pohybových, hudebně tvořivých a poslechových.

Na prvním stupni základního vzdělávání se žáci seznamují prostřednictvím činností s výrazovými prostředky a jazykem hudebního umění a učí se s nimi tvořivě pracovat. S přechodem na druhý stupeň základního vzdělávání se otevírá cesta k širšímu nazírání na kulturu a umění. Připomínají se historické souvislosti.

Vyučovací předmět *Hudební výchova* má ve všech ročnících časovou dotaci jednu hodinu týdně. Výuka probíhá většinou ve třídě. Třída je vybavena klavírem, k dispozici jsou CD nosiče, rytmické hudební nástroje, obrazy. Při výuce jsou používány texty, zpěvníky a poznámkové sešity. Některé hodiny jsou realizovány formou projektů.

Výchovné a vzdělávací strategie

Kompetence k učení

- vedeme žáky k samostatnému organizování různých akcí, umožňujeme jim realizovat jejich nápady

Kompetence k řešení problémů

- vedeme žáky k užívání vlastních zkušeností

Kompetence komunikativní

- vedeme žáky k vhodné komunikaci se spolužáky, učiteli a dalšími dospělými ve škole i mimo školu
- organizujeme akce, při kterých spolupracují žáci různých tříd
- vedeme žáky k tomu, aby otevřeně a kultivovaně vyjadřovali svůj názor
- umožňujeme žákům zapojovat se do diskuse a dodržovat pravidla diskuse
- jdeme žákům příkladem svým chováním

Kompetence sociální a personální

- ve škole využíváme a vytváříme situace, kdy se žáci vzájemně potřebují
- podporujeme práci ve dvojicích, v týmech
- vedeme žáky k vytváření pravidel práce v týmu, podporujeme příjemnou atmosféru, ohleduplnost, respekt

Kompetence občanské

- vedeme žáky k sebeúctě.
- nabízíme žákům mimoškolní aktivity jako protipól nežádoucím sociálně patologickým jevům
- vedeme žáky k aktivnímu zapojení do kulturních aktivit školy, obce a regionu

Kompetence pracovní

- vedeme žáky k posuzování vlastních možností a schopností při rozhodování o dalším vzdělávání a profesním zaměření

Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu

1.stupeň - 1. období

Očekávané výstupy z RVP

Žák

- zpívá na základě svých dispozic intonačně čistě a rytmicky přesně jednohlasně
- rytmizuje a melodizuje jednoduché texty, improvizuje v rámci nejjednodušších hudebních forem
- využívá jednoduché nástroje k doprovodné hře
- reaguje pohybem na znějící hudbu, pohybem vyjadřuje metrum, tempo, dynamiku, směr melodie
- rozlišuje jednotlivé kvality tónů, rozpozná výrazové a dynamické změny podle proudu znějící hudby
- rozpozná v proudu znějící hudby některé hudební nástroje, odliší hudbu vokální, instrumentální, vokálně instrumentální

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

žák

HV-3-1-01p zpívá jednoduché písně v rozsahu kvinty

HV-3-1-02p správně a hospodárně dýchá a zřetelně vyslovuje při rytmizaci říkadel i při zpěvu

HV-3-1-04p reaguje pohybem na tempové a rytmické změny HV-3-1-05p rozliší sílu zvuku

- pozorně vnímá jednoduché skladby

2. období

Očekávané výstupy z RVP

Žák

- zpívá na základě svých dispozic intonačně přesně a rytmicky přesně v jednohlase či dvojhase v dur, moll tóninách, při zpěvu využívá získané pěvecké dovednosti
- realizuje podle svých individuálních schopností a dovedností (zpěvem, hrou, tancem, doprovodnou hrou) jednoduchou melodii či píseň zapsanou pomocí not
- využívá na základě svých hudebních schopností a dovedností jednoduché, popřípadě složitější hudební nástroje k doprovodné hře i k reprodukci jednoduchých motivů skladeb a písní
- rozpozná hudební formu jednoduché písně či skladby
- vytváří v rámci svých individuálních dispozic jednoduché přede hry, mezihry a dohry a provádí elementární hudební improvizace
- rozpozná v proudu znějící hudby některé z užitých výrazových prostředků, upozorní na tempové, dynamické i zřetelné harmonické změny
- ztvárňuje hudbu pohybem s využitím tanečních kroků, na základě individuálních schopností vytváří pohybové improvizace

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

žák

HV-5-1-01p zpívá písně v přiměřeném rozsahu k individuálním schopnostem

HV-5-1-02p, HV-5-1-07p propojí vlastní pohyb s hudbou

HV-5-1-03p doprovodí spolužáky na rytmické hudební nástroje

HV-5-1-06p odliší tóny podle výšky, síly a barvy

- pozorně vnímá znějící hudbu různých skladeb
- správně hospodaří s dechem při interpretaci písní - frázování

2. stupeň

Očekávané výstupy z RVP

Žák

- využívá své individuální hudební schopnosti a dovednosti při hudebních aktivitách

- uplatňuje získané pěvecké dovednosti a návyky při zpěvu i při mluveném projevu v běžném životě
- zpívá dle svých dispozic intonačně čistě a rytmicky přesně v jednohlase i vícehlase, dokáže ocenit kvalitu vokálního projevu druhého
- reprodukuje na základě svých ind. hudebních schopností a dovedností různé motivy, témata, části skladeb, vytváří a volí jednoduché doprovody, provádí jednoduché hudební improvizace
- realizuje dle svých ind. schopností a dovedností písně různých stylů a žánrů
- rozpozná některé z tanců různých stylových období, zvolí vhodný typ hudebně pohybových prvků k poslouchané hudbě a na základě ind. schopností a pohybové vyspělosti předvede jednoduchou pohybovou vazbu
- orientuje se v proudu znějící hudby, vnímá užité hudební výrazové prostředky a charakteristické sémantické prvky, chápe jejich význam v hudbě a na základě toho přistupuje k hudebnímu dílu jako k logicky uzavřenému celku
- zařadí na základě ind. schopností a získaných vědomostí hudbu do stylového období a porovná ji z hlediska její slohové, stylové příslušnosti s dalšími skladbami
- vyhledává souvislosti mezi hudbou a jinými druhy umění

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

žák

HV-9-1-01p doprovází písně pomocí ostinata

HV-9-1-02p, HV-9-1-03p interpretuje vybrané lidové a umělé písně

HV-9-1-04p rozeznává různé hudební žánry

- pozorně vnímá znějící hudbu skladeb většího rozsahu
- rozpozná vybrané hudební nástroje symfonického orchestru
- uvede některá jména hudebních skladatelů a název některého z jejich děl

1. ročník

Očekávané výstupy Žák:	Učivo	Průřezová témata	Poznámky
<ul style="list-style-type: none"> - zpívá na základě svých dispozic intonačně čistě a rytmicky přesně jednohlasně - rytmizuje a melodizuje jednoduché texty 	Vokální činnosti – pěvecké a mluvní dovednosti - dýchání, výslovnost - zvuk – tón, řeč – zpěv, hlasová hygiena - nejjednodušší rytmická cvičení - pokusy o melodizaci	OSV – Rozvoj schopností poznávání MEV-Vnímání autora mediálních sdělení	ET 1,2,4,6,7 TPV 7

ŠKOLA – ZÁKLAD ŽIVOTA

<ul style="list-style-type: none"> - využívá jednoduché hudební nástroje k doprovodné hře - reaguje pohybem na znějící hudbu - rozlišuje jednotlivé kvality tónů - rozpozná v proudu znějící hudby některé hudební nástroje 	<ul style="list-style-type: none"> - zpěv písní ve 2/4, 3/4 a 4/4 taktu - vhodný výběr písní ke zpěvu – lidových, autorských – starší i novější - nejjednodušší intonační hry a cvičení <p>Instrumentální činnosti – Orffův dětský instrumentář</p> <ul style="list-style-type: none"> - rytmické hry (ozvěna, řetěz, štafety aj.) - hudební hry (otázka-odpověď) <p>Hudebně pohybové činnosti</p> <ul style="list-style-type: none"> - pohybové ztvárnění, pohybový doprovod znějící hudby - pohyb podle hudby na místě, vpřed i vzad ve 2/4 taktu, hra na tělo ve 2/4 a 3/4 taktu <p>Poslechové činnosti</p> <ul style="list-style-type: none"> - kvality tónů – délka, síla, barva, výška - poslech vokální hudby-hlas mužský, ženský a dětský - rozlišit hru na zobcovou flétnu, klavír, housle a elektrickou kytaru - česká státní hymna - ukolébavka - pochod 		
---	--	--	--

2. ročník

Očekávané výstupy Žák:	Učivo	Průřezová témata	Poznámky
<ul style="list-style-type: none"> - zpívá na základě svých dispozic intonačně čistě a rytmicky přesně v jednohlase - rytmizuje a melodizuje jednoduché texty, improvizuje v rámci nejjednodušších hudebních forem - využívá jednoduché hudební nástroje k doprovodné hře 	<p>Vokální činnosti</p> <ul style="list-style-type: none"> - pěvecké dovednosti – dýchání, výslovnost, hlasová hygiena - jednoduchá rytmická cvičení s pomocí slabik (tá, tájá, nic, pauza – symboly pro čtvrt'ové a půlové noty + pomlky) – grafické vyjádření na lince, rytmický kánon - zpěv písní ve 2/4, 3/4 a 4/4 taktu - vhodný výběr písní ke zpěvu – lidové, autorské – starší i novější 	OSV – Rozvoj schopností poznávání	ET 2,4,6,7 TPV 7

<ul style="list-style-type: none"> - reaguje pohybem na znějící hudbu, pohybem vyjadřuje metrum, tempo, dynamiku, směr melodie - rozlišuje jednotlivé kvality tónů, rozpozná výrazné tempové a dynamické změny v proudu znějící hudby - rozpozná v proudu znějící hudby některé hudební nástroje, odliší hudbu vokální, instrumentální a vokálně instrumentální 	<ul style="list-style-type: none"> - nejjednodušší intonační hry a cvičení - melodie vzestupná a sestupná – sledování zápisu + fonogestika, zrychlování a zpomalování - noty – půlová, čtvrt'ová, pomlka půlová a čtvrt'ová <p>Instrumentální činnosti</p> <ul style="list-style-type: none"> - hudební a vokální hry – Orffův dětský instrumentář, - reprodukce jednoduchých motivů a témat (využití zpívaných písní) - hra na melodické nástroje – dudácká kvinta, ostinato <p>Hudebně pohybové činnosti</p> <ul style="list-style-type: none"> - pohybový doprovod znějící hudby, takt dvoudobý, třídobý - pohybová improvizace - taneční hry se zpěvem s poskočným krokem a držení rukou v bok, vedle sebe, proti sobě - vyj.vzestupu a poklesu melodie <p>Poslechové činnosti</p> <ul style="list-style-type: none"> - kvality tónů – délka, síla, barva, výška - vztahy mezi tóny – akord, souzvuk - hudební výrazové prostředky – rytmus, melodie, dynamika - kánon - rozeznat hru na trubku, klarinet, pozoun, velký a malý buben, baskytaru, kontrabas - sbor á capella a s doprovodem - kánon 		
--	--	--	--

3. ročník

Očekávané výstupy Žák:	Učivo	Průřezová témata	Poznámky
<ul style="list-style-type: none"> - zpívá na základě svých dispozic intonačně čistě a rytmicky přesně v jednohlase 	<p>Vokální činnosti</p> <ul style="list-style-type: none"> - pěvecké dýchání-v pauze a mezi frázemi, výslovnost hlásek na konci slov, měkké nasazení 	<p>OSV – Rozvoj schopností poznávání MEV – Fungování a</p>	<p>ET 2,4,6,7 TPV 7</p>

<ul style="list-style-type: none"> - rytmizuje a melodizuje jednoduché texty, improvizuje v rámci nejjednodušších hudebních forem - využívá jednoduché hudební nástroje k doprovodné hře - pohybem vyjadřuje metrum, tempo, dynamiku, směr melodie - rozpozná výrazné tempové a dynamické změny v proudu znějící hudby - rozpozná v proudu znějící hudby některé hudební nástroje, odliší hudbu vokální, instrumentální a vokálně instrumentální - 	<p>tónu, tvorba tónu, rozšiřování hlasového rozsahu, dynamicky odlišený zpěv, hlasová hygiena, volný nástup 1.a 5. stupně (Ovčáci,čtveráci,V zahradě na hrušce)</p> <ul style="list-style-type: none"> - melodická linka pomocí fonogestiky – melodie v krocích a skocích - noty čtvrtěová, půlová, osminová + pomlky – rytmická a intonační cvičení, notová osnova, taktová čára - čtyřtaktová předvětí a závětí - taktování 2/4 takt <p>Instrumentální činnosti</p> <ul style="list-style-type: none"> - Orffův dětský instrumentář, rytmické doprovody ve 2/4 a 3/4 taktu, dvoutaktové mezihry při zpěvu spolužáků; rytm. kánon - melodické doprovody s využitím T a D; zobcová flétna <p>Hudebně pohybové činnosti</p> <ul style="list-style-type: none"> - pohybové vyjádření hudby a reakce na změny v proudu znějící hudby, improvizace, pantomima, pohybové hry - dvoudobá chůze a tanec v průpletu, přísuvný krok; ve 3/4 taktu pohyb na místě, vpřed i vzad <p>Poslechové činnosti</p> <ul style="list-style-type: none"> - hudební výrazové prostředky – rytmus, melodie, dynamika, harmonie, barva - menuet, orchestr a sólo, rock a taneční pohyb - rozeznání hry na violoncello, akordeon, lesní roh, tubu, cembalo, syntetizátor, činely 	vliv médií ve společnosti	
--	--	---------------------------	--

4. ročník

Očekávané výstupy Žák:	Učivo	Průřezová témata	Poznámky
---------------------------	-------	------------------	----------

ŠKOLA – ZÁKLAD ŽIVOTA

ŠVP 2016/2017 -6. verze

<ul style="list-style-type: none"> - zpívá na základě svých dispozic intonačně čistě a rytmicky přesně v jednohlase či dvojhlasu v dur, moll, při zpěvu využívá získané dovednosti - realizuje podle svých individuálních schopností a dovedností jednoduchou melodii - využívá na základě svých hudebních schopností a dovedností jednoduché hudební nástroje k doprovodné hře - vytváří v rámci svých individuálních dispozic jednoduché přede hry, mezihry, dohry - rozpozná v proudu znějící hudby některé z užitých hudebních výrazových prostředků - ztvární hudbu pohybem s využitím tanečních kroků, na základě individuálních schopností a dovedností vytváří pohybové improvizace 	<ul style="list-style-type: none"> - pěvecké dýchání, výslovnost, nasazení a tvorba tónu, hlasová hygiena, rozšiřování hlasového rozsahu - intonace, vokální improvizace, hudební hry - rytmizace, melodizace, stylizace, hudební improvizace - Orffův instrumentář, zobcová flétna - záznam instrumentální melodie – čtení a zápis rytmického schématu, jednoduchého motivu - hudební hry - hudební výrazové prostředky – gradace - taktování, taneční hry se zpěvem - polka, valčík - sbor, sbormistr, dirigent - nota s tečkou, stupnice, posuvky 	<p>OSV – Rozvoj schopností poznávání OSV – Kreativita OSV – Komunikace MEV – Fungování a vliv médií ve společnosti</p>	<p>ET 9,10,11, TPV 15 TPV 16 TPV 17 TPV 19</p>
---	---	---	--

5. ročník

Očekávané výstupy Žák:	Učivo	Průřezová témata	Poznámky
<ul style="list-style-type: none"> - zpívá na základě svých dispozic intonačně čistě a rytmicky přesně v jednohlase i dvojhlasu v dur a moll tóninách, při zpěvu využívá získané pěvecké dovednosti - realizuje podle svých individuálních schopností a dovedností jednoduchou melodii či píseň zapsanou pomocí not 	<p>Vokální činnosti</p> <ul style="list-style-type: none"> - dýchání, výslovnost, nasazení a tvorba tónu, vázání tónu-legato/staccato/, dynamicky odlišený zpěv, hlasová hygiena, rozšiřování hlasového projevu - lidové písně - melodická linka pomocí fonogestiky, intonační cvičení - volné nástupy 1., 3. a 5. tónu; 	<p>OSV – Rozvoj schopností poznávání OSV – Komunikace MEV – Fungování a vliv médií ve společnosti MEV – Vnímání autora mediálních sdělení</p>	<p>ET 9 ET 10 ET 11 TPV 15 TPV 16 TPV 17 TPV 19</p>

ŠKOLA – ZÁKLAD ŽIVOTA

<ul style="list-style-type: none"> - využívá na základě svých hudebních schopností a dovedností jednoduché, popřípadě složitější nástroje k reprodukci jednoduchých motivů skladeb a písní - rozpozná hudební formu jednoduché písně či skladby - provede elementární hudební improvizace - upozorní na metroritmické, tempové, dynamické i zřetelné harmonické změny - na základě individuálních schopností a dovedností tvoří pohybové improvizace 	<ul style="list-style-type: none"> - pokusy o nástupy 8. a spodního 5. stupně - taktování na 4 doby - předznamenání – bé, křížek-půltón a celý tón, nota s tečkou, stupnice dur, synkopa, koruna - skupiny not osminových a šestnáctinových v rytmických cvičeních-úvod - odlišování durového a mollového tónorodu (aiolská) - velká písňová forma - česká hymna - epizody ze života poslouchaných skladatelů <p>Instrumentální činnosti</p> <ul style="list-style-type: none"> - jednoduché lidové písně na melodické nástroje – v dur-oktáva, moll-sexta - rytmické nástroje – předvětí a závětí, doprovod tónikou a dominantou - záznam instrumentální melodie – čtení a zápis jednoduchého motivu nebo tématu <p>Hudebně pohybové činnosti</p> <ul style="list-style-type: none"> - pohyb. projevy na rytmus populární hudby; jazzové hudby-charleston, lidový tanec - vyjádření emocionálního zážitku pohybem <p>Poslechové činnosti</p> <ul style="list-style-type: none"> - hudební výrazové prostředky – metrické, rytmické, dynamické a harmonické změny v hudebním proudu, zvukomalba - variace - česká hymna, její vznik - symfonický orchestr, dirigent, kapelník – lidová kapela - rocková hudba 60.let, jazzový orchestr, swingová hudba 30.let - polyfonie a homofonie - lidové písně - harfa
---	---

6. ročník

Očekávané výstupy Žák:	Učivo	Průřezová témata	Poznámky
<ul style="list-style-type: none"> - využije své individuální hudební schopnosti a dovednosti při hudebních aktivitách - uplatní získané pěvecké dovednosti a návyky při zpěvu i při mluveném projevu a běžném životě - zpívá dle svých dispozic intonačně čistě a rytmicky přesně v jednohlase i vícehlase, dokáže ocenit kvalitní vokální projev druhého - reprodukuje na základě svých individuálních hudebních schopností a dovedností různé motivy, témata, části skladeb - vytvoří a zvolí jednoduché doprovody, provede jednoduché hudební improvizace - zrealizuje podle svých individuálních schopností a dovedností písně a skladby různých stylů a žánrů - rozpozná některé z tanců různých stylových období, zvolí vhodný typ hudebně pohybových prvků k poslouchané hudbě - na základě individuálních hudebních schopností a pohybové vyspělosti 	<p>Vokální činnosti</p> <ul style="list-style-type: none"> - <u>pěvecký a mluvní projev</u> – nasazení tónu, dýchání, frázování, rozšiřování hlasového rozsahu; mutace; jednoduchý dvojhlas; česká státní hymna - <u>intonace a vokální improvizace</u> – diatonické postupy v dur i moll tóninách intonace s oporou o kvintakordy nebo opěrné písně, fonogestika - <u>hudební rytmus</u> – noty „na jedné lince“; zachycení rytmu graficky (souvislost rytmu řeči s rytmem hudby) - <u>orientace v notovém záznamu vokální hudby</u>; partitura; noty jako opora při realizaci písně - <u>rozvoj hudebního sluchu a hudební představivosti</u> – převádění melodií z nezpěvné do zpěvné polohy - <u>reflexe vokálního projevu</u> – projev vlastní i projev ostatních <p>Instrumentální činnosti</p> <ul style="list-style-type: none"> - <u>hra na hudební nástroje</u>, improvizace doprovodů T,D, přede hry, mezihry, dohry - <u>záznam hudby</u>; akordy; předznamenání; odrážka; subdominanta - <u>vyjadřování hudebních i nehudebních představ a myšlenek pomocí hudebního nástroje</u> (rytmus, melodie, tempo, dynamika) - <u>tvorba doprovodů pro hudebně dramatické projevy</u> <p>Hudebně pohybové činnosti</p> <ul style="list-style-type: none"> - <u>pohybový doprovod znějící hudby</u>; valčík a polka; mateník; taktování - <u>pohybové vyjádření hudby v návaznosti na sémantiku hud.díla</u>; pohyb. vyjádření kontrastu v hudbě; 	OSV – Rozvoj schopností poznávání OSV - Komunikace	ET 1,2,4,10

ŠKOLA – ZÁKLAD ŽIVOTA

<p>předvede jednoduchou pohybovou vazbu</p> <ul style="list-style-type: none"> - orientuje se v proudu znějící hudby, vnímá užité hudebně výrazové prostředky a charakteristické sémantické prvky, chápe jejich význam v hudbě a na základě toho přistupuje k hudebnímu dílu jako k logicky utvářenému celku - vyhledává souvislosti mezi hudbou a jinými druhy umění - orientuje se v proudu znějící hudby, vnímá užité hudebně výrazové prostředky 	<p>pantomima resp.hud.výrazové prostředky</p> <ul style="list-style-type: none"> - <u>pohyb. reakce na změny v proudu znějící hudby</u> - <u>orientace v prostoru</u> - rozvoj pohybové paměti <p>Poslechové činnosti</p> <ul style="list-style-type: none"> - <u>orientace v hudebním prostoru a analýza hudební skladby</u> – postihování hudebně výrazových prostředků - <u>hudební dílo a jeho autor</u> - <u>hudební styly a žánry</u>:opera a česká národní opera, árie, recitativ, libreto; opereta; hudba a balet; hudba a moderní výrazový tanec; muzikál; melodram; scénická hudba; hudba a film; hudba a divadlo; hudební klip - <u>interpretace znějící hudby</u> –slovní charakterizování hud.díla,vytváření vl.soudů - hudebně výrazové prostředky - hudební nástroje v lidové tvorbě – sólový a doprovodný nástroj - hudební nástroje ve vážné hudbě (smyčcový kvartet, dechový kvintet) a v hudbě populární (malý dechový orchestr), sólo, duo, trio, kvarteto 		
---	---	--	--

7. ročník

Očekávané výstupy Žák:	Učivo	Vazby, přesahy, průřezová témata	Poznámky
<ul style="list-style-type: none"> - využije své individuální hudební schopnosti a dovednosti při hudebních aktivitách - uplatní získané pěvecké dovednosti a návyky při zpěvu i při mluveném projevu a běžném životě - zpívá dle svých dispozic intonačně čistě a rytmicky přesně v jednohlase i vícehlase 	<p>Vokální činnosti</p> <ul style="list-style-type: none"> - <u>pěvecký a mluvní projev</u> – nasazení tónu, dýchání, frázování, rozšiřování hlasového rozsahu; hlasová hygiena v době mutace; jednoduchý dvojhlas, dvojhlas lidový - <u>intonace a vokální improvizace</u> – diatonické postupy v dur i moll tóninách intonace s oporou o kvintakordy nebo opěrné písně, fonogestika; terciové postupy - <u>hudební rytmus</u> – noty „na jedné lince“; zachycení rytmu graficky (souvislost rytmu řeči s rytmem hudby), ty, tá.. 	<p>OSV – Rozvoj schopností poznávání OSV – Komunikace MEV – Fungování a vliv médií ve společnosti</p>	<p>ET 1,2,4,10</p>

<ul style="list-style-type: none"> - ocení kvalitní vokální projev druhého - reprodukuje na základě svých individuálních hudebních schopností a dovedností různé motivy, témata, části skladeb - tvoří a volí jednoduché doprovody, provede jednoduché hudební improvizace - realizuje podle svých individuálních schopností a dovedností písně a skladby různých stylů a žánrů - rozpozná některé z tanců různých stylových období, zvolí vhodný typ hudebně pohybových prvků k poslouchané hudbě - na základě individuálních hudebních schopností a pohybové vyspělosti předvede jednoduchou pohybovou vazbu - orientuje se v proudu znějící hudby, vnímá užité hudebně výrazové prostředky a charakteristické sémantické prvky, chápe jejich význam v hudbě a na základě toho přistupuje k hudebnímu dílu jako k logicky utvářenému celku - zařadí na základě individuálních schopností a získaných vědomostí slyšenou hudbu do stylového období a 	<ul style="list-style-type: none"> - <u>orientace v notovém záznamu vokální hudby</u>; partitura; noty jako opora při realizaci písně - <u>rozvoj hudebního sluchu a hudební představivosti</u> – převádění melodií z nezpěvné do zpěvné polohy; melodizace a rytmizace krátkých textů - <u>reflexe vokálního projevu</u> – hledání možnosti nápravy vlastních nedostatků <p>Instrumentální činnosti</p> <ul style="list-style-type: none"> - <u>hra na hudební nástroje</u>, improvizace doprovodů T,D, přede hry,mezihry,dohry - <u>záznam hudby</u>; akordické a neakordické tóny; noty osminové, čtvrt'ové, půlové, tečkovaný rytmus, legato a staccato - <u>vyjadřování hudebních i nehudebních představ a myšlenek pomocí hudebního nástroje</u> (rytmus, melodie, tempo, dynamika) - <u>tvorba doprovodů pro hudebně dramatické projevy</u> <p>Hudebně pohybové činnosti</p> <ul style="list-style-type: none"> - <u>pohybový doprovod znějící hudby</u>; valčík a polka; mateník; taktování 2/4,3/4,4/4 taktu - <u>pohybové vyjádření hudby v návaznosti na sémantiku hudebního díla</u>; pohyb.vyjádření kontrastu v hudbě; pantomima, improvizace - <u>pohybové reakce na změny v proudu znějící hudby</u> - <u>orientace v prostoru-rozvoj pohybové paměti</u>, reprodukce pohybů prováděných při tanci nebo pohybových hrách <p>Poslechové činnosti</p> <ul style="list-style-type: none"> - <u>orientace v hudebním prostoru a analýza hudební skladby</u> – postihování hudebně výrazových prostředků - <u>hudební dílo a jeho autor</u> -epizody ze života skladatelů - <u>hudební styly a žánry</u>: lidová hudba v širším (regionálním) pojetí; kánon a fuga; sonáta a sonátová 	
---	--	--

ŠKOLA – ZÁKLAD ŽIVOTA

<p>porovnává ji z hlediska její slohové a stylové příslušnosti s dalšími skladbami</p> <p>- vyhledá souvislosti mezi hudbou a jinými druhy umění</p>	<p>forma; symfonie a symfonická báseň; kantáta a oratorium; muzikál v návaznosti na učivo 6. ročníku; instrumentální koncert; tanec a pohyb; zvukový záznam hudby – mg,CD a DVD; dvoudílná a trojdílná hudební forma</p> <p>- <u>interpretace znějící hudby</u> – slovní charakterizování hudebního díla, vytváření vlastních soudů;</p>		
--	--	--	--

8. ročník

Očekávané výstupy Žák:	Učivo	Vazby, přesahy, průřezová témata	Poznámky
<ul style="list-style-type: none"> - využije své individuální hudební schopnosti a dovednosti při hudebních aktivitách - uplatní získané pěvecké návyky a dovednosti při zpěvu i při mluveném projevu v běžném životě - zpívá dle svých dispozic intonačně čistě a rytmicky přesně v jednohlase i vícehlase, ocení kvalitní vokální projev druhého - reprodukuje na základě svých pěveckých schopností a dovedností různé motivy, témata, části skladeb - vytvoří a zvolí jednoduché doprovody, improvizace - realizuje dle svých individuálních a dovedností písně různých stylů a žánrů 	<p>Vokální činnosti</p> <ul style="list-style-type: none"> - <u>pěvecký a mluvní projev</u> – nasazení tónu, dýchání, frázování, rozšiřování hlasového rozsahu; hlasová hygiena v době mutace; jednoduchý dvojhlas, dvojhlas lidový - <u>intonace a vokální improvizace</u> – diatonické postupy v dur i moll tóninách intonace s oporou o kvintakordy nebo opěrné písně, fonogestika; terciové postupy; tónina, transpozice - <u>hudební rytmus</u> – noty „na jedné lince“; zachycení rytmu graficky (souvislost rytmu řeči s rytmem hudby) - <u>orientace v notovém záznamu vokální hudby</u>; partitura; noty jako opora při realizaci písně, co vše „vyčteme“ v notovém zápisu - <u>rozvoj hudebního sluchu a hudební představivosti</u> – převádění melodií z nezpěvné do zpěvné polohy; melodizace a rytmizace krátkých textů - <u>reflexe vokálního projevu</u> – hledání možnosti nápravy vlastních nedostatků <p>Instrumentální činnosti</p> <ul style="list-style-type: none"> - <u>hra na hudební nástroje</u>, improvizace doprovodů T, D,S v dur a moll tónině, přede hry, mezihry, dohry - <u>záznam hudby</u>; akordické a neakordické tóny; noty 	<p>OSV – Rozvoj schopností poznávání OSV – Kreativita OSV – Komunikace EGS – Evropa a svět nás zajímá MEV – Vnímání autora mediálních sdělení MEV – Fungování a vliv médií ve společnosti</p>	<p>ET 1,2,4,10</p>

<ul style="list-style-type: none"> - rozpozná některé z tanců různých stylových období - zvolí vhodný typ hudebně pohybových prvků k poslouchané hudbě - na základě individuálních hudebních schopností a pohybové vyspělosti předvede jednoduchou pohybovou vazbu - orientuje se v proudu znějící hudby, vnímá užité hudebně výrazové prostředky a charakteristické sémantické prvky, chápe jejich význam v hudbě a na základě toho přistupuje k hudebnímu dílu jako k logicky utvářenému celku - zařadí na základě individuálních schopností a získaných vědomostí slyšenou hudbu do stylového období a porovnává ji z hlediska její slohové a stylové příslušnosti s dalšími skladbami - vyhledá souvislosti mezi hudbou a jinými druhy umění 	<p>osminové, čtvrté, půlové, tečkovaný rytmus, legato a staccato, synkopa a triola</p> <ul style="list-style-type: none"> - <u>vyjadřování hudebních i nehupebních představ a myšlenek pomocí hudebního nástroje</u> (rytmus, melodie, tempo, dynamika, gradace, barva, výška tónu apod.) - <u>tvorba doprovodů pro hudebně dramatické projevy</u> <p>Hudebně pohybové činnosti</p> <ul style="list-style-type: none"> - <u>pohybový doprovod znějící hudby</u>; valčík a polka; mateník; taktování 2/4, 3/4, 4/4 taktu - <u>pohybové vyjádření hudby v návaznosti na sémantiku hud. díla</u>; pohybové vyjádření kontrastu v hudbě; pantomima, improvizace - <u>pohyb. reakce na změny v proudu znějící hudby</u> - <u>orientace v prostoru-rozvoj pohybové paměti</u>, reprodukce pohybů prováděných při tanci nebo pohybových hrách <p>Poslechové činnosti</p> <ul style="list-style-type: none"> - <u>orientace v hudebním prostoru a analýza hudební skladby</u> – postihování hudebně výrazových prostředků - <u>hudební dílo a jeho autor</u> -epizody ze života skladatelů - <u>hudební styly a žánry</u>: lidová píseň, instrumentální koncert; tanec a pohyb; zvukový záznam hudby – mg, CD a DVD - <u>interpretace znějící hudby</u> – slovní charakteristika hud. díla, vytváření vlastních soudů - původ hudby, pravěk - středověk – gotika - renesance - baroko - klasicismus - romantismus - vážná hudba 20. století - jazz, swing, be bop, rock and roll v USA - rock and roll a country a western - populární hudba a rock 60. let, 70. a 90. let
--	--

	- moderní hudební nástroje		
--	----------------------------	--	--

9. ročník

Očekávané výstupy Žák:	Učivo	Vazby, přesahy, průřezová témata	Poznámky
<ul style="list-style-type: none"> - využije své individuální hudební schopnosti a dovednosti při hudebních aktivitách - uplatní získané pěvecké dovednosti a návyky při zpěvu i při mluveném projevu a běžném životě - zpívá dle svých dispozic intonačně čistě a rytmicky přesně v jednohlase i vícehlase - ocení kvalitní vokální projev druhého - reprodukuje na základě svých individuálních hudebních schopností a dovedností různé motivy, témata, části skladeb - vytváří a volí jednoduché doprovody, provádí jednoduché hudební improvizace - realizuje podle svých individuálních schopností a dovedností písně a skladby různých stylů a žánrů 	<p>Vokální činnosti v návaznosti na učivo 8. ročníku - rozvoj <u>pěveckého a mluvního projevu, hudebního rytmu, intonace, vokální improvizace, záznam vokální hudby</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - jednohlas a vícehlas - diatonické postupy v dur a moll tóninách - harmonie, rytmus - improvizace jednoduchých hudebních forem <p>Instrumentální činnosti v návaznosti na učivo 8. ročníku – <u>hra na hudební nástroj, rytmizace, melodizace, hudební improvizace, záznam instrumentální melodie</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - nástrojová reprodukce melodií - slovní charakteristika hudebního díla, vytváření vlastních soudů a preferencí - rytmické i melodické <p>hudební nástroje</p> <p>Hudebně pohybové činnosti v návaznosti na učivo 8. ročníku – <u>taktování, pohybový doprovod znějící hudby, reakce na změny v proudu znějící hudby, orientace v prostoru</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - vlastní projev žáka, spojení zpěvu, hry a pohybu <p>Poslechové činnosti v návaznosti na učivo 8. ročníku – <u>kvalita tónů a vztahy mezi nimi, hudební výrazové prostředky, hudba vokální, instrumentální, vokálně-</u></p>	<p>OSV – Rozvoj schopností poznávání OSV – Komunikace EGS – Objevujeme Evropu a svět MEV – Vnímání autora mediálních sdělení MEV – Fungování a vliv médií ve společnosti</p>	ET 1,2,4,10

<ul style="list-style-type: none"> - rozpozná některé z tanců různých stylových období, zvolí vhodný typ hudebně pohybových prvků k poslouchané hudbě - na základě individuálních hudebních schopností a pohybové vyspělosti předvede jednoduchou pohybovou vazbu - orientuje se v proudu znějící hudby, vnímá užité hudebně výrazové prostředky a charakteristické sémantické prvky, chápe jejich význam v hudbě a na základě toho přistupuje k hudebnímu dílu jako k logicky utvářenému celku - zařadí na základě individuálních schopností a získaných vědomostí slyšenou hudbu do stylového období a porovnává ji z hlediska její slohové a stylové příslušnosti s dalšími skladbami - vyhledá souvislosti mezi hudbou a jinými druhy umění 	<p><u>instrumentální, lidský hlas a hudební nástroj, hudební styly a žánry, hudební formy, interpretace hudby</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - zvukový záznam hudby, technika v hudbě <ul style="list-style-type: none"> - počátky hudebních dějin v Čechách - české hudební baroko - český hudební klasicismus - český hudební romantismus - 20. století v české vážné hudbě - česká populární hudba v přehledu - jazz a swing v české hudbě - tramská píseň - 50. a 60. léta – divadla malých forem - 60. léta, big beat - 70. a 80. léta v české populární hudbě - programní hudba a hudba bez mimohudebního programu 		
--	--	--	--

5.7.2 Vzdělávací obor: Výtvarná výchova

5.7.2.1 Název vyučovacího předmětu: Výtvarná výchova

Charakteristika vyučovacího předmětu

Výtvarná výchova pracuje s vizuálně obraznými znakovými systémy, které jsou nezastupitelným nástrojem poznávání a prožívání lidské existence. Tvořivý přístup k práci s nimi při tvorbě, vnímání a interpretaci vychází zejména z porovnávání dosavadní a aktuální zkušenosti žáka a umožňuje mu uplatňovat osobně jedinečné pocity a prožitky.

Výtvarná výchova přistupuje k vizuálně obraznému vyjádření (a to jak samostatně vytvořenému, tak přejatému) nikoliv jako k pouhému přenosu reality, ale jako k prostředku, který se podílí na způsobu jejího přijímání a zapojování do procesu komunikace.

Obsahové, časové a organizační vymezení předmětu

Obsahově je *Výtvarná výchova* postavena na tvůrčích a experimentálních činnostech - tvorbě, vnímání a interpretaci. Tyto činnosti umožňují rozvíjet a uplatnit vlastní vnímání, citění, myšlení, prožívání, představitost, fantazii, intuici a invenci. K jejich realizaci nabízí výtvarná výchova vizuálně obrazné prostředky nejen tradiční a ověřené, ale i nově vznikající v současném výtvarném umění a v obrazových médiích. Tvůrčím rozvíjením smyslové citlivosti-činnostmi, které umožňují žákovi rozvíjet schopnost rozeznávat podíl jednotlivých smyslů na vnímání reality a uvědomovat si vliv této zkušenosti na výběr a uplatnění vhodných prostředků pro její vyjádření, uplatňováním subjektivity-činnostmi, které vedou žáka k uvědomování si a uplatňování vlastních zkušeností při tvorbě, vnímání a interpretaci vizuálně obrazných vyjádření a ověřováním komunikačních účinků-činnostmi, které umožňují žákovi utváření obsahu vizuálně obrazných vyjádření v procesu komunikace a hledání nových i neobvyklých možností pro uplatnění výsledků vlastní tvorby, děl výtvarného umění i děl dalších obrazových médií, je žák veden k odvaze a chuti uplatnit osobně jedinečné pocity a prožitky a zapojit se na své odpovídající úrovni do procesu tvorby a komunikace.

Časově je *Výtvarná výchova* na 1. stupni dotována v 1. až 3. ročníku jednou vyučovací hodinou týdně, ve 4. a 5. ročníku dvěma vyučovacími hodinami týdně, v 6. a 7. ročníku dvěma vyučovacími hodinami týdně a v 8. a 9. ročníku jednou vyučovací hodinou týdně.

Základní organizační jednotkou jsou vyučovací hodiny, ale s možností přesahů a rozšiřování v rámci mezipředmětových vztahů a aktuálně vhodně a účelně volených projektů a akcí k různým příležitostem.

Akce veřejně společenského charakteru, výstavy, výzdoby, možnosti webových stránek poslouží jako významný motivační prvek, k otevírání školy veřejnosti, k rozvíjení komunikačních možností a k příležitosti veřejné prezentace prací jednotlivých žáků a reprezentace školy a obce.

Prostorově bude nejvíce využito možností školních budov a pozemků – učeben, chodeb, školního pozemku, školní jídelny. Dále lze příležitostně využít místní knihovnu, vstupy k obecnímu úřadu a zdravotnímu středisku, zdravotní středisko, domov pro seniory, muzeum bitvy u Jankova, obecní veřejné vývěsky, školní webové stránky, venku pak obecní park, blízké okolí školy a dále cíleně vhodně zvolená místa školních exkurzí a výletů, návštěv výstav, divadelních představení atd.

Výchovné a vzdělávací strategie

Kompetence k učení

- učíme žáky plánovat, organizovat, vedeme žáky k samostatnému organizování různých akcí, umožňujeme jim realizovat jejich nápady
- umožňujeme žákům experimentovat a porovnávat získané výsledky

Kompetence k řešení problémů

- učíme žáky hledat a zkoušet různé způsoby řešení problému, nenechat se odradit nezdarem

- vedeme žáky k využívání vlastních zkušeností
- při řešení problémů podporujeme samostatnost i spolupráci
- učíme žáky různým výtvarným technikám a použití vhodných prostředků k vyjádření svého záměru
- podporujeme originální způsoby řešení ve výtvarném vyjadřování

Kompetence komunikativní

- vedeme žáky k vhodné komunikaci se spolužáky, učiteli a dalšími dospělými ve škole i mimo školu
- podporujeme přátelské vztahy mezi žáky ve třídách a mezi třídami
- organizujeme akce, při kterých spolupracují žáci z různých tříd (školní výstavy ...)
- vedeme žáky k tomu, aby otevřeně a kultivovaně vyjadřovali svůj názor
- učíme žáky obhajovat svůj názor, vhodně argumentovat a zároveň naslouchat druhým lidem a snažit se jim porozumět
- učíme žáky zapojovat se do diskuse a dodržovat pravidla diskuse
- učíme žáky prezentovat své názory a myšlenky před okolím (třída, škola, tisk...)
- učíme žáky rozumět různým komunikačním prostředkům verbálním i nonverbálním
- vedeme žáky k chápání umění jako specifického způsobu dorozumívání
- rozvíjíme u žáků dovednosti důležité pro dialog či diskusi o dojmu z uměleckého díla

Kompetence sociální a personální

- ve škole využíváme či vytváříme situace, kdy se žáci vzájemně potřebují
- vedeme žáky k pochopení potřeby efektivní spolupráce
- podporujeme práci ve dvojicích, v týmech
- učíme žáky vnímat vzájemné odlišnosti jako přínos pro spolupráci
- učíme žáky stanovit si vlastní roli v týmu a rozvíjíme schopnost zastávat různé role
- učíme žáky hodnotit práci týmu, zároveň jejich vlastní přínos a práci ostatních členů týmu
- integrujeme žáky se SVP

Kompetence občanské

- vedeme žáky k chápání důležitosti pravidel chování a k jejich dodržování
- rozvíjíme u žáků schopnost empatie
- učíme žáky respektovat druhého člověka, přestože nesouhlasí s jeho názorem
- učíme žáky „říkat ne“, odmítat útlak, agresí a hrubé chování
- vedeme žáky k sebeúctě (nepoužíváme „nálepky“, upřednostňujeme pozitivní hodnocení, všímáme si pokroků)
- vedeme žáky k aktivní ochraně jejich zdraví
- vedeme žáky k ochraně životního prostředí
- nabízíme žákům mimoškolní aktivity jako protipól nežádoucím sociálně patologickým jevům
- vedeme žáky k aktivnímu zapojení do kulturních aktivit školy, obce a regionu

- seznamujeme žáky s významnými výtvarnými díly a jejich autory, podporujeme pozitivní postoj k uměleckým dílům

Kompetence pracovní

- vedeme žáky k pozitivnímu vztahu k práci, učíme žáky ocenit jak svoji práci, tak práci druhých
- učíme žáky bezpečně používat nástroje a materiály, dodržovat daná pravidla, dbát na bezpečnost svoji i druhých, dbát na ochranu materiálních hodnot a ochranu životního prostředí

Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu

1. stupeň - 1. období

Očekávané výstupy z RVP

Žák

- rozpoznává a pojmenovává prvky vizuálně obrazného vyjádření (linie, tvary, objemy, barvy, objekty); porovnává je a třídí na základě odlišností vycházejících z jeho zkušeností, vjemů, zážitků a představ
- v tvorbě projevuje své vlastní životní zkušenosti; uplatňuje při tom v plošném i prostorovém uspořádání linie, tvary, objemy, barvy, objekty a další prvky a jejich kombinace
- vyjadřuje rozdíly při vnímání události různými smysly a pro jejich vizuálně obrazné vyjádření volí vhodné prostředky
- interpretuje podle svých schopností různá vizuálně obrazná vyjádření; odlišné interpretace porovnává se svojí dosavadní zkušeností
- na základě vlastní zkušenosti nalézá a do komunikace zapojuje obsah vizuálně obrazných vyjádření, která samostatně vytvořil, vybral či upravil

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

žák

VV-3-1-01 až VV-5-1-05p zvládá základní dovednosti pro vlastní tvorbu

X-3-1-1 rozpoznává, pojmenovává a porovnává linie, barvy, tvary, objekty ve výsledcích tvorby vlastní, tvorby ostatních i na příkladech z běžného života (s dopomocí učitele)

X-3-1-2 V-3-1-04p uplatňuje vlastní zkušenosti, prožitky a fantazii při tvůrčích činnostech, je schopen výsledky své činnosti sdělit svým spolužákům

2. období

Žák

- při vlastních tvůrčích činnostech pojmenovává prvky vizuálně obrazného vyjádření; porovnává je na základě vztahů (světlostní poměry, barevné kontrasty, proporční vztahy a jiné)

- užívá a kombinuje prvky vizuálně obrazného vyjádření ve vztahu k celku: v plošném vyjádření linie a barevné plochy; v objemovém vyjádření modelování a sopečný postup; v prostorovém vyjádření uspořádání prvků ve vztahu k vlastnímu tělu i jako nezávislý model
- při tvorbě vizuálně obrazných vyjádření se vědomě zaměřuje na projevení vlastních životních zkušeností i na tvorbu vyjádření, která mají komunikační účinky pro jeho nejbližší sociální vztahy
- nalézá vhodné prostředky pro vizuálně obrazná vyjádření vzniklá na základě vztahu zrakového vnímání k vnímání dalšími smysly; uplatňuje je v plošné, objemové i prostorové tvorbě
- osobitost svého vnímání uplatňuje v přístupu k realitě, k tvorbě a interpretaci vizuálně obrazného vyjádření; pro vyjádření nových i neobvyklých pocitů a prožitků svobodně volí a kombinuje prostředky (včetně prostředků a postupů současného výtvarného umění)
- porovnává různé interpretace vizuálně obrazného vyjádření a přistupuje k nim jako ke zdroji inspirace
- nalézá a do komunikace v sociálních vztazích zapojuje obsah vizuálně obrazných vyjádření, která samostatně vytvořil, vybral či upravil

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

žák

VV-5-1-01p až VV-5-1-07p uplatňuje základní dovednosti pro vlastní tvorbu, realizuje svůj tvůrčí záměr

VV-5-1-01p, VV-5-1-02p rozlišuje, porovnává, třídí a pojmenovává linie, barvy, tvary, objekty, rozpoznává jejich základní vlastnosti a vztahy (kontrasty – velikost, barevný kontrast), uplatňuje je podle svých schopností při vlastní tvorbě, při vnímání tvorby ostatních i umělecké produkce i na příkladech z běžného života (s dopomocí učitele)

VV-5-1-03p, VV-5-1-04p při tvorbě vychází ze svých zrakových, hmatových i sluchových vjemů, vlastních prožitků, zkušeností a fantazie

VV-5-1-06p vyjádří (slovně, mimoslovně, graficky) pocit z vnímání tvůrčí činnosti vlastní, ostatních i uměleckého díla

2. stupeň

Očekávané výstupy z RVP

Žák

- vybírá, vytváří a pojmenovává co nejširší škálu prvků vizuálně obrazných vyjádření a jejich vztahů, uplatňuje je pro vyjádření vlastních zkušeností, vjemů, představ a poznatků, variuje různé vlastnosti prvků a jejich vztahů pro získání osobitých výsledků
- užívá vizuálně obrazná vyjádření k zaznamenání vizuálních zkušeností, zkušeností získaných ostatními smysly a k zaznamenání podnětů z představ a fantazie

- užívá prostředky pro zachycení jevů a procesů v proměnách a vztazích, k tvorbě užívá některé metody uplatňované v současném výtvarném umění a digitálních médiích
- vybírá, kombinuje a vytváří prostředky pro vlastní osobité vyjádření, porovnává a hodnotí jeho účinky s účinky již existujících i běžně užívaných vizuálně obrazných vyjádření
- rozliší působení vizuálně obrazného vyjádření v rovině smyslového účinku, v rovině subjektivního účinku a v rovině sociálně utvářeného i symbolického obsahu
- interpretuje umělecká vizuálně obrazná vyjádření současnosti i minulosti, vychází při tom ze svých znalostí historických souvislostí i z osobních zkušeností a prožitků
- porovnává na konkrétních příkladech různé interpretace vizuálně obrazného vyjádření, vysvětluje své postoje k nim s vědomím osobní, společenské a kulturní podmíněnosti svých hodnotových soudů
- ověřuje komunikační účinky vybraných, upravených či samostatně vytvořených vizuálně obrazných vyjádření v sociálních vztazích, nalézá vhodnou formu pro jejich prezentaci

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

žák

VV-9-1-01 až VV-9-1-08p uplatňuje základní dovednosti při přípravě, realizaci a prezentaci vlastního tvůrčího záměru

X-9-1-1 V-9-1-03p uplatňuje linie, barvy, tvary a objekty v ploše i prostoru podle vlastního tvůrčího záměru, využívá jejich vlastnosti a vztahy; pojmenovává je ve výsledcích vlastní tvorby i tvorby ostatních; vnímá a porovnává jejich uplatnění v běžné i umělecké produkci

X-9-1-2 při vlastní tvorbě vychází ze svých vlastních zkušeností, představ a myšlenek, hledá a zvolí pro jejich vyjádření nejvhodnější prostředky a postupy; zhodnotí a prezentuje výsledek své tvorby, porovnává ho s výsledky ostatních

VV-9-1-06p vnímá a porovnává výsledky běžné i umělecké produkce, slovně vyjádří své postřehy a pocity

1. ročník

Očekávané výstupy Žák:	Učivo	Průřezová témata	Poznámky
---------------------------	-------	------------------	----------

- vytváří své pracoviště, udržuje pořádek, dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce	Kuříčky výtvarných pomůcek Zahájení, průběh a ukončení práce Bezpečná a hygienická práce		ET 1 ET 4 ET 7
- rozpozná a jednoduše pojmenuje prvky vizuálně obrazného vyjádření, porovná je a rozřídí a zvolí pro jejich zobrazení vhodné prostředky	Hra a experimentování při poznávání linie, barev, tvarů, objektů a objemů Jednoduché základní prostředky kresby, malby a modelování		
- při tvorbě v ploše a prostoru pozná a použije vhodné prostředky, osvojí si skutečnost a vyjádří v tematicky ohraničených celcích	Tematické práce Výtvarné osvojování přírody Výtvarné osvojování věcí Hra a experimentování s barvou Hra a experimentování s linií Modelování a organizace prostoru Dekoratивní práce	OSV - Kreativita	
- porovná své výtvarné interpretace s interpretacemi ostatních, nalezne ve výtvarných vyjádřeních další možnosti a příležitosti vzájemné komunikace - prezentuje své práce na veřejnosti	Společná hodnocení, výstavky prací	MUV – Lidské vztahy OSV – Komunikace	
- zvládne základy dovedností při nejběžnějších výtvarných technikách	Kresba tužkou a pastelkami, malba temperovými a vodovými barvami, modelování s modelínou		
- pozná a využije další výtvarné techniky	Monotyp Příležitostně i další - např. dotváření přírodnin, frotáž, plošné otiskování do plastických materiálů, modelování v prostoru z prvků stavebnic, odlévání struktur atd.		

2. ročník

Očekávané výstupy Žák:	Učivo	Průřezová témata	Poznámky
- samostatně si vytváří své pracoviště, udržuje pořádek, dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce	Kuříčky výtvarných pomůcek Zahájení, průběh a ukončení práce Zásady bezpečnosti a hygieny práce		ET 2 ET 4 ET 5

			ET 7 ET 8
- rozezná a pojmenuje prvky vizuálně obrazného vyjádření, porovná je a rozřídí a vybere pro jejich zobrazení vhodné prostředky	Hra a cílené experimentování při poznávání linie, barev, tvarů, objektů a objemů Prostředky kresby, malby, modelování i další příležitostně vhodné prostředky		
- při tvorbě v ploše a prostoru pozná a užije vhodné prostředky, osvojenou skutečnost vyjádří v tematicky ohraničených celcích, k obohacení prostředků příležitostně využije mezitematických přesahů	Tematické práce s bohatým využíváním mezitematických přesahů Výtvarné osvojování přírody Výtvarné osvojování věcí Hra, experimentování i uvědomělejší práce s barvou Hra, experimentování i uvědomělejší práce s linií Modelování a organizace v prostoru Dekorativní práce	OSV - Kreativita	
- porovná své výtvarné interpretace s interpretacemi ostatních, nalezne ve výtvarných vyjádřeních další možnosti a příležitosti vzájemné komunikace - uplatní empatii, toleranci i asertivitu - prezentuje své práce	Ilustrace a ilustrátoři Společná hodnocení, výstavky	MUV – Lidské vztahy OSV - Komunikace	
- zvládne základy dovedností při běžných výtvarných technikách	Kresba tužkou, pastely, malba i kresba temperovými barvami, malba vodovými barvami, modelování modelovacími hmotami		
- pozná a použije další výtvarné techniky	Kresba dřívkem, frotáž Příležitostně i další – např. kresba rudkou a uhlím, rytí do voskové rezervy, smívaná klovatina atd.		

3. ročník

Očekávané výstupy Žák:	Učivo	Průřezová témata	Poznámky
---------------------------	-------	------------------	----------

- samostatně, ve dvojici i ve skupině si tvoří své pracoviště, udržuje pořádek, dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce	Kuříky výtvarných pomůcek Společné zásobníky materiálů Režim bezpečné a hygienické práce		ET 4 ET 5 ET 7 ET 8
- rozezná a pojmenuje prvky vizuálně obrazného vyjádření, porovná je a třídí a vybere pro jejich zobrazení vhodné prostředky	Poznávání linie, barev, tvarů, objektů a objemů Prostředky kresby, malby, modelování i další příležitostně vhodné prostředky		
- při tvorbě v ploše a prostoru pozná a užije vhodné prostředky, osvojenou skutečnost vyjádří v tematicky ohraničených celcích s častými mezitematickými přesahy a kombinacemi	Volně pojaté celky: Tematické práce Výtvarné osvojování přírody Výtvarné osvojování věcí Barva Linie Modelování a organizace v prostoru Dekoratívni práce	OSV - Kreativita	
- porovná své výtvarné interpretace s interpretacemi ostatních, užije výtvarná vyjádření při vzájemné komunikaci, k lepšímu pochopení sebe i druhých - chápe potřebu empatie, tolerance i asertivity - veřejně prezentuje své práce	Ilustrace a ilustrátoři Společná hodnocení, výstavky	MUV – Lidské vztahy OSV - Komunikace	
- uplatní běžné výtvarné techniky, různé techniky vhodně kombinuje	Kresba měkkými i tvrdými materiály, malba i kresba temperovými barvami, malba vodovými barvami, modelování modelovacími hmotami		
- pozná a vyzkouší další výtvarné techniky	Lavírovaná kresba Příležitostně i další uvedené v dalších technikách v 1. a 2. třídě, perokresba, kresba suchým pastelem do mokrého podkladu, koláže, rytí do měkkých materiálů, kašírování atd.		

4. ročník

Očekávané výstupy Žák:	Učivo	Průřezová témata	Poznámky
---------------------------	-------	------------------	----------

<ul style="list-style-type: none"> - samostatně i v různě velkých skupinách si tvoří své pracoviště, udržuje pořádek a dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce 	<p>Kuříky výtvarných pomůcek Společné zásobníky materiálů Režim bezpečné a hygienické práce</p>		<p>ET 10 ET 11 ET 12</p>
<ul style="list-style-type: none"> - při vlastních tvůrčích činnostech pojmenuje prvky vizuálně obrazného vyjádření, porovná je na základě vztahů (světlostní poměry, barevné kontrasty, proporční vztahy aj.) - vybere vhodné prostředky pro vizuálně obrazná vyjádření 	<p>Poznávání a pojmenovávání linií, tvarů, objemů, světlostních a barevných kvalit, vztahy, podobnost, kontrast, rytmus Prostředky kresby, malby, prostorového vyjádření i další</p>		
<ul style="list-style-type: none"> - vybere a kombinuje prvky vizuálně obrazného vyjádření ve vztahu k celku - zvolí osobitě a svobodně pojaté interpretace vizuálně obrazných vyjádření ve volně pojatých okruzích 	<p>Tematické práce Výtvarné osvojování přírody Výtvarné osvojování věcí Barva jako samostatný i integrovaný výtvarný prostředek Linie jako samostatný i integrovaný výtvarný prostředek Modelování a organizace prostoru Dekorativní práce Moderní prostředky současného výtvarného umění</p>	<p>EV – Vztah člověka k prostředí OSV - Kreativita</p>	
<ul style="list-style-type: none"> - záměrně užije komunikační účinky vlastní tvorby, pozná různé interpretace vizuálně obrazných vyjádření, vysvětlí je, zhodnotí a inspiruje se jimi 	<p>Seznamování s volným i užitým výtvarným uměním, s příklady prací významných výtvarníků Společné prezentace a hodnocení</p>	<p>MUV – Lidské vztahy OSV – Komunikace MEV – Tvorba mediálních sdělení MEV – Práce v realizačním týmu OSV – Kooperace a kompetice</p>	
<ul style="list-style-type: none"> - využije dříve osvojené výtvarné techniky, rozšiřuje jejich škálu - zkombinuje různé výtvarné techniky 	<p>Kresba různými materiály a pomůckami, malba temperovými, vodovými i jinými barvami, modelování různými modelovacími hmotami, prostorová vyjádření s užitím nejrůznějších materiálů a prostředků Tradiční i tvůrčí kombinování technik</p>		

- získá přiměřenou orientaci v pestrých nabídkách současné výtvarné tvorby	Výběrově: fotografie, film, tiskoviny, televize, elektronická média, reklama, animovaný film, comics, multimediální prostředky		
- získá přiměřenou orientaci v tradičních typech vizuálně obrazných vyjádření	Kresba, malba, grafika, ilustrace, reliéf, socha, plastika, vzhled tradičních užitkových předmětů, hraček, lidová výtvarná vyjádření		

5. ročník

Přiměřeně věku a individuálním schopnostem žáků dále rozvíjí a obohacuje učivo 4. třídy

Očekávané výstupy Žák:	Učivo	Průřezová témata	Poznámky
- samostatně i v různě velkých skupinách si tvoří své pracoviště, udržuje pořádek a dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce	Kuříky výtvarných pomůcek Společné zásobníky materiálů Režim bezpečné a hygienické práce		ET 10 ET 11 ET 12
- při vlastních tvůrčích činnostech pojmenuje prvky vizuálně obrazného vyjádření, porovná je na základě vztahů (světlostní poměry, barevné kontrasty, proporční vztahy aj.) - vybere vhodné prostředky pro vizuálně obrazná vyjádření	Poznávání a pojmenovávání linií, tvarů, objemů, světlostních a barevných kvalit, vztahy, podobnost, kontrast, rytmus Prostředky kresby, malby, prostorového vyjádření i další		
- zvolí a kombinuje prvky vizuálně obrazného vyjádření ve vztahu k celku - užije osobitě a svobodně pojaté interpretace vizuálně obrazných vyjádření ve volně chápaných okruzích	Tematické práce Výtvarné osvojování přírody Výtvarné osvojování věcí Barva jako samostatný i integrovaný výtvarný prostředek Linie jako samostatný i integrovaný výtvarný prostředek Modelování a organizace prostoru Dekoratívni práce Moderní prostředky současného výtvarného umění	EV – Vztah člověka k prostředí OSV-Kreativita	
- uplatní komunikační účinky vlastní tvorby, poznává různé interpretace vizuálně	Seznamování s volným i užitým výtvarným uměním, s příklady prací významných výtvarníků	MUV – Lidské vztahy OSV – Komunikace OSV – Kooperace a kompetice	

- obrazných vyjádření, vysvětlí je, hodnotí a inspiruje se jimi	Společné prezentace a hodnocení		
- používá dříve osvojené výtvarné techniky a rozšiřuje jejich škálu - kombinuje různé výtvarné techniky	Kresba různými materiály a pomůckami, malba temperovými, vodovými i jinými barvami, modelování různými modelovacími hmotami, prostorová vyjádření s užitím nejrozličnějších materiálů a prostředků Tradiční i tvůrčí kombinování technik		FaV 1
- získá přiměřenou orientaci v pestrých nabídkách současné výtvarné tvorby	Výběrově: fotografie, film, tiskoviny, televize, elektronická média, reklama, animovaný film, comics, multimediální prostředky		
- získá přiměřenou orientaci v tradičních typech vizuálně obrazných vyjádření	Kresba, malba, grafika, ilustrace, reliéf, socha, plastika, vzhled tradičních užitkových předmětů, hraček, lidová výtvarná vyjádření		

6. + 7. ročník

Očekávané výstupy Žák:	Učivo	Průřezová témata	Poznámky
-vybere a pojmenuje bohatou škálu vizuálně obrazných elementů -užije vizuálně obrazná vyjádření k zachycení nejen vizuálních zkušeností, ale i zkušeností získaných ostatními smysly -užije vizuálně obrazná vyjádření k zachycení pocitů, nálad a vlastních vnitřních osobnostních dispozic -experimentuje s různými vlastnostmi vizuálně obrazných elementů k získání originálních výsledků -pozná základní pojmy nauky o barvách – barvy základní a doplňkové, pestré a nepestré, teplé a studené, barevný kontrast, míchání barev atd. -uvědomí si a využívá psychologický účinek barev -hledá a analyzuje skryté zákonitosti v přírodě, technických výtvorech a výtvarných dílech -osvojí si různé možnosti vystižení přírodních tvarů	-vizuálně obrazné elementy (linie, plocha, tvar, objem, barevné kvality...) -vztahy vizuálně obrazných elementů (podobnost, struktura, kontrast, rytmus...) -kompozice (dominanta, vertikála, horizontála, diagonála, zlatý řez) Kresba -tužka, uhel, křída, rudka, fixy, perokresba, kresba dřívkem, experimentování se stopami různých materiálů -kolorovaná kresba Malba -vodové a temperové barvy, pastely, křídly Grafika	OSV - Rozvoj schopností poznávání - Kreativita - Komunikace - Kooperace a kompetice	ET 2

ŠKOLA – ZÁKLAD ŽIVOTA

<p>(jejich stavbu, barvy, struktury) vhodnými výtvarnými technikami</p> <ul style="list-style-type: none"> -experimentuje s různorodými materiály, zvládá a používá vybrané techniky pro vyjádření svých myšlenek i pro zachycení skutečnosti, využívá kompoziční principy -volí vhodnou techniku vzhledem k výtvarnému zadání -hodnotí a porovná účinek vlastního výtvarného vyjádření s vyjádřením svých spolužáků -uvědomí si rozdílnost přístupů k řešení problémů vyplývajících z výtvarného zadání -komunikuje a spolupracuje v pracovní skupině, je schopen kompromisu při řešení výtvarného zadání ve skupině -ovládá prezentaci vlastní tvorby před spolužáky -sleduje proměny vlastního okolí, uvědomuje si vliv svých činností na okolí -diskutuje o problémech, které se týkají jeho i jeho okolí, podílí se na hledání a realizaci řešení problémů -utváří si vlastní názor na svět kolem sebe díky kreativní činnosti vycházející z individuálních představ, fantazie, vnímání a prožívání - porovná a svými slovy vyjadřuje podobnosti a odlišnosti různých kultur -respektuje kulturní, etnické i jiné odlišnosti -zběžně se orientuje v oblastech výtvarného umění -respektuje hodnoty zvyků a tradic -vnímá umění jako bohatství své země -uvědomí si význam ochrany kulturních památek -pro vyhledávání informací je schopen používá nástroje internetu 	<ul style="list-style-type: none"> -tisk z výšky - tiskátka bramborová, gumová, tisk z textilu, papíru, otisky různých materiálů atd. -tisk z plochy – monotyp -šablony Kombinované techniky -frotáž, koláž, proškrabování, atd. Prostorová tvorba -papír, kašírování, textil, přírodní materiály, hlína, těsto, atd. -asambláž -design (tvar a funkce) Náměty -přírodní tvary -rostliny (květiny, stromy, plody, ovoce, zelenina, řezy, kořeny, kůra, různé struktury... -živočichové, hmyz, člověk -emoce, nálady, pocity -mikrokosmos a makrokosmos -lidské výtvořky -svět věcí -technika (stroje a mechanismy, dopravní prostředky...) -architektura, město -origami -písmo (poutače, oznámení...) -PF -ilustrace 		<p>ET 1,9 ET 7 ET 2</p> <p>ET 1,10</p> <p>ET 2</p> <p>ET 1,10</p>
--	---	--	---

Očekávané výstupy Žák:	Učivo	Průřezová témata	Poznámky
<p>-vybere, vytvoří a pojmenuje bohatou škálu vizuálně obrazných vyjádření a jejich vztahů, uplatní je pro vyjádření vlastních zkušeností, vjemů a představ a nálad</p> <p>-experimentuje s různými vlastnostmi vizuálně obrazných elementů k získání originálních výsledků</p> <p>-hledá a analyzuje skryté zákonitosti v přírodě, technických výtvorech a výtvarných dílech</p> <p>-osvojí si různé možnosti vystižení přírodních tvarů (jejich stavbu, barvy, struktury) vhodnými výtvarnými technikami</p> <p>-experimentuje s různorodými materiály, vytváří v ploše i v prostoru jejich neobvyklé kombinace</p> <p>-uplatní své dovednosti a vědomosti při návrzích designu jednoduchých předmětů</p> <p>-zvládá a používá vybrané techniky pro vyjádření svých myšlenek i pro zachycení skutečnosti, využívá kompoziční principy</p> <p>-volí vhodnou techniku vzhledem k výtvarnému zadání</p> <p>-organizuje a plánuje svoji pracovní činnost a je schopen řídit pracovní proces</p> <p>-hodnotí a porovnává účinek vlastního výtvarného vyjádření s vyjádřením svých spolužáků</p> <p>-obhájí a zdůvodní vlastní výtvarnou výpověď</p> <p>-vyjádří se k tvorbě druhých a toleruje ji</p> <p>-uvědomí si rozdílnost přístupů k řešení problémů vyplývajících z výtvarného zadání</p> <p>- komunikuje a spolupracuje v pracovní skupině, je schopen kompromisu při řešení výtvarného zadání ve skupině</p> <p>-uplatní komunikační a kooperační dovednosti</p> <p>-uvědomí si okolní prostředí jako zdroj inspirace pro</p>	<p>-vizuálně obrazné elementy (linie, plocha, tvar, objem, barevné kvality...)</p> <p>-vztahy vizuálně obrazných elementů (podobnost, struktura, kontrast, rytmus...)</p> <p>-kompozice (dominanta, vertikála, horizontála, diagonála, zlatý řez)</p> <p>Kresba</p> <p>-tužka, uhel, křída, rudka, fixy, perokresba, kresba dřívkem, experimentování se stopami různých materiálů</p> <p>-kolorovaná kresba</p> <p>Malba</p> <p>-vodové a temperové barvy, pastely, křídly</p> <p>Grafika</p> <p>-tisk z výšky - tiskátka bramborová, gumová, tisk z textilu, papíru, otisky různých materiálů atd.</p> <p>-tisk z plochy – monotyp</p> <p>-šablony</p> <p>Kombinované techniky</p> <p>-frotáž, koláž, proškrabování, atd.</p> <p>Prostorová tvorba</p> <p>-papír, kašírování, textil, přírodní materiály, hlína, těsto, atd.</p> <p>-asambláž</p> <p>-design</p> <p>Náměty</p> <p>-příroda</p>	<p>OSV - Rozvoj schopností poznávání</p> <p>- Kreativita</p> <p>- Komunikace</p> <p>- Kooperace a kompetice</p>	

<p>vytváření uměleckých hodnot</p> <ul style="list-style-type: none"> -sleduje proměny vlastního okolí, uvědomuje si vliv svých činností na okolí - diskutuje o problémech, které se týkají jeho i jeho okolí, podílí se na hledání a realizaci řešení problémů -utváří si vlastní názor na svět kolem sebe díky kreativní činnosti vycházející z individuálních představ, fantazie, vnímání a prožívání - porovná a svými slovy vyjadřuje podobnosti a odlišnosti různých kultur -respektuje kulturní, etnické i jiné odlišnosti -zběžně se orientuje v oblastech výtvarného umění -respektuje hodnoty zvyků a tradic -vnímá umění jako bohatství své země -uvědomí si význam ochrany kulturních památek -pro vyhledávání informací užívá nástroje internetu a dalších médií -správně se chová při návštěvě kulturních akcí 	<ul style="list-style-type: none"> -mikrokosmos a makrokosmos -člověk (zrození a smrt, vývoj lidského druhu, tělo, stopy...) -emoce, pocity, nálady, sny -lidské výtvořiny -svět věcí -zátiší -technika (stroje a mechanismy, dopravní prostředky...) -nástroje, domácí spotřebiče (minulost, přítomnost, budoucnost) -architektura, město -reklama, propagace -písmo (poutače, oznámení...) -grafická značka -PF -ilustrace 		<p>ET 1,7,9</p> <p>ET 2</p> <p>ET 1,10</p> <p>ET 2</p> <p>ET 1,10</p> <p>ET 10</p>
---	--	--	--

Na každý projekt bude zpracován zvláštní plán. Po ukončení bude vyhodnocen.

5.8 Vzdělávací oblast: Člověk a zdraví

Charakteristika vzdělávací oblasti

Zdraví člověka je chápáno jako vyvážený stav tělesné, duševní a sociální pohody. Je utvářeno a ovlivňováno mnoha aspekty, jako je styl života, chování podporující zdraví. Vzdělávání v této vzdělávací oblasti směřuje především k tomu, aby žáci poznávali sami sebe jako živé bytosti, aby pochopili hodnotu zdraví, způsob jeho ochrany i hloubku problémů spojených s nemocí či jiným poškozením zdraví. Žáci se seznamují s různými riziky, která ohrožují zdraví v běžných i mimořádných situacích, osvojují si dovednosti a způsoby chování (rozhodování), které vedou k zachování či posílení zdraví, a získávají potřebnou míru odpovědnosti za zdraví vlastní i zdraví jiných. Jde tedy z velké části o poznávání zásadních životních hodnot, o postupné utváření postojů k nim a o aktivní jednání v souladu s nimi. Naplnění těchto záměrů je v základním vzdělávání nutné postavit na účinné motivaci a na činnostech a situacích posilujících zájem žáků o problematiku zdraví.

Při realizaci této vzdělávací oblasti je třeba klást důraz především na praktické dovednosti a jejich aplikaci v modelových situacích i v každodenním životě školy.

Vzdělávací oblast *Člověk a zdraví* je vymezena a realizována v souladu s věkem žáků ve vzdělávacích oborech *Výchova ke zdraví* a *Tělesná výchova*. Vzdělávací obsah oblasti *Člověk a zdraví* prolíná do ostatních vzdělávacích oblastí, které jej obohacují nebo využívají / aplikují /, a do života školy.

Vzdělávací oblast *Člověk a zdraví* je realizována ve vyučovacích předmětech *Výchova ke zdraví* a *Tělesná výchova*.

Vzdělávání v této vzdělávací oblasti směřuje k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí žáků tím, že vede žáky k:

- poznávání zdraví jako důležité hodnoty v kontextu dalších životních hodnot
- pochopení zdraví jako vyváženého stavu tělesné, duševní i sociální pohody a k vnímání radostných prožitků z činností podpořených pohybem, příjemným prostředím a atmosférou příznivých vztahů
- poznávání člověka jako jedince závislého v jednotlivých etapách života na způsobu vlastního jednání a rozhodování, na úrovni mezilidských vztahů i na kvalitě prostředí
- získávání základní orientace v názorech na to, co je zdravé a co může zdraví prospět, i na to, co zdraví ohrožuje a poškozuje
- využívání osvojených preventivních postupů pro ovlivňování zdraví v denním režimu, k upevnování způsobů rozhodování a jednání v souladu s aktivní podporou zdraví v každé životní situaci i k poznávání a využívání míst souvisejících s preventivní ochranou zdraví
- propojování činností a jednání souvisejících se zdravím a zdravými mezilidskými vztahy se základními etickými a morálními postoji, s volným úsilím atd.
- chápání zdatnosti, dobrého fyzického vzhledu i duševní pohody jako významného předpokladu výběru profesní dráhy, partnerů, společenských činností atd.
- ochraně zdraví a životů při každodenních rizikových situacích i mimořádných událostech a k využívání osvojených postupů spojených s řešením jednotlivých mimořádných událostí
- aktivnímu zapojování do činností podporujících zdraví a do propagace zdravotně prospěšných činností ve škole i v obci

5.8.1 Vzdělávací obor: Výchova ke zdraví

5.8.1.1 Název vyučovacího předmětu: Výchova ke zdraví

Charakteristika vyučovacího předmětu

Vzdělávací obor *Výchova ke zdraví* přináší základní poznání o člověku v souvislosti s preventivní ochranou jeho zdraví. Učí žáky aktivně rozvíjet a chránit zdraví v propojení všech jeho složek (sociální, psychické a fyzické) a být za ně odpovědný. Svým vzdělávacím obsahem bezprostředně navazuje na obsah vzdělávací oblasti *Člověk a jeho svět*. Žáci si upevňují hygienické, stravovací, pracovní i jiné zdravotně preventivní návyky, rozvíjejí dovednosti odmítat škodlivé látky, předcházet úrazům a čelit vlastnímu ohrožení v každodenních i mimořádných situacích. Rozšiřují a prohlubují si poznatky o rodině, škole a společenství vrstevníků, o přírodě, člověku i vztazích mezi lidmi. Učí se dívat se na vlastní činnosti z hlediska

zdravotních potřeb a životních perspektiv dospívajícího jedince a rozhodovat se ve prospěch zdraví. Vzhledem k individuálnímu i sociálnímu rozměru zdraví je vzdělávací obor *Výchova ke zdraví* velmi úzce propojen s průřezovým tématem *Osobnostní a sociální výchova*.

Obsahové, časové a organizační vymezení předmětu

Vyučovací předmět *Výchova ke zdraví* je vyučován na 2. stupni v každém ročníku v časové dotaci jedné hodiny týdně.

Výchovné a vzdělávací strategie

Kompetence k učení

- motivujeme žáky k učení a hledáme spolu s nimi smysl učení, posilujeme pozitivní vztah k učení
- umíme žáky plánovat, organizovat a hodnotit jejich učení, vedeme žáky k sebehodnocení
- umožňujeme žákům realizovat jejich nápady
- učíme žáky samostatně vyhledávat, zpracovávat a používat informace
- jdeme žákům příkladem – sami se dále vzděláváme

Kompetence k řešení problémů

- vytváříme praktické problémové situace a využíváme je
- učíme žáky pracovat s chybou
- učíme žáky poznat a pochopit problém, promyslet a naplánovat způsob řešení
- učíme žáky vyhledávat informace vhodné k řešení problémů, hledat a zkoušet různé způsoby řešení, nenechat se odradit nezdarem
- při řešení problémů podporujeme samostatnost i spolupráci
- vedeme žáky k využívání vlastních zkušeností

Kompetence komunikativní

- vedeme žáky k vhodné komunikaci se spolužáky, učiteli a dalšími dospělými ve škole i mimo školu
- podporujeme přátelské vztahy mezi žáky ve třídách a mezi třídami
- vedeme žáky k tomu, aby otevřeně a kultivovaně vyjadřovali svůj názor
- učíme žáky obhajovat svůj názor, vhodně argumentovat a zároveň naslouchat druhým lidem a snažit se jim porozumět
- umíme žáky zapojovat se do diskuse a dodržovat pravidla diskuse
- učíme žáky prezentovat své názory a myšlenky
- učíme žáky rozumět různým komunikačním prostředkům

Kompetence sociální a personální

- využíváme či vytváříme situace, kdy se žáci vzájemně potřebují
- vedeme žáky k pochopení potřeby efektivní spolupráce

- podporujeme práci ve dvojicích, v týmech
- učíme žáky vnímat vzájemné odlišnosti jako přínos pro spolupráci
- učíme žáky stanovit si vlastní role v týmu a rozvíjíme schopnost zastávat různé role
- učíme žáky hodnotit práci v týmu, zároveň jejich vlastní přínos a práci ostatních členů týmu
- vedeme žáky k vytváření pravidel práce v týmu, podporujeme příjemnou atmosféru, ohleduplnost a respekt
- integrujeme žáky se SVP

Kompetence občanské

- vedeme žáky k chápání důležitosti pravidel chování a k jejich dodržování
- vedeme žáky k chápání jejich práv a povinností ve škole i mimo školu
- rozvíjíme u žáků schopnost empatie
- učíme žáky respektovat druhého člověka, přestože nesouhlasíme s jeho názorem
- učíme žáky „říkat ne“, odmítat útlak, agresi a hrubé chování
- vedeme žáky k sebeúctě
- vedeme žáky k aktivní ochraně jejich zdraví
- vedeme žáky k ochraně životního prostředí

Kompetence pracovní

- vedeme žáky k pozitivnímu vztahu k práci, učíme žáky ocenit jak svoji práci, tak práci druhých
- vedeme žáky k posuzování vlastních možností a schopností při rozhodování o dalším vzdělávání a profesním zaměření

Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu

Očekávané výstupy z RVP

Žák

- respektuje přijatá pravidla soužití mezi spolužáky i jinými vrstevníky a přispívá k utváření dobrých mezilidských vztahů v komunitě
- vysvětlí role členů komunity (rodiny, třídy, spolku) a uvede příklady pozitivního a negativního vlivu na kvalitu sociálního klimatu (vrstevnická komunita, rodinné prostředí) z hlediska prospěšnosti zdraví
- vysvětlí na příkladech přímé souvislosti mezi tělesným, duševním a sociálním zdravím; vysvětlí vztah mezi uspokojováním základních lidských potřeb a hodnotou zdraví
- posoudí různé způsoby chování lidí z hlediska odpovědnosti za vlastní zdraví i zdraví druhých a vyvozuje z nich osobní odpovědnost ve prospěch aktivní podpory zdraví
- usiluje v rámci svých možností a zkušeností o aktivní podporu zdraví
- vyjádří vlastní názor k problematice zdraví a diskutuje o něm v kruhu vrstevníků, rodiny i v nejbližším okolí
- dává do souvislosti složení stravy a způsob stravování s rozvojem civilizačních nemocí a v rámci svých možností uplatňuje zdravé stravovací návyky

- uplatňuje osvojené preventivní způsoby rozhodování, chování a jednání v souvislosti s běžnými, přenosnými, civilizačními a jinými chorobami; svěří se se zdravotním problémem a v případě potřeby vyhledá odbornou pomoc
- projevuje odpovědný vztah k sobě samému, k vlastnímu dospívání a pravidlům zdravého životního stylu; dobrovolně se podílí na programech podpory zdraví v rámci školy a obce
- samostatně využívá osvojené kompenzační a relaxační techniky a sociální dovednosti k regeneraci organismu, překonávání únavy a předcházení stresovým situacím
- respektuje změny v období dospívání, vhodně na ně reaguje; kultivovaně se chová k opačnému pohlaví
- respektuje význam sexuality v souvislosti se zdravím, etikou, morálkou a pozitivními životními cíli; chápe význam zdrženlivosti v dospívání a odpovědného sexuálního chování
- uvádí do souvislosti zdravotní a psychosociální rizika spojená se zneužíváním návykových látek a životní perspektivu mladého člověka; uplatňuje osvojené sociální dovednosti a modely chování při kontaktu se sociálně patologickými jevy ve škole i mimo ni; v případě potřeby vyhledá odbornou pomoc sobě nebo druhým
- vyhodnotí na základě svých znalostí a zkušeností možný manipulativní vliv vrstevníků, médií, sekt; uplatňuje osvojené dovednosti komunikační obrany proti manipulaci a agresi
- projevuje odpovědné chování v rizikových situacích silniční a železniční dopravy; aktivně předchází situacím ohrožení zdraví, a osobního bezpečí; v případě potřeby poskytne adekvátní první pomoc
- uplatňuje adekvátní způsoby chování a ochrany v modelových situacích ohrožení, nebezpečí i mimořádných událostí

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

žák

VZ-9-1-01p chápe význam dobrého soužití mezi vrstevníky i členy rodiny

VZ-9-1-03p uvědomuje si základní životní potřeby a jejich naplňování ve shodě se zdravím

VZ-9-1-04p, VZ-9-1-09p respektuje zdravotní stav svůj i svých vrstevníků a v rámci svých možností usiluje o aktivní podporu zdraví

VZ-9-1-05p projevuje zdravé sebevědomí a preferuje ve styku s vrstevníky pozitivní životní cíle, hodnoty a zájmy

VZ-9-1-07p dodržuje správné stravovací návyky a v rámci svých možností uplatňuje zásady správné výživy a zdravého stravování

VZ-9-1-08p svěří se se zdravotním problémem

VZ-9-1-13p dává do souvislosti zdravotní a psychosociální rizika spojená se zneužíváním návykových látek a provozováním hazardních her

- VZ-9-1-13p uplatňuje osvojené sociální dovednosti při kontaktu se sociálně patologickými jevy
- VZ-9-1-14p zaujímá odmítavé postoje ke všem formám brutality a násilí
- VZ-9-1-15p uplatňuje způsoby bezpečného chování v sociálním kontaktu s vrstevníky, při komunikaci s neznámými lidmi, v konfliktních a krizových situacích a v případě potřeby vyhledá odbornou pomoc; ví o centrech odborné pomoci, vyhledá a použije jejich telefonní čísla
- VZ-9-1-16p chová se odpovědně při mimořádných událostech a prakticky využívá základní znalosti první pomoci při likvidaci následků hromadného zasažení obyvatel

6. a 7. ročník

Očekávané výstupy Žák:	Učivo	Průřezová témata	Poznámky
<ul style="list-style-type: none"> - uvede příklady správného a nesprávného jednání s ohledem na péči o zdraví - popíše nároky rodiny na zdravé bydlení - navrhne zlepšení svého životního stylu - vysvětlí význam odpočinku, spánku a režimu - vyjmenuje zásady hygieny a ochrany zdraví při práci v domácnosti 	CESTA KE ZDRAVÍ <ul style="list-style-type: none"> - zdraví - složky zdraví a jejich interakce - podpora zdravého životního stylu - podpora zdraví v rodině - vliv životního prostředí na zdraví - zdravotní péče 	OSV – rozvoj schopností poznávání	
<ul style="list-style-type: none"> - rozpozná příznaky běžných nemocí, informuje dospělé - uplatní doporučené způsoby ochrany před inf. chorobami - poskytne základní péči při nemoci v rodině - uplatní zásady při podávání léků - vhodně reaguje na situaci úrazu - ošetří lehčí poranění - uplatní pravidla osobní hygieny - zařadí do denního režimu činnosti vhodné z hlediska zdraví (odpočinek, spánek, pohyb) 	JAK PEČOVAT O ZDRAVÍ <ul style="list-style-type: none"> - běžné a infekční nemoci – příznaky, cesty přenosu nákaz a jejich prevence (nákazy respirační, přenosné potravou, získané v přírodě, přenosné bodnutím hmyzu a stykem se zvířaty), - odpovědné chování v situacích úrazu a život ohrožujících stavů (úrazy v domácnosti, při sportu, na pracovišti, v dopravě) - základy první pomoci - péče při nemoci v rodině, nakládání s léky - denní režim 		

	<ul style="list-style-type: none"> - hygiena tělesná a duševní, otužování - volný čas a podpora zdraví - bezpečné trávení volného času 		
<ul style="list-style-type: none"> - uvede příklady pozitivních a negativních vlivů životního prostředí na zdraví člověka - ochrání se podle možností před škodlivými vlivy vnějšího prostředí (záření, kouř, smog, hluk...) - objasní význam vody pro život člověka - vysvětlí, jak posilovat odolnost organizmu - uvede způsoby likvidace odpadů z domácnosti (třídění, skladování, kompostování, spalování) 	<p>ZDRAVÍ A ŽIVOTNÍ PROSTŘEDÍ</p> <ul style="list-style-type: none"> - vlivy vnějšího a vnitřního prostředí na zdraví – kvalita ovzduší a vody, hluk, osvětlení, teplota - provoz domácnosti a životní prostředí - odpady, třídění odpadů 	<p>EV – Základní podmínky života</p>	
<ul style="list-style-type: none"> - rozliší užší i širší příbuzenské vztahy - popíše základní funkce rodiny, zná rozdělení rolí v rodině - rozpozná své emoce, akceptuje pocity druhých - použije pro sdělování vhodné prostředky verbální i neverbální komunikace - dodrží zásady společenského chování - vyjmenuje základní způsoby ovlivňování negativních tělesných a duševních stavů (pravidelný režim, pohyb, odpočinek, regenerační a relaxační postupy, nekonfliktní způsoby jednání, odborná pomoc) a využije je ve svém životě 	<p>POHLED DO ZRCADLA A MEZILIDSKÉ VZTAHY</p> <ul style="list-style-type: none"> - sebepoznávání a sebepojetí – vztah k sobě samému, vztah k druhým lidem; zdravé a vyrovnané sebepojetí, utváření vědomí vlastní identity - seberegulace a sebeorganizace činností a chování – cvičení sebereflexe, sebekontroly, sebeovládání a zvládání problémových situací; stanovení osobních cílů a postupných kroků k jejich dosažení; zaujímání hodnotových postojů a rozhodovacích dovedností pro řešení problémů v mezilidských vztazích; pomáhající a prosociální chování - psychohygienu v sociální dovednosti pro předcházení a zvládání stresu, hledání pomoci při problémech - mezilidské vztahy, komunikace a kooperace – respektování sebe 	<p>OSV – rozvoj schopností poznávání OSV – sebepoznávání a sebepojetí</p>	

	sama i druhých, přijímání názorů druhého, empatie; chování podporující dobré vztahy, aktivní naslouchání, dialog, efektivní a asertivní komunikace a kooperace v různých situacích, dopad vlastního jednání a chování		
<ul style="list-style-type: none"> - rozliší mezi zdravými a méně zdravými potravinami (obsah tuku, cukru, soli) - s pomocí dospělých se rozhoduje ve prospěch zdravých pokrmů - orientuje se v údajích na obalech potravinářských výrobků - projeví ochotu uplatňovat zásady zdravého stravovacího a pitného režimu - přiměřeně se chová u rodinného stolu, ve školní jídelně, v restauraci - vyjmenuje základní složky potravy a vysvětlí jejich význam pro zdraví - objasní pomocí potravinové pyramidy doporučený příjem jednotlivých druhů potravin - zhodnotí rozpory v současném způsobu stravování se zásadami zdravé výživy - sestaví jídelníček, který bude vyhovovat zásadám zdravé výživy 	ZDRAVÍ NA TALÍŘI <ul style="list-style-type: none"> - zásady zdravé výživy, pestrá strava - potraviny rostlinného a živočišného původu, nápoje - denní stravovací a pitný režim - nákup a skladování potravin - pyramida výživy - sestavování jídelníčku – výživová hodnota potravy - složky potravy - nabídka a propagace potravinářských výrobků - zásady společenského chování u stolu 	EV – Základní podmínky života	ET9 ET2,4,10 ET3 ET8,5
<ul style="list-style-type: none"> - uvede pohlavní rozdíly mezi mužem a ženou - pomocí obrázku popíše mužské a ženské pohlavní orgány - charakterizuje vývin druhotných pohlavních znaků - objasní menstruační cyklus - orientuje se v prostředcích osobní a intimní hygieny a ve způsobech jejich používání - použije kulturní slovník v souvislosti se sexualitou - uvede argumenty pro odložení sexuálního života do doby plné zralosti - orientuje se v rozdílech sexuálního chování jednotlivců 	DOSPÍVÁNÍ – PUBERTA <ul style="list-style-type: none"> - lidské tělo, rozdíly v pohlaví mezi mužem a ženou - pohlavní orgány (anatomie a fyziologie) - dětství, puberta, dospívání – tělesné, duševní a společenské změny - sexuální dospívání a reprodukční zdraví – zdraví reprodukční soustavy, sexualita jako součást formování osobnosti, zdrženlivost 	MV – Lidské vztahy OSV – sebepoznávání a sebepojetí	ET2,1 ET10,

<ul style="list-style-type: none"> - uvede zdravotní rizika pohlavně přenosných chorob a způsoby, jak se před nimi chránit 	<ul style="list-style-type: none"> - osobní a intimní hygiena, hygiena odívání - poradna - mezigenerační konflikty - předčasná sexuální zkušenost a její rizika - sexuální orientace - nemoci přenosné pohlavním stykem 		
<ul style="list-style-type: none"> - rozezná nejznámější léčivé i jedovaté rostliny, jedovaté houby - bezpečně manipuluje s chemickými prostředky používanými v domácnosti - argumentuje ve prospěch zdraví - odmítne návykové látky v modelových situacích - ví, že je dětem zakázáno prodávat cigarety a alkoholické nápoje - orientuje se v legislativě omezující kouření - dá do souvislosti rizika zneužívání návykových látek s ohrožením zdraví člověka, rizika popíše - uvede důvody, proč je výhodné nekouřit a nepít alkohol - vysvětlí negativní vliv pasivního kouření - kriticky přistoupí k mediálním informacím a vlivu reklam na veřejné mínění - seznámí se se zásadami bezpečného užívání internetu - použije způsoby kompenzace jednostranného pracovního zatížení 	<p>RIZIKA ZÁVISLOSTÍ</p> <ul style="list-style-type: none"> - rizika ohrožující zdraví - pravidla správného užívání léků - rizika při neodborném zacházení s chemickými látkami v domácnosti - reklamní vlivy - návykové látky a zákon - auto-destruktivní závislosti - rizikové chování (alkohol, aktivní a pasivní kouření, zbraně, nebezpečné látky a předměty, nebezpečný internet) - negativní účinky kouření a alkoholu na zdraví - způsoby odmítání návykových látek - život bez drog, zdravý životní styl - počítač a zdraví – zdravotní rizika při práci s počítačem 	<p>MDV – Interpretace vztahu mediálních sdělení a reality</p>	<p>ET10,1,7, ET9,2,10</p> <p>ET5</p>
<ul style="list-style-type: none"> - projeví bezpečné způsoby chování v sociálním kontaktu s vrstevníky - projeví ochotu respektovat svobodu druhého - uplatní pravidla bezpečnosti v podmínkách silničního provozu - předejde úrazům při aktivitách ve volném čase - rozpozná situace ohrožující jeho bezpečnost a používá účinné způsoby chování 	<p>BEZPEČNĚ DOMA, VE ŠKOLE I VE VOLNÉM ČASE</p> <ul style="list-style-type: none"> - situace ohrožující bezpečí dětí v prostředí domova, ve škole, na ulici, ve volném čase - dodržování pravidel bezpečnosti a ochrany zdraví – ochrana zdraví při různých činnostech, bezpečnost v dopravě, rizika silniční a železniční 		<p>ET7,9,4</p> <p>ET3</p> <p>ET8,9,4,6,</p>

<ul style="list-style-type: none"> - orientuje se v nabídce vhodných pohybových činností - zařadí do svého režimu aktivní pohyb, otužování a relaxaci - rozliší mezi rekreačním a výkonnostním sportem - uplatní účelné modely chování v případě šikanování, týrání a zneužívání dítěte - využívá relaxační techniky k překonání únavy a regeneraci organismu - zná způsoby, jak se zachovat v případě povodně či požáru - dokáže vybrat z nabídky, co patří do evakuačního zavazadla - předvede základní způsoby poskytnutí první pomoci 	<ul style="list-style-type: none"> dopravy, vztahy mezi účastníky silničního provozu, zvládnutí agresivity, postup v případě dopravní nehody (tísňové volání, zajištění bezpečnosti) - zásady ochrany zdraví při sportovních činnostech a ve volném čase - zdravotně orientovaná zdatnost vzhledem k věku, pohlaví a zdravotnímu stavu - projevy násilí: agresivita, šikana, týrání, sexuální zneužívání dětí - posilování duševní odolnosti - chování podporující dobré vztahy - ochrana člověka za mimořádných událostí, varovný signál a jiné způsoby varování, základní úkoly ochrany obyvatelstva, evakuace, činnost po mimořádné události, prevence vzniku mimořádných událostí - zásady první pomoci 		<p>ET2,3,10,9,8,6</p>
---	---	--	-----------------------

8. a 9. ročník

<p>Očekávané výstupy Žák:</p>	<p>Učivo</p>	<p>Průřezová témata</p>	<p>Poznámky</p>
<ul style="list-style-type: none"> - vysvětlí význam péče o zdraví - vysvětlí podstatu zdravého životního stylu - vysvětlí vztah mezi tělesným a duševním zdravím - objasní význam biorytmů v životě člověka - předvede kompenzační a relaxační cvičení vhodné k překonání únavy a stresu - rozliší mezi rekreačním a výkonnostním sportem - zařadí do svého denního režimu aktivní pohyb, otužování a 	<p>ZAOSTŘENO NA ZDRAVÍ</p> <ul style="list-style-type: none"> - zdravý způsob života - hygiena a epidemiologie - celostní pojetí člověka ve zdraví a nemoci – složky zdraví a jejich interakce, základní lidské potřeby a jejich hierarchie - podpora zdraví a její formy - prevence a intervence, působení na změnu kvality prostředí a chování jedince, odpovědnost jedince za zdraví, podpora zdravého 		

<p>relaxaci</p> <ul style="list-style-type: none"> - jedná citlivě a ohleduplně s handicapovanými jedinci 	<p>životního stylu, programy podpory zdraví</p> <ul style="list-style-type: none"> - biorytmy, odpočinek, spánek, otužování, kompenzační a relaxační cvičení, vyváženost pracovních a odpočinkových aktivit - sebereflexe, sebekontrola, sebeovládání, zvládání náročných životních situací - péče o nemocné a handicapované 		<p>ET3</p>
<ul style="list-style-type: none"> - rozliší mezi běžnými, infekčními a civilizačními chorobami - uvede příklady infekčních onemocnění, jejich původce, přenos a způsoby ochrany - vysvětlí princip a význam očkování - rozliší mezi závažnými a méně závažnými poraněními a zdravotními problémy - vyhledá v případě potřeby lékaře a popíše své zdravotní problémy - uplatní základní zásady pro užívání léků - popíše systém poskytování lék. péče - objasní zásady prevence v souvislosti s běžnými, přenosnými a civilizačními chorobami 	<p>ZDRAVÍ A NEMOC</p> <ul style="list-style-type: none"> - každodenní péče o zdraví - základní cesty přenosu nákaz a jejich prevence, nákazy respirační, přenosné potravou, získané v přírodě, přenosné krví a sexuálním kontaktem, přenosné bodnutím hmyzu a stykem se zvířaty - ochrana před chronickými nepřenositelnými chorobami a před úrazy – prevence kardiovaskulárních a metabolických onemocnění; preventivní a léčebná péče - užívání a ukládání léků - odpovědné chování v situacích úrazu a život ohrožujících stavů (úrazy v domácnosti, při sportu, na pracovišti, v dopravě) - základy první pomoci 		
<ul style="list-style-type: none"> - charakterizuje základní složky potravy - posoudí na konkrétních příkladech zastoupení potravin a nápojů ve stravě z hlediska zdravé výživy - diskutuje o reklamě na potraviny z hlediska její věrohodnosti - vysvětlí souvislost mezi způsobem stravování a rozvojem civilizačních chorob - vysvětlí rizika spojená s poruchami příjmu potravy, 	<p>VÝŽIVA JAKO SOUČÁST ŽIVOTNÍHO STYLU</p> <ul style="list-style-type: none"> - vztah k jídlu, poruchy příjmu potravy (anorexie, bulimie) - živiny – význam pro činnost organismu - výživa a civilizační nemoci - hygiena výživy - alternativní směry ve výživě 		<p>ET5</p> <p>ET10,9</p>

<p>uvede, kde vyhledat odbornou pomoc</p> <ul style="list-style-type: none"> - posoudí přednosti a nedostatky některých alternativních výživových směrů - porovná specifické potřeby výživy jednotlivých etapách lidského života - sestaví jídelníček dle zásad zdravé výživy 	<p>(vegetariánství, makrobiotika, biopotraviny)</p>		
<ul style="list-style-type: none"> - popíše (s použitím odborné terminologie) jednotlivé části pohlavních orgánů - vysvětlí tělesné, fyziologické, psychické a sociální změny v dospívání - uvede zdravotní rizika nechráněného pohlavního styku - vysvětlí rizika střídání partnerů - vysvětlí, proč organizmus dospívající dívky není zralý pro těhotenství a porod - vyjmenuje nejčastější pohlavní choroby a vysvětlí, jak se před nimi chránit - orientuje se v rozdílech sexuálního chování jednotlivců - vysvětlí, proč není vhodné veřejně mluvit o svých intimních záležitostech a proč je na veřejnosti slušné projevovat ve svých citech jistou míru zdrženlivosti - vyjádří vlastní názor k pořadům v médiích, které ukazují lásku a rodičovství v různých podobách - respektuje odlišné přístupy k sexualitě ovlivněné odlišnou kulturou a vírou - orientuje se v právní problematice sexuálního zneužívání dítěte - použije v případě problémů kontakty na odbornou pomoc 	<p>REPRODUKČNÍ ZDRAVÍ A SEXUÁLNÍ DOSPÍVÁNÍ</p> <ul style="list-style-type: none"> - reprodukční zdraví v dospívání - tělesné, fyziologické, psychické a sociální dospívání, menstruace, poluce, masturbace, nekoitální sexualita, pohlavní styk - rizika ohrožující reprodukční zdraví - předčasná sexuální zkušenost a její rizika - problémy těhotenství a rodičovství mladistvých - rizikové chování, promiskuita, pornografie - sexuální orientace, poruchy pohlavní identity - sexuální deviace - sexualita a zákon - základní principy odpovědného sexuálního chování - pracoviště odborné pomoci 	<p>OSV – Sebepoznávání a sebepojetí</p>	<p>ET1,2</p> <p>ET1,3,4,8,9,10</p> <p>ET5</p> <p>ET8,10,7,4,3</p> <p>ET9</p>
<ul style="list-style-type: none"> - rozpozná pozitivní a negativní vlivy na kvalitu sociálního klimatu v rodině i ve třídě - ovládne své emoce, akceptuje pocity druhých - vhodně použije prostředky neverbální komunikace 	<p>JAK SI LÉPE POROZUMĚT</p> <ul style="list-style-type: none"> - vztah k sobě samému a k druhým lidem - zdravé a vyrovnané sebepojetí - respektování sebe a druhých - přijímání názorů druhého, empatie, 	<p>OSV – Sebepoznávání a sebepojetí</p>	<p>ET1,7,9,10</p> <p>ET3</p>

<ul style="list-style-type: none"> - použije kulturní slovník - projeví zdravotně vhodné a ohleduplné chování - vysloví uznání svým spolužákům - poskytne pomoc v případě potřeby - vybere vhodný způsob řešení modelové situace - dodrží pravidla práce v týmu 	<p>aktivní naslouchání, dialog, komunikace</p> <ul style="list-style-type: none"> - kooperace v různých situacích - pomáhající a prosociální chování - komunikace s vrstevníky, kamarádství, přátelství, láska, partnerství, manželství - potřeba citu a lásky u tělesně a smyslově postižených 		<p>ET10,4 ET1,3,10 ET9 ET9,10 ET6</p>
<ul style="list-style-type: none"> - navrhne, jak lze zajímavým a hodnotným způsobem trávit volný čas - uvede zdravotní rizika spojená s kouřením, alkoholem, zneužíváním návykových látek - uvede zdravotní rizika při neodborném zacházení s lepidly, ředidly a jinými chemickými látkami - popíše problémy, které mohou vzejít z příležitostného zneužívání drog - použije způsoby odmítání návykových látek v modelových situacích i ve styku s vrstevníky - argumentuje ve prospěch zdraví - uvědomuje si, že je zakázáno prodávat dětem cigarety a alkoholické nápoje - posoudí vliv reklam při propagaci tabákových výrobků a alkoholu - uvede důsledky porušování trestního zákona v souvislosti s výrobou, distribucí a držením návykových látek - odmítne nátlak a hrubé zacházení - uvede důsledky porušování trestního zákona související se šikanou, násilím, týráním, zanedbáváním a zneužíváním dětí - popíše manipulativní vliv sekt - samostatně vyhledá služby specializované pomoci - uplatní dovednosti komunikační obrany 	<p>VOLBY PRO ZDRAVÝ ŽIVOT</p> <ul style="list-style-type: none"> - stres a jeho vztah ke zdraví – kompenzační, relaxační a regenerační techniky k překonávání únavy, stresových reakcí a k posilování duševní odolnosti - auto-destruktivní závislosti – psychická onemocnění, násilí mířené proti sobě samému, rizikové chování (zbraně, nebezpečné látky a předměty, nebezpečný internet), násilné chování, těžké životní situace a jejich zvládnání, trestná činnost, dopink ve sportu - skryté formy a stupně indiv. násilí a zneužívání dětí; kriminalita mládeže; komunikace se službami odborné pomoci - bezpečné chování a komunikace – komunikace s vrstevníky a neznámými lidmi, bezpečný pohyb v rizikovém prostředí, nebezpečí komunikace prostřednictvím elektronických médií, sebeochrana a vzájemná pomoc v rizikových situacích a v situacích ohrožení - manipulativní reklama a informace – reklamní vlivy, působení sekt - ochrana člověka za mimořádných událostí – klasifikace mimořádných událostí, varovný signál a jiné způsoby varování, základní úkoly ochrany 		<p>ET1,10 ET10,9,2,1,4 ET3 ET2,5,4, ET9,10</p>

	obyvatelstva, evakuace, činnost po mimořádné události, prevence vzniku mimořádných událostí		
<ul style="list-style-type: none"> - vysvětlí rozdíly mezi přátelstvím, zamilovaností, náhodnou známostí a rozvinutou láskou - na veřejnosti uplatní ve svých citových projevech vhodnou míru zdrženlivosti a studu - uvede rizika spojená s neuváženou volbou životního partnera - zorientuje se ve vhodnosti použití způsobů antikoncepce - vysvětlí početí a vývoj dítěte před narozením - uvede rizika související s předčasným ukončením těhotenství - vysvětlí potřeby matky v těhotenství a po porodu - uvede potřeby narozeného dítěte - vysvětlí roli matky a otce při péči o dítě a při jeho výchově - zdůvodní význam kojení pro zdravý vývoj dítěte - navrhne optimální prostředí bytu odpovídající požadavkům zdravého bydlení rodiny - vysvětlí význam náhradní rodinné péče pro děti vyrůstající mimo vlastní rodinu 	<p>DOSPĚLOST = ODPOVĚDNOST</p> <ul style="list-style-type: none"> - kamarádství, přátelství, láska, volba partnera, manželství, rodičovství - způsoby vyjadřování lásky a náklonnosti - rizika při volbě partnera - partneři z různého sociokulturního prostředí - plánování rodičovství, antikoncepce - předčasné ukončení těhotenství - odpovědné rodičovství - početí, vývoj dítěte před narozením - těhotenství, životospráva těhotné ženy, porod - role matky a otce - základní péče o novorozence a kojence - náhradní rodinná péče, osvojení, pěstounská péče, kojenecký ústav, DD aj. 		ET3,8
<ul style="list-style-type: none"> - vyjádří vlastní názor k problematice zdraví - vyhledá informace týkající se problematiky zdraví - prezentuje, jak sám pečuje o své zdraví - vybere z nabízených variant správný způsob chování v určité situaci - posoudí různé způsoby chování lidí z hlediska odpovědnosti za vlastní zdraví i zdraví druhých - poskytne dle svých možností radu a účinnou pomoc v situacích ohrožujících zdraví - uvede, jak je třeba se zachovat při ohrožení mimořádnou událostí 	<p>PODPORA ZDRAVÍ VKLADEM DO BUDOUCNOSTI</p> <ul style="list-style-type: none"> - celostní pojetí člověka ve zdraví a nemoci, složky zdraví a jejich interakce - podpora zdraví a její formy, prevence, intervence, odpovědnost za zdraví, ochrana životního prostředí, rozhodování ve prospěch zdraví - ohrožení v důsledku mimořádných událostí, evakuace - poskytování první pomoci 		ET2,1,10 ET9 ET6,9

<ul style="list-style-type: none"> - vysvětlí postup při evakuaci - zvládne základní postupy první pomoci - projeví bezpečné způsoby chování v různých situacích - spolupracuje se spolužáky ve skupině při plnění zadaných úkolů - diskutuje o problémech podpory zdraví, argumentuje ve prospěch zdraví 			ET8,9,10,2,1,3
--	--	--	----------------

5.8.2 Vzdělávací obor: Tělesná výchova

5.8.2.1 Název vyučovacího předmětu: Tělesná výchova

Charakteristika vyučovacího předmětu

Vyučovací předmět *Tělesná výchova* vychází ze vzdělávací oblasti *Člověk a zdraví*. Hlavním cílem vyučovacího předmětu je komplexní vzdělávání žáků v problematice aktivního pohybu jako významného činitele působícího na zdravotní stav a harmonický rozvoj dítěte. Vede žáky k poznání vlastních pohybových možností a zájmů, současně i k poznání účinků konkrétních pohybových činností na tělesnou zdatnost, duševní a sociální pohodu. Žáci se učí uplatňovat osvojené pohybové dovednosti v různém prostředí a s různými účinky, kdy si zvykají na rozličné sociální role, které vyžadují spolupráci, tvořivost, překonávání zábran, objektivnost, rychlé rozhodování, organizační schopnosti, i nutnou míru odpovědnosti za zdraví své i svých spolužáků. *Tělesná výchova* umožňuje žákům poznat vlastní pohybové možnosti a přednosti i zdravotní a pohybová omezení, rozumět jim, respektovat je u sebe i jiných a aktivně je využívat nebo cíleně ovlivňovat. Vede žáky od spontánního pohybu k řízené pohybové činnosti a zpět k vlastní pravidelné seberealizaci v oblíbeném sportu nebo v jiné pohybové aktivitě. Takový vztah k pohybovým aktivitám lze rozvíjet jen v atmosféře důvěry, úzké spolupráce a radostného prožitku z pohybového výkonu.

Obsahové, časové a organizační vymezení předmětu

Vyučovací předmět *Tělesná výchova* je členěn do třech základních, na sebe navazujících etap, ty se však meziročníkově značně prolínají. První etapa zahrnuje 1. až 3. ročník, druhá 4. a 5. ročník a třetí 6. až 9. ročník. I když je vzdělávací obsah předmětu rozpracován do jednotlivých ročníků, je rozdělen do tematických bloků, které se meziročníkově opakují a postupně se rozšiřují.

Na 1. stupni ZŠ se vyučovací předmět *Tělesná výchova* vyučuje jako povinný předmět v základní 2 hodinové dotaci týdně pro všechny žáky. Do výuky *Tělesné výchovy* na 1. stupni / ve 2. nebo 3. ročníku / je zařazen plavecký výcvik, který je zajištěn „smluvně“ s plaveckou školou. Na 2.

stupni ZŠ se vyučovací předmět Tělesná výchova vyučuje rovněž jako povinný předmět v základní 2 hodinové dotaci týdně pro všechny žáky. V 7. ročníku (popř. 8. ročníku) absolvují žáci týdenní lyžařský kurz.

Výuka do 5. ročníku probíhá koedukovaně v rámci jedné třídy, od 6. ročníku odděleně /dívky 6. a 7. ročník, chlapci 6. a 7. ročník, dívky 8. a 9. ročník, chlapci 8. a 9. ročník /.

Výuka je organizována v tělocvičně u budovy školy. Současně je využíváno venkovní hřiště.

Výchovné a vzdělávací strategie

Kompetence k učení

- učíme žáky plánovat a organizovat sportovní hry a soutěže, hodnotit výkony, vedeme žáky k sebehodnocení
- vedeme žáky k samostatnému organizování různých sportovních akcí, umožňujeme jim realizovat jejich nápady
- umožňujeme žákům porovnávat získané výsledky z různých disciplín

Kompetence k řešení problémů

- učíme žáky hledat a zkoušet různé způsoby řešení problému, nenechat se odradit nezdarem
- vybízíme žáky k využívání vlastních zkušeností
- při řešení problémů podporujeme samostatnost i spolupráci

Kompetence komunikativní

- vedeme žáky k vhodné komunikaci se spolužáky, učiteli a dalšími dospělými ve škole i mimo školu
- podporujeme přátelské vztahy mezi žáky ve třídách a mezi třídami
- organizujeme akce, při kterých spolupracují žáci z různých tříd (Školní olympiáda, dopravní závod, sportovní soutěže,...)
- vybízíme žáky k tomu, aby otevřeně a kultivovaně vyjadřovali a obhajovali svůj názor, vhodně argumentovali a zároveň naslouchali druhým lidem a snažili se jim porozumět
- učíme žáky dodržovat pravidla
- podněcujeme žáky k tomu, aby prezentovali své názory a myšlenky před okolím (třída, škola, tisk)
- pomáháme žákům rozumět různým komunikačním prostředkům – verbálním i nonverbálním
- jdeme žákům příkladem vlastním chováním

Kompetence sociální a personální

- využíváme i vytváříme situace, kdy se žáci vzájemně potřebují
- pomáháme žákům pochopit potřeby efektivní spolupráce
- podporujeme práci ve dvojicích, v týmech
- učíme žáky vnímat vzájemné odlišnosti jako přínos pro spolupráci
- umožňujeme žákům stanovit si vlastní roli v týmu a rozvíjíme schopnost zastávat různé role

- necháváme žáky hodnotit práci týmu, zároveň jejich vlastní přínos a práci ostatních členů týmu
- podněcujeme žáky k vytváření pravidel práce v týmu, podporujeme příjemnou atmosféru, ohleduplnost a respekt
- integrujeme žáky se SVP

Kompetence občanské

- vedeme žáky k chápání důležitosti pravidel chování a k jejich dodržování
- vedeme žáky k chápání jejich práv a povinností ve škole i mimo školu
- vybízíme žáky k odmítání útlaku, agrese a hrubého chování
- pomáháme žákům získat sebeúctu (nepoužíváme „nálepky“, upřednostňujeme pozitivní hodnocení, všímáme si pokroků)
- motivujeme žáky k aktivní ochraně jejich zdraví
- nabízíme žákům mimoškolní aktivity tělovýchovného zaměření

Kompetence pracovní

- učíme žáky ocenit jak svůj výkon, tak výkon druhých
- učíme žáky bezpečně používat náčiní a pomůcky, dodržovat daná pravidla, dbát na bezpečnost svoji i druhých, dbát na ochranu materiálních hodnot a ochranu životního prostředí
- umožňujeme žákům posoudit vlastní možnosti a schopnosti

Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu

1. stupeň - 1. období

Očekávané výstupy z RVP

Žák

- spojuje pravidelnou každodenní pohybovou činnost se zdravím a využívá nabízené příležitosti
- zvládá v souladu s individuálními předpoklady jednoduché pohybové činnosti jednotlivce nebo činnosti prováděné ve skupině; usiluje o jejich zlepšení
- spolupracuje při jednoduchých týmových pohybových činnostech a soutěžích
- uplatňuje hlavní zásady hygieny a bezpečnosti při pohybových činnostech ve známých prostorách školy
- reaguje na základní pokyny a povely k osvojované činnosti a její organizaci

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:
žák
TV-3-1-01p zvládá podle pokynů přípravu na pohybovou činnost

- TV-3-1-04p dodržuje základní zásady bezpečnosti při pohybových činnostech a má osvojeny základní hygienické návyky při pohybových aktivitách
- TV-3-1-05p reaguje na základní pokyny a povely k osvojované činnosti
- projevuje kladný postoj k motorickému učení a pohybovým aktivitám
  - zvládá základní způsoby lokomoce a prostorovou orientaci podle individuálních předpokladů

2. období

Očekávané výstupy z RVP

Žák

- podílí se na realizaci pravidelného pohybového režimu; uplatňuje kondičně zaměřené činnosti; projevuje přiměřenou samostatnost a vůli po zlepšení úrovně své zdatnosti
- zařazuje do pohybového režimu korektivní cvičení, především v souvislosti s jednostrannou zátěží nebo vlastním svalovým oslabením
- zvládá v souladu s individuálními předpoklady osvojené pohybové dovednosti; vytváří varianty osvojených pohybových her
- uplatňuje pravidla hygieny a bezpečného chování v běžném sportovním prostředí; adekvátně reaguje v situaci úrazu spolužáka
- jednoduše zhodnotí kvalitu pohybové činnosti spolužáka a reaguje na pokyny k vlastnímu provedení pohybové činnosti
- jedná v duchu fair play: dodržuje pravidla her a soutěží, pozná a označí zjevné přestupky proti pravidlům a adekvátně na ně reaguje; respektuje při pohybových činnostech opačné pohlaví
- užívá při pohybové činnosti základní osvojené tělocvičné názvosloví; cvičí podle popisu cvičení
- zorganizuje nenáročnou pohybovou činnost a soutěž na úrovni třídy
- změří základní pohybové výkony a porovná je s předchozími výsledky
- orientuje se v informačních zdrojích o pohybových aktivitách a sportovních akcích ve škole i v místě bydliště; samostatně získá potřebné informace

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

žák

TV-5-1-01p chápe význam tělesné zdatnosti pro zdraví a začleňuje pohyb do denního režimu

TV-5-1-02p zařazuje do pohybového režimu korektivní cvičení v souvislosti s vlastním svalovým oslabením

TV-5-1-03p zdokonaluje základní pohybové dovednosti podle svých pohybových možností a schopností

TV-5-1-04p uplatňuje hygienické a bezpečnostní zásady pro provádění zdravotně vhodné a

bezpečné pohybové činnosti

TV-5-1-05p reaguje na pokyny k provádění vlastní pohybové činnosti

TV-5-1-06p dodržuje pravidla her a jedná v duchu fair play

- zlepšuje svou tělesnou kondici, pohybový projev a správné držení těla
- zvládá podle pokynu základní přípravu organismu před pohybovou činností
- i uklidnění organismu po ukončení činnosti a umí využívat cviky na odstranění únavy

2. stupeň**ČINNOSTI OVLIVŇUJÍCÍ ZDRAVÍ****Očekávané výstupy z RVP****Žák**

- aktivně vstupuje do organizace svého pohybového režimu, některé pohybové činnosti zařazuje pravidelně a s konkrétním účelem
- usiluje o zlepšení své tělesné zdatnosti; z nabídky zvolí vhodný rozvojový program
- samostatně se připraví před pohybovou činností a ukončí ji ve shodě s hlavní činností – zátěžovými svaly
- odmítá drogy a jiné škodliviny jako neslučitelné se sportovní etikou a zdravím; upraví pohybovou aktivitu vzhledem k údajům o znečištění ovzduší
- uplatňuje vhodné a bezpečné chování i v méně známém prostředí sportovišť, přírody, silničního provozu; předvídá možná nebezpečí úrazu a přizpůsobí jim svou činnost

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

žák

TV-9-1-02p usiluje o zlepšení a udržení úrovně pohybových schopností a o rozvoj pohybových dovedností základních sportovních odvětví včetně zdokonalování základních lokomocí

TV-9-1-03p cíleně se připraví na pohybovou činnost a její ukončení; využívá základní kompenzační a relaxační techniky k překonání únavy

TV-9-1-04p odmítá drogy a jiné škodliviny jako neslučitelné se zdravím a sportem TV-9-1-04p vhodně reaguje na informace o znečištění ovzduší a tomu přizpůsobuje pohybové aktivity

TV-9-1-05p uplatňuje základní zásady poskytování první pomoci a zvládá zajištění odsunu

raněného

TV-9-1-05p uplatňuje bezpečné chování v přírodě a v silničním provozu

- chápe zásady zatěžování; jednoduchými zadanými testy změří úroveň své tělesné zdatnosti

ČINNOSTI OVLIVŇUJÍCÍ ÚROVEŇ POHYBOVÝCH DOVEDNOSTÍ

Očekávané výstupy z RVP

Žák

- zvládá v souladu s individuálními předpoklady osvojované pohybové dovednosti a tvořivě je aplikuje ve hře, soutěži, při rekreačních činnostech
- posoudí provedení osvojované pohybové činnosti, označí zjevné nedostatky a jejich možné příčiny

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

žák

TV-9-2-01 zvládá v souladu s individuálními předpoklady osvojované pohybové dovednosti a aplikuje je ve hře, soutěži, při rekreačních činnostech

TV-9-2-02p posoudí provedení osvojované pohybové činnosti, označí příčiny nedostatků

ČINNOSTI PODPORUJÍCÍ POHYBOVÉ UČENÍ

Očekávané výstupy z RVP

Žák

- užívá osvojované názvosloví na úrovni cvičence, rozhodčího, diváka, čtenáře novin a časopisů, uživatele internetu
- naplňuje ve školních podmínkách základní olympijské myšlenky – čestné soupeření, pomoc handicapovaným, respekt k opačnému pohlaví, ochranu přírody při sportu
- dohodne se na spolupráci i jednoduché taktice vedoucí k úspěchu družstva a dodržuje ji
- rozlišuje a uplatňuje práva a povinnosti vyplývající z role hráče, rozhodčího, diváka, organizátora
- sleduje určené prvky pohybové činnosti a výkony, eviduje je a vyhodnotí
- zorganizuje samostatně i v týmu jednoduché turnaje, závody, turistické akce na úrovni školy; spolurozhoduje osvojované hry a soutěže
- zpracuje naměřená data a informace o pohybových aktivitách a podílí se na jejich prezentaci

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

žák

TV-9-3-01p užívá osvojenou odbornou terminologii na úrovni cvičence, rozhodčího, diváka

TV-9-3-02 naplňuje ve školních podmínkách základní olympijské myšlenky – čestné soupeření, pomoc handicapovaným, respekt k opačnému pohlaví, ochranu přírody při sportu

TV-9-3-03 dohodne se na spolupráci i jednoduché taktice vedoucí k úspěchu družstva a dodržuje ji

TV-9-3-04p rozlišuje a uplatňuje práva a povinnosti vyplývající z role hráče, rozhodčího, diváka

TV-9-3-05p sleduje určené prvky pohybové činnosti a výkony a vyhodnotí je

TV-9-3-06p spolurozhoduje osvojené hry a soutěže

1. ročník

Očekávané výstupy Žák:	Učivo	Průřezová témata	Poznámky
uplatní pravidla bezpečnosti při atletické činnosti, za pomoci učitele je dodržuje	Atletika základní pojmy, povely, signály, bezpečnost, hygiena, oblečení	OSV - Sebepoznávání a sebepojetí OSV – Seberegulace a sebeorganizace OSV – Mezilidské vztahy OSV – Komunikace OSV – Kooperace a kompetice MUV – Lidské vztahy	TPV 4 TPV 6 TPV 8 TPV 9 TPV 10
samostatně se převleče do cvičebního úboru	běh – průpravná cvičení, základy nízkého a polovysokého startu, rychlý běh 20 – 40 m, běh prokládaný chůzí		
reaguje na základní pokyny, signály učitele	skok – průpravná cvičení, odraz z místa, skok do dálky z místa		
předvede nízký a polovysoký start	hod – přípravná cvičení pro hod kriketovým míčkem, hod kriketovým míčkem		
zvládne základní techniku běhu, skoku do dálky z místa a hodů míčkem a zvládá základní pojmy s tím spojené			
uplatní pravidla bezpečnosti při gymnastických činnostech a za pomoci učitele je dodržuje	Gymnastika základní pojmy, bezpečnost, vhodné oblečení, hygiena, základní cvičební polohy, postoje, pohyby paží, nohou, trupu, názvy náradí a náčiní,		

<p>samostatně se převleče do cvičebního úboru</p> <p>reaguje na základní pokyny a gesta učitele</p> <p>zvládne základní gymnastické držení těla</p> <p>zvládne kotoul vpřed</p> <p>ovládne základy chůze na lavičce s dopomocí učitele</p> <p>zvládne základy šplhu s dopomocí učitele</p> <p>soustředí se na cvičení</p> <p>zvládne základní pojmy osvojovaných cviků</p>	<p>gymnastické držení těla, soustředění</p> <p>akrobacie – průpravná cvičení a kotoul vpřed</p> <p>přeskok – průpravná cvičení, výskok do vzporu dřepmo na sníženou švédskou bednu odrazem z odrazového můstku</p> <p>lavička – chůze s dopomocí /vpřed, vzad/</p> <p>šplh na tyči – průpravná cvičení, příraz obounož, šplh do 2 metrů s dopomocí</p>		
<p>snaží se o estetické držení těla</p>	<p>Rytmická cvičení</p> <p>rytmizovaný pohyb, nápodoba pohybem, cvičení s hudbou, vyjádření melodie a rytmu pohybem, jednoduché tance, estetické držení těla</p>		
<p>uvědomí si nebezpečí úrazu při hrách a důležitost dodržování pravidel her</p> <p>spolupracuje při týmových pohybových hrách</p> <p>reaguje na pokyny a povely učitele</p>	<p>Pohybové hry</p> <p>základní organizační povely pro realizaci her, základní pravidla her, bezpečnost, využití náčiní a hraček</p>		
<p>uplatní pravidla bezpečnosti při sportovních činnostech, za pomoci učitele je dodržuje</p> <p>přihraje a chytí míč odpovídající velikosti a hmotnosti</p> <p>spolupracuje při hře – například vybíjená</p>	<p>Sportovní hry</p> <p>základní pojmy, náčiní, oblečení, bezpečnost, hygiena</p> <p>nácvik – držení míče jednoruč, obouruč, přihrávka, chytání, manipulace s míčem na místě a v pohybu, základní přihrávky rukama, vybíjená – zjednodušená pravidla, spolupráce při hře</p>		
<p>uplatní pravidla bezpečnosti</p>	<p>Hry na sněhu</p>		

	podle počasí		
chápe důležitost ochrany přírody	Pobyt v přírodě přesun do terénu, chůze v terénu, ochrana přírody		

2. ročník

Očekávané výstupy Žák:	Učivo	Průřezová témata	Poznámky
<p>- uplatní pravidla bezpečnosti při atletických činnostech a za pomoci učitele je dodrží</p> <p>samostatně se převleče do cvičebního úboru</p> <p>reaguje na pokyny, signály a gesta učitele</p> <p>zvládne základní pojmy související s během, skokem do dálky a hodem kriketovým míčkem, techniku nízkého a polovysokého startu, techniku běhu, skoku do dálky z místa, hodů míčkem z místa a chůze</p>	<p>Atletika základní pojmy – běh, skok, hod – bezpečnost, oblečení, startovní povely a signály</p> <p>běh – průpravná cvičení, základy nízkého a polovysokého startu, rychlý běh 30 – 50 m, motivovaný běh až do 10 minut prokládaný chůzí</p> <p>skok – průpravná cvičení, odraz z místa, skok do dálky z místa</p> <p>hod – průpravná cvičení, hod míčkem z místa i chůze</p>	<p>OSV - Sebepoznávání a sebepojetí</p> <p>OSV – Seberegulace a sebeorganizace</p> <p>OSV – Mezilidské vztahy</p> <p>OSV – Komunikace</p> <p>OSV – Kooperace a kompetice</p> <p>MUV – Lidské vztahy</p>	<p>TPV 1</p> <p>TPV 2</p> <p>TPV 3</p> <p>TPV 5</p> <p>TPV 9</p> <p>TPV 10</p>
<p>uplatní pravidla bezpečnosti a za pomoci učitele je dodrží</p> <p>samostatně se převleče do cvičebního úboru</p> <p>zareaguje na pokyny a gesta učitele</p> <p>pojmenuje základní gymnastické náčiní a nářadí</p> <p>zvládne základní gymnastické držení těla a soustředí se na cvičení</p> <p>dokáže kotoul vpřed</p>	<p>Gymnastika základní cvičební polohy, postoje, pohyby paží, nohou, trupu, názvy používaného náčiní a nářadí, bezpečnostní pravidla, vhodné oblečení, gymnastické držení těla, soustředění na cvičení</p> <p>akrobacie – průpravná cvičení, kotoul vpřed</p> <p>přeskok – průpravná cvičení, výskok do vzporu dřepmo na sníženou švédskou bednu odrazem z odrazového můstku</p> <p>lavička – chůze vpřed, vzad, běh</p> <p>švihadla - přeskoky</p>		

<p>zvládne základy chůze na lavičce s dopomocí učitele</p> <p>zvládne koordinaci pohybů při přeskoku přes švihadlo</p> <p>zvládne základy šplhu s dopomocí učitele</p>	<p>šplh na tyči – průpravná cvičení, příraz obouoň, šplh do 2 metrů s dopomocí</p>		
<p>zvládne estetické držení těla</p> <p>uvědomí si různá nebezpečí při hrách a důležitost dodržování pravidel her</p> <p>spolupracuje při týmových pohybových hrách</p> <p>reaguje na pokyny a povely učitele</p> <p>chápe důležitost pohybové aktivity pro zdraví</p>	<p>Rytmické cvičení rytmizovaný pohyb, cvičení s hudbou, nápodoba pohybem, estetické držení těla</p> <p>Pohybové hry základní pojmy k osvojování her a náčiní, organizační povely pro realizaci her, pravidla her, bezpečnost, využití různých předmětů</p>		
<p>uplatní a dodrží pravidla bezpečnosti</p> <p>přihraje a chytí míč odpovídající velikosti a hmotnosti</p> <p>spolupracuje při hře</p> <p>chápe důležitost sportovní činnosti pro zdraví</p> <p>uplatní pravidla bezpečnosti</p> <p>chápe důležitost ochrany přírody</p>	<p>Sportovní hry základní pojmy, náčiní, oblečení, bezpečnost, hygiena</p> <p>nácvik - držení míče jednoruč, obouruč, přihrávky, manipulace s míčem na místě a v pohybu, vybíjená – zjednodušená pravidla, spolupráce při hře</p> <p>Plavání základní plavecký výcvik</p> <p>Hry na sněhu podle počasí</p> <p>Pobyt v přírodě chůze v terénu, ochrana přírody</p>		

3. ročník

Očekávané výstupy Žák:	Učivo	Průřezová témata	Poznámky
<p>uplatní pravidla bezpečnosti při atletických disciplínách</p> <p>reaguje na pokyny, signály a gesta učitele</p> <p>zvládne techniku nízkého a polovysokého startu, technika běhu, skoku do dálky a hod míčkem z chůze i rozběhu</p> <p>připraví start běhu a vydá pokyny pro start</p> <p>usiluje o zlepšení svých výkonů</p>	<p>Atletika základní pojmy- disciplíny, pomůcky pro měření výkonů, bezpečnost, oblečení, sportovní povely, základní techniky běhů, skoků, hodů</p> <p>běh – průpravná cvičení, nízký start na povel, polovysoký start, rychlý běh na 60m, vytrvalostní běh až do 15 min.</p> <p>skok – průpravná cvičení, skok do dálky z místa</p> <p>hod – průpravná cvičení, hod míčkem z chůze a s rozběhem</p>	<p>OSV - Sebepoznávání a sebepojetí</p> <p>OSV – Seberegulace a sebeorganizace</p> <p>OSV – Mezilidské vztahy</p> <p>OSV – Komunikace</p> <p>OSV – Kooperace a kompetice</p> <p>MUV – Lidské vztahy</p>	<p>TPV 9</p> <p>TPV 10</p>
<p>uplatní pravidla bezpečnosti při gymnastických činnostech</p> <p>reaguje na základní pokyny a gesta učitele</p> <p>správně provede kotoul vpřed, seznámí se s technikou provedení kotoulu vzad</p> <p>ovládne chůzi vpřed a vzad na kladince</p> <p>zvládne koordinaci pohybů při přeskoku přes švihadlo</p>	<p>Gymnastika základní polohy, postoje, pohyby, názvy používaných náčiní a náradí, záchrana, pomoc, vhodné oblečení</p> <p>akrobacie – průpravná cvičení, kotoul vpřed</p> <p>přeskok – průpravná cvičení, výskok do vzporu dřepmo na sníženou švédskou bednu odrazem z odrazového můstku</p> <p>lavička (kladinka) – chůze vpřed, vzad</p> <p>švihadla - přeskoky</p>		

<p>ovládně techniku šplhu na tyči</p>	<p>šplh na tyči – šplh na tyči bez dopomoci rytmická gymnastika – základy tance, seznámení s 2/4 a 3/4 tanečním krokem</p>		
<p>uvědomí si nebezpečí při hrách</p> <p>ovládně několik pohybových her a soutěží</p> <p>vytváří různé variace her a soutěží</p> <p>chápe důležitost pohybových činností pro zdraví a využívá nabízené příležitosti</p> <p>spolupracuje při týmových soutěžích</p> <p>uvědomí si různá nebezpečí při sportu</p> <p>zvládne základní pojmy osvojovaných činností</p> <p>jedná v duchu fair play a dodržuje daná pravidla za pomoci učitele</p> <p>spolupracuje v týmu a zvládá základní herní činnosti jednotlivce při hře</p> <p>chápe důležitost sportovní činnosti pro zdraví a využívá nabízené příležitosti</p> <p>uplatní pravidla bezpečnosti</p> <p>uplatní pravidla bezpečnosti</p>	<p>Pohybové hry základní pojmy, pravidla, náčiní, variace her, bezpečnost, využití přírodního prostředí</p> <p>Sportovní hry základní role ve hře, pravidla, bezpečnost, oblečení</p> <p>nácvik - přihrávky jednoruč a obouruč, střelba a chytání míče jednoruč a obouruč, dribling, pohyb s míčem i bez míče, zastavení, utkání podle zjednodušených pravidel</p> <p>Plavání základní plavecký výcvik</p> <p>Hry na sněhu podle počasí</p> <p>Pobyt v přírodě chůze v terénu, ochrana přírody</p>		

4. ročník

Očekávané výstupy Žák:	Učivo	Průřezová témata	Poznámky
<p>uplatní pravidla bezpečnosti a hygieny, adekvátně reaguje na úraz spolužáka</p> <p>zvládne osvojené základní pojmy</p> <p>reaguje na základní pokyny, signály a gesta učitele</p> <p>ovládne techniku nízkého a polovysokého startu</p> <p>zvládne aktivně základní techniky běhů, skoků, hodů</p> <p>připraví start běhu /čáru/ a vydá povely pro start změří a zapíše výkony a porovná je s předchozími výsledky</p> <p>jednoduše hodnotí kvalitu pohybových činností a reaguje na pokyny k vlastním chybám</p> <p>uplatní kondičně zaměřené činnosti</p> <p>projeví přiměřenou vůli pro zlepšení úrovně své zdatnosti</p>	<p>Atletika základní pojmy – disciplíny, pomůcky pro měření výkonů, základní techniky běhů, skoků, hodů, startovní povely, základní způsoby měření a zaznamenávání výkonů</p> <p>běh – průpravná cvičení, nízký start na povel, polovysoký start, rychlý běh na 60m, dle výkonnosti žáků vytrvalostní běh do 12 minut a běh na 600m</p> <p>skok – průpravná cvičení, skok do dálky z místa, základy měření</p> <p>hod – průpravná cvičení, hod míčkem s rozběhem</p>	<p>OSV - Sebepoznávání a sebepojetí</p> <p>OSV – Seberegulace a sebeorganizace</p> <p>OSV – Mezilidské vztahy</p> <p>OSV – Komunikace</p> <p>OSV – Kooperace a kompetice</p> <p>MUV – Lidské vztahy</p>	<p>TPV 11</p> <p>TPV 13</p> <p>TPV 14</p> <p>TPV 18</p>
<p>uplatní pravidla bezpečnosti a hygieny, adekvátně reaguje v situaci úrazu spolužáka</p> <p>reaguje na základní pokyny a gesta učitele</p> <p>zvládne aktivně základní gymnastické pojmy</p>	<p>Gymnastika základní cvičební polohy, postoje, pohyby paží, nohou, trupu, názvy nářadí a náčiní, záchrana, dopomoc, průpravná cvičení</p> <p>akrobacie – kotoul vpřed, stoj na rukou s dopomocí</p>		

<p>poskytne základní pomoc a záchranu pro cvičení</p> <p>zvládne kotoul vpřed, stoj na rukou s dopomocí</p> <p>zvládne základy gymnastického odrazu z můstku</p> <p>zvládne chůzi na kladině bez pomoci a základy šplhu</p> <p>zvládne koordinaci pohybů při přeskoku přes švihadlo</p> <p>cvičí podle popisu cvičení, jednoduchého nákresu</p> <p>jednoduše hodnotí kvalitu cvičení a reaguje na pokyny k vlastním chybám</p>	<p>přeskok – roznožka přes kozu našíř odrazem z můstku</p> <p>kladinka – chůze bez dopomoci s různými obměnami</p> <p>švihadlo - přeskoky</p> <p>šplh na tyči – šplh do výšky 4m</p>		
<p>tvoří pohybové hry a vyhledá varianty známých her</p> <p>dohodne se na spolupráci (jednoduché taktice) družstva a dodržuje ji</p> <p>jedná v duchu fair play, pozná a popíše zjevné přestupky a reaguje na ně</p> <p>respektuje při hře opačné pohlaví</p> <p>uplatní pravidla bezpečnosti a hygieny</p> <p>použije základní pojmy zaznamená výsledek utkání a pomáhá při rozhodování</p> <p>zorganizuje hru se zjednodušenými pravidly nebo soutěž na úrovni třídy</p> <p>zvládne základní herní činnosti jednotlivce</p> <p>hraje podle zásad fair play</p>	<p>Pohybové hry základní pojmy, funkce a pravidla her, náčiní, variace her jednoho druhu, hry v přírodě, netradiční náčiní</p> <p>Sportovní hry základní pojmy – označení a vybavení hřiště, pravidla zjednodušených sportovních her, základní organizace utkání – losování, zahájení, skóre, ukončení, vhodné oblečení a obuv</p> <p>vlastní nácvik – přihrávka jednoruč a obouruč, přihrávka vnitřním nártem po zemi a obloukem, chytání míče jednoruč a obouruč, tlumení míče vnitřní stranou nohy, vedení míče – dribling, nohou, střelba na koš jednoruč i obouruč z místa i za pohybu, průpravné sportovní hry, utkání</p>		

projeví přiměřenou vůli pro zlepšení svých výsledků	podle zjednodušených pravidel – vybíjená, minifotbal, minibasketbal, držení míče pod kontrolou mužstva		
uplatní pravidla bezpečnosti	Hry v přírodě turistika hry na sněhu		

5. ročník

Očekávané výstupy Žák:	Učivo	Průřezová témata	Poznámky
<p>uplatní pravidla bezpečnosti</p> <p>reaguje na pokyny, signály a gesta učitele</p> <p>zvládne základní osvojované pojmy</p> <p>ovládne základní techniku nízkého a polovysokého startu</p> <p>zvládne základní techniky běhů, skoků a hodů</p> <p>připraví start běhu – čáru a vydá povely pro start</p> <p>změří a zapíše výkony v osvojovaných disciplínách a porovná je s předchozími výsledky</p> <p>zvládne základní techniku skoku do výšky</p> <p>jednoduše zhodnotí kvalitu pohybových činností a reaguje na pokyny k vlastním chybám</p>	<p>Atletika</p> <p>základní pojmy – disciplíny, pomůcky pro měření výkonů, základní techniky běhů, skoků, hodů, startovní povely, základní způsoby měření a zaznamenávání výkonů</p> <p>běh - průpravná cvičení, nízký start na povel, polovysoký start, rychlý běh na 60m, vytrvalostní běh na 600 a 800 m</p> <p>skok - průpravná cvičení, skok do dálky z místa, skok do výšky z krátkého rozběhu, měření výkonu</p> <p>hod - průpravná cvičení, hod míčkem z rozběhu</p>	<p>OSV - Sebepoznávání a sebepojetí</p> <p>OSV – Seberegulace a sebeorganizace</p> <p>OSV – Mezilidské vztahy</p> <p>OSV – Komunikace</p> <p>OSV – Kooperace a kompetice</p> <p>MUV – Lidské vztahy</p>	TPV12

<p>adekvátně reaguje na úraz spolužáka</p> <p>podílí se na realizaci pravidel pohybového režimu</p> <p>uplatní kondičně zaměřené činnosti</p> <p>orientuje se v informačních zdrojích o sportovních akcích a získává potřebné informace</p> <p>snaží se o zlepšení svých výkonů</p> <p>uplatní základy pravidel bezpečnosti</p> <p>reaguje na pokyny a gesta učitele</p> <p>zvládne základní osvojované pojmy</p> <p>poskytne základní pomoc a záchranu při cvičení</p> <p>respektuje při gymnastickém cvičení opačné pohlaví</p> <p>cvičí podle popisu cvičení</p> <p>dovede kotoul vpřed, stoj na rukou s pomocí</p> <p>zvládne základy gymnastického odrazu z můstku</p> <p>zvládne roznožku a skrčku před náradí odpovídající výšky</p> <p>ovládne základy chůze na kladině s obměnami</p> <p>zvládne koordinaci pohybů při přeskoku přes švihadlo</p> <p>zvládne základy šplhu</p>	<p>Gymnastika základní pojmy - základní cvičební polohy, postoje, pohyby paží, nohou, trupu, názvy používaného náradí a náčiní, záchrana, pomoc,</p> <p>akrobacie – kotoul vpřed, stoj na rukou s pomocí + průpravné cvičení, kombinace</p> <p>přeskok – průpravné cviky, skrčka i roznožka přes kozu našir odrazem z můstku</p> <p>kladina – chůze s různými obměnami</p> <p>švihadlo - přeskoky</p> <p>šplh na tyči – průpravné cvičení, šplh na tyči do 4m</p>		
---	--	--	--

<p>jednoznačně zhodnotí kvalitu vlastní činnosti a reaguje na pokyny k vlastním chybám</p> <p>projeví přiměřenou samostatnost, sestaví si a předvede gymnastickou sestavu</p> <p>snaží se o zlepšení svých výkonů</p>			
<p>uvědomí si různé nebezpečí při hrách a předchází jim</p> <p>ovládně několik různých pohybových her a jejich zaměření</p> <p>vytvoří pohybové hry – varianty her</p> <p>hraje v duchu fair play, pozná a označí přestupky proti pravidlům a adekvátně na ně reaguje</p> <p>respektuje při pohybových cvičeních opačné pohlaví</p> <p>dohodne se na spolupráci a taktice</p> <p>uplatní pravidla bezpečnosti a hygieny</p> <p>uvědomí si různá nebezpečí při sportovních hrách a předchází jim</p> <p>zvládne základní pojmy</p> <p>zaznamená výsledek utkání a pomáhá při rozhodování</p> <p>zorganizuje jednoduché sportovní hry na úrovni třídy</p> <p>ovládně elementární činnosti jednotlivce v utkání</p>	<p>Pohybové hry základní pojmy - funkce a pravidla her, náčiní, variace her jednoho druhu, hry v přírodě,</p> <p>Sportovní hry základní pojmy – označení a vybavení hřiště, základní role ve hře, pravidla sportovních her, organizace utkání – losování, zahájení, skóre, ukončení, vhodné oblečení s obuví</p> <p>nácvik – přihrávka jednoruč a obouruč, přihrávka vnitřním nártem po zemi a obloukem, chytání míče jednoruč a obouruč, tlumení míče vnitřní stranou nohy, vedení míče – dribling, nohou, střelba na branku a na koš, utkání podle zjednodušených pravidel – vybíjená, minifotbal, minibasketbal, držení míče pod kontrolou mužstva, spolupráce při hře</p>		

<p>uvědomí si hráčské role v družstvu a za pomoci učitele je dodržuje</p> <p>orientuje se v informačních zdrojích o pohybových aktivitách a sportovních akcích školy, získá potřebné informace</p> <p>při hře respektuje opačné pohlaví</p> <p>jednoduše zhodnotí sportovní výkon spolužáka</p> <p>adekvátně reaguje na úraz spolužáka</p> <p>uplatní pravidla bezpečnosti</p>	<p>Hry v přírodě turistika hry na sněhu</p>		
--	--	--	--

6. + 7. ročník

Očekávané výstupy Žák:	Učivo	Průřezová témata	Poznámky
<p>změří srdeční frekvenci</p> <p>posoudí praktické jednání a rozhodování i ve vypjatých situacích – úraz, nevhodné klimatické podmínky, odmítání drog ....</p> <p>sestaví svůj pohybový režim, věnuje se některé sportovní aktivitě</p> <p>použije základní cviky a sestavy pro různé účely a převážně samostatně je využívá v denním režimu</p> <p>připraví se samostatně pro různou pohybovou činnost</p> <p>pečuje o svoji tělesnou zdatnost a zdraví</p>	<p>Člověk, sport, zdraví význam biorytmů pro zdraví a pohybovou aktivitu</p> <p>pojmy osvojovaných činností</p> <p>základní význam jednotlivých druhů cvičení a zdravý životní styl</p> <p>hygiena a bezpečnost při pohybových činnostech, první pomoc</p> <p>přípravná, kompenzační, vyrovnávací a relaxační cvičení</p>	<p>OSV - Sebepoznávání a sebepojetí</p> <p>OSV – Seberegulace a sebeorganizace</p> <p>OSV – Mezilidské vztahy</p> <p>OSV – Komunikace</p> <p>OSV – Kooperace a kompetice</p> <p>OSV – Řešení problémů a rozhodovací schopnosti</p> <p>MUV – Lidské vztahy</p>	

uplatní pravidla bezpečnosti a vhodného chování, svou činnost přizpůsobí možnému nebezpečí úrazu			
<p>rozpozná význam atletiky jako vhodné přípravy pro jiné sporty</p> <p>provede organizaci jednotlivých soutěží, změří je a vyhodnotí je a zapíše výkony</p> <p>užije a rozpozná základní startovací povely</p> <p>aplikuje průpravná cvičení pro jednotlivé atletické činnosti</p> <p>sestaví tabuli rekordů</p> <p>zorganizuje jednotlivé soutěže, hry, spolurozhoduje ve hře</p> <p>chápe význam pohybových her při navazování a upevňování mezilidských kontaktů</p> <p>snaží se o fair play jednání při hře, má radost ze hry</p> <p>pozná, která hra je vhodná s ohledem na věk, prostředí a počet hráčů</p> <p>objasní základní rozdíly mezi jednotlivými druhy sportovních her – kolektivní, síťové</p> <p>ovládne základní pravidla a uplatňuje je ve hře</p> <p>rozpozná základní herní činnost jednotlivce a</p>	<p>Atletika</p> <p>pojmy olympijských disciplín</p> <p>základní pravidla atletických soutěží</p> <p>základny techniky disciplín</p> <p>průpravná cvičení pro jednotlivé atletické činnosti: běh – rychlý, vytrvalostní, skok do dálky a vysoký, hod míčkem a granátem</p> <p>základní evidence výkonů</p> <p>Sportovní hry</p> <p>základní principy pro řízení a rozhodování pohybové funkce her, herní role a funkce</p> <p>úkoly vyplývající z herních funkcí a rolí při hře</p> <p>radost ze hry, prožitek, spolupráce</p> <p>význam sportovních her pro rozvoj herních dovedností</p> <p>základní pravidla, bezpečnost, hygiena</p> <p>příprava a organizace utkání</p> <p>sportovní hry – vybíjená, fotbal, basketbal, volejbal</p>		

<p>kombinace a uplatňuje je ve hře</p> <p>určí taktiku hry, dodržuje ji za pomoci spolužáků a učitele</p> <p>respektuje opačné pohlaví</p>			
<p>použije aktivně osvojené pojmy</p> <p>ovládne bezpečně záchranu a pomoc při osvojovaných cvicích</p> <p>provede stoj o rukou, roznožku přes náradí, základní cvičební prvky na kladině</p> <p>zařadí určené gymnastické prvky do krátké sestavy</p> <p>zvládne koordinaci pohybů při přeskoku přes švihadlo</p> <p>posoudí provedený cvik, zjistí nedostatky a označí jejich možné příčiny</p>	<p>Gymnastika pojmy, odvozené cvičební polohy a postoje</p> <p>záchrana, pomoc</p> <p>akrobacie – přeskoky, kladina</p> <p>zapojení do řízení a samostatné hodnocení kvality</p> <p>rytmická a kondiční gymnastika</p> <p>švihadlo - přeskoky</p> <p>technika a estetika pohybu</p> <p>rychlostně silová cvičení</p> <p>protahovací a napínací cvičení – strečink</p>		
<p>zařadí lyžování jako vhodnou pohybovou a společenskou činnost</p> <p>ovládne první pomoc při úrazu na lyžích</p> <p>ukáže jednoduché prvky při jízdě</p>	<p>Lyžování osvojení sportu na horách</p> <p>ošetření bot a lyží</p> <p>způsoby záchrany, přivolání pomoci</p> <p>jednoduché prvky při jízdě – pluh, základní (kročný) oblouk, oblouk z přívratu nižší lyží</p>		

8. + 9. ročník

Očekávané výstupy Žák:	Učivo	Průřezová témata	Poznámky
<p>změří srdeční frekvenci</p> <p>posoudí praktické jednání a rozhodování i ve vypjatých situacích – úraz, nevhodné klimatické podmínky, odmítání drog ....</p> <p>sestaví svůj pohybový režim, věnuje se některé sportovní aktivitě</p> <p>použije základní cviky a sestavy pro různé účely a převážně samostatně je využívá v denním režimu</p> <p>připraví se samostatně pro různou pohybovou činnost</p> <p>pečuje o svoji tělesnou zdatnost a zdraví</p> <p>uplatní pravidla bezpečnosti, svou činnost přizpůsobí možnému nebezpečí úrazu</p>	<p>Člověk, sport, zdraví</p> <p>význam biorytmů pro zdraví a pohybovou aktivitu</p> <p>pojmy osvojovaných činností</p> <p>základní význam jednotlivých druhů cvičení a zdravý životní styl</p> <p>hygiena a bezpečnost při pohybových činnostech, první pomoc</p> <p>přípravná, kompenzační, vyrovnávací a relaxační cvičení</p>	<p>OSV - Sebepoznávání a sebepojetí</p> <p>OSV – Seberegulace a sebeorganizace</p> <p>OSV – Mezilidské vztahy</p> <p>OSV – Komunikace</p> <p>OSV – Kooperace a kompetice</p> <p>OSV – Řešení problémů a rozhodovací schopnosti</p> <p>MUV – Lidské vztahy</p>	
<p>rozpozná význam atletiky jako vhodné průpravy pro jiné sporty</p> <p>zorganizuje jednotlivé atletické soutěže, sleduje je, změří výkony, zapíše výsledky a vyhodnotí</p> <p>užije a rozpozná základní startovací povely</p> <p>aplikuje přípravná cvičení pro jednotlivé atletické činnosti</p> <p>sestaví tabuli rekordů</p>	<p>Atletika</p> <p>pojmy olympijských disciplín</p> <p>základní pravidla atletických soutěží</p> <p>základní techniky disciplín a evidence výkonů</p> <p>přípravná cvičení pro jednotlivé atletické činnosti: běh – rychlý, vytrvalostní, skok do dálky a vysoký, hod míčkem a granátem, vrh koulí</p> <p>Sportovní hry</p> <p>základní principy pro řízení a rozhodování</p>	<p>MEV – Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení</p> <p>MEV – Tvorba mediálních sdělení</p> <p>MEV – Práce v realizačním týmu</p>	

<p>chápe význam pohybových her pro navazování a upevnování mezilidských kontaktů</p> <p>snaží se o fair play jednání při hře, má radost ze hry</p> <p>pozná, která hra je vhodná s ohledem na věk, prostředí a počet hráčů</p> <p>objasní základní rozdíly mezi jednotlivými druhy her – kolektivní, sít'ové</p> <p>ovládá základní pravidla a uplatňuje je ve hře</p> <p>rozpozná základní herní činnosti jednotlivce a kombinace a uplatňuje je ve hře</p> <p>zorganizuje jednoduché soutěže, hry, spolupracuje ve hře</p> <p>určí taktiku hry, dodržuje ji za pomoci spolužáků a učitele</p> <p>respektuje opačné pohlaví</p> <p>zná práva a povinnosti hráče, rozhodčího, diváka a organizátora</p> <p>zorganizuje samostatně nebo v týmu závody na úrovni školy</p>	<p>pohybových her</p> <p>úkoly vyplývající z herních funkcí a rolí při hře</p> <p>radost ze hry, prožitek, spolupráce</p> <p>význam sportovních her pro rozvoj herních dovedností</p> <p>herní role a funkce – brankář, kapitán</p> <p>základní pravidla, bezpečnost, hygiena</p> <p>příprava a organizace utkání</p> <p>sportovní hry – vybíjená, fotbal, basketbal, volejbal</p> <p>JANKOVSKÁ OLYMPIÁDA</p>		
<p>použije aktivně osvojené pojmy</p> <p>ovládá bezpečnostní záchranu a dopomoc při osvojovaných cvičích</p> <p>provede stoj o rukou, přemet stranou, roznožku přes</p>	<p>Gymnastika</p> <p>pojmy, odvozené cvičební polohy a postoje</p> <p>záchrana, dopomoc</p> <p>akrobacie – přeskoky, kladina</p>		

náradí, základní cvičební prvky na kladině	zapojení do řízení a samostatné hodnocení kvality		
zařadí určené gymnastické prvky do krátké sestavy	rytmická a kondiční gymnastika		
zvládne koordinaci pohybů při přeskoku přes švihadlo	švihadlo - přeskoky		
posoudí provedení cvik, zjistí nedostatky a označí jejich možné příčiny	technika a estetika pohybu		
	rychlostně silová cvičení		
	protahovací a napínací cvičení – strečink		
zařadí lyžování jako vhodnou pohybovou a společenskou činnost	Lyžování osvojení sportu na horách		
ovládne první pomoc při úrazu na lyžích	ošetření bot a lyží		
ukáže jednoduché prvky při jízdě	způsoby záchrany, přivolání pomoci		
	jednoduché prvky při jízdě – pluh, základní kročný oblouk, oblouk z přívratu nižší lyží		

5.9 Vzdělávací oblast: Člověk a svět práce

Charakteristika vzdělávací oblasti

Oblast *Člověk a svět práce* postihuje široké spektrum pracovních činností a technologií, vede žáky k získání základních uživatelských dovedností v různých oborech lidské činnosti a přispívá k vytváření životní a profesní orientace žáků.

Vychází z konkrétních životních situací, v nichž žáci přicházejí do přímého kontaktu s lidskou činností a technikou v jejich rozmanitých podobách a širších souvislostech.

Cíleně se zaměřuje na praktické pracovní dovednosti a návyky a doplňuje celé základní vzdělání o důležitou složku nezbytnou pro uplatnění člověka v dalším životě a ve společnosti. Tím se odlišuje od ostatních vzdělávacích oblastí a je jejich určitou protiváhou. Je založena na tvůrčí myšlenkové spoluúčasti žáků.

Vzdělávací obsah je realizován prostřednictvím vyučovacího předmětu *Pracovní činnosti*.

Vzdělávání v této vzdělávací oblasti směřuje k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí žáků tím, že vede žáky k:

- pozitivnímu vztahu k práci a k odpovědnosti za kvalitu svých i společných výsledků práce
- osvojení základních pracovních dovedností a návyků z různých pracovních oblastí, k organizaci a plánování práce a k používání vhodných nástrojů, náradí a pomůcek při práci i v běžném životě
- vytrvalosti a soustavnosti při plnění zadaných úkolů, k uplatňování tvořivosti a vlastních nápadů při pracovní činnosti a k vynakládání úsilí na dosažení kvalitního výsledku
- poznání, že technika jako významná součást lidské kultury je vždy úzce spojena s pracovní činností člověka
- autentickému a objektivnímu poznávání okolního světa, k potřebné sebedůvěře, k novému postoji a hodnotám ve vztahu k práci člověka, technice a životnímu prostředí
- chápání práce a pracovní činnosti jako příležitosti k seberealizaci, sebeaktualizaci a k rozvíjení podnikatelského myšlení
- orientaci v různých oborech lidské činnosti, formách fyzické a duševní práce a osvojení potřebných poznatků a dovedností významných pro možnost uplatnění, pro volbu vlastního profesního zaměření a pro další životní a profesní orientaci

5.9.1 Vzdělávací obor: Člověk a svět práce

5.9.1.1 Název vyučovacího předmětu: Pracovní činnosti

Charakteristika vyučovacího předmětu

Předmět naplňuje základní východiska charakteristiky vzdělávací oblasti.

Obsahové, časové a organizační vymezení předmětu

Vzdělávací obsah předmětu *Pracovní činnosti* je obsahově rozdělen na 1. stupni na čtyři tematické okruhy *Práce s drobným materiálem*, *Konstruktivní činnosti*, *Pěstivelské práce* a *Příprava pokrmů*.

Časově je učivo na 1. i 2. stupni dotováno vždy jednou hodinou týdně v každém ročníku.

Organizačně bude na 1. stupni nejvíce využito možností školních budov a pozemků – učeben, chodeb, školní kuchyňky, školního pozemku, školních okrasných záhonů. Dále lze příležitostně využít veřejně přístupné obecní prostory, obecní park, blízké okolí školy a cíleně vhodně zvolená místa školních exkurzí a výletů.

Základní časovou jednotkou budou vyučovací hodiny s možností přesahů a rozšiřování v rámci mezipředmětových vztahů a aktuálně vhodně a účelně volených projektů a akcí k různým příležitostem.

Pestré akce veřejně společenského charakteru poslouží jako významný motivační prvek, k propojování školy a veřejnosti, k rozvíjení komunikačních možností a k příležitosti veřejné prezentace jednotlivých žáků, školy i obce.

Na 2. stupni je vyučovací předmět *Pracovní činnosti* obsahově rozdělen na čtyři tematické okruhy *Pěstitelské práce*, *Chovatelství*, *Příprava pokrmů*, *Provoz a údržba domácnosti* a *Svět práce*. Do 6. ročníku je zařazen tematický okruh *Pěstitelské práce*, *Chovatelství*, v 7. tematický okruh *Příprava pokrmů*, v 8. tematický okruh *Provoz a údržba domácnosti*. Tematický okruh *Svět práce* je určen pro 9. ročník. Je povinný pro všechny žáky v plném rozsahu.

Vzdělávací obsah oblasti je realizován v průběhu celého základního vzdělávání a je určen všem žákům (tedy chlapcům i dívkám bez rozdílu). Žáci se učí pracovat s různými materiály a osvojují si základní pracovní dovednosti a návyky. Učí se plánovat, organizovat a hodnotit pracovní činnost samostatně i v týmu. Ve všech tematických okruzích jsou žáci soustavně vedeni k dodržování zásad bezpečnosti a hygieny při práci.

V tematickém okruhu *Provoz a údržba domácnosti* je začleněno učivo a výstupy Finanční gramotnosti.

Výchovné a vzdělávací strategie

Kompetence k učení

- vedeme žáky k plánování, k samostatnému organizování různých akcí, umožňujeme jim realizovat jejich nápady
- umožňujeme žákům experimentovat a porovnávat získané výsledky

Kompetence k řešení problémů

- učíme žáky hledat a zkoušet různé způsoby řešení problému, nenechat se odradit nezdarem
- vedeme žáky k využívání vlastních zkušeností
- při řešení problémů podporujeme samostatnost i spolupráci

Kompetence komunikativní

- vedeme žáky k vhodné komunikaci se spolužáky, učiteli a dalšími dospělými ve škole i mimo školu
- podporujeme přátelské vztahy mezi žáky ve třídách a mezi třídami
- vedeme žáky k tomu, aby otevřeně a kultivovaně vyjadřovali svůj názor
- učíme žáky obhajovat svůj názor, vhodně argumentovat a zároveň naslouchat druhým lidem a snažit se jim porozumět

Kompetence sociální a personální

- ve škole využíváme či vytváříme situace, kdy se žáci vzájemně potřebují
- vedeme žáky k pochopení potřeby efektivní spolupráce
- podporujeme práci ve dvojicích, v týmech

- učíme žáky vnímat vzájemné odlišnosti jako přínos pro spolupráci
- učíme žáky stanovit si vlastní roli v týmu a rozvíjíme schopnost zastávat různé role
- učíme žáky hodnotit práci týmu, zároveň jejich vlastní přínos a práci ostatních členů týmu
- integrujeme žáky se SVP

Kompetence občanské

- vedeme žáky k chápání důležitosti pravidel chování a k jejich dodržování
- vedeme žáky k aktivní ochraně jejich zdraví
- vedeme žáky k ochraně životního prostředí
- vedeme žáky k aktivnímu zapojení do kulturních aktivit školy, obce a regionu

Kompetence pracovní

- vedeme žáky k pozitivnímu vztahu k práci, učíme žáky ocenit jak svoji práci, tak práci druhých
- učíme žáky bezpečně používat nástroje a materiály, dodržovat daná pravidla, dbát na bezpečnost svoji druhých, dbát na ochranu materiálních hodnot a ochranu životního prostředí
- seznamujeme žáky s různými profesemi

Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu

PRÁCE S DROBNÝM MATERIÁLEM

1. stupeň – 1. období

Očekávané výstupy z RVP

Žák

- vytváří jednoduchými postupy různé předměty z tradičních i netradičních materiálů
- pracuje podle slovního návodu a předlohy

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

žák

ČSP-3-1-01p zvládá základní manuální dovednosti při práci s jednoduchými materiály a pomůckami; vytváří jednoduchými postupy různé předměty z tradičních i netradičních materiálů

ČSP-3-1-02 pracuje podle slovního návodu a předlohy

1. stupeň – 2. období**Očekávané výstupy z RVP**

Žák

- vytváří přiměřenými pracovními operacemi a postupy na základě své představivosti různé výrobky z daného materiálu
- využívá při tvořivých činnostech s různým materiálem prvky lidových tradic
- volí vhodné pracovní pomůcky, nástroje a náčiní vzhledem k použitému materiálu
- udržuje pořádek na pracovním místě a dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce; poskytne první pomoc při úrazu
- stupeň

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

žák

ČSP-5-1-01p vytváří přiměřenými pracovními postupy různé výrobky z daného materiálu

ČSP-5-1-02p využívá při tvořivých činnostech s různým materiálem vlastní fantazii

ČSP-5-1-03 volí vhodné pracovní pomůcky, nástroje a náčiní vzhledem k použitému materiálu

ČSP-5-1-04p udržuje pořádek na pracovním místě a dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce; poskytne první pomoc při drobném poranění

KONSTRUKČNÍ ČINNOSTI**1. stupeň – 1. období****Očekávané výstupy z RVP**

Žák

- zvládá elementární dovednosti a činnosti při práci se stavebnicemi

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

žák

ČSP-3-2-01 zvládá elementární dovednosti a činnosti při práci se stavebnicemi

1. stupeň – 2. období

Očekávané výstupy z RVP

Žák

- provádí při práci se stavebnicemi jednoduchou montáž a demontáž
- pracuje podle slovního návodu, předlohy, jednoduchého náčrtu
- dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce, poskytne první pomoc při úrazu

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

žák

ČSP-5-2-01 provádí při práci se stavebnicemi jednoduchou montáž a demontáž

ČSP-5-2-02 pracuje podle slovního návodu, předlohy, jednoduchého náčrtu

ČSP-5-2-03p udržuje pořádek na svém pracovním místě, dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce, poskytne první pomoc při drobném úrazu

- užívá jednoduché pracovní nástroje a pomůcky

PĚSTITELSKÉ PRÁCE

1. stupeň – 1. období

Očekávané výstupy z RVP

Žák

- provádí pozorování přírody, zaznamená a zhodnotí výsledky pozorování
- pečuje o nenáročné rostliny

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

žák

ČSP-3-3-01p provádí pozorování přírody v jednotlivých ročních obdobích a popíše jeho výsledky

ČSP-3-3-02 pečuje o nenáročné rostliny

1. stupeň – 2. období**Očekávané výstupy z RVP**

Žák

- provádí jednoduché pěstitelské činnosti, samostatně vede pěstitelské pokusy a pozorování
- ošetřuje a pěstuje podle daných zásad pokojové i jiné rostliny
- volí podle druhu pěstitelských činností správné pomůcky, nástroje a náčiní
- dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce; poskytne první pomoc při úrazu

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

žák

ČSP-5-3-01p dodržuje základní podmínky a užívá postupy pro pěstování vybraných rostlin ČSP-5-3-02p ošetřuje a pěstuje podle daných zásad pokojové i jiné rostliny a provádí pěstitelská pozorování

ČSP-5-3-03 volí podle druhu pěstitelských činností správné pomůcky, nástroje a náčiní

ČSP-5-3-04p dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce; poskytne první pomoc při úrazu na zahradě

PŘÍPRAVA POKRMŮ**1. stupeň – 1. období****Očekávané výstupy z RVP**

Žák

- připraví tabuli pro jednoduché stolování
- chová se vhodně při stolování

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

žák

ČSP-3-4-01p upraví stůl pro jednoduché stolování
ČSP-3-4-02 chová se vhodně při stolování

1. stupeň – 2. období

Očekávané výstupy z RVP

Žák

- orientuje se v základním vybavení kuchyně
- připraví samostatně jednoduchý pokrm
- dodržuje pravidla správného stolování a společenského chování
- udržuje pořádek a čistotu pracovních ploch, dodržuje základy hygieny a bezpečnosti práce; poskytne první pomoc i při úrazu v kuchyni

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

žák

ČSP-5-4-01p uvede základní vybavení kuchyně

ČSP-5-4-02 připraví samostatně jednoduchý pokrm

ČSP-5-4-03p dodržuje pravidla správného stolování a společenského chování při stolování

ČSP-5-4-04 udržuje pořádek a čistotu pracovních ploch, dodržuje základy hygieny a bezpečnosti práce; poskytne první pomoc i při úrazu v kuchyni

- uplatňuje zásady správné výživy

2. stupeň

PĚSTITELSKÉ PRÁCE, CHOVATELSTVÍ

Očekávané výstupy z RVP

Žák

- volí vhodné pracovní postupy při pěstování vybraných rostlin
- pěstuje a využívá květiny pro výzdobu
- používá vhodné pracovní pomůcky a provádí jejich údržbu
- prokáže základní znalost chovu drobných zvířat a zásad bezpečného kontaktu se zvířaty

- dodržuje technologickou kázeň, zásady hygieny a bezpečnosti práce, poskytne první pomoc při úrazu, včetně úrazu způsobeného zvířaty

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

žák

ČSP-9-3-01 volí vhodné pracovní postupy při pěstování vybraných rostlin

ČSP-9-3-02p pěstuje a ošetřuje květiny v interiéru a využívá je k výzdobě

ČSP-9-3-03 používá vhodné pracovní pomůcky a provádí jejich údržbu

ČSP-9-3-04 prokáže základní znalost chovu drobných zvířat a zásad bezpečného kontaktu se zvířaty

ČSP-9-3-05p dodržuje technologickou kázeň, zásady hygieny a bezpečnosti práce, poskytne první pomoc při úrazu způsobeném zvířaty a při styku s jedovatými rostlinami

PROVOZ A ÚDRŽBA DOMÁCNOSTI

Očekávané výstupy z RVP

Žák

- provádí jednoduché operace platebního styku a domácího účetnictví
- ovládá jednoduché pracovní postupy při základních činnostech v domácnosti a orientuje se v návodech k obsluze běžných domácích spotřebičů
- správně zachází s pomůckami, nástroji, nářadím a zařízením včetně údržby, provádí drobnou domácí údržbu
- dodržuje základní hygienická a bezpečnostní pravidla a předpisy a poskytne první pomoc při úrazu, včetně úrazu elektrickým proudem

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

žák

ČSP-9-4-01p provádí jednoduché operace platebního styku

ČSP-9-4-02 ovládá jednoduché pracovní postupy při základních činnostech v domácnosti a orientuje se v návodech k obsluze běžných domácích spotřebičů

ČSP-9-4-03p správně zachází s pomůckami, nástroji, nářadím a zařízením, provádí drobnou domácí údržbu, používá vhodné prostředky při práci v domácnosti

ČSP-9-4-04p dodržuje základní hygienická a bezpečnostní pravidla a předpisy a poskytne první

pomoc při úrazu elektrickým proudem nebo chemikálií

PŘÍPRAVA POKRMŮ**Očekávané výstupy z RVP**

Žák

- používá základní kuchyňský inventář a bezpečně obsluhuje základní spotřebiče
- připraví jednoduché pokrmy v souladu se zásadami zdravé výživy
- dodržuje základní principy stolování, společenského chování a obsluhy u stolu ve společnosti
- dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce; poskytne první pomoc při úrazech v kuchyni

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

žák

ČSP-9-5-01 používá základní kuchyňský inventář a bezpečně obsluhuje základní spotřebiče

ČSP-9-5-02p připraví jednoduché pokrmy podle daných postupů v souladu se zásadami zdravé výživy

ČSP-9-5-03p dodržuje základní principy stolování a obsluhy u stolu

ČSP-9-5-04 dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce; poskytne první pomoc při úrazech v kuchyni

SVĚT PRÁCE**Očekávané výstupy z RVP**

Žák

- orientuje se v pracovních činnostech vybraných profesí
- posoudí své možnosti při rozhodování o volbě vhodného povolání a profesní přípravy
- využije profesní informace a poradenské služby pro výběr vhodného vzdělávání
- prokáže v modelových situacích schopnost prezentace své osoby při vstupu na trh práce

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

žák

- ČSP-9-8-01p orientuje se v pracovních činnostech vybraných profesí, v učebních oborech a středních školách
- ČSP-9-8-02p posoudí své možnosti v oblasti profesní, případně pracovní orientace přihlédnutím k potřebám běžného života
- ČSP-9-8-03p využije profesní informace a poradenské služby pro výběr vhodného dalšího vzdělávání
- ČSP-9-8-04p prokáže v modelových situacích prezentaci své osoby při ucházení se o zaměstnání
- byl seznámen s právy a povinnostmi zaměstnanců a zaměstnavatelů
  - byl seznámen s možnostmi využití poradenské pomoci v případě neúspěšného hledání zaměstnání

1. ročník

Očekávané výstupy Žák:	Učivo	Průřezová témata	Poznámky
<p>PRO VŠECHNY CELKY:</p> <ul style="list-style-type: none"> - organizuje své pracovní místo a udržuje je v čistotě a pořádku - dodržuje základy hygieny a bezpečnosti práce - postupuje po jednotlivých krocích názorně a slovně vysvětlených a ve vhodných jednoduchých případech podle předlohy 	<p>Samostatná příprava k zahájení práce, udržování pracovního místa v průběhu práce, samostatné zakončení práce</p> <p>Kufřík základních pomůcek, jeho účelné a bezpečné využívání</p> <p>Zásady bezpečnosti a hygieny práce</p> <p>Dodržování vhodných pracovních postupů</p>		ET 7
<ul style="list-style-type: none"> - vytvoří jednoduchými postupy různé předměty 	<p>PRÁCE S DROBNÝM MATERIÁLEM</p> <p>Základy práce s papírem - trhání, mačkání, stříhání, nalepování</p> <p>Základy práce s různým drobným materiálem - výběr, seskupování, spojování do celků</p> <p>Základy práce s přírodninami - vhodný výběr, sběr, jednoduché předpracovní úpravy, seskupování, spojování do celků</p>	OSV-Kreativita	

	Modelování - odebrání vhodného množství, hnětení, stlačování, ubírání, přidávání, válení, stáčení z hadů		
- sestaví i rozloží jednoduchý výrobek ze stavebnice	KONSTRUKČNÍ ČINNOSTI Práce s jednoduchými stavebnicemi – montáž a demontáž jednoduchého výrobku		
- pozoruje přírodní změny- rozpozná roční období - pečuje o nenáročné rostliny	PĚSTITELSKÉ PRÁCE Pozorování přírody se zaměřením na jednotlivá roční období Ošetřování pokojových rostlin ve třídě jednoduchým způsobem – zalévání, kypření, očišťování		
- chová se vhodně při stolování	PŘÍPRAVA POKRMŮ Pravidla a kultura společného stravování Stravování ve školní jídelně Slavnostnější společné pohoštění – např. při vánoční besídce	MUV – Lidské vztahy	

2. ročník

Očekávané výstupy Žák:	Učivo	Průřezová témata	Poznámky
PRO VŠECHNY CELKY: - udrží pracovní místo v čistotě a pořádku - dodrží zásady hygieny a bezpečnosti práce - postupuje v jednotlivých krocích názorně a slovně vysvětlených a ve vhodných jednoduchých případech dle předlohy - vytvoří jednoduché výrobky z tradičních i netradičních materiálů	PRÁCE S DROBNÝM MATERIÁLEM Práce s papírem: základní rozlišení papíru a jeho vlastností stříhání, vystřihování, lepení → přesnost Práce s různým drobným materiálem: určování vlastností materiálu seznamování s novými druhy materiálu (např. dřevěné odřezky, PET lahve, krabičky – nové možnosti – dřívě odpad – nyní materiál) Práce s přírodninami: určování a zkoumání vlastností přírodnin jako	OSV-Kreativita	ET 7

<ul style="list-style-type: none"> - sestaví i rozloží výrobek ze stavebnice 	<p>vhodných materiálů zpracování přírodnin v souladu s nabídkou podle ročního období Modelování: základní postupy modelování s využitím jednotlivých nástrojů (např. špachtle, dřívka, ...)</p> <p style="text-align: center;">KONSTRUKČNÍ ČINNOSTI</p> <p>Stavebnice: práce se stavebnicí - montáž a demontáž výrobků (zohlednění individuálních schopností)</p>		
<ul style="list-style-type: none"> - pozoruje přírodu se zaměřením na změny v jednotlivých ročních obdobích a měsících (zaznamenává si údaje do jednoduchého kalendáře přírody) - pečuje o nenáročnou rostlinu ve třídě, ošetřuje je, pozoruje přírodu (vlastní rostlina, služby o ně, ...) - aplikuje základní pravidla kultury společenského chování - dodrží zásady správného stolování v jídelně - připraví tabuli pro jednoduché stolování (pohoštění – Vánoce, konec školního roku,...) 	<p style="text-align: center;">PĚSTITELSKÉ PRÁCE</p> <p>Rostliny ve třídě: poznatky a péče o ně</p> <p style="text-align: center;">PŘÍPRAVA POKRMŮ</p> <p>Příprava slavnostního stolování, příprava pohoštění:</p>	<p>MUV - Lidské vztahy</p>	

3. ročník

Očekávané výstupy Žák:	Učivo	Průřezová témata	Poznámky
<p style="text-align: center;">PRO VŠECHNY CELKY:</p> <ul style="list-style-type: none"> - udrží pracovní místo v čistotě a pořádku - dodrží základy hygieny a bezpečnosti práce - postupuje podle slovního návodu a předlohy 	<p>Samostatná příprava k zahájení práce, udržování pracovního místa v průběhu práce, samostatné zakončení práce Kufřík základních pomůcek, jeho účelná a</p>		<p style="text-align: center;">ET 7</p>

	<p>bezpečné využívání Zásady bezpečnosti a hygieny práce Dodržování vhodných pracovních postupů</p>		
<ul style="list-style-type: none"> - vytvoří jednoduchými postupy různé předměty z tradičních i netradičních materiálů 	<p>PRÁCE S DROBNÝM MATERIÁLEM</p> <p>Práce s papírem a kartonem – odhad vlastností materiálu jako východiska pro způsob zpracování Složitější práce s různým drobným materiálem - výběr, úprava do podoby vhodné k další práci, odhad vhodných vlastností pro další zpracování, další rozšiřování škály materiálů Základy práce s přírodninami – další materiály, složitější postupy, vzájemná spolupráce Modelování – využívání dalších materiálů např. různých typů keramické hlíny, moduritu</p>	OSV-Kreativita	
<ul style="list-style-type: none"> - sestaví i rozloží výrobek ze stavebnice 	<p>KONSTRUKČNÍ ČINNOSTI</p> <p>Práce s náročnějšími stavebnicemi, složitější výrobky, vzájemná pomoc a spolupráce</p>		
<ul style="list-style-type: none"> - pozoruje přírodu, zaznamená a zhodnotí výsledky pozorování - pečuje o nenáročné rostliny 	<p>PĚSTITELSKÉ PRÁCE</p> <p>Podrobnější pozorování přírodních změn v jednotlivých ročních obdobích a měsících, záznamy a jednoduchá vyhodnocení výsledků pozorování – změny teploty, délky dne Ošetřování školních, pokojových i venkovních rostlin, rozšiřování dovedností – pletí, sázení, vysévání</p>		
<ul style="list-style-type: none"> - připraví tabuli pro jednoduché stolování - chová se vhodně při stolování 	<p>PŘÍPRAVA POKRMŮ</p> <p>Příprava všední i slavnostnější tabule, jednoduchá příprava pokrmů – např. společné stravování při třídních akcích (spaní ve škole, stanování), pohoštění o besídkách</p>	MUV - Lidské vztahy	

Očekávané výstupy Žák:	Učivo	Průřezová témata	Poznámky
<p>PRO VŠECHNY CELKY:</p> <ul style="list-style-type: none"> - udržuje pořádek na pracovním místě a dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce - poskytne první pomoc při úrazu 	<p>Zásady bezpečné a hygienické práce</p> <p>Zásada poskytování první pomoci</p>	EV – Vztah člověka k prostředí	ET 11,13
<ul style="list-style-type: none"> - vytvoří přiměřenými pracovními operacemi a postupy na základě své představivosti různé výrobky z daného materiálu - užije při tvořivých činnostech s různými materiály prvky lidových tradic - vybere vhodné pracovní pomůcky, nástroje a náčiní vzhledem k použitému materiálu 	<p>PRÁCE S DROBNÝM MATERIÁLEM</p> <p>Samostatnější práce s různým drobným materiálem a přírodninami</p> <p>Práce z papíru a kartonu – dvojrozměrné i trojrozměrné výrobky, návrhy vlastních pracovních postupů, návrhy volby vhodných materiálů, nástrojů a pomůcek, práce ve skupinách, vánoční (velikonoční) tematika</p>	OSV-Kreativita	
<ul style="list-style-type: none"> - aplikuje při práci se stavebnicemi jednoduchou montáž a demontáž - postupuje podle slovního návodu, předlohy, jednoduchého náčrtu 	<p>KONSTRUKČNÍ ČINNOSTI</p> <p>Práce s náročnějšími stavebnicemi podle slovního návodu, předlohy, jednoduchého náčrtu, individuální i skupinová řešení, dělba práce ve skupině</p>	OSV - Kooperace a kompetice	
<ul style="list-style-type: none"> - aplikuje jednoduché pěstitelské činnosti, samostatně vede pěstitelské pokusy a pozorování - ošetří i pěstuje podle daných zásad pokojové i jiné rostliny - volí podle druhu pěstitelských činností správné pomůcky, nástroje a náčiní - poznává možnosti využívání i možná nebezpečí při práci s rostlinami 	<p>PĚSTITELSKÉ PRÁCE</p> <p>Pěstování a ošetřování pokojových i venkovních rostlin – pozorování i záměrné zkoušení vlivu různých podmínek - umístění, množství světla, zálivky, teploty, množství i kvality půdy, vlivu hnojení apod.) na růst rostlin</p> <p>Návrhy vlastních postupů, pomůcek, nástrojů a náčiní pro konkrétní činnosti při ošetřování rostlin</p> <p>Zelenina, ovoce, okrasné rostliny</p> <p>Nebezpečné rostliny (jedovaté rostliny, alergie)</p> <p>Léčivky a drogy – využívání a zneužívání rostlin</p>		

<ul style="list-style-type: none"> - orientuje se v základním vybavení kuchyně - připraví samostatně jednoduchý pokrm - dodrží pravidla správného stolování a společenského chování 	PŘÍPRAVA POKRMŮ Seznámení s vybavením školní kuchyně Nákup vhodných pomůcek a potravin pro přípravu společného pokrmu a úpravu společné tabule	MUV - Lidské vztahy	
--	---	---------------------	--

5. ročník

Očekávané výstupy Žák:	Učivo	Průřezová témata	Poznámky
<p style="text-align: center;">PRO VŠECHNY CELKY:</p> <ul style="list-style-type: none"> - udrží pořádek na pracovním místě a poskytne první pomoc - vytvoří přiměřenými pracovními operacemi a postupy na základě své představitosti různé výrobky z daného materiálu - aplikuje při tvořivých činnostech s různým materiálem prvky lidových tradic - zvolí vhodné pracovní pomůcky, nástroje a náčiní vzhledem k použitému materiálu - sestaví a rozloží výrobek ze stavebnice - postupuje podle slovního návodu, předlohy, jednoduchého náčrtku 	<p style="text-align: center;">zásady poskytování první pomoci</p> <p style="text-align: center;">PRÁCE S DROBNÝM MATERIÁLEM</p> <p>Práce s papírem a kartonem. trojrozměrné výrobky z kartonu (např. hrady, roboti,...), skupinové práce zkoumání vlastností papíru navrhne vlastní výrobky, materiály, nástroje Práce s drobným materiálem: určování vlastností materiálu výroba trojrozměrných výrobků samostatná a skupinová práce návrh vlastních výrobků Práce s přírodninami: určování a zkoumání vlastností přírodnin výběr vhodných materiálů</p> <p style="text-align: center;">KONSTRUKČNÍ ČINNOST</p> <p>Stavebnice: práce s náročnějšími stavebnicemi (stavební návod, předlohy, náčrtky) samostatná a skupinová práce</p>	<p>EV – Vztah člověka k prostředí OSV-Kreativita</p> <p>OSV – Kooperace a kompetice</p>	<p>ET 11,13 FaV 5</p>

<ul style="list-style-type: none"> - aplikuje jednoduché pěstitelské činnosti - chápe význam rostlin pro člověka 	<p>PĚSTITELSKÉ PRÁCE: PĚSTOVÁNÍ ROSTLIN</p> <p>základní podmínky pro pěstování, půda a její zpracování, výživa rostlin pozorování rostlin od zasetí až po dospělou rostlinu pěstování pokojových rostlin ve třídě a na chodbě nebezpečné rostliny (jedovaté, alergie) léčivé rostliny, drogy vhodné pracovní pomůcky, náčiní</p>	EV – Základní podmínky života	
<ul style="list-style-type: none"> - orientuje se v základním vybavení kuchyně - připraví samostatně jednoduchý pokrm - dodrží pravidla správného stolování a společenského chování - zvládne jednoduchý nákup 	<p>PŘÍPRAVA POKRMŮ</p> <p>Základní vybavení kuchyně Výběr, nákup a skladování potravin Jednoduchá úprava stolu, pravidla správného stolování Nákup a příprava společného pokrmu – konec školního roku</p>	MUV - Lidské vztahy OSV- Řešení problémů a rozhodovací dovednosti	

6. ročník - Pěstitelské práce, chovatelství

Očekávané výstupy Žák:	Učivo	Průřezová témata	Poznámky
<ul style="list-style-type: none"> - dodrží zásady bezpečnosti a ochrany při práci, technologickou kázeň a hygienu - správně zachází s pomůckami a náradím včetně údržby - organizuje a plánuje svoji činnost - předvídá možnost úrazu na pracovišti 	Bezpečnost a hygiena práce		
<ul style="list-style-type: none"> - porovná způsob zpracování na velké ploše, v zahrádkách, na školním pozemku - zhodnotí význam přírodních a průmyslových hnojiv pro výživu rostlin 	Půda		

<ul style="list-style-type: none"> - rozliší pojmy osivo a sadba - seznámí se s podmínkami a zásadami pěstování zeleniny - jednoduchým pokusem posoudí klíčivost osiva - dokáže pěstovat zeleninu z výsevu - uvede příklady rychlení zeleniny - zvládne pracovní postupy při pěstování zeleniny - uvede způsoby sklizně, uskladnění a zpracování zeleniny 	Zelenina	EV - Ekosystémy	
<ul style="list-style-type: none"> - uvede druhy ovoce a zařadí je do skupin - uvede způsoby sklizně, uskladnění a zpracování ovoce 	Ovocné rostliny	EV - Ekosystémy	
<ul style="list-style-type: none"> - stará o květiny v interiérech - chápe význam okrasných rostlin ve vztahu k životnímu prostředí - pěstuje vybrané druhy okrasných rostlin - dle svých schopností zvládne úpravu živých i suchých květin 	Okrasné rostliny	OSV – Psychohygiena OSV - Kreativita	EV – Vztah člověka k prostředí
<ul style="list-style-type: none"> - orientuje se v problematice vztahu rostlin a zdraví člověka - rozpozná rostliny léčivé a jedovaté - příklady využití rostlin v kuchyni 	Léčivé rostliny, koření		
<ul style="list-style-type: none"> - seznámí se se základy chovu zvířat v domácnosti - zváží zavedení chovu zvířat v domácnosti - prokáže základní znalost chovu drobných zvířat a zásad bezpečného kontaktu se zvířaty 	Chovatelství		

7. ročník - Příprava pokrmů

Očekávané výstupy Žák:	Učivo	Průřezová témata	Poznámky
<ul style="list-style-type: none"> - použije vybavení kuchyně a pod dohledem učitele obslouží bezpečně základní spotřebiče - nakoupí potraviny, orientuje se v cenách 	<p style="text-align: center;">PŘÍPRAVA POKRMŮ</p> Základní technologické postupy tepelného zpracování potravin Studená kuchyně	OSV – Psychohygiena OSV - Kreativita	ET 8,9

<ul style="list-style-type: none"> - orientuje se v jednoduché receptuře pokrmu - potraviny rozváží a odměří podle dané receptury - připraví jednoduchý pokrm tepelnou úpravou a za studena v souladu se zásadami zdravé výživy - dodrží základní principy stolování, společenského chování a zásady hygieny a bezpečnosti při práci - ovládá základní zásady slušného chování ve společnosti - poskytne první pomoc při úrazech v kuchyni - objasní správné uskladnění potravin - ovoce, zelenina, brambory, maso, mléčné výrobky - zná základní druhy konzervování potravin 	<p>Zdravá výživa Stolování Hygiena a bezpečnost při práci</p>		
---	---	--	--

8. ročník - Provoz a údržba domácnosti

Očekávané výstupy Žák:	Učivo	Průřezová témata	Poznámky
<ul style="list-style-type: none"> - provede jednoduché operace platebního styku a domácího účetnictví - projeví uživatelské dovednosti a zvládá jednoduché pracovní postupy při základních činnostech v domácnosti - orientuje se v návodech k obsluze běžných spotřebičů používaných v domácnosti - organizuje a plánuje svoji pracovní činnost a je schopen řídit pracovní proces s ohledem na získané informace a individuální činnosti 	<p>PROVOZ A ÚDRŽBA DOMÁCNOSTI Finance a provoz domácnosti Drobná technická domácí údržba Poskytnutí první pomoci při úrazech v domácnosti</p>		FG
<ul style="list-style-type: none"> - provede základní úklid kuchyně a bytu včetně větrání - seznámí se s možnými způsoby slavnostní úpravy stolu - rozpozná domácí práce dle druhu - ví, jak se provádí drobné opravy v domácnosti 		OSV – Psychohygiena OSV - Kreativita	

9. ročník - Svět práce

Očekávané výstupy Žák:	Učivo	Průřezová témata	Poznámky
<ul style="list-style-type: none"> - zná základní pravidla pro styk s úřady - dokáže vyplnit tiskoviny a vyřídit základní doklady (občanský průkaz, pas) - sestaví žádost - ví, jakým způsobem a kde založit vkladní knížku, otevřít účet a kreditní kartu - vysvětlí, co je zdravotní a sociální pojištění, popř. jiná pojištění. - orientuje se v možnosti vzdělání na středních a vysokých školách - má přehled o nabídce středních škol v okolí svého bydliště. - zvažuje své možnosti dalšího studia nebo vyučení - orientuje se ve vzdělání, jaká musí mít různá povolání, např. řidič, prodavačka, účetní, zdravotní sestra, lékař, učitel, truhlář, cukrář apod. - využije poradenské služby výchovné poradkyně a Úřadu práce pro výběr vhodného vzdělání - prokáže v modelových situacích schopnost prezentace své osoby při vstupu na trh práce - získá přehled o pracovních příležitostech v obci, regionu, o způsobu hledání zaměstnání, psaní životopisu, pohovoru u zaměstnavatele - ví, jakým problémem je nezaměstnanost, jaká je podpora Úřadu práce v nezaměstnanosti - má přehled, jaké jsou druhy a nejčastější formy drobného a soukromého podnikání - ví, jaké formality jsou potřebné k přijetí na školu. - chápe význam různých profesí ve vztahu k životnímu prostředí 	<p style="text-align: center;">SVĚT PRÁCE</p> <p>Základní osobní doklady Styk s finančními úřady Pojištění Střední školy, učební obory Drobné podnikání Trh práce Nezaměstnanost</p> <p>Volba profesní orientace – osobní vlastnosti, schopnosti, sebehodnocení, práce s profesními informacemi Způsob hledání zaměstnání</p>		

<ul style="list-style-type: none"> - má nejzákladnější představy o podmínkách a možnostech drobného podnikání - posoudí finální výrobek z hlediska kvality funkčnosti, náročnosti, z hlediska ekonomických, ekologických, energetických a jiných kritérií 	<p>Nejčastější formy podnikání Získání informací a poradenská služba</p>		
---	--	--	--

5.10 Doplnující vzdělávací obory

5.10.1 Dramatická výchova

Vzdělávací obsah vzdělávacího oboru

Začlenění očekávaných výstupů *Dramatické výchovy* je uvedeno v osnovách jednotlivých vyučovacích předmětů ve sloupci Poznámky, a to zkratkou DV s číslem dle níže uvedených bodů.

1. stupeň

Očekávané výstupy – 1. období

Žák

- zvládá základy správného tvoření dechu, hlasu, artikulace a správného držení těla; dokáže hlasem a pohybem vyjadřovat základní emoce a rozpoznávat je v chování druhých (DV 1)
- rozlišuje herní a reálnou situaci; přijímá pravidla hry; vstupuje do jednoduchých rolí a přirozeně v nich jedná (DV 2)
- zkoumá témata a konflikty na základě vlastního jednání (DV 3)
- spolupracuje ve skupině na tvorbě jevištní situace; prezentuje ji před spolužáky; sleduje prezentace ostatních (DV 4)
- reflektuje s pomocí učitele svůj zážitek z dramatického díla (divadelního, filmového, televizního, rozhlasového) (DV 5)

Očekávané výstupy – 2. období

Žák

- propojuje somatické dovednosti a kombinuje je za účelem vyjádření vnitřních stavů a emocí vlastních i určité postavy (DV 6)
- pracuje s pravidly hry a jejich variacemi; dokáže vstoupit do role a v herní situaci přirozeně a přesvědčivě jednat (DV 7)
- rozpoznává témata a konflikty v situacích a příbězích; nahlíží na ně z pozic různých postav; zabývá se důsledky jednání postav (DV 8)
- pracuje ve skupině na vytvoření menšího inscenačního tvaru a využívá přitom různých výrazových prostředků (DV 9)

- prezentuje inscenační tvar před spolužáky a na základě sebereflexe a reflexe spolužáků a učitele na něm dále pracuje, sleduje a hodnotí prezentace svých spolužáků (DV 10)
- reflektuje svůj zážitek z dramatického díla; rozlišuje na základě vlastních zkušeností základní divadelní druhy (DV 11)

Učivo

ZÁKLADNÍ PŘEDPOKLADY DRAMATICKÉHO JEDNÁNÍ

psychosomatické dovednosti – práce s dechem, správné tvoření hlasu, držení těla, verbální a neverbální komunikace

herní dovednosti – vstup do role, jevištní postava

sociálně komunikační dovednosti – spolupráce, komunikace v běžných životních situacích, v herních situacích a v situacích skupinové inscenační tvorby, prezentace, reflexe a hodnocení

PROCES DRAMATICKÉ A INSCENAČNÍ TVORBY

náměty a témata v dramatických situacích – jejich nalézání a vyjadřování

typová postava – směřování k její hlubší charakteristice; činoherní i loutkářské prostředky

dramatická situace, příběh – řazení situací v časové následnosti

inscenační prostředky a postupy – jevištní tvar na základě improvizované situace a minipříběhu; přednes

komunikace s divákem – prezentace, sebereflexe

RECEPCE A REFLEXE DRAMATICKÉHO UMĚNÍ

základní stavební prvky dramatu – situace, postava, konflikt

současná dramatická umění a média – divadelní, filmová, televizní, rozhlasová a multimediální tvorba

základní divadelní druhy – činohra, zpěvohra, loutkové divadlo, pohybové a taneční divadlo

2. stupeň

Očekávané výstupy

Žák

- uplatňuje kultivovaný mluvený a pohybový projev, dodržuje základy hlasové hygieny a správného držení těla (DV 12)
- propojuje somatické dovednosti při verbálním a neverbálním vyjádření, na příkladech doloží souvislosti mezi prožitkem a jednáním u sebe i druhých (DV 13)
- rozvíjí, variuje a opakuje herní situace (samostatně, s partnerem, ve skupině), přijímá herní pravidla a tvořivě je rozvíjí (DV 14)
- prozkoumává témata z více úhlů pohledu a pojmenovává hlavní téma a konflikt; uvědomuje si analogie mezi fiktivní situací a realitou (DV 15)

- přistupuje k dramatické a inscenační tvorbě jako ke společnému tvůrčímu procesu, ve kterém přijímá a plní své úkoly, přijímá zodpovědnost za společnou tvorbu a prezentaci jejího výsledku (DV 15)
- rozpozná ve vlastní dramatické práci i v dramatickém díle základní prvky dramatu; pozná základní divadelní druhy a dramatické žánry a jejich hlavní znaky; kriticky hodnotí dramatická díla i současnou mediální tvorbu (DV 16)

Učivo

ZÁKLADNÍ PŘEDPOKLADY DRAMATICKÉHO JEDNÁNÍ

psychosomatické dovednosti – práce s dechem, správné tvoření hlasu, držení těla, verbální a neverbální komunikace

herní dovednosti – vstup do role, jevištní postava; strukturace herní a jevištní situace

sociálně komunikační dovednosti – komunikace v běžných životních situacích, v herních situacích a v situacích skupinové inscenační tvorby, prezentace, reflexe a hodnocení, spolupráce, organizace tvůrčí skupinové práce

PROCES DRAMATICKÉ A INSCENAČNÍ TVORBY

náměty a témata v dramatických situacích – jejich nalézání a vyjadřování

práce na postavě – charakter, motivace, vztahy

konflikt jako základ dramatické situace – řešení konfliktu jednáním postav

dramatická situace, příběh – řazení situací v časové a příčinné následnosti, dramatizace literární předlohy

inscenační tvorba – dramaturgie, režie, herecká práce, scénografie, scénická hudba a zvuk

komunikace s divákem – prezentace, sebereflexe

RECEPCE A REFLEXE DRAMATICKÉHO UMĚNÍ

základní stavební prvky dramatu – situace, postava, konflikt, téma, vrchol, gradace

základní dramatické žánry – komedie, tragédie, drama

základní divadelní druhy – činohra, loutkové divadlo, opera, opereta, muzikál, balet, pantomima

současná dramatická umění a média – divadelní, filmová, televizní, rozhlasová a multimediální tvorba

vybrané etapy a typy světového a českého divadla

výrazné osobnosti české a světové dramatické tvorby

5.10.2 Etická výchova

Charakteristika vzdělávacího oboru

Etická výchova je realizována začleněním do vzdělávacího obsahu jednotlivých vyučovacích předmětů na 1. i 2. stupni.

Začlenění očekávaných výstupů *Etické výchovy* je uvedeno v osnovách jednotlivých vyučovacích předmětů ve sloupci Poznámky, a to zkratkou ET s číslem dle níže uvedených bodů.

Obsah doplňujícího vzdělávacího oboru tvoří následující témata:

Mezilidské vztahy a komunikace.

Důstojnost lidské osoby. Pozitivní hodnocení sebe.

Pozitivní hodnocení druhých.

Kreativita a iniciativa. Řešení problémů a úkolů. Přijetí vlastního a společného rozhodnutí.

Komunikace citů.

Interpersonální a sociální empatie.

Asertivita. Zvládnutí agresivity a soutěživosti. Sebeovládání. Řešení konfliktů.

Reálné a zobrazené vzory.

Prosociální chování v osobních vztazích. Pomoc, darování, dělení se, spolupráce, přátelství.

Prosociální chování ve veřejném životě. Solidarita a sociální problémy.

Na deset základních témat navazuje šest aplikačních témat, mezi která patří:

Etické hodnoty

Sexuální zdraví

Rodinný život

Duchovní rozměr člověka

Ekonomické hodnoty

Ochrana přírody a životního prostředí

Hledání pravdy a dobra jako součást přirozenosti člověka

Etická výchova vytváří celou řadu mezipředmětových vztahů. Ve vzdělávací oblasti *Jazyk a jazyková komunikace* ve vzdělávacím oboru *Český jazyk a literatura* navazuje *Etická výchova* na učivo naslouchání, mluvený projev, písemný projev a tvořivé činnosti s literárním textem a ve vzdělávacím oboru *Cizí jazyk* na učivo pravidla komunikace v běžných každodenních situacích. Ve vzdělávací oblasti *Člověk a jeho svět* navazuje na učivo domov, škola, rodina, soužití lidí, chování lidí, základní globální problémy, ohleduplné chování k přírodě, ochrana přírody, partnerství, rodičovství a základy sexuální výchovy. Ve vzdělávací oblasti *Člověk a společnost* ve vzdělávacím oboru *Výchova k občanství* navazuje na učivo naše škola, obec, region, kraj, lidská setkání, vztahy mezi lidmi, zásady lidského soužití, podobnost a odlišnost lidí, osobní rozvoj, vnitřní svět člověka a lidská práva. Ve vzdělávací oblasti *Člověk a příroda* ve vzdělávacím oboru *Přírodopis* navazuje na učivo životní styl a ochrana přírody a životního prostředí. Ve vzdělávací oblasti *Člověk a kultura* ve vzdělávacím oboru *Výtvarná výchova* navazuje na učivo prostředky pro vyjádření emocí, pocitů, nálad, fantazie, představ a osobních zkušeností a ověřování komunikačních účinků. Ve vzdělávací oblasti *Člověk a zdraví* ve vzdělávacím oboru *Výchova ke zdraví* navazuje na učivo vztahy mezi lidmi a formy soužití, změny v životě člověka a jejich reflexe, zdravý způsob života a péče o zdraví, rizika ohrožující zdraví a jejich prevence a osobnostní a sociální rozvoj. V doplňujícím vzdělávacím oboru *Dramatická výchova* navazuje na učivo

základní předpoklady dramatického jednání a proces dramatické a inscenační tvorby. Z průřezových témat navazuje především na vzdělávací obsah osobnostní a sociální výchovy, multikulturní výchovy, environmentální výchovy a mediální výchovy.

Etická výchova žáka především vede: k navázání a udržování uspokojivých vztahů, k vytvoření si pravdivé představy o sobě samém, k tvořivému řešení každodenních problémů, k formulaci svých názorů a postojů na základě vlastního úsudku s využitím poznatků z diskuze s druhými, ke kritickému vnímání vlivu vzorů při vytváření vlastního světonázoru, k pochopení základních environmentálních a ekologických problémů a souvislostí moderního světa.

Doplňující vzdělávací obor *Etická výchova* u žáka rozvíjí: sociální dovednosti, které jsou zaměřeny nejen na vlastní prospěch, ale také na prospěch jiných lidí a celé společnosti, na samostatné pozorování s následným kritickým posouzením a vyvozením závěrů pro praktický život, samostatnost při hledání vhodných způsobů řešení problémů, správné způsoby komunikace, respekt k hodnotám, názorům a přesvědčení jiných lidí, schopnost vcítit se do situací ostatních lidí, pozitivní představu o sobě samém a schopnost účinné spolupráce.

Vzdělávací obsah vzdělávacího oboru

1. stupeň

Očekávané výstupy - 1. období

Žák

- si osvojí oslovování křestními jmény, používání vhodných forem pozdravu, naslouchání, dodržování jednoduchých komunikačních pravidel ve třídě, poděkování, omluvu, přiměřenou gestikulaci (ET 1)
- se podílí na vytváření společenství třídy prostřednictvím dodržování jasných a splnitelných pravidel (ET 2)
- si osvojí základní (předpoklady)vědomosti a dovednosti pro vytvoření sebeúcty a úcty k druhým (ET 3)
- si osvojí základy pozitivního hodnocení a přijetí druhých (ET 4)
- zvládá prosociální chování: pomoc v běžných školních situacích, dělení se, vyjádření soucitu, zájem o spolužáky (ET 5)
- vyjadřuje city v jednoduchých situacích (ET 6)
- využívá prvky tvořivosti při společném plnění úkolů (ET 7)
- reflektuje situaci druhých a adekvátně poskytuje pomoc (ET 8)

Očekávané výstupy - 2. období

Žák

- reflektuje důležitost prvků neverbální komunikace, eliminuje hrubé výrazy z verbální komunikace, zvládá položit vhodnou otázku (ET 9)
- si uvědomuje své schopnosti a silné stránky, utváří své pozitivní sebehodnocení (ET 10)
- se dokáže těšit z radosti a úspěchu jiných, vyjadřuje účast na radosti i bolesti druhých, pozitivně hodnotí druhé v běžných podmínkách (ET 11)
- identifikuje základní city, vede rozhovor s druhými o jejich prožitcích, na základě empatického vnímání přemýšlí nad konkrétní pomocí (ET 12)
- jednoduchými skutky realizuje tvořivost v mezilidských vztazích, především v rodině a v kolektivu třídy (ET 13)
- iniciativně vstupuje do vztahů s vrstevníky, dokáže rozlišit jejich nabídky k aktivitě a na nevhodné reaguje asertivně(ET 14)

Učivo

ZÁKLADNÍ KOMUNIKAČNÍ DOVEDNOSTI

komunikace při vytváření výchovného kolektivu – představení se, vytvoření základní komunikačních pravidel kolektivu, zdvořilost, otevřená komunikace

základní prvky verbální komunikace v mezilidských vztazích - pozdrav, otázka, prosba, poděkování, omluva

základy neverbální komunikace- seznámení se s možnostmi neverbální komunikace, postoje těla, mimika, zrakový kontakt, gesta, podání ruky

komunikace citů – identifikace, vyjádření a usměrňování základních citů, pocity spokojenosti, radosti, sympatie, smutku, obav a hněvu

POZITIVNÍ HODNOCENÍ SEBE A DRUHÝCH

sebepojetí - sebepoznání, sebehodnocení, sebebřijetí, sebezprezentace, sebeovládání, podpora sebeoceňování

pozitivní hodnocení druhých – v běžných podmínkách projevení pozornosti a laskavosti, vyjádření uznání, účinnost pochvaly, připisování pozitivních vlastností druhým, správná reakce na pochvalu

akceptace druhého - zážitek přijetí pro každé dítě, nácvik přátelského přijetí, umění odpustit, pomocí empatie předpokládat reakci druhých

TVOŘIVOST A ZÁKLADY SPOLUPRÁCE

tvůrčivost v mezilidských vztazích – vytváření prožitků radosti pro druhé, společné plnění úkolů, zbavování se strachu z neznámého řešení úkolu a z tvořivého experimentování

schopnost spolupráce – radost ze společné činnosti a výsledku, vyjádření zájmu, základní pravidla spolupráce

elementární prosociálnost – darování, ochota dělit se, povzbuzení, služba, vyjádření soucitu, přátelství

ZÁKLADY ASERTIVNÍHO CHOVÁNÍ

iniciativa – ve vztahu k jiným, hledání možnosti jak vycházet s jinými lidmi v rodině, ve třídě, mezi vrstevníky, iniciativa nepřijatá jinými, zpracování neúspěchu

asertivní chování – rozlišování mezi nabídkami druhých, schopnost odmítnutí nabídky k podvodu, krádeži, pomlouvání, zneužívání návykových látek a sexuálnímu zneužívání

2. stupeň

Očekávané výstupy

Žák

- komunikuje otevřeně, pravdivě, s porozuměním pro potřeby druhých a přiměřeně situaci (ET 1)
- respektuje velikost a důstojnost lidské osoby, objevuje vlastní jedinečnost a identitu a vytváří si zdravé sebevědomí (ET 2)

ŠKOLA – ZÁKLAD ŽIVOTA

- analyzuje a aplikuje empatii v kolektivu (ET 3)
- nahrazuje agresivní a pasivní chování chováním asertivním, neagresivním způsobem obhajuje svá práva (ET 4)
- rozlišuje manipulační působení médií a identifikuje se s pozitivními prosociálními vzory (ET 5)
- spolupracuje i v obtížných sociálních situacích (ET 6)
- je vnímavý k sociálním problémům, v kontextu své situace a svých možností přispívá k jejich řešení (ET 7)
- analyzuje etické aspekty různých životních situací (ET 8)
- se rozhoduje uvážlivě a vhodně v každodenních situacích a nevyhýbá se řešení osobních problémů (ET 9)
- aplikuje postoje a způsobilosti, které rozvíjejí mezilidské vztahy (ET 10)

Učivo

KOMUNIKACE

otevřená komunikace – úrovně komunikace, zásady verbální komunikace, komunikační chyby, dialog, komunikace ve ztížených podmínkách
aktivní naslouchání – cíle, výhody, zásady, způsob a nácvik aktivního naslouchání

DŮSTOJNOST A IDENTITA LIDSKÉ OSOBY

úcta k lidské osobě – lidská práva, zdroje lidských práv, svoboda, rovnost, potenciality člověka, pozitivní hodnocení druhých v obtížných situacích, občanská zralost

jedinečnost a identita člověka – rozvoj sebevědomí, hodnotová orientace, rozvoj sebeovládání a morálního úsudku, selfmanagement, úvahy nad mravními zásadami, radost a optimismus v životě

ASERTIVNÍ CHOVÁNÍ

asertivní chování – přijatelný kompromis, konstruktivní kritika, přijetí pochvaly, požádání o laskavost, stížnost, otázka po důvodu, realizace svých práv, řešení konfliktu

obrana před manipulací - asertivní techniky – manipulace, vysvětlení a nácvik jednotlivých asertivních technik

fair play – zdravá soutěživost, dodržování pravidel hry, asertivita a prosociálnost v soutěživých situacích, prosociálnost a sport

REÁLNÉ A ZOBRAZENÉ VZORY

pozitivní vzory versus pochybné idoly – senzibilizace pro rozlišování vzorů, vliv reálných vzorů, prosociální vzory ve veřejném životě, vzory ve vlastní rodině, vliv zobrazených vzorů a vhodné literární prameny, smysl autority, vztah k autoritě

podpora pozitivního působení televize a médií – nabídka pozitivních vzorů v médiích, kritický přístup k působení médií, eliminace vlivu agrese, zvládání agrese, rozlišování mezi realitou a pseudorealitou, účinná obrana proti manipulaci médii, media a volný čas

já – potenciální vzor pro druhé – smysl a cíl mého života, postoje, zodpovědný život, mé schopnosti a společnost, zdravý způsob života, autonomie a konformita

INICIATIVA A KOMPLEXNÍ PROSOCIÁLNOST

iniciativa a tvořivost – renatalizace, nácvik tvořivosti, prosociální aspekt iniciativy a tvořivosti ve školním prostředí a v rodině, psychická a fyzická pomoc, ochota ke spolupráci, přátelství

iniciativa ve ztížených podmínkách – pozitivní formulace problému, pomoc anonymnímu člověku, veřejná osobní angažovanost

uplatnění komplexní prosociálnosti – bída světa, informovanost o situaci zemí třetího světa, vztah k menšinám, využití prosociálnosti v multikulturní společnosti, pozitivní vztah k diverzitám

APLIKOVANÁ ETICKÁ VÝCHOVA

etické hodnoty – zdroje etiky, osobní odpovědnost, smysl života, aplikace mravních zásad a hodnot, ctnosti, svědomí a jeho rozvoj

sexuální zdraví – zodpovědný vztah k sexualitě, mládí – příprava na lásku, sexuální identita, nezralé rodičovství

rodina – poznání vlastní rodiny a jejích pravidel, práva a povinnosti v rodině, role v rodině, formulace nevyslovených pravidel a očekávání, hodnota rodiny, zlepšení atmosféry v rodině, komunikace v rodině, úcta k členům rodiny, úcta ke stáří

duchovní rozměr člověka – obrana proti sektám, tolerance k lidem s jiným světovým názorem, informace o různých světových názorech

ekonomické hodnoty – rozumné nakládání s penězi, zájem o otázky národního hospodářství, vztah mezi ekonomikou a etikou, rozvíjení ekonomických ctností – šetrnost, podnikavost

ochrana přírody a životního prostředí – úcta k životu ve všech jeho formách, citový vztah člověka k přírodě, vnímání krásy a mnohotvárnosti přírody, zodpovědnost za životní prostředí

5.10.3 Filmová/audiovizuální výchova

Charakteristika vzdělávacího oboru

Filmová/audiovizuální výchova je realizována začleněním do vzdělávacího obsahu jednotlivých vyučovacích předmětů.

Začlenění očekávaných výstupů *Filmové/audiovizuální výchovy* je uvedeno v osnovách jednotlivých vyučovacích předmětů ve sloupci Poznámky, a to zkratkou FaV s číslem dle níže uvedených bodů.

Filmová/audiovizuální výchova v etapě základního vzdělávání je koncipována jako metodické propojení několika tvůrčích činností:

- vlastní tvůrčí zkušenost z filmové/audiovizuální tvorby a jejího výsledku;

- schopnost vnímat díla vytvořená audiovizuálními výrazovými prostředky a uvědomovat si jejich hodnoty;
- potřeba zaujmout a formulovat názor na filmové/audiovizuální dílo.

Vlastní tvůrčí zkušenost žáků (od 2. období 1. stupně) zprostředkovávají tři vzájemně propojené a na sebe navazující okruhy činností, při nichž se uplatňuje subjektivita, pozorování a smyslové vnímání, fantazie, tvořivost a citlivost a při kterých se prohlubují komunikační schopnosti.

V základním vzdělávání se pozornost zaměřuje především na:

- přiblížení fyziologické podstaty vnímání pohybujících se obrazů, jejich předpokladů a možností; klíčovou roli světla v audiovizi; propojení a vztahy s ostatními obory umění; individuální pozorování a schopnost užívat v komunikaci audiovizuální – kinematografické sdělení; osvojení si specifického jazyka pro vyjadřování vlastních myšlenek a pocitů;
- znalost základních prvků audiovizuálního výrazu a jejich tvořivého využití; vytváření záběrů a jejich užití v elementární montáži; tvorbu drobného audiovizuálního tvaru jako hmatatelného výstupu praktické zkušenosti;
- individuální tvůrčí zkušenost a poučenější a intenzivnější vnímání filmových/audiovizuálních děl; užívání technologií jako prostředku k realizaci záměru, nikoliv jako cíle.

Filmová/Audiovizuální výchova v základním vzdělávání poskytuje žákům příležitost lépe pochopit společný základ umění a jeho význam v životě člověka a společnosti. Posiluje schopnost intenzivněji vnímat společnost a procesy, které v ní probíhají. Přispívá k rozvoji osobnosti žáka, vytvoření jeho hodnotového systému, etických postojů a aktivního vztahu ke společnosti.

Vzdělávací obsah vzdělávacího oboru

1. stupeň

Očekávané výstupy – 2. období

Žák

- experimentuje se samostatně vytvořenými výtvarnými prvky a vytváří pohybové efekty, ve své tvorbě uplatňuje základy animace (FaV 1)
- využívá proces vzniku optického obrazu v dírkové komoře a s jeho principem pracuje při tvorbě optických obrazů a při tvůrčích experimentech (FaV 2)
- vytváří série fotografií a jiných statických vizualizací, následně s nimi experimentuje a využívá možností technologií vytvářejících pohybový efekt (FaV 3)
- experimentuje s několika světelnými zdroji a ověřuje jimi světelnou proměnu podoby trojrozměrného předmětu, lidské tváře (FaV 4)
- užívá světlo jako prostředek pro zachycení, zobrazení a modelaci skutečnosti (FaV 5)
- pozná některé historické přístroje užívané v minulosti k zachycení a promítání pohybu (FaV 6)
- slovně vyjadřuje děj, situace, příběh promítnutého filmu (animovaného, hraného) a zaujímá osobní stanovisko k jednání postav a vyjadřuje svůj názor na film jako celek (FaV 7)
- ve spolupráci s učitelem dílčím způsobem analyzuje použité prostředky a principy v ukázkách promítnutého filmu (FaV 8)

Učivo

UPLATNĚNÍ SUBJEKTIVITY, POZOROVÁNÍ, SMYSLOVÉHO VNÍMÁNÍ

kresby vytvořené různými technikami, pořízené v sériích pro vytvoření iluze pohybu, vizuální hry s těmito prvky
cvičení vnímavosti: pozorování reálných dějů a schopnost jejich verbální reflexe, vyprávění obsahu promítnutého filmu, hry se třemi malými světelnými zdroji
ovlivňování obrazové podoby trojrozměrného předmětu a lidské tváře světlem

UPLATNĚNÍ KREATIVITY, FANTAZIE A SENZIBILITY

pohyb jako základní princip kinematografie, jeho fyziologické předpoklady – doznívání zrakového vjemu jako předpoklad vzniku kinetického obrazu jednoduchým záznamem
tvořivé uchopení situace promítnutého filmu a její individuální nebo kolektivní inscenace (švédování)

KOMUNIKACE, POSILOVÁNÍ A PROHLUBOVÁNÍ KOMUNIKAČNÍCH SCHOPNOSTÍ

základní skladebná cvičení
základy montáže obrazových prvků se záměrem zobrazit – vizuálně vyprávět – plynulý děj, situaci
komunikace vlastních záměrů a námětů v kolektivu, zhodnocení a rozbor vlastní i umělecké produkce
projekce a analýzy vybraných filmů všech základních proudů audiovizuální komunikace (dokument, fabulace – hraný film, výtvarný – animovaný film)

2. stupeň

Očekávané výstupy

Žák

- pracuje se základními prvky filmového záběru (velikost, úhel, obsah) a tvořivě je užívá v jednoduchých praktických cvičeních a námětech (FaV 10)
- při tvůrčí práci a experimentování využívá základy zrakového vnímání (doznívání a nedokonalosti) pro vznik iluze pohybu (FaV 11)
- uplatňuje své znalosti o podstatě a účinku světla jako důležitého výrazového prostředku (FaV 12)
- užívá barvu jako výrazový a dramaturgický prostředek pohyblivého obrazu při vlastní tvorbě a experimentování (FaV 13)
- pracuje samostatně s jednoduchou kamerou (fotoaparát) a ovládá její (jeho) základní funkce pro svůj tvůrčí záměr (FaV 14)
- na základě zkušeností získaných při práci s kamerou a fotoaparátem rozeznává základní rozdíly mezi zrakovým vjemem jasové reality a její reprodukcí a uplatňuje je ve vlastní tvorbě (FaV 15)
- uplatňuje jednoduché skladebné postupy a jednoduchý stříhový program pro jednoduché filmové vyprávění, využívá přitom materiál vlastní i zprostředkovaný (FaV 16)

- zhodnotí význam základních sdělovacích funkcí a estetických kvalit obrazové i zvukové složky audiovize a záměrně s nimi pracuje při natáčení i skladebném dokončování vlastního projektu (FaV 17)
- rozeznává základní výrazové druhy filmové tvorby (dokument, fabulace, animace) a chápe podstatu jejich výrazových prostředků (FaV 18)
- přijímá po dohodě s ostatními členy týmu roli v tvůrčím týmu a aktivně ji naplňuje (FaV 19)
- slovně i písemně se vyjadřuje k vlastnímu záměru a především jeho obsahové struktuře (FaV 20)
- formuluje názor na vybrané filmové/audiovizuální dílo a porovnává ho s názorem ostatních (FaV 21)
- v diskuzi zaujímá postoj k zobrazovaným etickým hodnotám a estetickým kvalitám sledovaného filmu nebo televizního programu (FaV 22)

Učivo

UPLATNĚNÍ SUBJEKTIVITY, POZOROVÁNÍ, SMYSLOVÉHO VNÍMÁNÍ

série jednoduchých fotografií dle vlastních námětů, vizuální hry s těmito prvky pro vytváření iluze pohybu
cvičení vnímavosti, intenzity pozorování reálných dějů, situací a jejich slovní a písemná reflexe
základní rozdíly mezi zrakovým vjemem jasové skutečnosti a její reprodukci, praktická cvičení s kamerou a fotoaparátem

UPLATNĚNÍ KREATIVITY, FANTAZIE A SENZIBILITY

hlavní prvky filmového záběru (velikost, kompozice, úhel pohledu), jejich význam ve vztahu k zobrazovanému obsahu
světelná skutečnost a její úpravy pro kinematografické zobrazení; stylizace světelné reality
barevná realita, současný a následný kontrast, manipulace s barvami v procesu kinetické reprodukce
ovládání základních funkcí snímací techniky
vytvoření série záběrů se záměrem vazby
estetické kvality obrazových prvků záběru a jejich organizace
zvuková složka audiovizuálního výrazu a její hlavní elementy
tvůrčí syntéza obrazové a zvukové složky

KOMUNIKACE, POSILOVÁNÍ A PROHLUBOVÁNÍ KOMUNIKAČNÍCH SCHOPNOSTÍ

navazující skladebná cvičení – orientace při vytváření časoprostorových vztahů v řazení záběrů
základní formy scénaristické přípravy a prezentace námětu
komunikace vlastních záměrů a námětů v kolektivu, zhodnocení a rozbor vlastní i umělecké produkce
projekce a analýzy vybraných filmů základních proudů audiovize

5.10.4 Taneční a pohybová výchova

Charakteristika vzdělávacího oboru

Taneční a pohybová výchova je realizována začleněním do vzdělávacího obsahu jednotlivých vyučovacích předmětů na 1. i 2. stupni.

Začlenění očekávaných výstupů taneční a pohybové výchovy je uvedeno v osnovách jednotlivých vyučovacích předmětů ve sloupci Poznámky, a to zkratkou TPV s číslem dle níže uvedených bodů.

Doplňující vzdělávací obor *Taneční a pohybová výchova* (dále jen TPV) poskytuje možnost obohatit vzdělávací obsah základního vzdělávání ve vzdělávací oblasti *Umění a kultura*. Vymezený vzdělávací obsah podporuje rozvoj kreativity žáků prostřednictvím tance vycházejícího z přirozeného pohybu člověka.

Tento doplňující vzdělávací obor vytváří další prostor pro utváření a rozvíjení klíčových kompetencí, zejména kompetencí sociálních a personálních, komunikativních a občanských, a zároveň přispívá k dosahování cílů základního vzdělávání.

Obsahem *Objevování svého místa* jsou činnosti, jejichž prostřednictvím žák hledá a poznává prostor svého těla, a které zprostředkují a vizualizují představu fyzického propojení tělesnosti s prostorem a prostředím. Pocit poznání a uvědomění si svého těla v prostorovém kontextu vede k uvědomění si své jedinečnosti v rámci sounáležitosti s celkem – napojení se na řád věcí. Toto poznání doprovází úcta, pokora a svoboda.

Obsahem *Rozvíjení inteligence těla* jsou činnosti směřující k rozvíjení přirozeného používání pohybu v závislosti na individuálních anatomických, fyziologických a psychologických předpokladech žáka. Jedná se o dlouhodobý proces podmíněný vůlí, směřující ke kvalitám rozvíjeným a získávaným v závislosti na záměru, talentu a inteligenci. Činnosti směřující k rozvíjení inteligence těla nejsou cestou mechanického opakování a drilu.

Obsahem *Původnosti/originality* jsou činnosti, které rozvíjejí osobnost žáka a během dlouhodobého procesu mu pomáhají hledat jedinečný způsob jeho vyjádření světa. Smyslem skutečné *Původnosti/originality* není upoutávat pozornost za každou cenu. Je to cesta jedinečně uchopeného již existujícího tvarosloví. Záměrem je pomáhat vyrůst osobnostem, které budou této původnosti schopny.

Obsahem *Vytváření společenství* jsou činnosti, které evokují prožitek sounáležitosti a sdílení. Tanec může zprostředkovat prožitek společenství jako jednu ze základních lidských potřeb. TPV navozuje pocity sounáležitosti a sdílení, čímž působí proti odcizení a vykořenění a podporuje pozitivní (partnerskou) sociální interakci.

K uplatňování domén TPV dochází prostřednictvím celého vzdělávacího obsahu. Učivo je rozčleněno do sedmi okruhů činností: pohybová průprava, prostorové cítění, vzájemné vztahy, pohyb s předmětem, pohybové a taneční hry, hudba a tanec, improvizace – činnosti v rámci tohoto okruhu se na 2. stupni ZŠ více zaměřují na vlastní tvorbu žáků s využitím individuálních možností a schopností žáků.

Vzdělávací obsah vzdělávacího oboru

1. stupeň

Očekávané výstupy – 1. období**Žák**

- rozumí základním pravidlům správného držení těla ve smyslu statickém i kinetickém (TPV 1)
- vnímá a prožívá základní prostorové pojmy a půdorysné dráhy pohybu (TPV 2)
- rozlišuje základní dynamické stupně pohybu (TPV 3)
- rozlišuje základní členění času – vědomě používá různá tempa včetně zrychlování a zpomalování, pracuje s pauzou (TPV 4)
- zvládá základní druhy kroků pro pohyb z místa a dokáže je správně používat (TPV 5)
- navazuje pozitivní partnerské vztahy v malé skupině (TPV 6)
- aktivně vnímá hudební doprovod, reaguje na změny tempa, rytmu, tělem vyjádří hudební melodii, vnímá a vyjadřuje hudební frázování (TPV 7)
- je schopen jednoduché krátké pohybové improvizace vedené pohybovým, hudebním nebo tematickým zadáním (TPV 8)
- přijímá a respektuje pravidla her (TPV 9)
- zvládá základní prvky obratnosti (TPV 10)

Očekávané výstupy – 2. období**Žák**

- vědomě přenáší pravidla správného držení těla do běžného života (TPV 11)
- uplatňuje správné návyky používání svého těla, rozumí pojmu přirozený (správný, zdravý) pohyb (TPV 12)
- vnímá a v pohybu aplikuje základní prostorové vztahy (TPV 13)
- rozlišuje a vědomě používá základní dynamické stupně pohybu (TPV 14)
- vnímá a vyjádří pohybem dvoudobost, třídobost a čtyřdobou (TPV 15)
- slyší a vyjadřuje pohybem jednoduché rytmické modely (TPV 16)
- přijme a respektuje řád hudebního frázování (TPV 17)
- navazuje vzájemné pozitivní vztahy i ve větších celcích a skupinách (TPV 18)
- improvizuje na jednoduché náměty podpořené hudebním doprovodem (TPV 19)

Učivo***POHYBOVÁ PRŮPRAVA***

cvičení, která vypracovávají „svalový korzet“ osového orgánu (pánev, páteř, šíje a hlava)

cvičení aktivující hlavní tělesné těžiště

cvičení upevňující osově postavení dolních končetin

cvičení zaručující možnost propojení pohybu horních končetin s pohybem trupu

cvičení, která zvyšují hybnost kloubního systému a přiměřeně zatěžují svalový aparát

PROSTOROVÉ CÍTĚNÍ

základní prostorové vztahy (výška – hloubka, vpřed – vzad, vpravo – vlevo, daleko – blízko)

půdorysné dráhy pohybu (přímka, úsečka, oblá linka, kruh)

prostorové dráhy pohybu

prostorové cítění jako zážitek

VZÁJEMNÉ VZTAHY

vztahy partnerské (vyvážené)

vztahy dominantní a subdominantní

dvojice, trojice, kruh, řada, skupina – v různých způsobech držení

důvěra a porozumění jako základ vzájemných vztahů

POHYB S PŘEDMĚTEM

předmět jako bezprostřední podnět k pohybu a ke hře

princip techniky práce s náčiním (souhra těžiště těla s těžištěm předmětu)

přístupné druhy náčiní pro argumentaci rozličných pohybových principů (míče, švihadla, obruče různých velikostí, stuhy, tyče apod.)

hra s předmětem, který přispívá k elementární schopnosti vyjádřit obsah pohybu a ke koncentraci

POHYBOVÉ A TANEČNÍ HRY

hra jako základ umělecké činnosti

hry kladoucí požadavky na různé psychické procesy, vlastnosti a stavy

hry učící senzomotorické koordinaci

hry přispívající k formování charakteru a mravní výchově

hry s náčiním, motivované hudbou, hry prostorové, s rozpočítáváním, se zpěvem, na honěnou, hádanky, hry s napodobováním

HUDBA A TANEC

aktivní naslouchání hudby podněcující k pohybu

rozvíjení dialogu mezi hudbou a tancem

rytmus, melodie, dynamika, harmonie

pohybové cítění dvoudobosti, třídobosti – sudých a lichých taktů obecně

IMPROVIZACE

ŠKOLA – ZÁKLAD ŽIVOTA

improvizace v rámci průpravných cvičení
improvizace jako svět absolutní svobody

2. stupeň

Očekávané výstupy

Žák

- uplatňuje správného držení těla a dovednosti přirozeného pohybu nejen při výuce, ale i v běžném životě (TPV 20)
- vnímá měnící se prostorové vztahy a aktivně vytváří partnerství mezi svým tělem a prostorem (TPV 21)
- navazuje vzájemné vztahy a aktivně spoluvytváří společenství (TPV 22)
- používá své tělo jako nástroj sebevyjádření (TPV 23)
- v improvizaci i tvorbě uplatňuje své vlastní zkušenosti a zážitky (TPV 24)

Učivo

POHYBOVÁ PRŮPRAVA

přístup k vlastnímu tělu v měnících se podmínkách dospívání
cvičení zvyšující fyzickou sílu a obratnost
cvičení zvětšující kloubní pohyblivost
cvičení pohybové paměti
koordinálně obtížné pohybové vazby

PROSTOROVÉ CÍTĚNÍ

cvičení aktivující hlavní tělesné těžiště
cvičení zvyšující hybnost pánevní oblasti
dráhy tělesného těžiště určující směr i způsob pohybu z místa
púdorysné dráhy – osmička s dostředivým sklonem, dráhy s dostředivým i odstředivým sklonem
prostorové stopy zaznamenávané tělem
tělesný cit pro obousměrnou komunikaci s prostorem

VZÁJEMNÉ VZTAHY

partnerství, dominance a subdominance ve složitějších obměnách
volná seskupení

vzájemné vztahy uskutečňované bez přímého tělesného kontaktu

POHYB S PŘEDMĚTEM

souhra s předmětem podmíněná soustředěností

pohyb předmětu jako prostředek pro porozumění pohybu vlastního těla

náčiní jako nástroj poznávání (prostorové dráhy, vzájemné vztahy, rytmické cítění)

pohybové a taneční hry s náčiním

HUDBA A TANEC

dialog hudba – tanec

rozbor hudební skladby pro vytvoření jednoduché taneční kompozice

hudební skladby vhodné pro taneční ztvárnění a jejich aktivní vyhledávání (s důrazem na současnou hudební tvorbu)

IMPROVIZACE A TVORBA

improvizace na náročnější náměty (verbální i hudební)

základy taneční kompozice – práce s motivem

reflexe odlišných postupů tvorby taneční kompozice s respektováním autorství

společná analýza a hodnocení žáky vytvořené taneční kompozice

6. Hodnocení výsledků vzdělávání žáků

Hodnocení žáka probíhá pravidelně během výchovně vzdělávacího procesu v průběhu celé školní docházky. Hodnocení provádí učitel průběžně ve výuce po celý školní rok. Na konci klasifikačního období je vyjádřeno známkou, slovním nebo kombinovaným hodnocením. Do tohoto procesu se zapojuje také sám žák posuzováním vlastních výkonů (sebehodnocením).

Pravidla pro hodnocení a klasifikaci žáků

Žák je v průběhu školní docházky pravidelně klasifikován známkami v pololetí a na konci školního roku. Na základě individuálního přístupu k žákům je možné po dohodě s rodiči použít slovního nebo kombinovaného hodnocení. Hodnocení žáků vychází z § 51 – 53 školského zákona.

Hodnocení žáka vychází z Úmluvy o právech dítěte. Hodnotíme dosažení osobních pokroků bez srovnávání s ostatními žáky.

Součástí hodnocení je i sebehodnocení žáků, uvědomit si vlastní možnosti a rezervy a snaha objektivně posoudit nejen výsledek své práce, ale také vynaložené úsilí.

Důležitou podmínkou efektivního učení je zpětná vazba. Žák získává informace o správnosti postupu, průběhu a výsledku své práce. Při poskytování zpětné vazby je nutná vhodná formulace. Hodnocení by mělo být pozitivní.

Vedeme žáka od vnější motivace (známkou) k motivaci vnitřní (sám si uvědomí potřebu učit se).

K očekávaným výstupům si tvoříme vlastní kritéria. Některá si tvoří žáci sami.

Žák ví:

- proč se to učí
- jakým způsobem to bude prokazovat
- jak za to bude hodnocen

Základní pravidla pro klasifikaci

Známku jsou klasifikováni žáci v prvním až devátém ročníku. Slovní hodnocení je poskytováno žákům, kterým je doporučeno PPP a jejichž rodiče o ně požádali.

Klasifikuje se pouze probrané a procvičené učivo. Učitel individuálně přistupuje k žákům s SPU. Vychází z požadovaných kompetencí, které má žák získat. Znáмка z vyučovacího předmětu nezahrnuje hodnocení žákova chování. Zjišťování vědomostí žáků je prováděno efektivními způsoby, které nahrazují klasické zkoušení u tabule.

Základní pravidla pro slovní hodnocení

Slovní hodnocení se soustředí pouze na žákův výkon. Soustředuje se na to, co se žák naučil, co dokázal, jaké nedostatky má odstranit. Hodnotí aktuální výkon, porovnává jej s předchozími výkony. Je adresně určeno žákovi. Nesmí ublížit.

Hodnocení žáků se specifickými poruchami učení

Tito žáci jsou integrováni v běžné třídě, na doporučení PPP je pro ně vypracován individuální plán. Ten je projednán s rodiči i žákem, je stanovena míra jejich spolupráce. Rodiče jsou pravidelně informováni, výsledky školní práce a další postup jsou s nimi projednávány.

Obecná kritéria hodnocení žáka

- otevřenost k dětem i k rodičům
- účast žáků na hodnotícím procesu
- hodnocení individuálního pokroku bez srovnávání s ostatními
- srozumitelnost
- věcnost

Hodnocení a klasifikace se řídí Klasifikačním řádem a Pravidly pro udílení výchovných opatření. Oba dokumenty jsou přílohou ŠVP a Školního řádu.

7. Obsah

ŠKOLNÍ VZDĚLÁVACÍ PROGRAM	1
1. Identifikační údaje.....	2
2. Charakteristika školy.....	4
3. Charakteristika ŠVP	8
Vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami.....	8
Zabezpečení výuky žáků nadaných a mimořádně nadaných	10
Průřezová témata.....	14
4. Učební plán ZŠ Jankov	20
5. Učební osnovy.....	22
5.1 Vzdělávací oblast: Jazyk a jazyková komunikace	22
5.1.1 Vzdělávací obor: Český jazyk a literatura	23
5.1.1.1 Název vyučovacího předmětu: Český jazyk	23
5.1.2 Vzdělávací obor: Cizí jazyk.....	52
5.1.2.1 Název vyučovacího předmětu: Anglický jazyk	52
5.1.3. Další cizí jazyk.....	72
5.1.3.1 Název vyučovacího předmětu: Německý jazyk.....	72
5.1.3.2 Název vyučovacího předmětu: Ruský jazyk.....	79
5.2 Vzdělávací oblast: Matematika a její aplikace.....	86
5.2.1 Vzdělávací obor: Matematika a její aplikace.....	86
5.2.1.1 Název vyučovacího předmětu: Matematika.....	86
5.3 Vzdělávací oblast: Informační a komunikační technologie.....	124
5.3.1 Vzdělávací obor: Informační a komunikační technologie	125
5.3.1.1 Název vyučovacího předmětu: Informatika	125
5.4 Vzdělávací oblast: Člověk a jeho svět	133
5.4.1 Vzdělávací obor: Člověk a jeho svět.....	134
5.5 Vzdělávací oblast: Člověk a společnost.....	160
5.5.1 Vzdělávací obor: Dějepis	161
5.5.1.1 Název vyučovacího předmětu: Dějepis.....	161
5.5.2 Vzdělávací obor: Výchova k občanství	176
5.5.2.1 Název vyučovacího předmětu: Občanská výchova	176
5.6 Vzdělávací oblast: Člověk a příroda	192
5.6.1 Vzdělávací obor: Fyzika	193
5.6.1.1 Název vyučovacího předmětu: Fyzika	193

5.6.2	Vzdělávací obor: Chemie.....	204
5.6.2.1	Název vyučovacího předmětu: Chemie	204
5.6.3	Vzdělávací obor: Přírodopis.....	215
5.6.3.1	Název vyučovacího předmětu: Přírodopis	215
5.6.4	Vzdělávací obor: Zeměpis	243
5.6.4.1	Název vyučovacího předmětu: Zeměpis	243
5.7	Vzdělávací oblast: Umění a kultura	259
5.7.1	Vzdělávací obor: Hudební výchova.....	260
5.7.1.1	Název vyučovacího předmětu: Hudební výchova	260
5.7.2	Vzdělávací obor: Výtvarná výchova.....	276
5.7.2.1	Název vyučovacího předmětu: Výtvarná výchova	276
5.8	Vzdělávací oblast: Člověk a zdraví.....	290
5.8.1	Vzdělávací obor: Výchova ke zdraví	291
5.8.1.1	Název vyučovacího předmětu: Výchova ke zdraví.....	291
5.8.2	Vzdělávací obor: Tělesná výchova	304
5.8.2.1	Název vyučovacího předmětu: Tělesná výchova.....	304
5.9	Vzdělávací oblast: Člověk a svět práce.....	326
5.9.1	Vzdělávací obor: Člověk a svět práce.....	327
5.9.1.1	Název vyučovacího předmětu: Pracovní činnosti.....	327
5.10	Doplňující vzdělávací obory	346
5.10.1	Dramatická výchova	346
5.10.2	Etická výchova.....	348
5.10.3	Filmová/audiovizuální výchova.....	353
5.10.4	Taneční a pohybová výchova.....	357
6.	Hodnocení výsledků vzdělávání žáků.....	362